

דוח שנתי 2009 - יובנק בע"מ

דוח שנתי 2009 | תוכן עניינים

דוח הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות	4
סקירת ההנהלה על מצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו	100
הצהרות המנהל הכללי והחשבונאית הראשית	121
דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי	124
ודוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל- בקרה פנימית על דיווח כספי	
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2009	130

דוח שנתי 2009 | תוכן עניינים

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק	6
רווח ורווחיות	6
התפתחות סעיפי המאזן	8
תרשים מבנה אחזקות	10
חברות מוחזקות עיקריות	11
מידע על חברת האם	11
תיאור מגזרי הפעילות של הבנק	11
חלוקת דיבידנדים	12
דירוג הבנק על ידי חברת דירוג	12
הון אנושי	12
מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק	14
הסכמים מהותיים	15
מערכות מידע	16
הליכים משפטיים	17

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2009	18
עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2009	20

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות	39
רכוש קבוע ומתקנים	51
מיסוי	51

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים	52
מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים	83
פעילות למען הקהילה ותרומות	87
גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק	88
תהליך אישור הדוחות הכספיים	89
דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית	90
עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון	90
חברי דירקטוריון הבנק	91
חברי הנהלת הבנק	93
הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי	94
פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק	95
שכר רואה החשבון המבקר	98

**דוח שנתי 2009 | דוח הדירקטוריון
לאסיפה הכללית של בעלי המניות**

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 25 בפברואר 2010 הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") והחברות המאוחדות שלו, לשנה שנתייה ביום 31 בדצמבר 2009.

הדוחות הכספיים ערוכים על פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

תיאור ההתפתחות הכללית של עסקי הבנק

תולדות הבנק

הבנק התאגד בארץ ישראל בשנת 1934, תחת השם: "בנק א"י לתועלת האשראי בע"מ". ב- 1965 נרכש הבנק על ידי הברון רוטשילד שקבע את שמו כ-"בנק כללי לישראל בע"מ". בשנת 1978 הונפקו מניות הבנק לציבור בבורסה לניירות ערך בתל אביב. בשנת 1996 נרכש הבנק על ידי קבוצת הבנקאות העולמית אינווסטק ובשנת 1999 שונה שם הבנק ל-"בנק אינווסטק (ישראל) בע"מ". ביום 22 בדצמבר 2004 הועברה הבעלות ל-"בנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ" (להלן: "הבנק הבינלאומי").

עם רכישת הבנק על ידי הבנק הבינלאומי, בעקבות הענות הציבור להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית המוחזקת ב-100% על ידי הבנק הבינלאומי.

בעקבות שינוי הבעלות, שונה שם הבנק בחודש מרץ 2005 ל-"יובנק בע"מ", אשר פועל כבנק נפרד ועצמאי המתמחה במגזרי הבנקאות הפרסונלית ושוק ההון.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי הסתכם בשנת 2009 ב- 65.6 מיליוני ש"ח לעומת 65.3 מיליוני ש"ח בשנת 2008, גידול של 0.5%.

הרבעון הרביעי של שנת 2009 הסתכם **ברווח נקי** בסך 9.8 מיליוני ש"ח, לעומת 19.7 מיליוני ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, קיטון של 50.2%. עיקר הירידה נובעת מירידה ברווח מפעולות מימון.

הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הסתכם בשנת 2009 ב- 109.8 מיליוני ש"ח לעומת 103.8 מיליוני ש"ח בשנת 2008, גידול של 5.8%. העליה נובעת בעיקרה מגידול של 10.5% ברווח מפעילות מימון (15.3 מיליוני ש"ח), אשר קוזזה בחלקה על ידי גידול של 4.9% בהוצאות התפעוליות והאחרות (8.4 מיליוני ש"ח). פרוט ההשפעות הנ"ל מופיע בניתוח הכנסות והוצאות בהמשך.

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2009 ב- 43.4 מיליוני ש"ח והיוותה 39.5% מהרווח לפני מס, לעומת הפרשה בסך 39.4 מיליוני ש"ח בשנת 2008, אשר היוותה 38.0% מהרווח לפני מס.

הגידול בשיעור המס האפקטיבי נובע מקיטון בתקבולי דיבידנד הממוסים בשיעור מס מופחת, מגידול בשיעור מס הרווח לשנת 2009 מ-15.5% ל-16% ומהשפעת הירידה ההדרגתית הצפויה בשיעור המס הסטטוטורי על יתרות המיסים הנדחים (על פי חוק ההתייעלות הכלכלית), אשר קוזזו בחלקם על ידי קיטון בשיעור מס החברות השוטף.

תשואת הרווח הנקי להון העצמי הגיעה ל- 13.1% לעומת תשואה של 15.0% בשנת 2008.

תשואת הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים להון העצמי הגיעה לכ- 21.9% לעומת תשואה של כ- 23.9% בשנת 2008.

הרווח הנקי ל- 1 ש"ח ערך נקוב של מניה רגילה הגיע בשנת 2009 ל- 21.0 ש"ח לעומת 20.9 ש"ח בשנת 2008.

הכנסות והוצאות

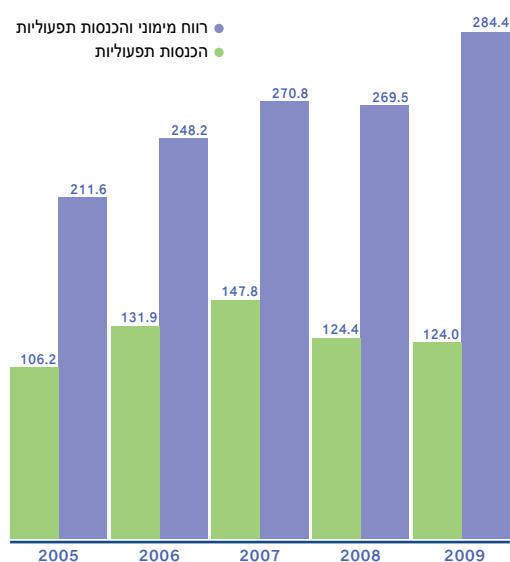
(במיליוני ש"ח):

	2009	2008	% שינוי
רווח מפעולות מימון	160.4	145.1	10.5
הכנסות תפעוליות ואחרות	124.0	124.4	(0.3)
הוצאות תפעוליות ואחרות	178.5	170.1	4.9
מזה: הוצאות אחרות	80.8	71.4	13.2
הוצאות שכר	75.8	79.3	(4.4)

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים הסתכם בשנת 2009 ב- 160.4 מיליוני ש"ח לעומת 145.1 מיליוני ש"ח בשנת 2008, עליה של 10.5%. העלייה נובעת בעיקרה מגידול בתשואה השוטפת על אג"ח בתיק הזמין למכירה בארץ ובחו"ל ומגידול במימוש רווחים, נטו, בתיק זה בסך של 20.8 מיליון ש"ח. הרווחים בתיק הזמין למכירה בשנת 2009 הינם לאחר ניכוי ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב בסך 13.7 מיליוני ש"ח. (בשנת 2008 נרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב בסך 15.4 מיליוני ש"ח, מתוכה 5.4 מיליוני ש"ח באג"ח מגובה משכנתאות). בנוסף, העליה נובעת ממגוון פעילויות נוספות בתחום הניהול הפיננסי בבנק, עשיית שוק באג"ח ממשלתיות ופעילויות מסחר נוספות, המהוות חלק מהפעילות השוטפת של הבנק.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה בשנת 2009 בהכנסה בסך 3.9 מיליוני ש"ח לעומת הכנסה בסך של 4.4 מיליוני ש"ח בשנת 2008. ההכנסה בשתי השנים נובעת מקיטון בהפרשה הספציפית, בעיקר עקב גביית חובות שהופרשו בעבר.

סה"כ הכנסות (במיליוני ש"ח)

ההכנסות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2009 ב- 124.0 מיליוני ש"ח לעומת 124.4 מיליוני ש"ח בשנת 2008, ירידה של 0.3%. הירידה נובעת בעיקרה מקיטון בהכנסות מעמלות חדר עסקאות מט"ח, קיטון בהכנסות מדמי ניהול קרנות נאמנות ומקיטון בהכנסות מדיבידנד. הירידה קוזזה בחלקה על ידי גידול בהכנסות מפעילות שוק ההון על תחומי השונים וגידול ברווחי קופת הפיצויים של הבנק. בעקבות חוק העמלות החדש מוינו הכנסות בגין דמי ניהול קרנות נאמנות ועמלות הפצה מסעיף הכנסות אחרות לסעיף עמלות תפעוליות.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו בשנת 2009 ב- 178.5 מיליוני ש"ח לעומת 170.1 מיליוני ש"ח בשנת 2008, עליה של 4.9%.

הוצאות השכר והנלוות הסתכמו בשנת 2009 ב- 75.8 מיליוני ש"ח, לעומת 79.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 4.4%. הירידה נובעת בעיקרה ממיון שכר עובדי יחידת המחשב של הבנק שהועברו למת"ף ("מיחשוב ותפעול פיננסי" - חברה בת של הבנק הבינלאומי), לאור הסבת מערכות המחשב שבוצעה בינואר 2009. בנוסף, הפסדי קופת הפיצויים נרשמו בשנת 2008 בסעיף זה. ירידה זו מקוזזת בחלקה על ידי גידול בהפרשה לבנוס בגין ביצועי שנת 2009 ומגידול במספר העובדים המועסקים בבנק (גידול של 2.6%), בעיקר בשל פתיחת סניפי הבנקאות לאמידים.

הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד הסתכמו בשנת 2009 ב- 21.9 מיליוני ש"ח לעומת 19.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 12.9%. העלייה נובעת, אף היא, בעיקרה מגידול בהוצאות, לאור פתיחת סניפי הבנק החדשים.

ההוצאות האחרות הסתכמו בשנת 2009 ב- 80.8 מיליוני ש"ח לעומת 71.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 13.2%. העלייה נובעת בעיקרה מגידול בהוצאות מיחשוב, לאחר הסבת המערכות, כאמור לעיל, כתוצאה ממיון שכר עובדי יחידת המחשב של הבנק שהועברו למת"ף ומגידול בתשלום הכולל בגין שירותי המיחשוב למת"ף (למידע נוסף בדבר הסכם שירותי המיחשוב מול מת"ף ראה פרק הדין במערכות מידע בעמוד 16). עליה זו קוזזה בחלקה על ידי ירידה בהוצאות השירותים המקצועיים, שיווק ופרסום.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות על ידי ההכנסות התפעוליות עמד על 69.5% בשנת 2009 לעומת 73.1% בשנת 2008.

חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מחברות כלולות הסתכם בשנת 2009 בהפסד של 0.8 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של 0.9 מיליוני ש"ח בשנת 2008.

התפתחות סעיפי המאזן

המאזן ליום 31 בדצמבר 2009 הסתכם ב- 9,218.2 מיליוני ש"ח, לעומת 8,498.1 מיליוני ש"ח ליום 31 לדצמבר 2008, עליה של 8.5%.

מזומנים ופקדונות בבנקים הסתכמו בסוף 2009 ב- 2,827.8 מיליוני ש"ח, לעומת 2,701.8 מיליוני ש"ח בסוף 2008, עליה של 4.7%.

ההשקעה בניירות ערך הסתכמה בסוף 2009 ב- 2,498.2 מיליוני ש"ח, לעומת 2,930.7 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2008, ירידה של 14.8%.

מתוך ההשקעה בניירות ערך:

- סך של 2,060.9 מיליוני ש"ח אגרות חוב ממשלתיות ומקמ"ים;
- סך של 209.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס") של כ- 20 מנפיקים שונים;
- סך של 108.0 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בישראל;
- סך של 12.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל;
- סך של 100.9 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות של כ- 28 מנפיקים שונים*.

* מזה השקעה שאינה מהותית באגרות חוב מגובות במשכנתאות, בסך של כ- 1.2 מיליוני ש"ח, המדורגות בדירוג AAA, אשר הונפקו על ידי FHLMC (Freddie Mac), ובעלות מח"מ של 4.0 שנים.

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשוויין ההוגן של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המתואמת, אשר הוכרו ישירות בקרן הון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.09 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה			
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים
עד 16.8%	(4.8)	(0.8)	-	(6.6)
				סך הכל (12.2)

להלן מידע בדבר משך ושיעור הירידה בשווי ההון של אגרות חוב זמינות למכירה, מתחת לעלותן המתואמת, אשר הוכרו ישירות בקרן הון ולא נזקפו לרווח והפסד ליום 31.12.08 (במיליוני ש"ח):

שיעור הירידה	משך הירידה			
	עד 6 חודשים	6-9 חודשים	9-12 חודשים	מעל 12 חודשים
עד 20%	(24.9)	(2.8)	(2.9)	(0.5)
20%-40%	(3.2)	(15.4)	(0.3)	(4.1)
מעל 40%	(1.4)	(1.4)	(7.8)	(4.7)
סה"כ	(29.5)	(19.6)	(11.0)	(9.3)
סך הכל				(31.1)

הירידה בשווי ההון ליום 31 בדצמבר 2009 של אגרות החוב כוללת:
 4.3 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב ממשלתיות, אגרות חוב ממשלתיות הנסחרות בחו"ל או אגרות חוב של חברות בבעלות ממשלתית. בכל אגרות החוב הממשלתיות הירידה בשווי הינה עד 20% ולתקופה של עד 6 חודשים.
 3.1 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב של בנקים בחו"ל, אשר מדורגים בדירוג A- ומעלה, (למעט אגרת חוב אחת בדירוג BBB+) נכון לתאריך המאזן (ראה גם דיווח בדבר חשיפת אשראי למוסדות פיננסים זרים).
 מתוך הירידה סך של 0.5 מיליוני ש"ח לתקופה של עד 6 חודשים והשאר לתקופה של מעל שנה. כל הירידה בשווי הינה ירידה של עד 20%.
 4.8 מיליוני ש"ח ירידה בשווי ההון של אגרות חוב קונצרניות, 0.8 מיליוני ש"ח לתקופה של 6-9 חודשים והשאר לתקופה של מעל שנה. כל הירידה בשווי הינה ירידה של עד 20%.
 בשנת 2009 קטנה משמעותית קרן ההון השלילית של הבנק מ- 69.4 מיליוני ש"ח ב- 31.12.08 ל- 12.2 מיליוני ש"ח נכון ליום 31.12.09. הנתונים הנ"ל הינם ללא השפעת קרן ההון החיובית וללא השפעת המס. קרן ההון הכוללת ליום 31.12.09 הינה שלילית בסך 4.3 מיליוני ש"ח, לאחר ההשפעות הנ"ל (ראה ביאור 3 - ניירות ערך).

בבחינת הצורך בביצוע הפרשה לירידת ערך, בהתאם למדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים, לאור העובדה שלא חלו שינויים מהותיים אצל מנפיקי אגרות החוב האמורים, מעריכה הנהלת הבנק, כי אין צורך בביצוע הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין ירידות שווי אלו, בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2009.

בחינת ירידת הערך נעשתה בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 1.3.09. ראה פרק הדין בירידת ערך נכסים במדיניות החשבונאית בנושאים קריטיים.

האשראי לציבור הסתכם בסוף שנת 2009 ב- 2,021.8 מיליוני ש"ח, לעומת 1,931.6 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2008, עליה של 4.7%. היתרה הממוצעת בשנת 2009 עמדה על 1,804.7 מיליוני ש"ח לעומת יתרה ממוצעת של 1,950.6 מיליוני ש"ח בשנת 2008, קיטון של 7.5%. עיקר הקיטון נובע מאשראי לזמן קצר לפעילות שוק ההון.

הנכסים האחרים הסתכמו בסוף שנת 2009 ב- 855.9 מיליוני ש"ח, לעומת 216.9 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2008, עליה של 294.6%. עליה זו נובעת בעיקרה מעליה ביתרת הסליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך מול הבורסה.

פקדונות הציבור הסתכמו בסוף שנת 2009 ב- 7,127.8 מיליוני ש"ח לעומת 6,820.2 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2008, עליה של 4.5%. היתרה הממוצעת בשנת 2009 עמדה על 6,736.6 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה ממוצעת של 6,265.9 מיליוני ש"ח בשנת 2008, גידול של 7.5%. עיקר הגידול נובע מפקדונות לזמן קצר מפעילות שוק ההון.

פקדונות מבנקים הסתכמו בסוף שנת 2009 ב- 72.9 מיליוני ש"ח, לעומת 252.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2008, ירידה של 71.1%. התנועה בסעיף זה נובעת בעיקרה מפעילות ביבנקאית יומית.

ההון העצמי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2009 הסתכם ב- 541.7 מיליוני ש"ח, לעומת 451.6 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008.

יחס ההון העצמי לסה"כ המאזן עמד בסוף שנת 2009 על 5.9%, לעומת 5.3% בסוף שנת 2008.

יחס ההון לרכיבי סיכון על פי הוראת ניהול בנקאי תקין 311 הגיע ביום 31 בדצמבר 2009 ל- 20.2% בהשוואה ל- 24.9% ביום 31 בדצמבר 2008. יחס ההון המזערי שנדרש על ידי בנק ישראל הינו 9%.

יחס ההון, ליום 31 בדצמבר 2009, המחושב בהתאם להוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל II), הינו 16.7%.

תרשים מבנה אחזקות*

* חברות עיקריות.

חברות מוחזקות עיקריות

- א. "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" (להלן "החברה") עוסקת במתן שירותי ניהול תיקי השקעות עבור לקוחות פרטיים ומוסדיים. החברה החזיקה עד ליום 31 בדצמבר 2009 בבעלות מלאה בחברת "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" העוסקת בניהול מגוון קרנות נאמנות. ביום 31 בדצמבר 2009 הועברה מלוא ההחזקה ליובנק בע"מ (למידע נוסף, ראה ביאור 5). סך הנכסים תחת ניהול באחריות שתי החברות עומד על כ- 1.4 מיליארדי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2009, מתוכם סך של כ- 0.7 מיליארדי ש"ח בניהול תיקי השקעות, וסך של כ- 0.7 מיליארדי ש"ח בניהול קרנות נאמנות. החברה סיימה את שנת 2009 בהפסד של 0.2 מיליוני ש"ח, לעומת הפסד של 1.0 מיליוני ש"ח בשנת 2008. (בניטרול תוצאות "יובנק קרנות נאמנות בע"מ").
- ב. "יובנק קרנות נאמנות בע"מ" סיימה את שנת 2009 ברווח נקי של 0.2 מיליוני ש"ח לעומת 1.2 מיליוני ש"ח בשנת 2008.
- ג. "יובנק חברה לנאמנות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקרה במתן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות ובנוסף, כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) ולמכשירים פיננסיים מתקדמים, החזקת נכסים של יחידים ועוד. ביום 31 בדצמבר 2009 החברה משמשת כנאמן של קרנות נאמנות בעלות היקף נכסים של כ- 44 מיליארד ש"ח. הרווח הנקי של החברה לשנת 2009 הסתכם ב-13.0 מיליוני ש"ח, לעומת 13.5 מיליוני ש"ח בשנת 2008.
- ד. "יובנק חיתום וייעוץ בע"מ" עוסקת בחיתום להנפקות ובייעוץ כלכלי. הרווח של החברה הסתכם בסכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2009, לעומת הפסד בסכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח בשנת 2008. נכון למועד דוח זה שוקל דירקטוריון החברה את אופן המשך פעילות החברה.
- ה. "יובנק השקעות והחזקות בע"מ" (להלן: "החברה") עוסקת בעיקר בהשקרת מבנים, ציוד וריהוט לבנק ולחברות קשורות. הרווח הנקי של החברה לשנת 2009 הסתכם ב-0.8 מיליוני ש"ח, לעומת רווח של 4.4 מיליוני ש"ח בשנת 2008.

מידע על חברת האם

קבוצת הבנק הבינלאומי נמנית על חמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל. הקבוצה פועלת במגוון רחב של פעילויות פיננסיות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, משכנתאות, פעילות בשוק ההון על רבדיה השונים, פעילות פיננסית בינלאומית, מימון בשיטת הליסינג, פקטורינג, כרטיסי אשראי ושירותים פיננסיים שונים. בנוסף ליובנק, היא מחזיקה בשלושה בנקים מסחריים בישראל - בנק אוצר החייל, בנק פועלי אגודת ישראל ובנק מסד - ושתי חברות בנות בחו"ל, פיבי בנק (יו.ק.) בלונדון ופיבי בנק (שווייץ) בציריך. לקבוצה 175 סניפים ושלוחות בישראל, מתוכם 85 סניפים ושלוחות בחברת האם.

תיאור מגזרי הפעילות העסקיים של הבנק

להלן תיאור קצר של מגזרי הפעילות העסקיים של הבנק:

מגזר הבנקאות הפרטית - כולל את כל הלקוחות הפרטיים בבנק ועסקיהם.

מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוויכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשוויכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם הינו בניירות ערך. בנוסף, כולל המגזר את פעילות החברה לניהול נכסים פיננסיים, החברה לניהול קרנות הנאמנות של הבנק ולקוחות החברה לנאמנות של הבנק, שלא בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

מגזר הבנקאות העסקית - כולל את כל הלקוחות המוסדיים אשר עיקר עיסוקם הינו בתחום הפיננסי, כגון: קבוצות

העוסקות בתחומי ביטוח, פנסיה וגמל, קרנות נאמנות, מנהלי תיקים, וכו'. לקוחות אלו משויכים לחטיבת שוק ההון. בנוסף, כולל המגזר את לקוחות החברה לנאמנות של הבנק, בתחום שירותי הנאמנות לקרנות נאמנות.

המגזר הפיננסי - מגזר זה מאגד בתוכו את פעילות חדרי העסקות, יחידת הנזילות ואת מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

לבנק אין פעילות מהותית בתחום מגזר משקי הבית, מגזר עסקים קטנים ומגזר הבנקאות המסחרית.

למידע מפורט, לרבות ניתוח כספי, ראה בפרק הדן בתיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות.

חלוקת דיבידנדים

בחודש דצמבר 2007 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100 מיליוני ש"ח.

בשנים 2008 ו-2009 לא חולק דיבידנד.

בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח.

דירוג הבנק על ידי חברת דירוג

חברת "מידרוג" דרגה את פקדונות הבנק בדירוג Aa3 ואת הפקדונות לזמן קצר בדירוג P-1.

הון אנושי

תאור המבנה הארגוני ומספר העובדים המועסקים

למנכ"ל הבנק כפופים ישירות חמישה מנהלים, כדלקמן:

מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית, אשר לה כפופים סניפי הבנק (כולל צוותי עסקים ועו"ש).
מספר העובדים המועסקים בחטיבת הבנקאות הפרסונלית הסתכם בשנת 2009 ב-96 עובדים בממוצע (בשנת 2008 ב-98 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת שוק ההון, אשר לו כפופות מחלקות מסחר בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים, מערך עורפי בניירות ערך ישראלים ובניירות ערך זרים, מחלקת תפעול קרנות נאמנות וצוות בנקאי המעניק שירותים ללקוחות החטיבה.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת שוק ההון הסתכם בשנת 2009 ב-83 עובדים בממוצע (בשנת 2008 ב-80 עובדים בממוצע).

מנהל החטיבה הפיננסית, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: ניהול נכסים והתחייבויות, יחידת הנזילות וחדר עסקות.
מספר העובדים המועסקים בחטיבה הפיננסית הסתכם בשנת 2009 ב-13 עובדים בממוצע (בשנת 2008 ב-14 עובדים בממוצע).

מנהל חטיבת המטה, אשר לו כפופות המחלקות הבאות: משאבי אנוש ומינהל, אשראי וניהול סיכונים, רגולציה ותהליכים, משפטית, תכנון ושיווק ורפרנט מחשב.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת המטה הסתכם בשנת 2009 ב-55 עובדים בממוצע (בשנת 2008 ב-68 עובדים בממוצע). עיקר הירידה במספר העובדים המועסקים נובעת מהעברתם של עובדי יחידת המחשב של הבנק למת"ף עם ההסבה שבוצעה ביום 1 בינואר 2009 (למידע נוסף ראה פרק הדן במערכות מידע בעמוד 16).

מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי, אשר לה כפופות המחלקות הבאות: חשבונאות, בינלאומית והתאמות והנהלת חשבונות ותשלומים.
מספר העובדים המועסקים בחטיבת החשבונאי הראשי הסתכם בשנת 2009 ב-18 עובדים בממוצע (בשנת 2008 ב-17 עובדים בממוצע).

בנוסף, שרותי הביקורת הפנימית נשענים ברובם על מערך הביקורת הפנימית הקבוצתי, למידע נוסף ראה בפרק הדן בגילוי בדבר מבקר פנימי בבנק.

בדבר שרותי מערכות מידע ראה פירוט בפרק הדן במערכות מידע.

להלן נתונים על מספר העובדים בבנק ובחברות הבת לסוף שנה והממוצע החודשי לשנה:

לסוף שנה:	הבנק			חברות בנות			סך הכל		
	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ	עובדים מן המניין	עובדים אחרים*	סה"כ
31.12.09	228	13	241	29	-	29	257	13	270
31.12.08	222	23	245	31	1	32	253	24	277
ממוצע חודשי:									
2009	224	12	236	29	-	29	253	12	265
2008	216	29	245	31	1	32	247	30	277

* כולל עובדי שעות, עובדי כ"א ועובדים במיקור חוץ

שינויים בכח אדם

9% מעובדי הבנק החלו עבודתם בבנק במהלך שנת 2009. תחלופת עובדים בהיקף כזה, מאפשרת לארגון הזרמת כח אדם חדש ואינה פוגעת בשגרת העבודה, כתוצאה מתהליכי לימוד וחוסר יעילות זמנית מצד העובד הנקלט, ותהליכי הדרכה וניהול צמוד בתקופה הראשונה מצד המנהלים הקולטים.

הסכמי העסקה

כל עובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים. הסכמים אלו מקנים לבנק גמישות העסקה מירבית תוך תגובה מהירה לצרכי ולתנאי השוק ולפעילות העסקית של הבנק. למידע בדבר זכויות עובדים בפרישה - ראה פירוט בביאור 11.

הדרכה

העלאת רמת המקצועיות בבנק הינה תוצאה של גיוס איכותי וממוקד, אך גם של תכנית הדרכה אישית וארגונית התואמת את צרכי הבנק, והמוגדרת בתכנית העבודה השנתית. תכנית ההדרכה בבנק כוללת הדרכות והכשרות מקצועיות בתחומים השונים של הפעילות הבנקאית הסדירה. תכנית ההדרכה נגזרת מגורמים משתנים שונים, ביניהם: המדיניות העסקית של הבנק, התפתחויות צפויות במשק בכלל ובענף הבנקאות בפרט, שינויים רגולטוריים ועוד. עם השתלבותו של יובנק בקבוצת הבינלאומי, נפתחו בפני עובדי יובנק האפשרויות להשתמש במערך ההדרכה המפותח של הבינלאומי, בקורסים, ימי עיון, השתלמויות והדרכות. תכנית ההדרכה נותנת, גם כגורם הנעת עובדים, מענה לפיתוח מיומנויות אישיות ולהתפתחות אישית של עובדים בנושאים שונים. במקביל, הבנק מעודד התפתחות מקצועית ואישית, בין היתר באמצעות השתתפות במימון לימודים אקדמאים התואמים את צרכי הבנק ובסיוע בימי חופשה בזמן בחינות.

תכניות תגמול לעובדים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מחודש אפריל 2009 דן דירקטוריון הבנק במדיניות תגמול ובמתודולוגיה ליישומה, שמטרתה לאזן בין הרצון לעודד מוטיבציה, ליצור זהות אינטרסים של המנהלים עם הבנק לטווח הארוך, לשמר ולתגמל מנהלים והישגיות לבין הצורך למנוע לקיחת סיכונים מופרזת. המדיניות מתייחסת לכלל עובדי הבנק, והיא חלק ממדיניות קבוצתית שגובשה בשיתוף החברה האם, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים. המדיניות עדיין בשלבי גיבוש סופיים וטעונה אישור בנק ישראל.

קוד אתי

במהלך שנת 2009 הושלמה כתיבתו של הקוד האתי של הבנק במטרה לקדם אתיקה ואחריות חברתית ולהטמיע נורמות התנהגות ראויות בקרב עובדי הבנק ומנהליו. כתיבת הקוד האתי נעשתה בשיתוף עובדי הבנק. הוקמו מוסדות אתיקה ונעשו פעולות להטמעת הקוד האתי ובהן הרצאות בפני כלל העובדים והפצת חוברת הקוד האתי באופן פרטני לכל עובד ועובד.

מגבלות ופיקוח על פעילות הבנק

בהוראת ניהול בנקאי תקין 313 - "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" קיימות מגבלות על פיהן הבנק אינו רשאי לתת אשראי ל"לווה בודד", ל"קבוצת לווים", ו"לששת הלווים כולל קבוצת לווים" (כהגדרתם בהוראה) בסכומים שעולים על 15%, 30% ו-135% מהונו העצמי, בהתאמה. בגין המגבלות הנ"ל הגיע הבנק להסכם עם לווים מסוימים וקבוצות לווים מסוימות, כי מסגרת האשראי שלהם תמומש רק אם לא תביא לחריגה מהמגבלות שתוארו לעיל.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 337 - "פעילות בשוק מעו"ף" קיימת מגבלה על פיה סך כל התחייבויותיו של תאגיד בנקאי כלפי מסלקת מעו"ף (לאחר ניכויים מותרים) לא תעלה על 30% מהונו של הבנק. לאור פעילותם הרבה של לקוחות חטיבת שוק ההון בשוק המעו"ף, הבנק בודק את המגבלה הנ"ל באופן שוטף.

בהוראת ניהול בנקאי תקין 315 - "הפרשה נוספת לחובות מסופקים" נקבע כי יש לבצע הפרשה נוספת לחובות מסופקים בגין ריכוזיות חביוות ענפית. הבנק חשוף לריכוזיות בענף השירותים הפיננסיים. ריכוזיות זו תואמת את המדיניות העסקית של הבנק על פיה מגזר לקוחות שוק ההון הינו בין מגזרי הפעילות העיקריים. הבנק מקפיד על יישום המגבלה. בשנים 2008 ו-2009 לא היתה חריגה ממגבלת ריכוזיות ענפית.

בנוסף, לענין הרפורמה בשוק ההון ראה פרטים בפרק הדין על מגזרי פעילות בנושא פעילות יובנק קרנות נאמנות בע"מ.

מלבד המתואר לעיל אין מגבלות ופיקוח נוספים שהינם ייחודיים או אפקטיביים לבנק בשנים הרלוונטיות או שצפויה להיות להם השפעה מהותית על פעילות הבנק בעתיד.

הסכמים מהותיים

א. הסכם העברת פעילות הפקטורינג:

ב-25 בינואר 2007 נחתם בין הבנק לבין בנק אוצר החייל בע"מ ("אוצר החייל") (בבעלות בעל השליטה בבנק) הסכם להעברת פעילותו של הבנק בתחום שירותי הפקטורינג לאוצר החייל, לרבות העברת המומחיות שנצברה ביוזמן בתחום. על פי ההסכם, החל מיום 1.2.2007 העביר יובנק בהדרגה את לקוחותיו לקבלת שירותי פקטורינג בעסקאות חדשות לאוצר החייל ("הלקוחות הקיימים") לשם קבלת שירותים. כמו כן, יהיה הבנק רשאי להפנות לאוצר החייל לקוחות חדשים, אשר יבקשו לקבל ממנו שירותי פקטורינג בעתיד ("הלקוחות החדשים"). בתמורה להעברת הפעילות כאמור, זכאי הבנק לתשלומים שנתיים אשר יגזרו מרווחי אוצר החייל מפעילות הפקטורינג של לקוחות קיימים ולקוחות חדשים בקיזוז הפרשות לחובות מסופקים בגין הלקוחות הקיימים עד לגובה הרווחים, הכל בהתאם להגדרות ולנוסחאות החישוב שנקבעו בהסכם. תקופת ההסכם נקבעה לשמונה שנים. מאז כניסת ההסכם לתוקף, השפעתו על תוצאות פעילותו של הבנק אינה מהותית.

ב. הסכם שירותי מיחשוב

בדבר הסכם בגין שירותי מיחשוב ראה פרק ה' ב' בנושא מערכות מידע.

ג. ראה מידע רלוונטי נוסף בביאורים הבאים לדוחות הכספיים:

- לענין הסכמים הנוגעים לשינוי השליטה בבנק - ראה ביאור 16 (ה).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת המעו"ף - ראה ביאור 15 (ג) ו-15 (ג) (3).
- לענין התחייבות הבנק למסלקת הבורסה - ראה ביאור 15 (ג) (4).
- לענין הסכם בטוחות עם EUROCLER - ראה ביאור 15 (ג) (5).
- לענין שיפוי נושאי משרה - ראה ביאור 15 (ג) (8).
- לענין התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי - ראה ביאור 15 (ג) (10).
- לענין שיעבודים - ראה ביאור 15 (ד).
- לענין שכירות מבנים - ראה ביאור 15 (ג) 11.

מערכות מידע

א. מיחשוב:

כחלק מקבוצת הבינלאומי, מתבצעים בבנק מהלכים להנות מהיתרון לגודל של הקבוצה בנושאים שונים. אחד הנושאים הינו שילוב מערכות המיחשוב של יובנק במערכות הקבוצה, תוך שמירת היתרון היחסי של הבנק. במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים והועברה האחריות בגין אבטחת המידע למת"ף ("מיחשוב ותפעול פיננסי" - חברת בת של הבנק הבינלאומי) וכן אוחדו אפליקציות המחשוב של יובנק והבנק הבינלאומי בע"מ, תהליך אשר הסתיים בעיקרו ב- 31.12.08 והחל מיום 1 בינואר 2009, פועל הבנק על תשתית המחשוב של הבנק הבינלאומי.

מערכות המחשוב החדשות משלבות מערכות ייעודיות בנוסף למערכת הסניפית, כגון: מערכת לתפעול קרנות נאמנות, מערכת לנאמנות לקרנות נאמנות, מערכות תומכות פעילות בחדר עסקות, מערכת לניהול סיכונים פיננסיים וכדומה.

במעבר המערכות לאפליקציות המחשוב החדשות התעוררו בעיות במספר תחומים, שדרשו ריכוז תשומות והשקעת משאבים. הנושאים טופלו על ידי הבנק, בשיתוף מת"ף ובסיוע ספקים חיצוניים נוספים. הבנק נערך לטפל בהשלמת התאמות נדרשות לצרכי המשתמשים ולצרכי הלקוחות.

דגש מיוחד ניתן ליישום בקורות לצורכי הדיווח הכספי ולצורך ניהול החשיפות והסיכונים. עם זאת, הבנק מודע לכך שהדוחות הניהוליים והכספיים מופקים על בסיס מערכות מחשב חדשות בהן מתבצעים תהליכי עבודה שבוצעו לראשונה ביובנק בשנת 2009. גם המערכות וגם אופן הפעלתן מבוססים על הקיים בקבוצת הבנק הבינלאומי, אשר מלווה את התהליך מראשיתו ועד השלמת ההטמעה.

לשם חתימת הדירקטוריון וההנהלה על הצהרה בדבר הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי בדוחות הכספיים לשנת 2009, ביצע הבנק מיפוי מלא של סביבת הבקרה על הדיווח הכספי במהלך השנה, תוך ביצוע בדיקות אפקטיביות תפעוליות לקראת תום השנה. הבנק ידא במהלך עריכת הדוחות הכספיים כי בקורות המפתח בתהליכי הדיווח הכספי מבוצעות גם כיום.

הבנק בוחר כל שיפור נדרש במערכות השונות לפעילות העסקית והן בתחומי הבנקאות בתקשורת במטרה להקל על הלקוחות. במסגרת זו שולבו במהלך שנת 2009 שיפורים ושינויים מהותיים במספר יישומים, והבנק הגדיר ואפיין דרישות נוספות, הנמצאות בשלבי טיפול מתקדמים.

על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף, מת"ף נשאה בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק משלם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים סכום בגובה הוצאות המחשב שהיו לבנק (כולל פחת) בשנת 2005, וכן נושא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטוריים וקבוצתיים כפי שיוסכם, בתוספת גידול מוסכם. בימים אלה אושר מודל התקשרות חדש שתחולתו החל משנת 2010 המבוסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי.

מר אמנון בק, מנכ"ל מת"ף, משמש כמנהל טכנולוגיות המידע של הבנק, החל מיום 18.5.08.

ב. מתן שירותי מיחשוב:

בנפרד משאלת המערכות עצמן, כחלק מאסטרטגיית קבוצת הבנק הבינלאומי ניתנים שירותי המיחשוב, לרבות שירותי התפעול והתכנות, באמצעות חברת הבת - מת"ף. השירותים ניתנים ישירות על ידי עובדי מת"ף.

כחלק מאסטרטגיה זו, הפכו בשנת 2005 עובדי יחידת המחשב של הבנק לעובדי מת"ף. כפועל יוצא, כל שירותי המיחשוב של הבנק, לרבות שירותי התפעול ושירותי התכנות, ניתנים לבנק על ידי חברת מת"ף.

הליכים משפטיים

להלן פירוט לגבי חמש תובענות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו, בסכומים מהותיים העולים על 1% מהון הבנק. לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות האמורות. ההסתברות להתממשות חשיפת סיכון נוספת לבנק הינה קלושה לדעת הבנק, בהתבסס על דעת יועציו המשפטיים (ולדעת הנהלת החברה המאוחדת, בהתבסס על דעת יועציה המשפטיים) בכל חמש התובענות המפורטות להלן:

1. ביום 25 ביולי 2002 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה נגד חברה אשר מניותיה נסחרו בבורסה לניירות ערך בתל אביב (להלן: "החברה"), יובנק חברה לנאמנות בע"מ - חברה בת בבעלות מלאה של הבנק (להלן: "החברה לנאמנות"), פועלים שוקי הון והשקעות בע"מ, דירקטורים בחברה, בעלי שליטה בה, חברת האם של החברה ורואי החשבון אשר ביקרו את חשבוניתה. סכום הנזק הנטען על ידי התובע הינו בסך של כ-32,000 ש"ח (סכום התביעה המשוערך 36.7 מיליוני ש"ח). יחד עם התובענה הוגשה לבית המשפט בקשה להכיר בה כתביעה ייצוגית עבור כל מחזיקי אגרות החוב שהנפיקה החברה בסכום משוער של כ-34.2 מיליוני ש"ח. לאחר מספר עיכובי הליכים בתובענה הייצוגית שנבעו מהצורך לסיים את הליכי פירוק החברה, הגישה החברה לנאמנות תגובה לבקשה לאישור התובענה כתביעה ייצוגית. הראיות בתיק נשמעו וממתינים לקביעת התיק ולסיכומים. לדעת החברה לנאמנות ויועציה המשפטיים, לחברה לנאמנות טענות ראיות הן כנגד היות התביעה ראויה להידון כתביעה ייצוגית והן לעניין הנטען בכתב התביעה נגד החברה לנאמנות.
2. ביום 27 ביולי 2003 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, על ידי שני לקוחות, תביעה למתן פסק דין הצהרתי לפיו אין אחד הלקוחות חייב לבנק כספים, וכן כי השעבוד על מניות חברה נסחרת בבורסה, אשר משמשות בטוחה לחובות שני הלקוחות, ואשר הבנק מבקש לאכוף את מימושן, אינו תקף. היקף המחלוקת על פי כתב התביעה מגיע לסך של כ-25.6 מיליון ש"ח. בירור התביעה נמצא בהליכים מקדמיים שונים.
3. ביום 22 לדצמבר 2005 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב, תביעה נגד יובנק חברה לנאמנות בע"מ (להלן: "החברה") אשר תוקנה ביום 15 בספטמבר 2009 לסך של כ-30.6 מיליוני ש"ח על ידי שלושה תובעים אשר הינם חברות קשורות אחת לשניה. התובעים החזיקו באגרות חוב להם החברה שימשה כנאמן. בשל קשיים כלכליים, מנפיקת האג"ח לא פרעה את חובותיה כלפי בעלי אגרות החוב שלה. החברה הגישה כתב הגנה מתוקן. לדעת החברה לנאמנות ויועציה המשפטיים, יש לחברה הגנה טובה כנגד התביעה.
4. באוקטובר 2006 ניתן ע"י בית המשפט המחוזי בירושלים פסק דין לפיו נדחתה תביעה שכנגד, שהוגשה על ידי לקוח הבנק למתן פסק דין הצהרתי כי נגרמו לו נזקים בסך של כ-10.1 מיליון ש"ח הנובעים מטעויות ורשלנות הבנק. הלקוח הגיש ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.
5. ביום 18.3.09 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תביעה כנגד הבנק על ידי לקוח בסך של 7.6 מיליוני ש"ח. נטען כי הבנק התרשל כאשר כיבד שיקים בסך של 5.0 מיליוני ש"ח. השיקים זויפו על ידי עובדת של הלקוח. הבנק הגיש כתב הגנה והודעת צד ג' כנגד העובדת.

סביבה כללית והשפעת גורמים חיצוניים על פעילות הבנק

ההתפתחויות הכלכליות בשנת 2009

שנת 2009 הסתיימה במגמת התפתחות חיובית במשק הישראלי ובכלכלה העולמית. המשבר הכלכלי העולמי, שהלך והתפתח מהמחצית השנייה של 2007 ועד לרבעון השלישי של שנת 2008, הביא למיתון עמוק, שהיה קצר בהרבה מהתחזיות המוקדמות: ברבעון האחרון של 2008 ובמחצית הראשונה של 2009. החל מהרבעון השלישי של השנה, יש סימני התאוששות מהמיתון העולמי, כאשר במשק הישראלי ניצני ההתאוששות ניראו מוקדם יותר - מהרבעון השני של 2009. אם בחודשים הראשונים של 2009 ההערכה היתה לשיעור צמיחה שלילי בישראל של כ-1.5%, הרי האומדן בסוף השנה לצמיחת התמ"ג בשנת 2009 הוא שיעור חיובי של 0.5%. בסך הכל, המשק הישראלי נפגע פחות ממדינות אחרות מהמשבר העולמי - שיעור הצמיחה העולמית בשנת 2009 הוא (0.8%) ובמדינות המפותחות (3.2%). בשנת 2010, על פי תחזית קרן המטבע הבינלאומית, הצמיחה העולמית צפויה להגיע ל-3.9%, במדינות המפותחות ל-2.1% ובארה"ב - 2.7%. לגבי ישראל תחזית הקרן היא לצמיחה של 2.5%, אך בנק ישראל צופה צמיחה מהירה יותר של 3.5%.

הניתוחים הכלכליים מצביעים על צעדי ההתערבות המקרו-כלכליים הלא שגרתיים בתחומים המונטרי, הפיסקלי והפיננסי, כאלו שהביאו לשיפור הגלובלי המהיר יחסית במצב הכלכלי. על רקע זה, גם שוררת אי ודאות לגבי המשך מגמת היציאה מהמשבר הכלכלי בזמן שקובעי המדיניות מצהירים על כוונתם לחדול ממדיניות התמיכה המקרו-כלכלית. יתרה מכך, התערבות הממשלות יצרה מצב פסיקלי בעייתי עם פוטנציאל ממשי למשבר פיננסי בכמה מדינות. ביוון, בפורטוגל ובספרד הורדו הדירוג ותחזית הדירוג, על רקע חשש לגבי יכולת פרעון החובות. התמריצים הפיסקליים ונטל מימון הגרעון ההולך וגדל, הגדילו מאוד את החובות הממשלתיים והביאו אותם לשיאים של כל הזמנים. כל אלו וכן אי הודאות לגבי מידת יציבותם של מוסדות פיננסיים רבים בעולם, מעיבים על מגמת ההתאוששות, שכאמור ניראת באופן ברור ונמשכת מאז המחצית השנייה של שנת 2009.

יציאתו של המשק הישראלי מהמיתון, שכאמור היתה מוקדמת יותר, נראית מבוססת יותר ופחות שברירית בהשוואה למגמות בעולם, אף שהמגמות העולמיות משפיעות משמעותית גם על ישראל. המצב הפיסקלי בישראל, גם הוא טוב בהרבה מזה שבעולם. הגרעון בתקציב גדל בשיעור מתון הרבה יותר ויחס החוב לתוצר שמר על יציבותו. המגמות בשוק ההון בישראל היו חיוביות יותר בהשוואה למגמות החיוביות שהיו בשוקי ההון בעולם. גם בשוק העבודה המגמות חיוביות הרבה יותר - הגידול בשיעור האבטלה היה מתון יותר ומאז הרבעון השלישי של 2009 הוא בירידה, לעומת עליה בעולם.

אומדן צמיחת התמ"ג בישראל בשנת 2009 היא, כאמור, 0.5%. במחצית השנייה של השנה היא הגיעה לכ-2.9% במונחים שנתיים וברבעון האחרון של השנה ליותר מ-4.0%. התוצר של המגזר העסקי בשנת 2009 ירד ב-0.4% בולטת הירידה ביצוא - 10.8% ללא יהלומים. גם ביבוא היתה ירידה משמעותית - 13.4%, ללא יבוא בטחוני ויהלומים. הצריכה הפרטית גדלה ב-1.1%, שמשמעותה ירידה בצריכה לנפש (רמת החיים) של כ-0.6%. ללא השפעת כלי תחבורה אישיים הגידול בצריכה הפרטית הוא בשיעור של 2.1% וללא ירידה בצריכה לנפש. ההשקעה בנכסים קבועים, למעט אניות ומטוסים, ירדה ב-6.6% והצריכה הציבורית ללא היבוא הבטחוני גדלה ב-2.5%. מגמת ההתאוששות החל מהרבעון השני של השנה החלה בצריכה הפרטית, אך ברבעון השלישי של השנה החל גם גידול ביצוא ובהשקעות והואץ קצב גידול היבוא.

שיעור האבטלה, בעקבות המשבר הכלכלי, עלה בשנת 2009 והגיע ל-7.7% מכוח העבודה, לאחר שכבר הגיע לשיעור הנמוך יחסית בשנת 2008 של 6.1%. במחצית השנייה של 2009 החלה ירידה בשיעור האבטלה וההערכה היא, שבשנת 2010 היא תגיע לכ-7.0% מכוח העבודה. הגרעון בתקציב המדינה עלה אף הוא בעקבות המשבר והשפעתו על ההכנסות ממסים והגיע ל-5.15% מהתוצר. זהו שיעור נמוך מהערכת התקציב ל-2009, שצפתה גרעון של 6.0% מהתוצר. בשנת 2010 צפויה ירידה נוספת בגרעון עד לכדי כ-4% מהתוצר. יחס החוב לתוצר נשאר פחות או יותר יציב, ולא עבר את רף ה-80%, למרות הגידול בגרעון והצורך לממנו על ידי גיוס הון מהציבור. זאת, בהשפעת עליית מחירי התוצר והתחזקותו של השקל בשנה האחרונה. העודף בחשבון השוטף במאזן התשלומים גדל מאז בשנת 2009 והגיע לכ-7.2 מיליארד דולר לעומת 2.1 מיליארד דולר בשנת 2008. הגורם העיקרי לגידול בעודף הוא הירידה החדה במחירי הסחורות, במיוחד מחירי הדלק, בהשוואת הממוצעים של שנת 2009 ושנת 2008. בנוסף, כנאמר לעיל, ירידת היבוא היתה חזקה יותר בהשוואה לירידת יצוא הסחורות והשרותים. הציפיות הן, שההתאוששות בפעילות הכלכלית, תוך גידול מהיר יותר ביבוא לעומת הגידול ביצוא, תקטין את העודף בחשבון השוטף עד לכדי 3 - 3.5 מיליארד דולר בשנת 2010, ולכך השלכות משמעותיות על התחזקותו או החלשותו של השקל בשנה הקרובה.

האינפלציה בישראל במהלך שנת 2009 הגיעה ל- 3.9%, בדומה לאינפלציה במהלך שנת 2008 - 3.8%. בהשוואה למדינות המפותחות, שם האינפלציה בשנה האחרונה היתה קרובה מאד לאפס, זוהי אינפלציה גבוהה, אך בהשוואה למדינות המתעוררות והמתפתחות, שם היא הגיעה ל- 5.2%, זוהי אינפלציה נמוכה יחסית. היא חורגת מתחום יעד האינפלציה והושפעה השנה מעליות מחירים שנבעו מהתערבות ממשלתית- מע"מ, מחירי מים, סיגריות, מס על דלק. בניכוי עליות מחירים אלו הגיעה האינפלציה ל- 2.8%, מעט נמוך מהגבול העליון של יעד האינפלציה. סעיפי הדירור והאנרגיה היו הסעיפים עם ההשפעה הרבה ביותר על עליית המחירים בשנה האחרונה. יש לציין, שעליית מחירי הדירות בבעלות הדיירים, שאינם חלק ממחירי הדירור הנמדדים במדד המחירים לצרכן, הסתכמה בכ- 18% מתחילת השנה. העליה הבולטת במחירי הדירות הושפעה מהירידה החדה בריבית, תוך ירידה של עלות המשכנתאות. הציבור נטה לעבור להשקעות בנכסים ריאליים, על רקע העדר חלופות השקעה אטרקטיביות. במקביל, לירידת הריבית לא היתה השפעה על הגדלת הצע הדירות, כאשר התחלות וגמר בנייה למגורים היו במגמת ירידה וכן מספר הדירות למכירה. בשנת 2010 צפויה ירידה באינפלציה לתוך תחום יעד האינפלציה של 1% - 3%, כשהגורמים שפעלו להאצתה בשנת 2009 לא צפויים להמשיך ולפעול בשנת 2010. בשליש הראשון של השנה ריבית בנק ישראל היתה במגמת ירידה חסרת תקדים עד לכדי 0.5%. זאת במטרה למתן את השפעת המשבר העולמי העמוק על השווקים הפיננסיים והריאליים בישראל, על רקע חולשה בשוקי חו"ל והתגברות הסיכונים למיתון כבד. מהלך דומה נקטו הבנקים המרכזיים בעולם. עם הצטברות אינדיקטורים המצביעים על התאוששות משמעותית ומתמשכת, החלה הריבית לעלות שוב, החל מספטמבר 2009. קצב העלאת הריבית איטי ומקדים את עליות הריבית בעולם, שצפויות להתחיל רק באמצע שנת 2010, עם התבססות מגמת היציאה מהמיתון, שבשלב זה, כאמור לעיל, עדיין אינה ודאית. עד פברואר 2010 עלתה הריבית ל- 1.25% בלבד, כשהיא עדיין מבטאת ריבית ריאלית שלילית ניכרת של כ- 2.5%. לקראת שנת 2010 שוב החל להתפתח פער ריביות חיובי בהשוואת ישראל מול העולם בהשוואת ריביות הבנקים המרכזיים. מאידך, פער הריביות החיובי על אג"ח לטווח הארוך נמצא במגמה של ירידה. יציאת המשק מהמשבר אמורה להביא להמשך תהליך ההתאמה של הריבית לסביבה הכלכלית המקומית החדשה, שהולכת ומתבססת. עם זאת, קצב ההתאמה תלוי בהתפתחויות בסביבה הכלכלית הגלובלית, שאינן תואמות להתפתחויות במשק הישראלי. במגמות הנוכחיות סביר להניח, שתהליך זה לא יסתיים במהלך שנת 2010.

ניהול המדיניות המוניטרית זה קרוב לשנתיים על ידי בנק ישראל אינו מתבצע רק באמצעות החלטות הריבית, אלא גם באמצעות התערבותו של בנק ישראל בשוק המט"ח. העודף הגדל בחשבון השוטף במאזן התשלומים ותנועות ההון החיוביות אל המשק, המבטאים בין השאר גם את הפער בעומק המשבר הכלכלי בין ישראל לעולם (בעולם המשבר עמוק יותר יחסית), הביאו את בנק ישראל להתערב בשוק המט"ח ולרכוש דולרים בהיקפים ניכרים, כדי למנוע התחזקות גדולה מדי של השקל, העלולה לפגוע קשות במגזר היצוא ולהעמיק את המיתון. במהלך שנת 2009 התחזק השקל לעומת הדולר בשיעור מצטבר של 2.1%. מגמות אלו, אולי בעוצמה נמוכה יותר, צפויות להמשיך גם בשנת 2010, על רקע הציפיות לעודף בחשבון השוטף ולתנועות הון חיוביות גם בשנה הקרובה. לכך יש להוסיף את פער הריביות החיובי שגדל בחודשים האחרונים וצפוי להמשיך גם בשנת 2010. מגמת התחזקות השקל היא מהגורמים שאמורים לייצב את האינפלציה בשנת 2010 בתוך תחום יעד האינפלציה, אף שרמת הריבית תמשיך להיות יחסית נמוכה ועלולה לדחוף מעט כלפי מעלה את האינפלציה.

בשנת 2009 הסתמנה יציאתם של שוקי ההון, בארץ ובעולם, מהמשבר שפקד אותם. לאחר ירידת השווקים החדה ברבעון האחרון של שנת 2008 פחת החשש מקריסתה של כלכלת העולם והתמתנו המגמות השליליות. עליות השערים בשנת 2009 היוו תגובה טבעית לירידות החדות בשיא המשבר. מדד תל אביב 25 עלה בכ- 75% בשנת 2009 ובסוף השנה הגיע לרמה גבוהה מזו של ערב המשבר בספטמבר 2008. המדד עלה בכ- 95% מהשפל של נובמבר 2008. העליות התרכזו במניות הכלולות בענפים שנשחקו בשל ההתפתחויות השליליות בסקטורים אלה בחו"ל - בנקאות, ביטוח ונדל"ן. עליה בולטת של כ- 150% נרשמה במדד תל אביב 75, עקב זינוק בשעריהן של מספר מניות הקשורות לקידוחי הגז שנעשו מול חופי ישראל. עליות שערים חדות אפיינו את מרבית מדדי המניות, ביניהם יתר-50 ונדל"ן 15, שעלו ביותר מפי שתיים ומדד התל-טק 15 שעלה בכ- 85%. מדדים אלה בלטו בשנת 2008 עם ירידות חדות בשיעור של כ- 65%-80%.

בשוקי המניות בחו"ל, על אף התחלת השנה הבעייתית, מניות מדד ה-S&P 500 סיימו את שנת 2009 בתשואה הטובה ביותר מאז שנת 2003 של 23.5%, כשמאז השפל במרץ המדד הוסיף כ-67%. הדאו ג'ונס עלה השנה ב-18.9% ומדד הנאסד"ק זינק במהלך 2009 ב-43.9%. באירופה גם נרשמו עליות: מדד ה-CAC-40 הצרפתי עלה ב-22.3% ואילו מדד ה-DAX הגרמני עלה ב-23.9%. ביפן מדד הניקיי טיפס ב-19% ואילו בהונג-קונג זינק מדד האנג-סנג בשיעור של כ-52%.

שוק איגרות החוב בשנת 2009 אופיין בעליות שערים בכל סוגי האג"ח. באג"ח חברות צמודות מדד נרשמה השנה עלייה ממוצעת של כ-40%. העלייה בשערי אג"ח חברות השנה, באה לאחר שחיקתן בכ-20% בחודשים ספטמבר-דצמבר 2008. מדד התל-בונד 20 עלה בכ-22% ואילו מדד תל-בונד 40, שרבות מאיגרות החוב הכלולות בו קשורות לענף הנדל"ן, עלה בשיעור כפול של כ-44% מתחילת השנה וזאת לאחר ירידה של כ-33% במשך ארבעת החודשים האחרונים של 2008.

שערי איגרות החוב הממשלתיות, שלא נפגעו מהמשבר, רשמו השנה עליה של עד כ-10%, כאשר איגרות החוב הלא צמודות, שחר, עלו בכ-2.5% בלבד וזאת לאחר עלייה של כ-12.5% אשתקד.

עדכוני חקיקה ופסיקה ביחס למערכת הבנקאית בשנת 2009

בשנה האחרונה חלו שינויים ויוזמות לשינויים בחקיקה וכן שינויים בהוראות, אשר יש להם השלכה על מערכת הבנקאות ועל הבנק, כמפורט להלן:

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 14), התש"ע - 2009

התיקון פורסם ברשומות ביום 16.2.2010.

עיקר התיקון, שינוי סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז אשר יאושר ע"י הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה ע"י ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל הקרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנה.
- תחילת התיקון תהא 12 חודשים לאחר פרסום התיקון לחוק.
- יצוין, כי התיקון לחוק מחליף את אותם סעיפים בהצעת חוק ההשקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 13), התשס"ח - 2008, העוסקים בחובת המכרז והמגבלות על תשלום עמלות ברוקראז' לחברה הקשורה למנהל קרן או נאמן.

לתיקון צפויה להיות השפעה מהותית על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו, שכן לבנק פעילות מהותית הן כבנקאי והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר עלולה לגרום, לצורך בצמצום ניכר באחת מפעילויות אלו.

נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, טרם נתקבלה החלטה על ידי הבנק, בדבר אופי ההערכות להשלכות החקיקה, כאמור לעיל.

חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 13), התשס"ח-2008

התיקון פורסם ברשומות ביום 16.2.2010 ותחולתו שישם יום מיום הפרסום.

התיקון המוצע עוסק, בין היתר, בנושאים הבאים: קביעת הסדר לפיו זרים המוסמכים במדינת מוצאם לעסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות או בניהול תיקים, יהיו רשאים להציע את שירותיהם בישראל ללא רישיון ישראלי מתאים, בתנאי שהשירותים יינתנו במסגרת תאגיד מורשה ישראלי. על התאגיד המורשה תוטל האחריות וחובת הפיקוח ביחס לפעילות העוסק הזר במסגרתו. בין תנאי הסף להתקשרות בין התאגיד המורשה לעוסק הזר: הסכם התקשרות, על העוסק הזר להיות בעל היתר ממדינת מוצאו לעסוק באותו שירות ועל התאגיד המורשה להיות מורשה בעצמו למתן השירותים לגביהם חלה ההתקשרות - מוצעות תקנות (כמפורט להלן) להסדרת בקשת הרישום; מתן פטור מרישיון לניהול תיקים עבור לקוחות מתוחכמים (להלן - "לקוחות כשירים") והוספת לקוחות בעלי תיק נכסים גדול ולקוחות בעלי נסיון משמעותי בפעילות בשוק ההון או מומחיות רלוונטית לפעילות בשוק זה לרשימת הלקוחות שיעוץ, שיווק השקעות ועל פי המוצע גם ניהול תיקי השקעות עבורם פטור מרישיון, זאת בשל היותם כשירים לרכוש בכספים סיוע מקצועי לשם קבלת החלטות השקעה בעצמם או בשל מיומנותם בשוק ההון, ולפיכך אינם נדרשים להגנת החוק

הגלומה בדרישת הרישוי; הענקת סמכות לרשות ני"ע להסתייע במיקור חוץ לצורך פיקוח על בעלי רישוי; הרחבת עיסוקים מותרים לחברת ניהול תיקים וביניהם ייעוץ/שיווק פנסיוני וכן נושאים נוספים.

חוזר הרשות לניירות ערך - כללים למדידת רווחי הבנק מפעילות ייעוץ השקעות ותגמול יעצי השקעות

ביום 15.2.09 פרסמה הרשות לניירות ערך חוזר לתאגידים הבנקאיים בדבר שיטת מדידת רווחי הבנק מפעילות ייעוץ השקעות ותגמול יעצי השקעות.

מטרת החוזר לאזן בין ניגוד עניינים שעשוי להיווצר בין טובת הבנק וטובתו האישית של יועץ ההשקעות לבין טובת הלקוחות וחשש להפרת חובות האמון והזהירות הקבועות בחוק:

1. כאשר נעשה שימוש במנגנוני מדידה או תגמול המבוססים על תרומת היחידה או הסניף לרווחיות, יש לפעול להפחתת פוטנציאל ניגוד העניינים על ידי דילול השפעת פרמטר הרווחיות על המדידה והתגמול ודילול השפעתו של היעץ הבודד על רווחי היחידה.
2. אין לתגמל יועץ השקעות באופן ישיר או עקיף להכנסות הבנק מפעילותו בייעוץ השקעות.
3. מדידת יועצי השקעות באופן אישי מותרת רק על בסיס פרמטרים איכותיים, ככל האפשר, המנותקים מרווחי הבנק מפעולות ייעוץ השקעות שביצעו.

חוזר המפקח על הבנקים בעניין סיכונים סביבתיים לתאגידים בנקאיים

ביום 11.6.09 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא סיכונים סביבתיים לתאגידים בנקאיים (להלן: "ההוראה"). התאגידים הבנקאיים ידרשו לקחת במכלול שיקולי האשראי את זיהוי והערכת הסיכון הסביבתי וכן לפעול להטמעת ניהול החשיפה לסיכון הסביבתי במכלול הסיכונים בתאגיד הבנקאי. יישום החוזר יהיה בהתאם לקריטריונים ולוחות הזמנים שיאשר דירקטוריון התאגיד הבנקאי, עד ליום 30.6.2010, כאשר לצורך היישום ניתן יהיה לשאוב מהעקרונות והתקנים הבינלאומיים המקובלים בנושא ניהול הסיכון הסביבתי, בהתאמות המתחייבות לסביבה בישראל.

רפורמה בתחום העמלות הבנקאיות

על שולחן הכנסת מונחות כיום מספר הצעות חוק פרטיות שעניינן מגבלות על גובה העמלות, סלי עמלות, איסור על חיוב סוגי אוכלוסיות בעמלות מסוימות, איסור על גביית סוגים מסוימים של עמלות וכיו"ב. כמו כן, מונחות על שולחן הכנסת הצעות חוק פרטיות המבקשות לחייב את התאגידים הבנקאיים בתשלום ריבית על יתרות בחשבונות העו"ש של לקוחותיהם. הבנק עוקב אחר התפתחות הליכי החקיקה של ההצעות המצויות עדיין בשלבי חקיקה ראשוניים.

חוק סמכויות רשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשס"ח-2008

החוק אושר במליאת הרשות ביום 14.12.08.

עיקרי השינויים המוצעים הם: איחוד הכללים שעל פיהם פועלת הבורסה לניירות ערך בתל אביב, אשר נמצאים כיום בשלושה דברי חקיקה - תקנון, הנחיות והנחיות זמניות, ל"ספר כללי" יחיד שיכונה "הנחיות", וכי קביעת הנחיות וביצוע תיקונים בה יבוצעו בדרך של אישור הוראה מנהלית, לאחר קבלת אישור דירקטוריון הבורסה לקביעה או לתיקון, לפי העניין; הסמכת הרשות להסדיר בהוראות מנהליות את מרבית הנושאים המוסדרים כיום בתקנות, בתחומים שעליהם היא מופקדת; מליאת הרשות תהיה הגורם המאשר ביחס להוראות מנהליות שיוצעו על ידי סגל הרשות. המליאה היא זו שתהיה אחראית על הטלת סנקציות כנגד מפוקחי הרשות, לרבות החלטות בעניין הטלת עיצומים כספיים וקנסות אזרחיים; מוצע לעגן סמכות הרשות בדבר מתן חוות דעת מקדמיות (pre ruling).

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מספר 169 והוראת שעה), התשס"ט-2008

התיקון התקבל ביום 29.12.08. התיקון מעניק תמריצי מס לתושבי חוץ להשקיע בישראל: פטור ממס על ריבית, דמי ניכיון והפרשי הצמדה על אגרת חוב הנסחרת בבורסה לישראל ופטור ממס על רווח הון לתושב חוץ ממדינה החתומה על אמנה למניעת כפל מס. בנוסף, חבר בני אדם המקבל דיבידנד בשנת המס 2009 מחבר בני אדם תושב חוץ יחויב במס חברות בשיעור של 5% במקום 25%, אם בכספי הדיבידנד נעשה שימוש בישראל. בנוסף, הוראה הטבת המס לתושבי שדרות ויישובי הנגב המערבי.

חוק ההוצאה לפועל (תיקון מס' 29)

ביום 16.5.09 נכנס לתוקפו תיקון מספר 29 לחוק ההוצאה לפועל, במסגרתו הוסדר הדיור החלוף. על פי התיקון - לא ניתן יהיה להתנות על זכותו של החייב לדיור חלוף, אם כי ניתן יהיה לקבוע שהדיור החלוף שיועמד לרשות החייב יהיה בהסדר, ובלבד שהוסברה לחייב משמעות הדבר בשפה ברורה המובנת לו. על פי המוצע כאמור לעיל - שווי הדיור החלוף יהיה בסכום המאפשר לחייב לשכור דירת מגורים באזור מגוריו התואמת את צרכיו ואת צרכי בני משפחתו הגרים עמו לתקופה שלא תעלה על 18 חודשים (למעט נסיבות מיוחדות בהם ראש ההוצאה לפועל יוכל להאריך התקופה). שווי הדיור החלוף ייחשב כחלק מהוצאות הכינוס. לגבי הסכמי משכון או הסכמי משכנתא שנכרתו לפני כניסת התיקון לתוקף - התיקון קובע כי ניתן להתנות על זכות החייב לדיור חלוף, אלא אם כן הוכח לרשם ההוצאה לפועל כי לא הובהרה לחייב זכותו לדיור חלוף ומשמעות היותו עליה.

תיקון לחוק החברות התשנ"ט-1999 - רישום חברה כחברה מפרה

התיקון פורסם ביום 23.7.09. החל מיום 1.1.2010 חברה אשר הפרה את חובתה לשלם אגרה ו/או תשלומים אחרים שהיא חייבת בתשלומם לרשם החברות או חברה שהפרה חובת הגשת דוח שנתי, רשאי רשם החברות לסרב לרשום שעבוד על נכסי החברה המפרה.

תזכיר חוק אכיפה משלימה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשס"ט-2009

טיטות החוק אושרה על ידי ועדת השרים לענייני חקיקה ביום 6.12.09.

התיקון מביא לקיומם של שלושה ערוצי אכיפה מקבילים:

- (א) הליך הטלת עיצום כספי על ידי הרשות, שנועד לטפל בהפרות קלות.
- (ב) הליך אכיפה מנהלי - המאפשר לוועדת האכיפה המנהלית להטיל שורה של אמצעי אכיפה, אשר נועדו לטפל בהפרות אשר הוכחתן מצריכה קיומו של הליך בירור משמעותי.
- (ג) ההליך הפלילי - אשר מיועד לטיפול בעבירות חמורות ואשר רק בסיומו ניתן להטיל עונש מאסר. תוקם ועדה מנהלית אשר תדון בהפרות החוקים הנ"ל. הועדה תהיה מוסמכת, בין היתר להטיל: עיצומים כספיים בהיקף משמעותי, דרישה לתשלום פיצויי השבה לנפגעי ההפרה, איסור על כהונה בגופים מסוימים והתליית רישיון.

טיטות והצעות חוק

הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (פטור ממס על ריבית ורווחים מחיסכון ארוך טווח), התש"ע-2009

הצעת חוק פרטית, הונחה על שולחן הכנסת ביום 30.11.09.

מוצע לפטור ממס תוכניות חיסכון לטווח ארוך.

הצעת חוק הוצאה לפועל (תיקון-הפטור לחייב מוגבל באמצעים), התש"ע-2009

הצעת חוק פרטית, הונחה על שולחן הכנסת ביום 23.11.09.

מוצע לאפשר ליתן הפטר גם לחייב מוגבל באמצעים על פי הוצאה לפועל ובכך להשוות מעמדו לחייב מוגבל באמצעים אשר הוכרז כפושט רגל.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (תיקון מס' 13), התשס"ח-2008

הצעת החוק אושרה על ידי ועדת שרים לענייני חקיקה ביום 28.6.09.

עיקר התיקונים המוצעים הם: הצעה לציבור של קרנות נאמנות זרות; הרחבת חובות הפיקוח המוטלות על הנאמן והידוק הפיקוח על מנהלי הקרנות; מתן סמכות לרשות ני"ע לשלול וכן לא להעניק לחברה אישור לשמש כנאמן או כמנהל קרן מטעמים הקשורים במהימנותה; איסור על חברה לשמש כנאמן לקרן, אם נתקיימו בה אחת מהחלופות הבאות:

1. במקרה שהחברה נשלטת בידי מנהל הקרן, אדם השולט בו או חברה בשליטת מי מהם ביותר מ-10% מהון המניות המונפק של החברה.
 2. לחברה או לאדם השולט בה קשר עסקי עם מנהל הקרן או קשר עסקי מהותי עם אדם השולט במנהל הקרן או תאגיד בשליטתו.
 3. הכנסות החברה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטה של אדם, כאמור, אשר מקורן בקשר עסקי עם קבוצת מנהל הקרן, לרבות הכנסות מנאמנות לקרנות בניהול קבוצת מנהל הקרן, מנאמנות לתעודות התחייבות שהנפיק תאגיד הנמנה על קבוצת מנהל הקרן וממתן שירותים בנקאיים מקובלים, עולות על 15% מהכנסותיה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטה של אדם, כאמור. לענין זה קשר עסקי מוגדר - לרבות קשרי ספק-לקוח, נותן/מקבל שירות, מתן/קבלת הלוואות ועוד, למעט קשר הנובע ממתן שירותים לנאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות ולשירותים בנקאיים מקובלים במהלך עסקיו הרגילים של הבנק ובתנאי שוק בלבד שההכנסה מהם אינה עולה על 5% מהכנסות הבנק; קשר עסקי מהותי מוגדר - קשר עסקי לרבות מתן שירותים בנקאיים מקובלים, אשר סך ההכנסות כולל ההכנסות מכלל הקשרים העסקיים עם קבוצת מנהל הקרן, עולה על 5% מהכנסות החברה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטה של אדם, כאמור.
 4. קיימות נסיבות בגינן עלולה להיווצר סתירה בין טובת החברה או אדם השולט בה או בתאגיד בשליטה של אדם כאמור לבין טובתם של בעלי היחידות.
- איסור לקבל שירותי ברוקראז' מצד קשור למנהל הקרן או לנאמן; חובה לקיים מכרז לצורך התקשרות עם בנק/חבר בורסה לקבלת שירותי ברוקראז' וכן איסור על תשלום עמלות ברוקראז' וכל תשלום אחר מנכסי קרן לחברה קשורה למנהל הקרן או לנאמן (כאשר גופים קשורים למנהל הקרן או לנאמן לא יוכלו להשתתף במכרז שכזה); איסור העדפת טובת בעלי יחידות בקרן מסוימת על פני קרן אחרת אשר הינן בניהולו של אותו מנהל קרן; קביעת

הוראות בדבר השתתפות מנהל הקרן באסיפות של חברות ציבוריות שניירות הערך שלהן מוחזקים בקרנות הנאמנות; התרת גביית דמי ניהול דיפרנציאליים בקרן מאוכלוסיות שונות של בעלי יחידות; שינוי מתכונת פירוק קרן ומתן סמכות לרשות ני"ע להורות על פירוק קרן. בנוסף, לחובת מנהל הקרן לפרק קרן נאמנות בעלת שווי נכסים נמוך; כן, מוסדרים בהצעת החוק נושאים שונים הקשורים לאופן ניהול קרנות נאמנות, גביית דמי ניהול, העברת מידע חיוני לבעלי היחידות, פירוק הקרן, סמכויות אכיפה אזרחית של רשות ניירות ערך וכיו"ב.

באם יהפוך התיקון בנוסחו הקיים לחקיקה מחייבת, צפויה להיות לו השפעה מהותית על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו, שכן לבנק פעילות מהותית הן כבנקאי והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר עלולה לגרום אם יושלם הליך החקיקה, לצורך בצמצום ניכר באחת מפעילויות אלו. נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, טרם נתקבלה החלטה על ידי הבנק, בדבר אופן ההערכות להשלכות החקיקה באם תתקבל בנוסחה הנוכחי ובדבר אלו פעילויות יצומצמו, כאמור לעיל.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, התש"ע - 2009

טיטוט הצעת החוק אושרה במליאת הרשות לניירות ערך ביום 15.11.2009 ופורסמה להערות הציבור עד ליום 31.12.2009.

עיקר התיקונים המוצעים הם:

הסדרת תעודות הסל:

1. הפעילות של תעודות הסל ומנפיקי תעודות הסל תוסדר באמצעות חוק השקעות משותפות בנאמנות ותהא נתונה לפיקוח של הרשות.
2. תעודת סל תוגדר באופן דומה ומקביל לקרן נאמנות, ומנפיקי תעודות הסל יוגדרו כמנהלי תעודות סל (מקביל למנהלי קרנות). תעודות אלה יהפכו ממבנה משפטי של "תעודת התחייבות" המונפקת כנייר ערך על פי תשקיף למבנה משפטי הדומה במהותו לקרן נאמנות שבה זכות הקניין על הנכסים תהא שייכת למשקיעים. בנוסף ובשונה מקרן נאמנות, תעודת הסל תכלול התחייבות של מנהל תעודת הסל להשלמת הפער, במידה וייווצר, בין הסכום לו זכאי המחזיק בתעודת הסל בעת הפדיון לבין שווי נכסי תעודת הסל בפועל. במובחן מקרנות נאמנות, יוכל מנהל תעודת הסל "למשוך" כספים מההסדר אם שווי הנכסים גבוה משווי ההתחייבויות, בהתאם למנגנון שיקבע.
3. החלת הנורמות החלות היום על מנהלי הקרנות והנאמנים לקרנות, לרבות חובת הרישוי, על מנהלי תעודות הסל והנאמנים להן. בין הנורמות ניתן למנות דרישות בנושא תנאי הכשירות לשמש כמנהל קרן וכנאמן, מגבלות על נתח שוק, אופן ניהול הקרנות, מגבלות על נכסים שמותר להחזיק בקרן ושיעוריהם המרביים וכו'.

הסדרת קרנות הסל:

1. קרן שמדיניות ההשקעות שלה מיועדת לחקות שינויים במדד או בשווי נכס בסיס כלשהו, תוכל לרשום את יחידותיה למסחר בבורסה ועסקאות ביחידותיה יתאפשרו במהלך המסחר בלבד, בהתנהלות דומה לתעודות הסל.
2. מנהל הקרן יהיה "עושה שוק" ביחידות הקרן ויצטט בספר מחירים בהתאם לכללים שיקבעו בחקיקה.
3. מסחר ביחידות בשוק המשני - במקביל לפעילות מנהל הקרן, יתקיים "שוק משני" רגיל ביחידות הקרן.
4. קרנות מחקות קיימות יוכלו להירשם למסחר ולהפוך לקרנות סל.

שינויים נוספים:

1. מנהל הסדר - מוצע כי מנהל הסדר (היינו, מנהל קרן או מנהל תעודת סל) יוכל, כפוף לדרישות היציבות שתקבענה לכל סוג של הסדר, לנהל את כל סוגי ההסדרים.
2. מוצע לקבוע, כי תקופת כהונתו של הנאמן לא תפחת מחמש שנים (כיום הקביעה היא שלוש שנים), וכל הארכה תהיה לחמש שנים נוספות. בכל מקרה, של אי הארכת ההתקשרות, על מנהל הקרן והנאמן לדווח לרשות את הטעמים לאי הארכת הכהונה.
3. שינוי במדיניות ההשקעות - אפשרי אחת לשנים עשר חודשים. לא ניתן יהא לבצע כלל שינוי מהותי (שינוי במדיניות השקעות של קרן המשפיע על תנודתיות מחירי הקרן או המחייב שינוי בסיווגה), במדיניות ההשקעות של קרן. בתקנות יקבעו מקרים חריגים בהם בכל זאת יותר לעשות שינוי מהותי בהסדר. מוצע גם לקבוע, כי מיזוג יתאפשר רק לגבי קרנות מאותו סוג.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (מרכז להתקשרות עם חבר בורסה), התשס"ט-2009

הצעת החוק עברה בקריאה טרומית בכנסת ביום 14.3.07.

על פי ההצעה בחירת חבר בורסה על ידי מנהל הקרן והתקשרות עמו לשם ביצוע עסקאות בניירות ערך, אופציות וחוזים עתידיים עבור הקרן, תיעשה באמצעות מרכז בהתאם לכללים שיקבע שר האוצר. בנוסף, מוצע לאפשר למנהל הקרן לקבל החזר מלא או חלקי, של עמלה המשתלמת מהקרן לחבר הבורסה לשם ביצוע עסקאות בניירות ערך, אופציות וחוזים עתידיים בעד הקרן. במסגרת דיון שנערך בכנסת ביום 1.7.09 הוחלט כי הצעת החוק תצורף לתיקון 13 לחוק השקעות משותפות בנאמנות ותשולב בתוכו.

הצעת חוק לתיקון חוק החברות (הבראת חברות), התש"ע-2010

הצעת החוק פורסמה ביום 6.1.10.

מטרת ההצעה להסדיר את תחום הבראת החברות המוסדר כיום בסעיף 350 לחוק החברות, התשנ"ט-1999. עיקרי ההצעה: לעגן חלוקת אסיפות לפי סוג; לשקול ביטול דרישה לקבלת רוב מספרי באסיפות נושים ובעלי מניות; יצירת הליך מהיר לקבלת אישור לפשרה או הסדר שגובשו מחוץ לכותלי ביהמ"ש; הקניית סמכות לביהמ"ש להארכת תקופת ההקפאה מטעמים מיוחדים; בעל נכס לא יוכל לקבל בו חזקה במקרה שאותו נכס נדרש להפעלה שוטפת של החברה; חוב החברה לבעלי נכס הינו הסכום שישולם למוכר כתנאי להעברת בעלות שלא יעלה על שווי מכירתו. ההוראות לענין פשרה או הסדר יחולו על חברה שניתן נגדה צו להקפאת הליכים. עיגון הסמכות למנות בעל תפקיד וקביעת סמכויותיו לכל מקרה. אפשרות שימוש בנכסים משועבדים במהלך הרגיל של החברה אלא אם הורה ביהמ"ש אחרת. ביהמ"ש יוכל לחייב ספק של שירות חיוני להמשיך לספקו בכפוף לקבלת תמורה. סמכות לבעל תפקיד לאמץ או לדחות חוזה קיים, לקבל אשראי. ביהמ"ש יהיה רשאי לכפות הסדר או פשרה על אסיפות סוג שהתנגדו להם בתנאי שההצעה הוגנת וצודקת ביחס לכל סוג שלא הסכים לה. מתן סמכות לביהמ"ש לבטל ההליכים אם שוכנע כי אין אפשרות להבריא את החברה.

הצעת חוק ניירות ערך התשס"ט-2009

הצעת החוק עודכנה ביום 26.11.09

מוצע לתקן הגדרות "החזקה", "רכישה" ו"בעל עניין", כך שיטופלו מצבים נוספים לצורך בחינת חובות דיווח ביחס לעסקאות המתבצעות מול בעל ענין וביחס לאחזקותיו בניירות ערך של תאגיד. באופן זה מנהל קרן נאמנות ייחשב כמחזיק בניירות ערך הכלולים בנכסי הקרן שבניהולו ונאמן ייחשב כמחזיק בניירות ערך לגביהם משמש נאמן, לכל דבר ועניין ולא רק לעניין סיווגם כבעלי עניין. אדם ייחשב למחזיק בניירות ערך גם במקרה שההחזקה נעשית באמצעות מנהל תיקי ההשקעות שלו. מוצע לראות נושה כמחזיק בניירות ערך ששועבדו לטובתו החל מהמועד הראשון בו פעל לראשונה למימוש השעבוד או עשה לראשונה שימוש בזכויות ההצבעה הנלוות לניירות הערך המשועבדים, לפי המוקדם. מוצע לתקן הגדרת "בן משפחה" ולכלול גם בני משפחה אשר קרבתם למחזיק נובעת מהיותם הורים או אחים של בן הזוג של המחזיק (הוספת אח או הורה של בן הזוג). מוצע לצמצם הגדרת החזקה או רכישה משותפת כך שחזקה לכאורה זו תחול רק ככל שאין בעל שליטה בתאגיד. מוצע להוסיף חזקה לכאורה נוספת להגדרה "החזקה ניירות ערך או רכישתם ביחד עם אחרים" לפיה יראו יחיד ובני משפחתו כמחזיקים יחד (גם אם בני המשפחה אינם גרים יחד או אין פרנסת אחד מהם על האחר). מוצע לכלול בהגדרת "בעל עניין" גם מקרים של החזקה בניירות ערך המירים למניות, בזכויות לקבלת מניות או בחוב. מוצע כי אחריותו של מציע בהצעת רכש או בהצעת מכר תשווה לאחריותו של מנפיק. כמו כן, מציע בהצעת רכש אחראי כלפי המחזיק בניירות הערך (לרבות אופציות, תעודות התחייבות והמירים) של חברת המטרה כהגדרת המונח בתקנות הצעת רכש, לנזק שנגרם לו כתוצאה מכך שהפר הוראה בדיון.

תזכיר חוק ניירות ערך, התשס"ט-2009, תקנות ניירות ערך (תעודות התחייבות), התשס"ט-2009

טיוטת הצעת החוק פורסמה להערות הציבור ביום 1.6.09.

עיקרי השינויים המוצעים הם: הקמת מרשם נאמנים ובדיקת עמידת חברת הנאמנות בתנאי הכשירות הקבועים בחוק, בין היתר, במסגרתו; קביעת סכום פיקדון, חלף דרישת הון עצמי, סכומי ביטוח מינימאליים לחברת נאמנות, עיגון חובת דיווח לנאמן וקביעת תוכנו של הדוח השנתי על ענייני הנאמנות; קביעת הדרך להחלפת שיעבודים במהלך חיי תעודות ההתחייבות; קביעת חובת הנאמן לפעול לטובת ציבור המחזיקים בתעודות ההתחייבות מאותה הסדרה, ובכלל זה לבחון את עמידת המנפיק בהתחייבויותיו כלפי המחזיקים, והחובות הנגזרות מחובה כללית זאת; שמירת נכסי הנאמנות לטובת ציבור המחזיקים בתעודות ההתחייבות, בחינת אפשרויות הפעולה העומדות בפני המחזיקים עם התקיימותה של עילה להעמדה לפירעון מיידי (ובכלל זה חשש ממשי להפרת התחייבות מהותית על ידי המנפיק).

הצעת חוק לתיקון פקודת השטרות (שיקים משורטטים לא סחירים), התשס"ט-2009

הצעת חוק פרטית - הונחה על שולחן הכנסת ביום 21.12.09.
מוצע להגן על הצרכן (בעיקר משקי בית ואנשים פרטיים) ולחייב את הבנקים להנפיק להם פנקסי שיקים לא סחירים בלבד וזאת כברירת מחדל. לקוח שיבקש לקבל פנקסי שיקים ללא הגבלת סחירות יוכל לעשות זאת ע"י בקשה מיוחדת בסניף הבנק שלו ועל אחריותו.

הצעת חוק ניירות ערך (תיקון מס' 38) (מערכת דואר אלקטרוני מאובטח), התשס"ח-2008

ההצעה פורסמה ביום 27.7.09. תחולתה - לאחר שיותקנו תקנות וייקבעו כללים ע"י הרשות. עיקרי השינויים המוצעים הם לאפשר לרשות ני"ע להמציא הודעות, דרישות, הוראות או כל מסמך אחר שהרשות מוסמכת להמציאו לגופים המפוקחים על ידה באמצעות מערכת דואר אלקטרוני מאובטח. מוצע להטיל על הנמענים חובה להשתמש במערכת הדואר האלקטרוני האמורה ולקבל מסמכים מהרשות באמצעותה בתדירות שתקבע בתקנות, וכן מוצע לקבוע חזקה כי מסמך שהומצא באמצעות המערכת הגיע ליעדו בתוך שני ימי עסקים.

הצעת חוק ניירות ערך (זירת סוחר לחשבון עצמו), התשס"ט-2009

ההצעה אושרה בועדת שרים לענייני חקיקה ביום 10.1.2010.
עיקרי השינויים המוצעים הם: תתווסף הגדרה של "זירת סוחר לחשבון עצמו" (דילר); תורחב הגדרה של "ניירות ערך" אשר תכלול את כלל המכשירים הפיננסיים; זירת "סוחר לחשבון עצמו" תחויב בקבלת רישיון מאת הרשות לצורך פעילותה; יוטלו על זירת סוחר לחשבון עצמו חובות שמטרתן מזעור השפעת ניגודי עניינים בין הזירה לבין הלקוחות, ביניהן חובות גילוי מוגברות כלפי לקוחותיה. זירת סוחר לחשבון עצמו תידרש להוכיח איתנות פיננסית בעזרת קיום הון עצמי מזערי, פיקדון ונכסים מזילים. כן תצטרך להחזיק בביטוח מתאים ותידרש לעמוד בכללים שייקבעו בתקנות לעניין אופן הטיפול בכספי לקוחותיה. בנוסף, תידרש להוכיח עמידתה בתנאים טכניים, מחשביים לצורך מילוי חובותיה. כמו כן, יחולו עליה ועל בעל השליטה, הדירקטורים והמנכ"ל בה חובות זהירות ומיומנות כלפי הלקוחות; יוטלו על הזירות חובות דיווח לציבור ולרשות לניירות ערך.

הצעת חוק בנק ישראל, התשס"ט-2009

הצעת החוק אושרה בקריאה ראשונה במליאת הכנסת ביום 8.2.2010.
מוצע כי הנגיד יוסמך לתת הוראות בעניין נכסים מזילים שעל התאגיד הבנקאי להחזיק וכי במקרים בהם לא נהג כנדרש רשאי הנגיד לקבוע את שיעור הריבית שעל התאגיד לשלם. אפשרות מתן אשראי לתאגידים בנקאיים וקבלת פקדונות מתאגידים בנקאיים כנגד שעבוד ניירות ערך, כאשר מוצע כי השעבוד יהיה תקף כלפי צדדים שלישיים, גם אם לא נרשם לטובת בנק ישראל (להלן: "הבנק") או לא הופקד ובלבד שניירות הערך המשועבדים רשומים לזכות בנק ישראל אצל מתווך פיננסי, כגון: חבר בורסה או מסלקת הבורסה. הבנק יהיה רשאי לדרוש דיווח ולפקח על הגופים הפיננסיים הכפופים לו. מוצע לקבוע באופן כללי, שבנק ישראל רשאי לנהל חשבונות, ולא רק פקדונות, עבור תאגידים בנקאיים. אי מילוי אחת מההוראות תאפשר לנגיד להטיל עיצום כספי, לרבות הטלת אחריות ישירה על האורגן שפעל מטעם התאגיד. מוצע להסמיך הנגיד להוציא צו המחייב מסירת מידע ביחס לעסקאות בשוק מטבע החוץ בישראל.

הצעת חוק בתי המשפט (נוסח משולב) (תיקון), התשס"ט-2009

הצעת החוק הופצה על ידי מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים להערות הציבור עד ליום 11.1.09.
מוצע להקים מחלקה כלכלית בבית המשפט המחוזי בתל אביב, אשר תידון בכל עניין כלכלי על מנת לאפשר ניהול יעיל של הליכים. עניינים כלכליים על פי: חוק החברות, חוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות בנאמנות וחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות.

הצעת חוק אכיפה משלימה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשס"ט-2008

ההצעה לחוק אכיפה משלימה ברשות ניירות ערך אושרה על ידי מליאת הרשות ביום 16.11.08 והופצה להערות הציבור עד ליום 18.9.09.
מטרת החוק לייעל את האכיפה, כך שהשימוש בהליך פלילי ייעשה רק במקרים חמורים ולכן יקבע מנגנון אכיפה מנהלית והסדר הספקת הליכים מותנית. לשם כך, תוקם וועדה מנהלית אשר תדון בהפרות של חוק ניירות ערך, חוק השקעות משותפות בנאמנות וחוק הייעוץ. יושב ראש הרשות יוכל להחליט בכל מקרה של הפרה או עבירה האם לפעול באמצעות הליך פלילי, הליך מנהלי או עיצום כספי. אמצעי האכיפה יהיו קנסות בהיקף משמעותי, דרישה לתשלום פיצוי למי שנפגע מההפרה, תשלום לאוצר המדינה הנובע מרווחים שהושגו כתוצאה מההפרה, דרישה לנקוט פעולות לתיקון ההפרה ולמניעת הישנותה, איסור על כהונה בגופים מסוימים, התליית או ביטול רישיון וענישה על תנאי; מוצע לקבוע סמכות חקירה אזרחית לפיה, במקרים בהם התעורר חשד לביצוע הפרה ניתן יהיה לבקש מבית המשפט צו חיפוש, בכל מקום שאינו משמש אך ורק כבית מגורים.

הצעת חוק החוזים האחדים (תיקון - חובת ציון אישור ותנאים מהותיים), התשס"ט-2009

הצעת החוק אושרה בקריאה טרומית ביום 8.7.09. מוצע לציין באופן בולט אם החוזה עבר בקרה של בית הדין לחוזים אחדים כדי לייצר מודעות ציבורית ולתמרץ עסקים לעבור בקרה של בית הדין.

הצעת חוק החוזים האחדים (תיקון - קביעת שער מזערי להצמדה כתנאי מקפח), התשס"ט-2009

הצעת החוק הוגשה על שולחן הכנסת ביום 25.5.09. בחוזים בהם מופיע תנאי של שער מזערי למדד אליו הצמידו, כלומר, אם עלה ערכה הריאלי של ההתחייבות הכספית, אזי הצרכן ישלם יותר, אך אם ערכה הריאלי ירד הצרכן מחויב לשלם על מוצר יקר יותר מערכו - מוצע לאסור על סעיפים שכאלו.

תזכיר חוק ניירות ערך, התשס"ט-2009 - החמרת ענישה

התזכיר אושר על ידי מליאת הרשות ביום 11.1.09. ההצעה צפויה להתאחד עם ההצעה לתיקון החוק בעניין אכיפה משלימה.

עיקרי השינויים המוצעים בתזכיר: צמצום מדרג הענישה הקבוע בסעיף 53 לחוק, הגדלת עונשים הקבועים בסעיפי התרמית ואיסור שימוש במידע פנים, הגדלת סכומי העיצום הכספי המרבי שניתן להטיל על מפרי הוראות החוק.

הצעה לתיקון פקודת הבנקאות

ההצעה אושרה בועדת שרים לענייני חקיקה ביום 4.6.09 מוצע:

1. המפקח יוכל להורות על העברת מידע על לקוח של תאגיד בנקאי ושל תאגיד נשלט, לשם ניהול סיכוני האשראי של התאגיד או הקבוצה הבנקאית, למאגר מידע שיוקם למטרה זו. הכוונה להעברת מידע מחברות הבנות כלפי מעלה לשם ניהול סיכוני האשראי בלבד.
2. התרת העברת מידע כאמור גם לחברות הנשלטות (ולא רק העברה מלמטה למעלה).
3. התרת העברת מידע לשם ניהול סיכונים מסוג אחר, אם לא תהיה בכך פגיעה בפרטיות הלקוח.

הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון מס' 15), התשס"ט-2009

הצעת החוק פורסמה ברשומות ביום 15.7.09.

מוצע לתקן את סעיף 24 א' לחוק המתייחס למגבלה לפיה תאגיד בנקאי לא יחזיק ביותר מתאגיד החזקה ריאלי אחד באופן הבא: לאפשר החזקה, ישירה או עקיפה, בתאגיד החזקה ריאליים בשיעור נמוך של עד אחוז אחד, שאינו משקף השפעה של התאגיד הבנקאי על התאגידים כאמור; תאגיד ייחשב כתאגיד החזקה ריאלי, רק אם יש בידו יכולת השפעה של ממש ביותר משלושה ענפי משק; תאגיד בנקאי יהיה רשאי להחזיק בשיעור העולה על 1% מאמצעי השליטה במבטח אחד בלבד שהונו עולה על 2 מיליון ש"ח (שכן יראו מבטח כפועל בענף משק אחד בלבד).

הצעת חוק איסור שימוש בלתי הוגן במידע על ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשס"ט-2009

תזכיר החוק הופץ ביום 20.10.09.

מוצע לבצע תיקון בשלושה חוקים: חוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 (להלן - חוק ניירות ערך), חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995 (להלן - חוק הייעוץ) וחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק השקעות משותפות).

התיקונים העיקריים: ייקבע בחוק ניירות ערך איסור על שימוש בלתי הוגן במידע, שנעשה תוך הפרת חובת נאמנות של עושה השימוש במידע למקור המידע. כן מוצע להטיל חובות פיקוח על תאגידים שהם מתווכים פיננסיים, המעסיקים מתווכים פיננסיים אחרים, לרבות חובה לקבוע נהלים פנימיים ומיני אחראי מטעם המתווך הפיננסי ("קצין ציית"), לשם הבטחת אכיפת האיסורים המוצעים בהצעה זאת. מוצע לתקן את חוק ניירות ערך ולקבוע, כי מידע לא ייחשב כמידע שאינו ידוע לציבור בחלוף 30 דקות ממועד שדווח במערכת המגנא. כן מוצע לשמר את ההגנה של הפיכת המידע לפומבי בחלוף יום ממועד פרסומו בדרך מקובלת אחרת, ואולם מוצע לצמצם הגנה זו, כך שתחול רק על מי שאינם אנשי פנים בתאגיד. לעניין חוק השקעות משותפות, המגבלות יחולו על דירקטור, עובד של מנהל קרן, חבר ועדת השקעות ומי שמועסק על ידי מנהל הקרן גם אם אינו עובד שלו, לרבות תאגיד בשליטתם. המגבלות יחולו גם על בן זוגו של כל אחד מן המנויים לעיל ובני משפחה הגרים עימו או שפרנסת האחד על האחר.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון נאמנים), התשס"ח - 2008

הצעת חוק פרטית, פורסמה ביום 31.3.08. עיקריה: הטלת חובה על רשות ניירות ערך לאשר או לדחות תוך 30 יום בקשת חברה לשמש כנאמן לקרנות נאמנות; הטלת חובה על חברה לנאמנות להתקשר עם מנהל קרן אשר עומד בדרישות החוק, אלא אם שוכנע יו"ר רשות ניירות ערך כי ישנם טעמים מיוחדים לאי התקשרות בין הצדדים; קביעה על ידי רשות ניירות ערך של אופן חלוקת קרנות נאמנות בין הנאמנים; במקרה של התפטרות נאמן מכהונתו בניגוד לעמדת מנהל הקרן, ימשיך הנאמן לכהן בתפקידו במשך 12 חודשים, אלא אם מנהל הקרן ביקש לקצר את התקופה; הגבלת נתח שוק, כך שנאמן לא יוכל לשמש כנאמן ליותר מ- 5% מסך כל הקרנות בשוק או כנאמן לקרנות שנכסיהן מהווים למעלה מ- 10% מסך נכסי כל קרנות הנאמנות הפועלות בשוק, הנמוך מביניהם. יובנק חברה לנאמנות בע"מ, החברה הבת, משמשת כנאמן של קרנות נאמנות בעלות היקף נכסים של כ- 44 מיליארד ש"ח (המהווה 33% מהשוק).

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - ביטול עמלות על שירותים בסיסיים בחשבון עו"ש), תשס"ט-2009

הצעת החוק הוגשה לכנסת ביום 6.7.09. מוצע לבטל העמלות על שירותי העו"ש, כדי להקל על הצרכן להתמקד בגובה הריבית (על האשראי ועל החיסכון) ובכך לאפשר השוואה בין הבנקים.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון-ריבית על יתרת זכות), התשס"ט-2009

הצעת החוק הוגשה לכנסת ביום 25.5.09, קיימות הצעות חוק זהות. מוצע לחייב את הבנקים לשלם ריבית על סכומים הנצברים בחשבון העו"ש של לקוחותיהם.

הצעת חוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשינוק השקעות ובניהול תיקי השקעות (תיקון מס' 12), התשס"ט-2009

ביום 7.7.09 פורסמה הצעת התיקון לחוק.

התיקון עוסק בשני נושאים עיקריים:

1. שינוי הגדרת ניירות ערך, כך שלא תכלול תעודות סל. תעודות סל ייחשבו לנכס פיננסי, כך שבמידה ולמנהל תיקים יועץ ו/או ליועץ השקעות ישנה זיקה לתעודות סל, הם יוגדרו כמנהל תיקים משווק ו/או משווק השקעות בהתאמה, נוכח הזיקה לנכס פיננסי, בדומה להסדר הקיים בעניין קרנות נאמנות.
2. ביטול דרישת הביטוח כתנאי למתן רשיון ליחיד, תוך קביעה כי עמידה בתנאי הביטוח תהיה חובה החלה על בעל רשיון, בין יתר החובות החלות עליו. התיקון יאפשר למבקש רשיון, אשר עמד בכל דרישות הרשיון האחרות בקביעות בדיון, לקבלו גם טרם עיסוקו במקצוע.

הצעת חוק שירות נתוני אשראי (תיקון מס' 3), התשס"ז-2007

הצעת החוק פורסמה ביום 8.1.07. תחולתה נדחתה ליום 30.6.2010.

מוצע לבטל מספר הגבלות הקבועות בחוק בנוגע לאיסוף מידע ממקורות רשמיים לגבי לקוחות: לקצר תקופת אי תשלום חוב לגביה, ניתן לדווח על הלקוח, לבטל מגבלת שתי התראות שיקים מינימום, לבטל ההגבלה לפיה חובה לפרט נתונים במכתב ההתראה, לבטל הדרישה למינימום שלושה חובות ממקורות שונים לצורך דיווח.

הצעת חוק חובת הדיווח של מוסדות פיננסיים על כספים ללא דורש, התשס"ח-2008

ההצעה עברה בקריאה טרומית ביום 4.6.08.

מטרת החוק לחייב גופים פיננסיים בישראל לדווח באופן שוטף לגוף שיוקם באגף הממונה על שוק ההון, אשר יהיה אחראי לרישומם של כספים ללא דורש באמצעות עריכת מאגר מידע לאומי זמין לכולם. הכוונה לכספים שלא נמצא להם מי שרשאי לנהוג בהם מנהג בעלים או שבעליהם אינו ידוע לרבות חשבונות רדומים.

הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - עמלת פרעון מוקדם בעת מימוש נכס), התשס"ח-2008.

ביום 6.2.08 אושרה הצעת החוק בקריאה טרומית והועברה לקריאה ראשונה בועדת הכלכלה של הכנסת. מוצע לבטל את עמלת הפירעון המוקדם בעת מכירת נכס של לווה, כדי שלא לפגוע פגיעה נוספת באלו שאינם מסוגלים לעמוד בתשלומי המשכנתא שלקחו. נטען כי בעצם מימוש הנכס משיב הבנק את כספי ההלוואה ואין מקום להרע עם החייבים. הצעת חוק זהה פורסמה ביום 4.5.09 על ידי חבר הכנסת איתן כבל.

תקנות

תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופת גמל בניהול אישי), התש"ע-2009

התקנה פורסמה ביום 22.10.09.

מוצע כי מתן ייעוץ לגבי השקעת כספי קופת גמל בניהול אישי, שההוראות לעניין השקעת הכספים בה ניתנות בידי העמית, ייעשה רק בידי מנהל תיקים או בידי מי שפטור מהצורך בקבלת רשיון לפי חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה. הוראה זו נועדה למנוע מתן ייעוץ לגבי השקעת כספי קופת הגמל בידי מי שאינו רשאי לבצע השקעות עבור קופות גמל. בנוסף, וכדי למנוע מתן ייעוץ כאמור בידי מי שלפי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 מנוע מלנהל כספי קופת גמל, מוצע להבהיר כי לענין חוק הבנקאות (רישוי) יראו במתן ייעוץ כאמור כניהול כספי קופת גמל.

תקנות ההוצאה לפועל (הוראת שעה), התשס"ט-2009

התקנה פורסמה ברשומות ביום 24.12.09.

התקנה מאפשרת פעילות לגביית חובות עד לסך של 10,000 ש"ח מבלי הסתייעות בעו"ד.

תקנות המקרקעין (ניהול ורישום), התשס"ט-2009

התקנה התקבלה בכנסת ביום 3.8.09. תחולה- 1.1.2010.

ביטול הצורך לצרף נסח לבקשות לביצוע פעולה במרשם, וביטול הצורך להגיש טופס בקשה למרבית פעולות הרישום; הבהרה וחדידוד בדבר המסמכים הנדרשים לשם הגשת בקשה לרישום ראשון, חידוש רישום ותיקון שטח וגבולות; הוספת הוראות בעניין רישום ומחיקת הערות אזהרה; קביעת הסדרים לעניין הפקעת משכנתא על דרך הפקדה ומחיקת עיקולים ישנים והתייחסות מפורשת לסמכות לחייב הגשת טופס על גבי נייר מיוחד.

תקנות ההוצאה לפועל (תיקון מס' 2), התשס"ט-2009

התקנה פורסמה ביום 29.7.09.

לא יינתן צו למכירת מקרקעין המשמשים דירת מגורים לחייב, אלא לאחר שרשם ההוצאה לפועל הזמין את הצדדים לדיון ויתקיים דיון לפיו רשאי לקבוע הרשם על מכירת המקרקעין ופינוי החייב ובני משפחתו, אם יש להם מקום מגורים סביר או יכולת כלכלית שתאפשר מקום מגורים סביר, או שהועמד לרשותם סידור דיור חלוף ע"י דירה אחרת או תשלום פיצויים או דרך אחרת כמפורט בסעיף 38 לחוק.

טיוטת תקנות ההוצאה לפועל (תיקון מס' 3), התשס"ט-2009

התקנות אושרו בדיון בועדת החוקה, חוק ומשפט בכנסת ביום 5.8.09.

טיוטת התקנות עוסקת בעניין מסירת מידע ומסלול מקוצר. אפשרות מסירת מידע לזוכה ביחס למידע לגבי נכס או מקור הכנסה של החייב. בנוסף, בקשות לביצוע פסק דין כספי או כל חוב כספי אחר שניתן לפי חוק לבצעו כמו פסק דין של בית המשפט, שקרן החוב אינו עולה על 10,000 ש"ח (למעט פסק דין למזונות ובקשות למימוש משכון או משכנתא) ניתן לבצע במסלול מקוצר.

הוראות ניהול בנקאי תקין

תיקון הוראת נוהל בנקאי תקין מס' 411

התיקון פורסם ביום 24.1.2010 ותחילתו מיום 1.7.2010.

עיקרי השינויים הם: ההוראה תחול גם על תאגיד חוץ שבנק שולט בו או בעל עניין בו ככל שאינה עומדת בסתירה להוראות מקומיות. הוספת "מקבל שירות" להגדרת "לקוח", כך שתחול גם על "לקוחות מזדמנים". שינוי הגדרת "מדינה בסיכון גבוה". נוספה דרישה לבצע הכר את הלקוח גם בעת מתן שירותים למבצע פעולה שאינה רשום כבעל ו/או כמורשה חתימה בחשבון. נדרשת התייחסות במדיניות לכללי הכר את הלקוח שונים עבור לקוחות מסוגים שונים ולשנות בהתאם את שאלוני הכר את הלקוח. כן הורחבו הוראות שונות בקשר לאחראי ובין היתר: היותו בלתי תלוי בהיבט העיסוקי, קביעת מערכת היחסים בין הביקורת הפנימית לאחראי באופן שעבודתו תהא נתונה לביקורת תקופתית ויוקצו משאבים הולמים לבדיקתו. הוספת דרישה לביצוע בקרה שוטפת אחר פעילות לקוחות שלא באמצעות חשבון תוך שימוש באמצעים, כגון: שימוש במאגרי מידע חיצוניים. הוספת דרישה שבחשבוניות של לקוחות בסיכון גבוה יבצע הבנק סקירות מוגברות על מנת להבטיח קיומו של מידע מתאים ומעודכן. פירוט חובת המעקב של תאגיד בנקאי אחר פעולות בחשבון לקוח. הורחבה הגדרת פעילות חריגה, כך שגם פעולות מורכבות הן בגדר "פעילות חריגה" והדיווח לגביה. ניהול קשרי קורספונדנט של הבנק לא תתאפשר למול מוסד פיננסי המאפשר שימוש בחשבוניותיו על ידי בנק הרשום במקום שבו אין לבנק כל נוכחות פיזית. חידוד דרישת הדרכה והטמעה בנושא לכלל עובדי הבנק.

פרסום מידע באינטרנט - הוראות הדיווח לציבור

ההוראה פורסמה ביום 17 בינואר 2010 ותחול על הדוחות הכספיים מיום 31 בדצמבר 2009. על פי ההוראה, החל ממועד פרסום הדוח לציבור לשנת 2009, תחול חובת פרסום באתרי האינטרנט של הבנקים של הדוחות השנתיים והרבעוניים לשנים 2007 - 2009 במתכונת PDF. בנוסף, יש לפרסם את הנתונים במתכונת גליון עבודה שישלח מיחידת מידע ודיווח בפיקוח על הבנקים. על התאגידים הבנקאיים להיערך טכנולוגית למתן אפשרות גישה ישירה ("לינקים") מאתר בנק ישראל למידע המפורסם באתריהם. הבנק ערוך למתן המידע האמור.

טייטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין 325 - ניהול מסגרות אשראי בחשבוניות עובר ושכ

הטייטה פורסמה ביום 24.8.09, תחולה - החל מיום 1.7.2010.

מוצע כי ניתן יהיה לחייב את הלקוח בתוספת ריבית חריגה ועמלות טיפול מיוחדות בגין חשבון בחריגה מייד עם היווצרות החריגה ולא רק לאחר שהחשבון סווג כחוב בעייתי בפיגור, כאמור בהוראה בנוסחה הנוכחית.

הוראת ניהול בנקאי תקין 303 - תקשורת של רואה חשבון מבקר עם הגורמים המופקדים על בקרת העל בתאגיד

בנקאי

במסגרת אימוץ תקני הביקורת האמריקאיים על ידי רואי החשבון המבקרים בביצוע ביקורת לדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים, יש להגיש דוח מפורט שנתי ובמידת הצורך דוח משלים. נקבע כי על התאגיד הבנקאי להעביר אל המפקח על הבנקים בכל שנה עותק של הדוח המפורט השנתי ושל הדוח המשלים, וזאת לא יאוחר מ-15 ימים מהמועדים בהם נדרש רואה החשבון המבקר להעביר לתאגיד הבנקאי את הדוחות האמורים.

הוראת ניהול בנקאי תקין 315 - הפרשה נוספת לחובות מסופקים

התיקון מיום 17.9.09.

ההוראה קובעת כי כאשר סך כל החבויות של ענף מסוים לתאגיד בנקאי (על בסיס לא מאוחד), עולה על 20% מסך כל חבויות הציבור לתאגיד בנקאי, יחשב העודף לחבות חריגה, אשר בגינה יידרש הבנק להפרשה נוספת. נוכח העובדה כי הסיכון בפרויקטים מסוג תשתיות המצויים בשלב הקמה נחשב לסיכון משולב של בינוי ושל הענף אשר מוקמת בו התשתית, תוקנה ההוראה כך שמאפשרת לתאגיד הבנקאי לבחור במסלול בו הוא חורג ממגבלת ה- 20% עד ל- 22%, בתנאי שהוא מממן פרויקטים אשר נכללים במסגרת ענף "עבודות הנדסה אזרחית (למעט בניית מבנים)", ובלבד שחבות העולה על 18% מסך כל חבויות התאגיד הבנקאי לציבור לפרויקטים רגילים" בענף זה, תיחשב כחבות חריגה.

טייטה לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311 בנושא "יחס הון מזערי"

במסגרת ההצעה לתיקון, יתאפשר לכלול במסגרת ההון המשני את ההפרשה הכללית, אשר בוצעה בהתאם לסעיף 6 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 315, זאת על אף העובדה שעם תחילת יישום ההוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי", תאגידים בנקאיים אינם נדרשים לשמור על הפרשה זו.

חוזרים

חוזר לבעלי רישיון ייעוץ השקעות בדבר הפניית לקוחות לקבלת שירותי ניהול תיקים

מוצע כי הפניית לקוח לניהול תיקים תתאפשר על סמך קריטריונים מקצועיים ואובייקטיביים, כאשר לנגד עיניו של יועץ ההשקעות עומדת טובת הלקוח בלבד. על כן, הפניית לקוחות לחברות ניהול תיקים בשל קבלת טובת הנאה במישרין או בעקיפין, או בשל הקשר בין התאגידים, עולה כדי התנהגות שאינה הולמת של בעל רישיון.

חוזר בנק ישראל - גילוי נאות באמצעים אלקטרוניים - כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), תשנ"ב-1992

החוזר פורסם ביום 18.8.2009.

על פי החוזר, לקוח המבקש לקבל הודעות או דפי חשבון באמצעי אלקטרוני, התאגיד הבנקאי יהיה פטור משלוח לו בנוסף הודעות על פי הכללים ובלבד שהתקיימו התנאים הבאים: הלקוח חתם על הסכם התקשרות למתן שירותי בנקאות בתקשורת; הלקוח ביקש (בכתב או באמצעות אתר האינטרנט או בשיחה מוקלטת) לקבל את ההודעות באמצעות הדואר האלקטרוני או אתר האינטרנט; התאגיד הבנקאי הפעיל כלים ממוחשבים המאפשרים לו לקבוע חד משמעית האם הלקוח קיבל את הדואר ופתח אותו, או ביצע הורדה של המסר, או נכנס לאתר האינטרנט ובכל אחד מהמקרים התאגיד הבנקאי שומר את המידע הנחוץ לבדיקה ולמעקב אחר קיום הכללים; משלוח ההודעות נעשה בסביבה מאובטחת.

חוזר בדבר מנהל סיכונים ראשי ופונקציית ניהול סיכונים

ביום 22.12.2009 פורסם החוזר הנ"ל על ידי המפקח על הבנקים.

במטרה לחזק את יכולת הבנת הסיכונים ולהבטיח את ניהולם הזהיר, יש צורך בפונקציית ניהול סיכונים בלתי תלויה אשר בראשה עומד מנהל סיכונים ראשי.

על הדירקטוריון והנהלת התאגיד הבנקאי להסדיר קיומה של פונקציית ניהול סיכונים, אשר בראשה יעמוד מנהל הסיכונים הראשי.

מנהל הסיכונים הראשי יהיה חבר הנהלה, כפוף ישירות למנכ"ל ובלתי תלוי, באופן שלא יקבל החלטות עסקיות הכרוכות בנטילת סיכונים. על פי החוזר, המפקח על הבנקים רשאי לפטור תאגידים בנקאיים מסויימים שהינם חברות בנות של תאגידים בנקאיים, מהדרישה כי מנהל הסיכונים הראשי בהם יהיה חבר הנהלה.

פונקציית ניהול הסיכונים תבטיח שהסיכונים הטבועים בפעילויות התאגיד הבנקאי מובנים במלואם ותספק פיקוח בלתי תלוי על אופן ניהולם. בין היתר, כולל תפקידו: זיהוי של הסיכונים לקביעת מגבלות לסיבולת הסיכון, אחריות על מנגנוני בקרה, ניטור ודיווח להנהלה ולדירקטוריון - כמפורט בהוראה.

בנוסף, פונקציית ניהול הסיכונים תהיה בלתי תלויה, תאורגן באופן שתשמר הפרדה מהגורמים נוטלי הסיכון עליהם היא מפקחת וכן יוקצו לה משאבים בהתאם.

הבנק נערך לקיים ההוראה כאמור לעיל בתאום עם פונקציית ניהול הסיכונים הקבוצתית.

חוזר בנק ישראל - דגשים בניהול סיכוני אשראי

החוזר פורסם ביום 12.10.2009.

על רקע המשבר הפיננסי הגלובלי והשפעותיו על שוק ההון והתאגידים הבנקאיים, נדרשים הבנקים להתייחסות מיוחדת למצבם הפיננסי של אוכלוסיות לווים רגישות.

הבנק נדרש לקבוע רשימת מאפיינים לאוכלוסיות לווים רגישות במטרה לזהות לווים העונים למאפיינים שהוגדרו, וזאת בנוסף לרשימת המאפיינים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

הבנק ביצע סקירה מקיפה של תיקי האשראי ובחן את דירוגי הלקוחות, הצורך להגיע להסדרי חובות, הצורך לחזק בטחונות וכן סיווג הלקוחות.

על פי דרישת בנק ישראל בוצעה הסקירה והבדיקות על ידי הגורמים העסקיים תוך ליווי צמוד של יחידת בקרת האשראי, אשר תיקפה את התהליך שבוצע.

הסקירה והממצאים הוצגו בפני הנהלת הבנק, וועדת האשראי של הדירקטוריון ומליאת הדירקטוריון. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2010 יבוצע מעקב יישום ההמלצות וההחלטות שהתקבלו.

חוזר בנק ישראל - לקחים מהמשבר הפיננסי בנושא ניהול סיכונים אשראי

החוזר פורסם ביום 10.12.2009.

לנוכח האירועים שנחשפו בעטיו של המשבר הפיננסי הגלובלי, מכון חוזר בנק ישראל לחזק את ניהול סיכונים האשראי בתאגידים הבנקאיים. הבנקים נדרשים להתייחס לנושאים המפורטים להלן במדיניות האשראי ובנהלים לפי העניין:

1. מימון ממונף (Leveraged Financing).
 2. הישענות על ערבות אישית.
 3. לוח סילוקין קצר מטווח כושר ההחזר על פי הערכת הבנק.
 4. סיווג חובות כחובות בארגון מחדש של חוב בעייתי.
- הבנק בוחן נושאים אלו בהיבטי פעילות והתנהלות. במסגרת זו מתקיימים דיונים בוועדת אשראי ובהנהלה במטרה לחדד את ההנחיות ועל פי הצורך לשלבם במסגרת מסמכי מדיניות האשראי ונהלי האשראי.

פסיקה

פסק דין בבית הדין לחוזים אחידים

ביום 5.5.09 ניתן פסק דין בבית הדין לחוזים אחידים בענין תנאים מקפחים בחוזה הלוואה לדיור של הבנק הבינלאומי הראשון. פסק הדין ביטל סעיפים בהסכם הלוואה וכן הורה על תיקון סעיפים אחרים, בקובעו כי הם סעיפים מקפחים בחוזה אחיד. הגם שפסק הדין ניתן בהתייחס לחוזה הלוואה לדיור, כלולות בו קביעות שיכול וישפיעו גם על חוזים נוספים המשמשים במערכת הבנקאית. ככל הידוע, ביום 12.7.09 הגיש הבנק הבינלאומי לבית הדין לחוזים אחידים נוסח מתוקן של חוזה הלוואה שלו. בית הדין העביר את החוזה לתגובת המפקח על הבנקים. ביום 10.1.2010 הוגש ערעור הבנק הבינלאומי על פסק הדין. הבנק לומד את פסק הדין והשלכותיו ועוקב אחר התפתחות התהליכים.

מיסים על ההכנסה

הפחתת שיעור המס:

ביום 25 ביולי 2005 עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147) התשס"ה - 2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 25% בשנת המס 2010 ואילך. ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך.

כמו כן, ביום 1 ביולי 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט 2009, וכן, ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם תיקון לצו, כאמור. בהתאם לצו המתוקן בתקופה שמיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 1 בינואר 2010 יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16.5%, ואילו בתקופה שמיום 1 בינואר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2010 יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16%, זאת במקום 15.5% שהיה בתוקף עד ליום 30 ביוני 2009. לפיכך, שיעור מס השכר החדש יהא בשיעור 16.5% ו- 16% ויחול בשנות המס 2009 ו- 2010 בהתאמה לגבי השכר המשתלם בעד עבודה החל מחודש יולי 2009 ואילך. שיעור מס הרווח החדש יחול ביחס למחצית מהרווח בשנת 2009. לאור זאת, בשנת 2009 ו-2010 שיעור מס הרווח יהא 16%.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים (החברות המוגדרות כמוסד כספי לפי חוק מס ערך מוסף), והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2009 - 36.21%, בשנת המס 2010 - 35.34%, בשנת המס 2011 - 34.20%, בשנת המס 2012 - 33.33%, בשנת המס 2013 - 32.47%, בשנת המס 2014 - 31.60%, בשנת המס 2015 - 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך, יחול שיעור מס של 29.00%.

השפעת השינוי במס השכר החל מיום 1 ביולי 2009 הביאה לגידול בהוצאות השכר בשנת 2009 בסך של 0.4 מיליון ש"ח. כמו כן, השפעת השינויים בשיעורי המס הביאה לגידול בהוצאות המסים על ההכנסה בשנת 2009 בסך של 0.5 מיליון ש"ח.

שונות

II באזל

רקע

ועדת באזל פועלת במסגרת Bank for International Settlements (BIS) והחל משנת 1988 מפרסמת הוראות בדבר הצורך בהקצאת הון מינימלי בבנקים. תכלית הועדה היא ליצור סטנדרטים בנקאיים אחידים, על מנת לשפר את רמת היציבות של מערכת הבנקאות העולמית. הנחיות הועדה מאמצות על ידי רגולטורים במדינות רבות, ובכלל זה הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

ועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון (להלן - באזל II) פרסמה ביוני 2006 את המלצותיה שאמורות להיות מיושמות, בהתאם להנחיות של הבנקים המרכזיים בכל מדינה.

ההנחיות מתייחסות לסיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים, וכוללות 3 נדבכים בהתייחס לכל אחד מסוגי הסיכונים:

נדבך ראשון - דרישות הון מזעריות, על פי הגישות השונות.

נדבך שני - תהליך הערכה פנימי להערכת נאותות ההון ביחס לפרופיל הסיכונים של הבנק, מערכי הפיקוח, הבקרה והביקורת שמיישם, וסביבתו העסקית. המפקח על הבנקים מצפה מהתאגידים הבנקאיים ליישם תהליך פנימי הולם המשלב רכיבים מרכזיים של תכנון וניהול ההון, ומציג את נאותות ההון אל מול הסיכונים שזוהו. הנ"ל כולל, בין היתר, קיום תהליכים פנימיים ליישום ממשל תאגידי, שיפור ושדרוג מערכי הבקרה והביקורת, עיגון מסגרת מתודולוגית סדורה להערכת החשיפה למכלול הסיכונים, כחלק מתהליך בחינת הנאותות ההונית. התהליך כולל גם סיכונים שאינם נכללים בנדבך הראשון - לרבות: ריכוזיות אשראי, סיכון ריבית בתיק הבנקאי, ועוד.

נדבך שלישי - משמעת שוק - דרישות הגילוי והדיווח לציבור.

השינוי העיקרי אליו נדרשים הבנקים על פי עקרונות באזל II, לעומת ההנחיות שהיו נהוגות בעבר ("באזל I"), הוא באופן חישוב ההון המינימלי הנדרש. עד כה חושב ההון המינימלי בנושא סיכונים אשראי באמצעות נוסחאות קשיחות שהוכתבו על ידי הרגולטור והתבססו על מאפיינים כלליים בלבד של תיק האשראי (חלוקה למדינות, בנקים, אשראי לציבור ואשראי לדיוור). הנחיות באזל II דורשות מהבנקים לאמוד בצורה מפורטת את סיכון האשראי אליו הם חשופים, בהתאם לדירוגים חיצוניים או באמצעות מודלים של דירוג סיכון, ולהקצות הון בהתאם. שינוי עיקרי נוסף בהנחיות באזל II מתבטא בהחלת דרישה מהבנקים להקצות הון גם בגין הסיכונים התפעוליים בפניהם הם ניצבים.

הוראות בנק ישראל

ביום 5 בינואר 2009 פרסם בנק ישראל הוראת שעה בנושא: "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (להלן: "הוראת השעה"), או "הוראת השעה באזל II" המבוססת על המלצות וועדת באזל בנושא התכנסות בינלאומית למדידת הון ולתקני הון, שפורסמו ביוני 2006.

המלצות ועדת באזל מקנות למפקחים במדינות השונות שיקול דעת באשר לדרך היישום של המלצות מסוימות של הוועדה (National Discretion).

הוראת השעה משקפת את עמדת המפקח בכל אחד מהנושאים בהם ניתן למפקח שיקול דעת. עמדת המפקח גובשה תוך בחינת ההתייחסות לנושא ברשויות פיקוח אחרות ברחבי העולם ובחינת ההתאמה להוראות, לחוקים ולנתוני המשק הישראלי, במידת הצורך.

הוראת השעה הינה סיכום של הליך שהחל בשנת 2007 ובמסגרתו הופצו למערכת הבנקאית טיוטות בנושאים שונים שנדונו בפגישות שוטפות עם נציגי המערכת הבנקאית וכן בצוותי עבודה משותפים לנושאים ספציפיים. תחולת ההוראה היא החל מיום 31 בדצמבר 2009.

כפי שהובהר בעבר, הפיקוח על הבנקים מעודד את התאגידים הבנקאיים להיערך באופן שיאפשר להם לאמץ, במועד מתאים בעתיד, את הגישות המבוססות על דירוג פנימי בסיכונים אשראי. גישות אלו מהוות את ה-Best practice העולמי בתחום זה והחתירה ההדרגתית ליישומן חשובה לחיזוק איכות ניהול סיכונים האשראי בישראל.

המפקח על הבנקים מדגיש את הקשר אשר צריך להתקיים בין סך ההון שעל תאגיד בנקאי להחזיק כנגד סיכונים ובין חוסנם ויעילותם של תהליכי ניהול הסיכונים והבקורות הפנימיים שבתאגיד, ומצפה כי התאגידים הבנקאיים יפתחו וישדרגו את מערך ניהול הסיכונים, הבקורות והממשל התאגידי. כמו כן, התאגידים הבנקאיים צריכים לקיים תהליך הערכה פנימי הולם המשלב במסגרתו את כל הרכיבים המרכזיים של תכנון וניהול הון, ומביא להחזקת הון נאות אל מול אותם סיכונים.

תהליך ההתכנסות הבינלאומית למדידת הון ולתקני הון הינו תהליך רציף ומתמשך. ועדת באזל בוחנת ומפרסמת מעת לעת, ובמיוחד על רקע המשבר הכלכלי הנוכחי, תיקונים והבהרות בהתייחס לניהול הסיכונים ואופן מדידת הון. הפיקוח על הבנקים יעקוב אחר ההתפתחויות והמגמות בעולם ויעדכן את הוראותיו במידת הצורך. לפי הוראת השעה יישום ההוראה החל ביום 31 בדצמבר 2009, כאשר מיום 31 בדצמבר 2008 ועד יום 30 בספטמבר 2009 התבצעה ריצה במקביל של חישוב נתוני יחס הלימות הון לפי כללי "באזל II" (במקביל להוראות הקיימות), אשר דווחה לבנק ישראל מדי רבעון. בשנת 2009 ובתחילת שנת 2010 המשיך בנק ישראל לפרסם טיוטות להתייעצות ופרסומים שונים, אשר נציין להלן את העיקריים שבהם:

1. תיקון הוראת השעה לסעיפים 145 (ז), 146 (ד) ו-151 א' להוראה בדבר הכרה בניירות ערך כשירים, המצויים בחשבון ניירות ערך הממושכן לטובת הבנק, כמפחיתי סיכון אשראי.
2. קביעת יעדי הון פנימיים לתקופת ביניים- תהליך ה- SREP (תהליך סקירה והערכה פיקוחי) יתבצע לאחר כניסתה לתוקף של הוראת השעה ועל בסיס דוחות ה- ICAAP שאת מועד הגשתם יפרסם בנק ישראל.
3. טיוטה שנייה להתייעצות בנושא הליכי ההכרה בחברות דירוג אשראי חיצוניות, ומיפוי דירוגיהן למשקלי סיכון, למטרת חישוב הלימות הון.
4. תיקון הוראת השעה לסעיף ב-2 (ב) לנספח 1א' להוראה בדבר הגדרה של הון הנכלל בבסיס ההון, אשראי שניתן למימון רכיבי הון של תאגידים בנקאיים.
5. מנהל סיכונים ראשי ופונקצית ניהול סיכון- המסמך מגדיר עקרונות לקיומם של מנהל סיכונים ראשי ופונקצית ניהול סיכונים בתאגידים הבנקאיים, ומפרט את המעמד, התפקיד והאחריות הכרוכים בכך. עקרונות המסמך עקביים עם הנחיות ועדת באזל ומועצת המפקחים האירופאית (CEBS).
6. טיוטה בהתייחס למשקל הסיכון לחובות של תאגידים בנקאיים. אימוץ החלופה של משקל סיכון נחות ברמה אחת ממשקל הסיכון שנגזר מדירוג המדינה, על פני משקל סיכון בהתאם לדירוג התאגיד הבנקאי.

הערכות הבנק

הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה המתמחות של חברת האם, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, ולכן יישום ההוראות בבנק נעשה בד בבד עם יישומן בחברת האם, תוך ביצוע התאמות היכן שנדרש. בהתאם לכך תפורט להלן היערכות הבנק ליישום הוראות ודרישות בנק ישראל בנושא "באזל II", בשנת 2009 ותחילת שנת 2010, כחלק מהיערכותו של הבנק הבינלאומי: פרויקט באזל II מנוהל במסגרת מינהלת ייעודית שהוקמה לנושא וכן באמצעות ועדות היגוי המתכנסות בד"כ בתדירות חודשית- ועדת היגוי עליונה בראשות מנכ"ל הבנק הבינלאומי וועדת היגוי בראשות ראש אגף עסקים בבנק הבינלאומי. בוועדות אלו משתתפים בין השאר, נציגים מהאגפים השונים בבנק הבינלאומי, מחלקות הבקרה והביקורת ונציגי הבנק וכן יועצים חיצוניים המלווים את הפרויקט. כמו כן הוקמו צוותי עבודה לדיון וקידום נושאים מקצועיים ספציפיים. מידי רבעון נמסר דיווח לדירקטוריון, על מצב התקדמות הפרויקט, כנדרש בהוראות בנק ישראל. לצורך יישום אפשרי בעתיד של גישות מתקדמות בסיכוני אשראי, אגר הבנק נתוני דוחות כספיים היסטוריים של חברות שנקלעו לקשיים ושל חברות "טובות", כמו כן, נבחנים פתרונות שונים, לרבות במסגרת קיום קשר עם יועצים וספקים בתחום, לצורך פיתוח מודלים אנליטיים לדירוג סיכון הלקוחות עבור גישות הדירוג הפנימי. בנק ישראל פרסם כי עד לסיומו של תהליך ה- SREP המבוצע על ידי המפקח על הבנקים ביחס לתהליך ה- ICAAP (ראה להלן) על הבנק לחשב נתוני יחס הון מזערי בהתאם לשתי השיטות (הן הוראה 311 והן הוראת השעה), החל מיום 31 בדצמבר 2009. הבנק ערוך לקיים דרישות אלה.

התקדמות בביצוע הפרויקט

הנדבך הראשון- לפי הוראות בנק ישראל, הופקו חמישה דיווחים על הלימות הון לפי כללי הוראת השעה באזל II (COREP) - ליום 31 בדצמבר 2008 וארבעת הרבעונים בשנת 2009. לדיווחים הנ"ל צורף שאלון איכותי מפורט. בדיווח ה- COREP ל- 31.12.08 עמד יחס ההון לרכיבי סיכון על 13.8%, ליום 31.03.09 עמד יחס ההון לרכיבי סיכון על 13.6%, ליום 30.06.09 עמד יחס ההון לרכיבי סיכון על 14.9%, ליום 30.09.09 עמד יחס ההון לרכיבי סיכון על 16.11% וליום 31.12.09 עמד יחס ההון לרכיבי סיכון על 16.7%.

יש לציין, כי חישוב דרישת הון לפי הוראות באזל II, בהתבסס על נתוני רבעונים קודמים, לא התחשב בכל מפחיתי סיכונים האשראי האפשריים לפי הוראות באזל II. כתוצאה מכך, קיימת החמרת יתר של התוצאה המביאה להקטנה של יחס ההון לרכיבי סיכון.

המרכיבים העיקריים לגביהם טרם הושלם הטיפול בתחום סיכוני אשראי הם: קיזוז ניירות ערך בחשבונות המיועדים ספציפית להחזקת ניירות הערך הכשירים, ערבויות נכנסות של בנקים זרים, פילוח חשיפות בין תאגידים לקמעונאים, חשיפה בגין מסגרות אשראי לא מנוצלות ועוד.

הבנק ממשיך בשיפור המערכות הממוכנות, במסגרת הקבוצה, במטרה להכליל את מרכיבי הפחתת הסיכון האמורים בדיווחים שיוגשו בעתיד.

סיכוני אשראי - הבנק ממשיך בהרחבת תכולת הדיווח ובקרת הנתונים במטרה לשפר את איכות הדיווחים שיוגשו בעתיד.

הבנק מיישם בשלב זה את הגישה הסטנדרטית לפי הוראות בנק ישראל. בנק ישראל דחה בשלב זה את ביצוע סקר השפעה כמותית (QIS) לגישות המתקדמות.

סיכונים תפעוליים - הבנק החליט ליישם את הגישה הבסיסית (BIA). החברה האם נערכת לאיסוף נתונים לפי 8 קווי עסקים לצורך יישום עתידי של הגישה הסטנדרטית.

סיכוני שוק - הושלם ביצועו של סקר פערים קבוצתי בחנינת עמידת הבנק והקבוצה בהנחיית בנק ישראל בנושא. הבנק ממשיך בתוכנית הדרכה לקציני האשראי, למנהלי הסניפים וליחידות הרלוונטיות ביחידות המטה.

הנדבך השני - בהתאם להוראות בנק ישראל הגישה החברה האם טיוטה ראשונה של מסמך ה-ICAAP על בסיס קבוצתי עד ליום 30 ביוני 2009 על בסיס הנתונים ליום 31 בדצמבר 2008. דווח ה-ICAAP של חברת האם ל-31 בדצמבר 2009 יוגש לבנק ישראל עד ליום 30 ביוני 2010.

במהלך חודש דצמבר 2009 הגיש הבנק מסמך ICAAP על בסיס נתוני 31 בדצמבר 2008 במתכונת מסמך ICAAP הקבוצתי שהוגש על ידי חברת האם לאישור הדירקטוריון.

מסמך זה מהווה תשתית לתהליך בחינת הנאותות ההונית, לרבות מתודולוגיה הקושרת בין פרופיל הסיכון להון. במהלך המחצית השנייה של שנת 2010 יכין הבנק את ה-ICAAP שלו ליום 31 בדצמבר 2009.

כחלק מהיערכות הבנק ליישום ההוראה ביצע הבנק את הפעולות והמהלכים כמפורט:

ערכת סקרי פערים ובניית מפת הפערים של הבנק.

הבנק השלים ביצועם של סקרי פערים ביחס ל-14 עקרונות ה-BIS, כפי שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.

מתודולוגית סגירת הפערים שגובשה הינה מתודולוגיה קבוצתית, ככל הניתן, כך שביחס לכל פער שיהיה משותף לבנק ולחברת האם, הפתרון לסגירת הפער יגובש ויתווה ברמת חברת האם ויועבר ליישום בבנק בהתאמות ובשינויים המתבקשים.

מפת הפערים של הבנק על בסיס ממצאי סקרי הפערים, מהווה הבסיס לגזירת ההון הפנימי ולתהליך בחינת הנאותות ההונית.

הנדבך השלישי - דרישות הגילוי לגבי הדוחות לתאריכים 31 בדצמבר 2008 ועד 30 בספטמבר 2009 נקבעו בהוראת השעה שפורסמה בדצמבר 2007, והבנק יישמן כנדרש.

ב-13 באוקטובר 2009 פורסמה "הוראת השעה" ליישום בדוחות של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לשנת 2009 ואילך של דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II. על פי פרסום זה תדירות הגילוי הכמותי הינה רבעונית ותדירות הגילוי האיכותי הינה חצי שנתית. הבנק ערוך ליישום הגילוי הנדרש על פי הוראת שעה זו והנתונים מדווחים כנדרש החל מדוחות סוף שנת 2009.

גישת הבנק להערכת הלימות ההון כדי לתמוך בפעולותיו

כללי

- מסגרת העבודה של באזל II מורכבת משלושה נדבכים המשלימים זה את זה ומספקים תשתית להערכת ההון של תאגידים בנקאיים. מסגרת עבודה זו מחליפה את הוראות באזל I בכל הקשור לקביעת יחס ההון המזערי בתאגידים בנקאיים.
- הנדבך הראשון של באזל II, אשר כותרתו "דרישות להון מזערי", מספק הנחיות ברורות ומחייבות לחישוב הלימות ההון בתאגידים בנקאיים תוך התייחסות לסיכונים העיקריים אליהם חשופים התאגידים (סיכון אשראי, שוק ותפעולי).
- תהליך החישוב של הלימות ההון לפי הנדבך הראשון מבוסס על מסגרת של הנחיות המיושמות על בסיס ההוראה מבלי לאפשר לתאגיד הבנקאי שיקול דעת סובייקטיבי ביחס לרמת הסיכון הגלומה בפעילויות השונות ו/או לתרומת איכות הניהול והבקרה למזעור החשיפה הגולמית.
- בנדבך השני של באזל II, אשר כותרתו "הסקירה הפיקוחית", נדרש התאגיד הבנקאי להעריך באופן שוטף את נאותות ההון שלו בהשוואה לפרופיל הסיכון והסביבה העסקית, וזאת להבדיל מחישוב הלימות ההון המתבצע בנדבך הראשון.
- מטרת הנדבך השני היא להגביר ולחזק את הזיקה בין פרופיל הסיכונים של הבנק, לבין מערכות ומתודולוגיות ניהול הסיכונים הקיימות בבנק, ובין רמת ההון והאמצעים ההוניים.

המונח נאותות הונית מבטא הערכה סובייקטיבית של התאגיד ביחס למידה בה רמת האמצעים ההוניים שלו הכוללת הולמת את פרופיל הסיכון הכולל שלו.

במסגרת זו, נדרש התאגיד הבנקאי להעריך את נאותות ההון כנגד כל הסיכונים אליהם הוא חשוף לרבות הסיכונים שכבר נמדדו והוקצה עליהם הון בנדבך הראשון.

מעבר להערכה מחדש של נאותות ההון ביחס לסיכוני הנדבך הראשון (כאמור, סיכון אשראי, שוק ותפעולי), נדרש התאגיד הבנקאי להעריך סיכונים נוספים על בסיס כמותי (סיכון ריכוזיות, ריבית בתיק הבנקאי) ועל בסיס איכותי (למשל: סיכוני מוניטין, רגולציה, ציות, משפטי, עסקי, אסטרטגי).

הערכת הנאותות ההונית במסגרת הנדבך השני, הינה הערכה עצמית, סובייקטיבית המתבצעת על ידי התאגיד. הליך זה, של הערכה עצמית שמבצע התאגיד הבנקאי ביחס לנאותות ההון שלו, הינו תהליך ה-ICAAP. בהתאם להנחיות בנק ישראל, התהליך נועד להבטיח כי בנקים יחזיקו רמת הון הולמת שתתמוך בכל הסיכונים הגלומים בעסקיהם וכן שיפותחו וינקטו על ידי הבנקים תהליכים נאותים לניהול סיכונים ולניהול ההון. החלק השני והמשלים של תהליך הערכת הנאותות ההונית על ידי התאגיד הבנקאי, הינו הערכת הנאותות ההונית על ידי הרגולטור שמטרתו לבחון באיזה מידה ניתן לקבל את הערכת הנאותות ההונית שערך התאגיד הבנקאי. תהליך זה מכונה "סקירה פיקוחית" SREP, והוא כולל מסגרת מפורטת של הנחיות לבחינת מסמך ה-ICAAP המאפשרת לרגולטור לגבש מסקנה ביחס לנאותות ההונית של הבנק המפוקח.

בהתאם למתודולוגיה אשר הותוותה בקבוצה במסגרת העבודה של באזל II, במהלך חודש דצמבר 2009 הגיש הבנק מסמך ICAAP על בסיס נתוני 31 בדצמבר 2008 לאישור הדירקטוריון במתכונת מסמך ה-ICAAP הקבוצתי שהוגש על ידי חברת האם. המסמך מהווה תשתית לתהליך בחינת הנאותות ההונית של הבנק. להערכת הבנק, על פי ה-ICAAP שבוצע ליום 31 בדצמבר 2008 הבנק הינו בעל נאותות הונית הולמת.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר דרישות הגילוי של נדבך 3 של באזל II להלן פירוט דרישות הגילוי הנדרשות בהוראה:

מספר הטבלה	גילוי כמותי	עמוד	גילוי איכותי	עמוד
1. טבלה 1	-	-	תחולת היישום - ביאור 12 ב' (ד')	179
2. טבלה 2	דוח על השינויים בהון עצמי	136-137	מבנה ההון - ביאור 12 א', ב'.	177-178
3. טבלה 3	א. הלימות ההון - נכסי סיכון ודרישות הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי. ב. ביאור 12 ב' - הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים.	63 178	באזל II - גישת הבנק להערכת הלימות ההון כדי לתמוך בפעולותיו.	34-35
4. טבלה 4 א', ב'	סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	67	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 5 - ניהול סיכונים אשראי ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: סעיף 1 - הפרשה לחובות מסופקים.	62-73 83
טבלה 4 ג'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה - חשיפה למדינות זרות.	114	-	-
טבלה 4 ד'	התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפות אשראי.	67	-	-
טבלה 4 ה'	פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפרעון, ממוינת לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי.	68	-	-
טבלה 4 ו'	יתרות הפרשות ספציפיות וכלליות. תוספת ה' - סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק	112	-	-
טבלה 4 ז'	תוספת ו' לסקירת ההנהלה - חשיפה למדינות זרות, טור חובות בעייתיים.	114	-	-
טבלה 4 ח'	תנועה ביתרת הפרשה לחובות מסופקים: ביאור 4 ג' - הפרשה לחובות מסופקים.	166	-	-
5. טבלה 5	סיכון אשראי, גילוי לגבי התיקים המטופלים בהתאם לגישה הסטנדרטית.	68	פרק מדיניות ניהול סיכונים סעיף 5 ג': פרק הקצאת הון בגין סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכון תפעולי	63
6. טבלה 7	הפחתת סיכון אשראי: גילויים בגישה הסטנדרטית.	65	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים - מדיניות ניהול מערך ביטחונות ב. ביאור 1 - טז' קיזוז מכשירים נגזרים	64-65 149
7. טבלה 8	גילוי כללי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי.	69	א. ניהול סיכונים אשראי צד נגדי ב. מדיניות ניהול מערך בטחונות	70 64-65
8. טבלה 9	איגוח - גילוי בגישה הסטנדרטית.	70	ביאור 3 - ניירות ערך	162-163
9. טבלה 10	סיכון שוק - גילוי של תאגידים בנקאיים המשתמשים בגישה הסטנדרטית.	53	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 - סיכונים שוק	53-60
10. טבלה 12	-	-	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 7 - סיכונים תפעוליים	74-76
11. טבלה 13	גילוי לגבי פוזיציות במניות בתיק הבנקאי: ביאור 3 - ניירות ערך.	162	א. פרק מדיניות ניהול סיכונים: דיון בגורמי סיכון ב. מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים: ירידת ערך נכסים.	80-81 86
12. טבלה 14	סיכון ריבית בתיק הבנקאי.	56	פרק מדיניות ניהול סיכונים: סעיף 2 ד' - חשיפה לשינויים בשיעורי ריבית.	55

הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31.12.07 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש הבנק לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate), כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר נדרש הבנק לקיים, כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון: התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי הבנק לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי. "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדיור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי 5, (FAS Accounting for Contingencies), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בחוזר, כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה (uncollectible) ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת, או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדיור בגינן נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. לחילופין במועד היישום לראשונה של ההוראה תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:

- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית;
- לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור;
- לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים; וכן
- לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם.

התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום היישום לראשונה לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה ודרישות התייעוד יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום, חוב אשר אורגן מחדש לפני מועד היישום לראשונה של ההוראה, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

בהמשך להוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007, ביום 27 באוגוסט 2009 פורסמה על ידי המפקח על הבנקים טיטוט הוראה הכוללת בעיקר עדכונים והבהרות להנחיות שנקבעו בהוראה המקורית, וכן עדכונים להנחיות מסוימות הכלולות בהוראות ניהול בנקאי תקין, במטרה להתאים את הכללים והמינוחים הקיימים, למונחים ולהנחיות החדשים שנכללו בהוראה המקורית ובטיטוט ההוראה הנוכחית (להלן: "טיטוט ההוראות החדשות").

- בטיטות ההוראות החדשות הוצעו, בין היתר, השינויים הבאים:
- דחיית יישום הכללים שנקבעו בהוראה המקורית ובטיטות החדשות ליום 1 ביולי 2010.
 - ביטול סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325, בדבר "ניהול מסגרות אשראי", הנוגעים להיבטים חשבונאיים של סוג חשבונות מסוימים כבעייתיים והכרה בהכנסות ריבית. נושאים אלו יטופלו במסגרת ההוראה הכללית למדידת הפרשות להפסדי אשראי וגילוי לגבי חובות בעייתיים.
 - במטרה לפשט את הכללים למדידת הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הדורשות שימוש במודלים סטטיסטיים מורכבים והיסטורית נתונים לגבי מחיקות חשבונאיות, שלא קיימות במערכת הבנקאית, נכללה בטיטות ההוראה, הוראת שעה שתיושם בין השנים 2010-2012 (להלן: "תקופת המעבר"), המכילה מודל פשוט יותר לחישוב ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.
 - במטרה להתאים את ההגדרות והמונחים הכלולים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315, בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", למונחים שנקבעו בטיטות החדשות, החל מיום 1 ביולי 2010 ישונה המונח "חובות בעייתיים" למונח "סיכון אשראי בסיווג שלילי וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", וכן הוא יכלול שלושה סוגי חובות כאמור: "חובות פגומים", "חובות נחותים" ו- "חובות בהשגחה מיוחדת".
 - שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים יהיו כדלקמן:
 - סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת" - 1%
 - סיכון אשראי "נחות" - 2%
 - סיכון אשראי "פגום" - 4%
 - דיווח לפיקוח על הבנקים על השינויים הצפויים בהון העצמי, באשראי לציבור ובסיכון האשראי ליום 31 בדצמבר 2009, לו ייושמו ההוראות החדשות באותו תאריך.
 - לכלול בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010 ביאור "פרופורמה" שיפרט את ההשפעה הצפויה מיישום ההוראה על הסעיפים המאזניים העיקריים, לו הייתה ההוראה מיושמת באותו מועד.
 - למסור לפיקוח על הבנקים הצהרה, שתיחתם על ידי יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי, לגבי הבקרה הפנימית על דוח כספי שיושמה על ידי הבנק לצורך קביעת יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור, וההפרשות להפסדי אשראי שנקבעו בביאור ה"פרופורמה" ליום 30 ביוני 2010, להעריך את האפקטיביות של בקרה זו ולציין כי האפקטיביות בוקרה על ידי ר"ח המבקרים.
- בהמשך להוראות האמורות לעיל, פורסמה ביום 18 בפברואר 2010, הוראה הכוללת עדכונים והנחיות נוספות ועיקרה:
- דחיית יישום הכללים שנקבעו בהוראה המקורית ובאלו שפורסמו אחריה ליום 1 בינואר, 2011.
 - הוסדרו דרישות גילוי בדוחות הרבעוניים בשנת 2010, כמפורט בהוראה.
 - על תאגידים בנקאיים לשלוח לפיקוח על הבנקים דיווחים במתכונת שנקבעה בו על הנתונים שהיו נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים של התאגיד הבנקאי אילו היו מיושמות ההוראות החדשות בנתונים למועדים המפורטים להלן:
 - 30.4.2010 - הדיווח ישלח לא מאוחר מיום 31.12.2009
 - 21.6.2010 - הדיווח ישלח לא מאוחר מיום 31.3.2010
 - 15.9.2010 - הדיווח ישלח לא מאוחר מיום 30.6.2010
 - 15.12.2010 - הדיווח ישלח לא מאוחר מיום 31.9.2010
 - מתכונת הדיווח מבוססת על פריטי מידע מסוימים שנדרש לתת להם גילוי לפי ההוראות החדשות בביאורים, בסקירת ההנהלה ובדוח הדירקטוריון. יובהר כי לצורך הכנת הדיווח בהתאם למתכונת הדיווח המפורטת במכתב: אין לחשב נתונים תוצאתיים. כל הנתונים הנדרשים (לרבות הפרשות להפסדי אשראי ומחיקות חשבונאיות) הם יתרות למועדי הדיווח.
 - אופן חישוב הסכומים שיוצגו בנספח (אלא אם צוין אחרת במפורש) יהיו בהתאם להגדרות שנקבעו בהוראות החדשות.
 - הדיווחים יכללו נתונים המבוססים על אומדנים סבירים, ובלבד שעובדה זו תצוין בדיווח.
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מחשבית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי, לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותיקוף אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה.
- לאור העובדה כי הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה של הבנק הבינלאומי, הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת ההערכות הקבוצתיות של הבנק הבינלאומי (החברה האם).
- בשנת 2008 נערך הבנק ללמידת ההוראה ואופן יישומה. בנוסף, במסגרת הערכות הקבוצה, הוקמה מינהלת לביצוע ההוראה, והוגדרה תכולת הפרויקט והגופים הרלוונטיים ליישומה.

בשנת 2009 החלו שלבי פיתוח המערכת והממשקים הרלוונטים, אפיונם ומחשובם והחלו בדיקות מסירה וקבלה. בשנת 2010, במקביל להשלמת פיתוח הממשקים, תבוצענה בדיקות קבלה ואינטגרציה למערכת, יכתבו נהלי עבודה ויותאמו הנהלים הקיימים ותתקיים הדרכה ליחידות הבנק השונות בהטמעת המערכת החדשה. יש לציין, כי מדובר בפרויקט מורכב המשפיע על תחומים רבים בבנק, לרבות מערכות המחשוב, הדיווח והתפעול. ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין הבנק ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל. ההוראה כוללת החמרה בדרישות התייעוד ודרישות להערכה וביצוע ההפרשה להפסדי אשראי הצפויים בגין חובות בסיווגים שונים (מאלו הקבועים כיום בהוראת הדיווח לציבור ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, בדבר "טיפול בחובות בעייתיים"), ובגין חשיפות האשראי החוץ מאזניות. בנוסף, יישום ההוראה מחייב הערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות - שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים.

בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו. הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו, ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה על הבנק, נכון ליום 31.12.09 מסתכמת בהגדלת הפרשה לחובות מסופקים בכ- 30.0 מיליון ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי פעילות

פעילות הבנק מתמקדת ב- 3 מגזרי פעילות: בנקאות פרטית, בנקאות עסקית והמגזר הפיננסי.

מידע כללי

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added) אשר הינו מקובל בעולם המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות, ההוצאות וההון מוקצים לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

- א. הכנסות המגזרים מחיצוניים:
 - הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות פרטיות וציבוריות.
 - הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מנאמנות לקרנות נאמנות.
 - הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר הכנסות מפעילות בחדרי העסקות בגין ניהול חשיפות הבסיס והריבית של הבנק ורווחים (הפסדים) מהשקעה בחברות כלולות.
- ב. הכנסות בינמגזריות:
 - רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
 - הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
 - הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות:
 - הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח, אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שירותים לפעילות אותו לקוח.

- ג. הפרשה לחובות מסופקים:
לכל מגזר מיוחסות ההפרשות לחובות מסופקים (ספציפית ונוספת) המיוחסות ללקוחותיו.
- ד. הוצאות המגזרים:
הוצאות שכר ונלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין. הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם.
- ה. עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השרותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).
- ו. התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר.
במגזר הפיננסי התשואה הנלקחת לצורך חישוב תשואה נטו להון הינה בנטרול תשואה חסרת סיכון על ההון הלא פעיל של הבנק.
2. תוצאות המגזרים מוצגות בפירוט בביאור 26 לדוחות הכספיים. בביאור 26 (ב) (3) מפורט הרכבם של "סכומים שלא הוקצו והתאמות".
3. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, נדרש לפצל בדוח הדירקטוריון, לגבי כל מגזר, את הפעילויות הבאות: בנקאות ופיננסים, כרטיסי אשראי, שוק ההון, משכנתאות, בנייה ונדל"ן.
לבנק אין פעילות מהותית בתחומי כרטיסי האשראי, משכנתאות, בנייה ונדל"ן.
4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק בשנים האחרונות. תוצאות פעילות המגזרים, הממויינים לפי מגזרי הפעילות העיקריים, מפורטות כאמור בביאור 26 לדוחות הכספיים. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשיוך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגיה העסקית שלו. לאור זאת, אין זה מעשי להתייחס לחלקו של הבנק במערכת הבנקאית במגזרי הפעילות השונים.
נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראות הפיקוח על הבנקים.

להלן ריכוז רווח נקי (הפסד) לפי מגזרי פעילות, בסכומים מדווחים:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
	2009 מיליוני ש"ח	2008 מיליוני ש"ח	אחוז שינוי
בנקאות פרטית	² (4.3)	^{2,1} (0.3)	
בנקאות עסקית	30.1	¹ 26.3	14.4%
מגזר פיננסי	40.8	¹ 39.5	3.3%
סכומים שלא הוקצו והתאמות	(1.0)	(0.2)	
סה"כ	65.6	65.3	0.5%

1 מוין מחדש.

2 ללא הוצאה הקשורה לפתיחת סניפים חדשים, הרווח במגזר בשנת 2009 הינו 6.3 מיליוני ש"ח (שנת 2008 - 10.5 מיליוני ש"ח).

מגזר בנקאות פרטית

תיאור תחום פעילות

תחום הבנקאות הפרטית התפתח מאוד בשנים האחרונות בישראל. בסביבה של כלכלה צומחת ושל גידול בנכסי העשירונים העליונים, נדרשת בישראל בנקאות פרטית ברמה גבוהה. הבנק, כבעל מוניטין רב שנים בתחום זה, מציע פלטפורמה של בנקאות פרטית דיסקרטית, מתמחה וגמישה ללקוחות בעלי עושר פיננסי ועסקיים. שירותי הבנקאות הפרסונלית ניתנים באמצעות סניפים ראשיים בתל-אביב ובירושלים ובאמצעות מערך סניפים בלב שכונות יוקרה בארץ שהוקמו עד כה ברעננה, ראשון לציון, רחובות ומלחה ועתידיים להיפתח בעתיד הקרוב במיקומים אסטרטגיים נוספים (כגון: סניף רמת השרון שעתידי להיפתח כבר במרץ 2010). השירותים מוענקים על ידי צוותי בנקאים מקצועיים ומנוסים ומערך יועצי השקעות, שהינו חוד החנית של תחום זה. במסגרת מגזר זה פועלת החברה לנאמנות של הבנק, המציעה שירותי נאמנות פרטיות וציבוריות (וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הנכללים במגזר הבנקאות העסקית). כמו כן, כולל המגזר את פעילות שתי חברות הבת בתחום ניהול הנכסים: "יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ" ו"יובנק קרנות נאמנות בע"מ".

לקוחות המגזר

המגזר כולל את כל הלקוחות הפרטיים ועסקיים. מדובר הן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת הבנקאות הפרסונלית והן בלקוחות פרטיים המשוייכים לחטיבת שוק ההון, אשר עיקר פעילותם בניירות ערך. על לקוחות המגזר נמנים לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות (מעל 15 שנה) לצד לקוחות צעירים (ותק של עד 5 שנים) בעלי מקצועות חופשיים, תושבי חוץ, מייסדי ועובדי חברות הייטק, בכירים בחברות ופעילים בשוק ההון. עם פתיחת הסניפים החדשים הרחיבה חטיבת הבנקאות הפרסונלית את קהל לקוחותיה וכיום מצטרפים לבנק לקוחות חדשים החפצים בשרות מקצועי, ממוקד ובהצעת ערך המתאימה לסוג הצרכים הבנקאיים שלהם. מגוון הלקוחות הרחב מונע תלות במגזר אחד מצומצם של לקוחות. מאפייני הלקוחות: משאבי זמן מצומצמים, הון פנוי, גמישות עסקית, בעלי רעיונות עסקיים מורכבים, השקעות בינלאומיות וידע נרחב בשוק ההון. בעקבות התפתחויות בשוק ההון בשנים האחרונות, הושם דגש מיוחד על הרחבת מערך יעוץ ההשקעות המתמחה בשווקים בארץ ובעולם ומתן נגישות ללקוחות המגזר לשירותים אלה. היועצים בחטיבה עוסקים אך ורק ביעוץ השקעות ללקוחות הנבחרים ויחס היועצים לקבוצת לקוחות הוא זה המאפשר לבנק להעניק שירות מקצועי ברמה גבוהה.

מגבלות חקיקה ותקינה החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד.

למידע בדבר רגולציה בתחום העמלות הבנקאיות, ראה הפרק הדין במסגרת עדכוני חקיקה.

תחרות

התחרות בתחום מגזר זה הולכת וגוברת בעקבות גידול בנכסים הפיננסיים של פרופיל לקוחות הבנקאות הפרטית, מודעות שירות גוברת ומגוון הולך וגדל של קשת המוצרים הפיננסיים הקיימים בשוק. עיקר התחרות של המגזר הוא מול הבנקים המסחריים הפועלים במשק בתחום הבנקאות הפרטית, בנקים זרים הפועלים בישראל, בתי השקעות וגופים המאפשרים מסחר בניירות ערך באמצעות האינטרנט. על מנת לבדל את הבנקאות הפרטית של הבנק מהמתחרים, מותגה החטיבה כ"חטיבת הבנקאות הפרסונלית" המכניסה את הלקוח לעולם המושתת על יחסים פרסונליים. ללקוחות המגזר מוצע שירות אישי בסטנדרט גבוה ופתרונות פיננסיים המותאמים לצרכי הלקוחות ולצרכי השוק המשתנים.

שינויים טכנולוגיים

במסגרת הסבת המערכות למערכות המחשב של הבנק הבינלאומי ב- 31.12.08 הסתיים תהליך של קליטת מערכות המיחשוב הסניפיות של הבנק הבינלאומי לסניפי הבנק הותיקים והחדשים כאחד. תהליך זה תרם לשיפור התשתית המיכונית של הפעילות במגזר זה.

בנוסף, משתמש הבנק במערכת הייעוץ של הבנק הבינלאומי שהיא מערכת ייעוץ מתקדמת המשלבת מודל אפיון ממוחשב ממנו נגזר מבנה תיק ההשקעות המומלץ על פי צרכיו והעדפותיו של הלקוח.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

ההצלחה במגזר הבנקאות הפרטית מושתתת על מספר גורמים עיקריים:

- שירות ממוקד לקוח, תוך שימת דגש על יחס אישי וגמישות בהתאמת השירותים והמוצרים לצרכים הפרטניים של כל לקוח.
- יעצי השקעות ברמה מקצועית גבוהה.
- מגוון רחב של פתרונות ומוצרים פיננסיים המותאמים לאוכלוסיית הבנקאות הפרטית, ומתחדשים כל העת בהתאם לתנאי השוק בארץ ובעולם.
- מערך חדרי עסקאות המאפשרים ללקוחות עם תיקי השקעות פעילים גישה מתמדת לשוקי ההון והכספים בארץ ובעולם.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

הפעילות במגזר הבנקאות הפרטית מחייבת השקעה ויכולות בנושאים הבאים:

- הכשרה של סגל יעצי השקעות מיומנים, מוסמכים על פי חוק, ובעלי תודעת שירות גבוהה.
- סל מוצרים ושירותים מותאמים לצורכי לקוחות הבנקאות הפרטית, המתחדש באופן תדיר, בהתאם להתפתחויות בשווקים בארץ ובעולם.

מוצרים ושירותים

המגזר מציע מגוון מוצרים ושירותים לפעילות בנקאית שוטפת, שירותי יעוץ השקעות המתמחים בשווקים בארץ ובעולם, מסחר בניירות ערך ישראלים וזרים הן באמצעות חדר עסקות והן באמצעות אתר האינטרנט. כמו כן, מציע המגזר אפשרות לביצוע עסקאות במטבע חוץ וגישה ישירה לחדר עסקות מט"ח בסכומים גבוהים. החברה לנאמנות משמשת כנאמן לסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) ולמכשירים פיננסיים מתקדמים (תעודות סל, אופציות כיסוי וכו'), המונפקות על ידי חברות בהנפקות פרטיות או ציבוריות. בנוסף, משמשת החברה כנאמן לעסקאות מימון חוץ בנקאיות, כנאמן על נכסי יחידים וחברות (לרבות השאלת שם) וכנאמן בעסקאות השלשה (ESCROW). כמו כן, מעניקה החברה שירותי אדמיניסטרציה לקרנות גידור וקרנות השקעה פרטיות, הכוללות גם נאמנות לצורך ניכוי המס בקרנות.

שיווק

האסטרטגיה השיווקית במגזר זה מתמקדת בשני מרכיבים עיקריים: אקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים שמטרתה עידוד היקפי הפעילות והרחבת תחומי הפעילות של הלקוחות הקיימים בבנק וגיוס לקוחות חדשים העונים על מאפייני פרופיל לקוח של הבנקאות הפרסונלית.

הבנק משווק את יתרונותיו התחרותיים, ביניהם: המיתוג היוקרתי של הבנק, מוניטין הבנק כבנק ותיק בעל שורשים היסטוריים שמאז ומעולם התמחה בבנקאות פרסונלית ובשוק ההון, תפירת מוצרים ספציפיים על פי בקשת הלקוח הבודד, קשר אישי עם הלקוח, נגישות מיידית ליועץ השקעות מקצועי ובקאי בתחומו, זריזות וגמישות של בנק קטן עם חוסן פיננסי של קבוצת הבינלאומי, שירות מעבר לשעות הרגילות ובנקאי אישי ברמה מקצועית גבוהה.

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ

יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ מתמחה בניהול תיקי השקעות בארץ ובחו"ל עבור מגוון לקוחות: גופים ציבוריים, חברות ממשלתיות ופרטיות, מלכ"ם ולקוחות פרטיים. יובנק קרנות נאמנות בע"מ מנהלת מגוון קרנות נאמנות המשקיעות בשווקים בארץ ובחו"ל. סה"כ היקף הכספים המנוהלים בשתי החברות לסוף שנת 2009 הסתכם בסך של כ- 1.4 מיליארד ש"ח, מתוכן כ- 0.7 מיליארדי ש"ח בניהול תיקי השקעות, וכ- 0.7 מיליארדי ש"ח בניהול קרנות נאמנות. החברות שוקדות על פיתוח מוצרים חדשים ויצירת הזדמנויות השקעה עבור לקוחותיהן, תוך מעקב אחר השינויים בשווקי ההון ולמידת הצרכים המשתנים של לקוחותיהן בפועל ושל לקוחות פוטנציאליים. הפעילות השיווקית נעשית באמצעות מחלקת השיווק של יובנק ניהול נכסים פיננסיים. בנוסף, משתמשת החברה בערוצי פרסום וקידום מכירות שונים כגון: פרסום באינטרנט, בעיתונות הכתובה, השתתפות בכנסים ומתן הרצאות. כמו כן, מקפידים אנשי המכירות של החברה ומנהלי ההשקעות עצמם לשמור על קשרים הדוקים עם יועצים במערכת הבנקאית כולה. המלצות ועדת בכר קבעו כי תאגיד בנקאי לא יחזיק בחברה לניהול קרנות והקציבו פרק זמן של 4-8 שנים למכירת חברות ניהול הקרנות, שמונה שנים במקרה של הבנק, חודש אוגוסט 2013. הבנק בחר שלא למכור את קרנות הנאמנות, אלא להמשיך להחזיקן בבעלותו במסגרת התקופה המותרת בחוק.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות הפרטית צפוי להתרחב ולהתמקד בשנת 2010 בגידול נתח השוק שלו בבנקאות הפרסונלית. זאת באמצעות שימור ואקטיביזציה (הפעלה) של לקוחות קיימים ובגיוס של לקוחות חדשים, הרחבת מערך הסניפים של הבנק, הרחבת מערך הייעוץ, תוך מתן שירות פרסונלי ברמה גבוהה. בתחום ניהול הנכסים הפיננסיים, החברה שואפת להגדיל את מספר התיקים המנוהלים ונפחם. בתחום ניהול קרנות הנאמנות, החברה שממוצבת כמומחית לשווקים בחו"ל, תמשיך להתמקד בקרנות ניהול בחו"ל, אך תפעל במקביל להרחבת סל המוצרים באפיקים הסולידיים בארץ, בהשבת התשואות ובהגדלת מאמצי השיווק במטרה להגדיל את נפח הנכסים.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2009 ב- 150 עובדים בממוצע (בשנת 2008 - 155 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הפסד מגזר הבנקאות הפרטית הסתכם ב- 4.3 מיליוני ש"ח לעומת הפסד בסך 0.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בנטרול ההפסד בגין הסניפים החדשים היה מגזר זה רושם רווח של 6.3 מיליוני ש"ח לעומת רווח של 10.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול בהפסד נובע מגידול בהוצאות תפעוליות ואחרות עקב השפעות הקצה של פתיחת סניפי הבנקאות לאמידים במהלך שנת 2008. בנוסף, חלה ירידה ברווח לאור הקיטון בהכנסות מדמי ניהול קרנות הנאמנות של הבנק וקיטון בגביית חובות שהופרשו בעבר. נכון ליום 31.12.09 לבנק ארבעה סניפי בנקאות לאמידים (מתוכם שני סניפים נפתחו בסוף שנת 2007 ושניים בשנת 2008).

להלן תמצית תוצאות מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 ¹				
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	11.6	0.8	12.4	(30.9)	1.7
בינמגזרי	28.5	0.1	28.6	68.2	0.6
סך הכל רווח מפעולות מימון	40.1	0.9	41.0	37.3	2.3
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	21.1	20.6	41.7	20.4	22.7
בינמגזרי	(4.2)	1.9	(2.3)	(4.4)	2.2
סך הכנסות	57.0	23.4	80.4	53.3	27.2
הפרשה לחובות מסופקים	(0.3)	-	(0.3)	(2.5)	-
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)	56.9	30.5	87.4	53.4	30.1
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מסים	0.4	(7.1)	(6.7)	2.4	(2.9)
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	0.2	(2.6)	(2.4)	0.9	(1.1)
רווח נקי (הפסד)	0.2	(4.5)	(4.3)	1.5	(1.8)
תשואה נטו להון (באחוזים)	0.4%	(24.5%)	(6.0%)	3.8%	(9.7%)
יתרה ממוצעת של נכסים	714.0	-	714.0	630.3	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,704.5	-	2,704.5	2,728.6	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	445.3	20.7	466.0	327.9	23.2
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	-	651.9	651.9	-	919.2
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	-	596.8	596.8	-	595.1
מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	13.6	-	13.6	8.7	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	21.9	-	21.9	23.6	-
אחר	4.6	0.9	5.5	5.0	2.3
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	40.1	0.9	41.0	37.3	2.3

1 מוין מחדש.

מגזר בנקאות עסקית

תיאום תחום פעילות

מגזר הבנקאות העסקית כולל את תחומי הפעילות הבאים: שירותי מסחר בניירות ערך בארץ ובחו"ל (מערך קדמי ועורפי), שירותי תפעול לקרנות נאמנות, שירותי תפעול לקרנות גידור, וכן שירותי נאמנות לקרנות נאמנות הניתנים באמצעות חברת הבת "יובנק חברה לנאמנות בע"מ". בנוסף, מספק המגזר שירותי בנקאות לטיפול בלקוחות חטיבת שוק ההון.

לקוחות המגזר

על לקוחות מגזר הבנקאות העסקית נמנים גופים מוסדיים מובילים בשוק ההון וביניהם: קרנות נאמנות, חברות ביטוח, קרנות פנסיה וקופות גמל, קרנות גידור ומנהלי תיקים. המגזר מרכז את פעילותן של מספר חברות בתחום הביטוח, פנסיה וגמל אשר מהוות כ- 33% מהכנסות המגזר ולכן באופן טבעי הן מהוות לקוחות מהותיים לפעילותו. כמו כן, על לקוחות המגזר נמנים חברות ולקוחות עצמאיים הפעילים בשוק ההון לרבות סוחרים אופציות, סוחרים ארביטראז' וסוחרים יום. פעילות הלקוחות הפרטיים מסווגת במסגרת מגזר הבנקאות הפרטית.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים, כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, הרשות לניירות ערך ועוד.

על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 312, 313 ו-315 חלות מגבלות על גובה החבות המותרת ללווה בודד, לקבוצות לווים, לסך החבות הכוללת לשש קבוצות הלווים הגדולות בבנק, ללקוחות המוגדרים כ"אנשים קשורים" ומגבלות ריכוזיות ענפית. למגבלות אלו עלולה להיות השלכה על אופן והיקף פעילות המגזר העסקי בבנק עם אותם לקוחות.

ביום 16.2.2010, פורסם ברשומות חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 14), התש"ע - 2009. עיקר התיקון, שינוי סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז אשר יאושר ע"י הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה ע"י ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל הקרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנה. תחילת התיקון תהא 12 חודשים לאחר פרסום התיקון לחוק. יצוין, כי התיקון לחוק מחליף את אותם סעיפים בהצעת חוק ההשקעות משותפות בנאמנות (תיקון 13), התשס"ח - 2008, העוסקים בחובת המכרז והמגבלות על תשלום עמלות ברוקראז' לחברה הקשורה למנהל קרן או נאמן.

לתיקון צפויה להיות השפעה מהותית על עסקי המגזר ותוצאות פעולותיו, שכן למגזר פעילות מהותית הן כבנקאי והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר עלולה לגרום, לצורך בצמצום ניכר באחת מפעילויות אלו. נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, טרם נתקבלה החלטה על ידי הבנק, בדבר אופי ההערכות להשלכות החקיקה, כאמור לעיל.

ביום 28.6.09 אושרה בוועדת שרים לענייני חקיקה הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד - 1994 (תיקון מספר 13), התשס"ח - 2008.

עיקר התיקונים המוצעים בהצעה הינם הצעה לציבור של קרנות נאמנות זרות; הרחבת חובות הפיקוח המוטלות על הנאמן והידוק הפיקוח על מנהלי הקרנות; מתן סמכות לרשות ני"ע לשלול וכן לא להעניק לחברה אישור לשמש כנאמן או כמנהל קרן מטעמים הקשורים במהימנותה; איסור על חברה לשמש כנאמן לקרן, במידה ונתקיימו בה אחת מהחלופות המוגדרות בהצעה.

באם יהפוך התיקון בנוסחו הקיים לחקיקה מחייבת, צפויה להיות לו השפעה מהותית על עסקי המגזר ותוצאות פעולותיו, שכן למגזר פעילות מהותית הן כבנקאי והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר עלולה לגרום, אם יושלם הליך החקיקה, לצורך בצמצום ניכר באחת מפעילויות אלו. נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, טרם נתקבלה החלטה על ידי הבנק, בדבר אופן ההערכות להשלכות החקיקה, באם תתקבל בנוסחה הנוכחית ובדבר אלו פעילויות יצומצמו, כאמור לעיל.

תחרות

עיקר התחרות במגזר הבנקאות העסקית היא מול הבנקים הגדולים והבינוניים בארץ וכן מול ברוקרים ובתי השקעות. הלקוחות המוסדיים המרכזיים במגזר הבנקאות העסקית עובדים עם בנקים נוספים ולחלקם יש בבעלותם בתי השקעות המשמשים כחבר בורסה. הדרכים העיקריות של הבנק להתמודד עם התחרות הינן מתן פתרון כולל לצרכי הלקוחות בתחום שוק ההון, וטיפול הלקוחות תוך מתן מענה מיידי, מהיר ויעיל לצורכיהם תוך התאמת ערכי הבנקאות הפרסונלית גם ללקוחות המוסדיים.

שינויים טכנולוגיים

החל מיום 1.1.09, בעקבות הסבת המערכות למערכות המחשב של הבנק הבינלאומי, נשען המגזר בפעילותו על מערכות המחשב של חברת האם תוך שימור מערכת המסחר הייחודית של הבנק, מערכת U-TRADE.

גורמי ההצלחה הקריטיים במגזר

- מתן שירותים ברמה המקצועית הגבוהה ביותר, תוך עמידה בזמני תגובה נאותים והתאמת השירותים והמוצרים הפיננסיים לצרכי העסקיים של כל לקוח.
- יצירתיות פיננסית והתמחות בתחומי פעילות מתוחכמים, כגון: מכשירים פיננסיים נגזרים, ניירות ערך ומט"ח.
- הקפדה יתרה על ניהול ובקרת סיכונים אשראי, תוך היכרות מעמיקה עם כל לקוח ומעקב שוטף אחר שינויים במצבו ובמצב השוק, במטרה למקסם פוטנציאל לרווח ולצמצם סיכונים ככל הניתן.
- מערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- קשרים ארוכי טווח והיכרות מעמיקה עם לקוחות ותיקים המלווים את הבנק שנים רבות.

מחסומי הכניסה והיציאה העיקריים של המגזר

- השקעה מתמדת במערכות טכנולוגיות מתקדמות.
- היות הבנק גמיש ויצירתי ומתן מענה מיידי ומדויק לצרכי הלקוחות, תוך שמירה על עקרון של One Stop Shop.

מוצרים ושירותים

המגזר מספק שירותי תפעול ובנקאות לקרנות נאמנות המנוהלות ע"י גופים חיצוניים. מלבד שירותי סליקת ניירות ערך מציע המגזר שירותים נלווים כגון: עסקאות באופציות ועסקאות מימון, מסחר במניות ואג"ח בבורסות בחו"ל ומסחר וסליקת קרנות נאמנות וקרנות גידור בחו"ל. לקוחות המגזר פועלים, בין היתר, באמצעות מערכת המסחר הייחודית של הבנק, מערכת U-TRADE, שפותחה באופן עצמאי על ידי יחידת המחשב של הבנק. המערכת מאפשרת מעבר ישיר בין המסחר בת"א למסחר בבורסות בניו-יורק ובלונדון וכן מסחר בחוזים עתידיים בחו"ל. הבנק משקיע משאבים רבים בפיתוח והשבתת המערכת והתאמתה לצרכים המשתנים של הלקוחות. במהלך השנה הורחבה מערכת המסחר על מנת לאפשר ביצוע בקורות און ליין למנהלי קרנות באמצעות מערכת במ"ה (בקרת מדיניות השקעות) המשולבת במערכת U-TRADE.

כן נותן הבנק שירותי ברוקראז' וערוך להרחבת שירותים אלו בעיקר לאור השינוי שהחל בשנת 2008 בקרב קרנות הפנסיה, קופות הגמל והקופות המפעילות של גופים מוסדיים אחרים, לפיו יקבלו גופים אלה שירותי ברוקראז' ממספר גופים חיצוניים.

נאמנות לקרנות נאמנות

פעילות זו הינה במסגרת יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר הינה החברה הבנקאית הוותיקה והגדולה ביותר בישראל למתן שירותי נאמנות לקרנות. בסוף שנת 2009 משמשת החברה כנאמן ל- 438 קרנות המנוהלות על ידי 23 גופים שונים (כ-36% ממספר קרנות הנאמנות בישראל), כאשר מתוכם כ-49% מההכנסות נובעות מ- 146 קרנות המנוהלות על ידי ארבעה גופים. היקף הנכסים של כלל הקרנות להן משמשת החברה כנאמן בסוף 2009 הינו כ- 44 מיליארד ש"ח (כ- 33% מהשוק). בנאמנות החברה מגוון רחב של קרנות המתמחות באפיקי ההשקעה השונים בשוק ההון.

יעדים לעתיד

מגזר הבנקאות העסקית צפוי למקד את מאמציו בשימור ובהרחבת נתח השוק באמצעות הרחבת בסיס הלקוחות והיקפי הפעילות, פיתוח שירותים מתקדמים וטיפול לקוחות המגזר תוך מתן מענה מיידי ומדויק לצורכיהם. כן שואף המגזר למתן שירותי בנקאות פרסונלית ברמה גבוהה למוסדיים תוך שמירה על עיקרון של one stop shop. כמו כן, יושם דגש על ניצול ההזדמנויות הקיימות בשוק עקב השינויים המבניים והיכולת של הבנק לתת פתרונות מותאמים ללקוחות. בתחום הנאמנות לקרנות נאמנות, החברה שואפת לשמר את חלקה בשוק תוך ניצול המוניטין הרב הנצבר.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2009 ב- 92 עובדים בממוצע (בשנת 2008 - 91 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי של מגזר הבנקאות העסקית הסתכם ב- 30.1 מיליוני ש"ח לעומת 26.3 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 14.4%. העליה ברווח הנקי נובעת בעיקרה מעליה בהכנסות תפעוליות ואחרות מפעילות שוק ההון על תחומיו השונים, נטו.

להלן תמצית תוצאות מגזר הבנקאות העסקית (במיליוני ש"ח):

בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2009	לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2008 ¹				
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מחיצוניים	4.6	2.4	7.0	(49.9)	5.4
בינמגזרי	21.2	-	21.2	76.6	-
סך הכל רווח מפעולות מימון	25.8	2.4	28.2	26.7	5.4
הכנסות תפעוליות ואחרות:					
מחיצוניים	6.6	69.2	75.8	3.7	61.7
בינמגזרי	(1.1)	-	(1.1)	(0.3)	-
סך הכנסות	31.3	71.6	102.9	30.1	67.1
הפרשה לחובות מסופקים	(0.2)	-	(0.2)	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות)	8.6	47.3	55.9	10.5	45.0
רווח מפעולות רגילות לפני מסים	22.9	24.3	47.2	19.6	22.1
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	8.3	8.8	17.1	7.3	8.1
רווח נקי	14.6	15.5	30.1	12.3	14.0
תשואה נטו להון באחוזים					
יתרה ממוצעת של נכסים	74.9%	29.3%	41.6%	56.3%	19.7%
יתרה ממוצעת של התחייבויות	3,883.6	-	3,883.6	1,287.7	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	162.4	341.9	504.3	183.5	494.4
מרכיבי הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	1.8	-	1.8	1.2	-
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	23.4	-	23.4	21.7	-
אחר	0.6	2.4	3.0	3.8	5.4
סך הכל רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	25.8	2.4	28.2	26.7	5.4

1 מוין מחדש.

המגזר הפיננסי

תיאור תחום פעילות

המגזר מחולק לשלוש יחידות משנה: מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (להלן: "ננ"ה"), חדרי עסקות ויחידת נזילות. ההכנסות במגזר זה נובעות בעיקר מפעילות הנוסטרו של הבנק וניהול החשיפות לסיכונים שוק ונזילות. במסגרת ניהול החשיפות וסיכונים שוק, נכללת השפעת הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים שבעיקרה מהווה חלק ממדיניות ניהול מאזני ההצמדה של הבנק ובחלקה פעילות במסגרת דסקים מתמחים, המהווים מרכזי רווח פיננסיים המשתלבים בפעילות הנוסטרו של הבנק ואת חלק הבנק ברווחי חברות כלולות.

לקוחות המגזר

המגזר מספק שירותים ללקוחות המגזרים האחרים הפרטיים והמוסדיים בעיקר בתחום חדר העסקות. כמו כן, המגזר מספק מוצרים פיננסיים נגזרים ומוצרים מובנים ללקוחות המגזרים האחרים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות החלות על מערכת הבנקאות בישראל מצד גורמים כגון: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, הממונה על הגבלים עסקיים, רשות לניירות ערך ועוד. בנוסף, נקבעו הנחיות דירקטוריון באשר לחשיפות המותרות בקשר עם ניהול חשיפות שוק וסיכון הנזילות.

שירותים ומוצרים

מחלקת ניהול נכסים והתחייבויות (ננ"ה):
במחלקה מנוהלת פעילות הנוסטרו של הבנק במסגרת התיק למסחר והתיק הזמין למכירה.
כמו כן, במחלקה מנוהלת החשיפה לסיכונים בסיס וריבית בכל מגזרי ההצמדה בהתאם להחלטות המתקבלות בוועדת ננ"ה ובכפוף למגבלות שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק.

יחידת נזילות:

היחידה עוסקת בניהול הנזילות של הבנק באמצעות השתתפות במרכזי הלוואות ופקדונות של בנק ישראל, פעילות מול בנקים וביצוע עסקאות סוופ (SWAP) שקל/מט"ח.

חדרי עסקות:

בחדרי העסקות ניתן שירות מקיף ללקוחות הבנק בביצוע עסקאות פיננסיות בשווקים בארץ ובעולם למטרות השקעה וגידור חשיפות במט"ח ובריבית.

סוגי העסקאות כוללים המרות ורכישות במגוון רחב של מטבעות למועד מיידי ועתידי, אופציות מט"ח ונגזרי ריבית במט"ח וכו'.

במסגרת חדר עסקות בשקלים, פועל הבנק כעושה שוק ראשי מטעם משרד האוצר וכן עושה שוק בבורסה באג"ח ממשלתית שקלית בריבית קבועה. בשנת 2009 דורג הבנק על ידי משרד האוצר במקום השלישי מתוך 15 עושי שוק.

תחרות במגזר

עיקר התחרות במגזר זה הוא בתחום חדר העסקות מול חדרי עסקות של בנקים אחרים. חדר העסקות של הבנק מספק ללקוחות שירות מהיר ויעיל ומצטט מחירים במרווחים תחרותיים.

שיווק וערוצי הפצה

השיווק וההפצה מתבצעים על ידי עובדי החטיבה הפיננסית ובאמצעות מערך הבנקאים והיועצים הקיים בסניפים.

יעדים לעתיד

בתחום ניהול תיק הנוסטרו, ניהול החשיפות לסיכונים שוק וניהול הנזילות, יעדי המגזר בתחום זה הם ניהול אקטיבי של החשיפות והנוסטרו, במטרה למקסם רווחים, תוך שמירה על חשיפה מבוקרת לסיכונים שוק ונזילות נאותה, בהתאם למגבלות שנקבעו בהנחיות הדירקטוריון. בכוונת הבנק, להמשיך בפיתוח של חדר העסקות, באמצעות הרחבת מעגל הלקוחות והעמקת הפעילות והקשר העסקי עימם. כמו כן, מתכנן המגזר להרחיב את היצע המוצרים המובנים והנגזרים המשווק ללקוחות הפרטיים וללקוחות המוסדיים של הבנק.

הון אנושי

מספר העובדים המשרתים מגזר זה הסתכם בשנת 2009 ב- 27 עובדים בממוצע (בשנת 2008 - 29 עובדים בממוצע).

תוצאות הפעילות

הרווח הנקי במגזר הפיננסי הסתכם ב- 40.8 מיליוני ש"ח לעומת 39.5 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 3.3%. העלייה נובעת בעיקרה מגידול בתשואה השוטפת על אג"ח בתיק הזמין למכירה בארץ ובחו"ל ומגידול במימוש רווחים בתיק זה בסך של 20.8 מיליוני ש"ח. הרווחים בתיק הזמין למכירה בשנת 2009 הינם לאחר ניכוי ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באגרות חוב בסך 13.7 מיליוני ש"ח. (בשנת 2008 נרשמה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בסך 15.4 מיליוני ש"ח, מתוכה 5.4 מיליון ש"ח באג"ח מגובה משכנתאות). בנוסף, העלייה נובעת ממגוון פעילויות נוספות בתחום הניהול הפיננסי בבנק: עשיית שוק באג"ח ממשלתיות ופעילויות מסחר נוספות, המהוות חלק מהפעילות השוטפת של הבנק. העלייה קוזזה על ידי קיטון בהכנסות הנובעות מהשקעה בחברות הכלולות ומקיטון בהכנסות מדיבידנד.

להלן תמצית תוצאות המגזר הפיננסי (במיליוני ש"ח):

2009	2008	
89.8	72.0 ¹	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
6.2	16.3	הכנסות תפעוליות ואחרות
96.0	88.3 ¹	סך הכנסות
-	(0.9)	הפרשה לחובות מסופקים
30.8	28.2	הוצאות תפעוליות ואחרות
65.2	61.0 ¹	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
40.8	39.5 ¹	רווח נקי
36.6%	31.9% ¹	תשואה נטו על ההון
5,611.7	4,843.4	יתרה ממוצעת של נכסים
152.5	65.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
902.2	930.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון

1 מוין מחדש.

רכוש קבוע ומתקנים

הבנק פועל באמצעות שישה סניפים. סניף ירושלים - הבנק הינו הבעלים של בנין הסניף. בשאר סניפי הבנק האחרים עושה הבנק שימוש בנכסים שכורים, לרבות הבנין המשמש את מטה הבנק וסניף תל אביב. חוזי השכירות של השטחים המושכרים הינם לתקופות שונות, כאשר לרוב ניתנות לבנק אופציות להארכת תקופת השכירות.

מיסוי

הבנק וחלק מחברות הבת מוגדרים כנישום שהינו מוסד כספי לענין חוק מע"מ. בהתאם לחוק זה, על פעילות בישראל של מוסד כספי מוטל מס שכר ורווח בשיעור 16.5% (עד ליום 1 ביולי 2009 - 15.5%) מהשכר ששולם ומהרווח שהופק בהתאמה. לשנת 2010, נקבע שיעור מס שכר ומס רווח של 16%.

למידע בדבר שומות המס של הבנק וחברות מאוחדות ראה באור 23 (ג).

הבנק הינו בעל מעמד של מתווך מורשה (QI) כהגדרתו בכללי רשויות מס הכנסה בארה"ב. משמעות המעמד הינה כי הבנק התקשר בהסכם עם רשויות המס בארה"ב, לפיו ינכה הבנק מס במקור בגין הכנסות לקוחותיו, שאינם אמריקאיים, מפעילות בניירות ערך אמריקאיים.

מידע נוסף

מדיניות ניהול הסיכונים

1. כללי

- א. פעילותו של הבנק מלווה בחשיפה לסיכונים, כשהמהותיים מביניהם הינם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק ונזילות, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים.
- ב. מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק מכוונת להשגת היעדים האסטרטגיים והעסקיים שנקבעו ולהגדלת תוחלת הרווח, תוך טיפוח התמחויות בבנק, ניצול היתרונות למגוון וגודל, תוך שמירה על רמות הסיכון שאושרו ועל קיומם של מנגנוני ניהול, בקרה וביקורת נאותים.
- ג. תפיסת הסיכון הכוללת של הבנק מושתתת על העיקרון כי לכל פעילות בנקאית הטומנת בחובה סיכון יוגדרו ויאופיינו: מדיניות ותיאבון סיכון, מגבלות חשיפה לתחיימת והגדרת היקף ועומק החשיפה, מערך בקרה וביקורת, מערך דיווח, ומנגנון לכימות הרווח, מדידתו ודיווח עליו על-פי אמות מידה מקובלות.
- ד. ניהול הסיכונים ובקרתם מתבצעים באמצעות תשתית נאותה של מנגנוני שליטה, פיקוח, בקרה וביקורת, במסגרת הקבועה בהוראות הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- ה. מר יעקב גרטן, סמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, הינו מנהל הסיכונים הראשי של הבנק. מר שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית, הינו מנהל סיכוני השוק והנזילות של הבנק. מר דוד כץ, מנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, הינו מנהל סיכוני האשראי של הבנק. גברת מיכל טילו, מנהלת מחלקת רגולציה ותהליכים, הינה מנהלת הסיכונים התפעוליים של הבנק. גברת מיכל טילו החליפה את מר משה חבר שכהן בתפקיד עד 31.8.09.
- ו. עו"ד רחלי שאול השרוני, היועצת המשפטית של הבנק, הינה מנהלת הסיכונים המשפטיים של הבנק.
- ז. הסיכונים הנוספים אליהם חשוף הבנק (ראה טבלת דיון בגורמי סיכון בעמוד 80), מנוהלים ומפוקחים אף הם כחלק מהניהול העסקי הכולל, ועל-ידי כל אחד מחברי ההנהלה בתחום הנתון לאחריותו, ובמקביל, כחלק מניהול הסיכונים האינטגרטיבי של הבנק.

התייחסות הדירקטוריון וההנהלה לסוגיות ניהול הסיכונים

- השליטה, הפיקוח והבקרה על נאותות ניהול הסיכונים בבנק נעשים, בין היתר, על-ידי הדירקטוריון, ועדות מטעמו וועדות הנהלה בתחומי הסיכון השונים, כשהמרכזיות שבהן הינן:
- א. דירקטוריון הבנק מתווה אחת לשנה את מדיניות החשיפה הכוללת לסיכונים השונים באמצעות דיון ואישור מסמך מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. מסמך זה קובע, בין היתר, את תיאבון הסיכון הכולל, מסגרות הסיכון ותקרות החשיפה המותרות בתחומי הפעילות ובמגזרים השונים, וכן מציב סטנדרטים לניהול, מדידה, בקרה, ודיווח על החשיפה לסיכונים השונים.
- ב. בכל ישיבת דירקטוריון מתבצע מעקב ובקרה אחר ההתפתחויות בחשיפות הפיננסיות העיקריות ובחינת עמידה במגבלות. כמו כן, מבצע הדירקטוריון מעקב ובקרה על עמידת הבנק במגבלות שנקבעו ואחר נאותות מערך ניהול ובקרת הסיכונים בבנק.
- ג. הדירקטוריון הקים ועדה מטעמו - ועדת אשראי וניהול סיכונים שהחל משנת 2010 תתכנס לפחות שש פעמים בשנה ותרכז את כל האמור בסעיף ב' לעיל.
- ד. שש פעמים בשנה מתכנסת ועדת אשראי וניהול סיכונים, כאמור בסעיף ג', של הדירקטוריון ודנה באשראים.
- ה. מדי שבוע מתכנסת ישיבת ועדת ניהול נכסים והתחייבות בראשות המנכ"ל ובהשתתפות חברי ההנהלה הרלוונטים הדנה בהתפתחויות בתיקי הנוסטרו בשקלים ובמט"ח ובהתפתחויות בשווקים הפיננסיים. בדיון משתתפים גורמי הניהול והבקרה הרלוונטיים מהבנק.
- ו. שמונה פעמים בשנה מתכנסת ועדת ביקורת של הדירקטוריון.
- ז. אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו מדווחות חשיפות הבנק לסיכונים פיננסיים, סיכוני אשראי, סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים ובעמידת הבנק במגבלות שקבע הדירקטוריון. החל משנת 2010 יתקיים לפני הדיון בדירקטוריון דיון פרטני בוועדה דירקטוריונית, ועדת אשראי וניהול סיכונים.
- ח. היחידה לניהול סיכונים קבוצתיים בחברת האם אחראית, בין היתר, על יישומה והטמעתה של מדיניות קבוצתית כוללת לניהול הסיכונים התואמת את מטרות ויעדי הקבוצה ולביצוע פיקוח ומעקב שוטפים על חברות הבנות הבנקאיות. כמו כן, אחראית היחידה על יישום והטמעה של הוראות נדבך 2 של באזל II כחלק מקידום ושיפור מערך ניהול הסיכונים הכולל של הקבוצה ובכללה הבנק.
- ט. הנהלת הבנק, בתאום עם הקבוצה, ממשיכה לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הפיקוח, הבקרה והדיווח הדרושים לה לשם קבלת תמונת מצב עדכנית, ובזמן אמת, על חשיפות הבנק לסיכונים השונים.

2. סיכוני שוק

א. סיכון השוק הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק כתוצאה משינויים במחירים, שערים ומרווחים בשווקים הפיננסיים בהם הוא פועל והמשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הרבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות-ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ושינויים במדדים כלכליים אחרים.

ב. לבנק מדיניות מפורטת לניהול החשיפה לסיכוני שוק המאושרת מדי שנה על ידי ההנהלה והדירקטוריון. מסמך המדיניות מתווה ומפרט, בין היתר: תיאבון כולל לסיכוני שוק ותיאבון לסיכון בחתך הסיכון הבודד, עקרונות לפעילות ומגבלות ברמת המכשירים השונים, דיווח תקופתי לדירקטוריון על החשיפה לסיכונים, בחינת שינויים נדרשים בהתאם לשינויים בפעילויות הבנק, הגדרת הגופים המעורבים בתהליך ניהול, מדידה, הבקרה והפיקוח אחר הסיכונים.

להלן דרישות ההון בגין סיכוני שוק בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים:

31.12.08	31.12.09
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
11.0	11.5
1.2	0.1
3.5	5.0
15.7	16.6

לפי הוראה 311

דרישת ההון בגין:

סיכון רבית

סיכון מניות

סיכון שער חליפין של מטבע חוץ ואינפלציה

סך הכל דרישת הון בגין סיכוני שוק

31.12.09		
במיליוני ש"ח		
סיכון ספציפי	סיכון כללי	סה"כ
7.6	11.5	19.1
0.1	0.1	0.2
-	3.0	3.0
7.7	14.6	22.3

לפי באזל II

דרישת ההון בגין:

סיכון רבית

סיכון מניות

סיכוני מטבע חוץ

סך הכל דרישת הון בגין סיכוני שוק

ג. חשיפת בסיס

כללי

סיכון הבסיס הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בלתי צפויים במדד המחירים לצרכן, או בשערי החליפין עקב ההפרש בין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות עתידיות ואופציות גלומות). חשיפת הבסיס נמדדת ומנוהלת בכל אחד ממגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים לצרכן, המגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ. על פי כללי החשבונאות ההון מוגדר כמקור שקלי לא צמוד, כך שההשקעה של ההון במגזר שאינו המגזר השקלי מוגדרת כחשיפת בסיס.

ניהול החשיפה

- ניהול סיכונים הבסיס והשקעת ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נעשה בהתבסס על הערכות ותחזיות שוטפות לגבי התפתחויות צפויות בשווקי הכספים וההון.
- תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים מנוהל באופן שוטף בכפוף למגבלות המוצגות לעיל, ועל בסיס התחזיות לגבי משתני השוק הרלוונטיים, תוך ניצול פערי המחירים בין עלות המקורות ותשואת השימושים במגזרי ההצמדה השונים וכדאיותן של פוזיציות "יתר" או "חסר" בכל מגזר ומגזר.
- במסגרת ניהול מאזני ההצמדה נעזר הבנק, בין השאר, במכשירים פיננסיים נגזרים, כאמצעי לנטרול החשיפה לסיכונים בבסיס וברביט.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות לגבי הפוזיציות המותרות (עודף או חוסר) של נכסים על התחייבויות וחשיפת ההון בכל מגזר.
- ההון הפנוי מוגדר כהון עצמי בתוספת ההפרשה המיוחדת והכללית לחובות מסופקים, בניכוי נכסים לא כספיים נטו, הכוללים בעיקר השקעות בחברות כלולות, מניות, מבנים וציוד.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההון בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכונים הבסיס. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון העצמי. תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים ארבע פעמים בשנה להנהלה ולדירקטוריון.

עודף הנכסים על ההתחייבויות (כולל השפעת עסקאות בנגזרים) הסתכם ליום המאזן כדלהלן:

31 בדצמבר			
2009	2008	המגבלה המאושרת המקסימלית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
568.1	285.0	הון הבנק	סוג ההצמדה
(85.2)	95.3	$\pm^*$ 300.0	לא צמוד
30.8	24.6	$\pm$ 66.1	מדד המחירים לצרכן
28.0	46.7		מטבע חוץ או בהצמדה לו
541.7	451.6		פריטים לא כספיים
			סה"כ הון עצמי

* המגבלה חלה בנטרול התיק למסחר.

עודף ההתחייבויות על הנכסים ליום 31.12.09, ללא התיק למסחר הינו (268.9) מיליוני ש"ח. (ליום 31.12.08 - (4.2) מיליוני ש"ח).

להלן טבלת רגישות לשינויים תיאורטיים בשער החליפין על הון הבנק (במיליוני ש"ח):

אחוז שינוי בשער החליפין	31.12.08			31.12.09		
	כל המטבעות	אירו	דולר	כל המטבעות	אירו	דולר
ירידה של 5%	(1.8)	0.3	(2.2)	(1.9)	(0.1)	(1.7)
ירידה של 10%	(3.6)	0.7	(4.4)	(3.8)	(0.2)	(3.3)
עליה של 5%	1.8	(0.3)	2.2	1.9	0.1	1.7
עליה של 10%	3.7	(0.7)	4.5	3.8	0.2	3.3

הערות:

1. תרחיש עליה/ירידה פירושו בהתאמה התחזקות/החלשות המטבע הנדון כנגד השקל.
2. לשינויים בשערי החליפין של שאר המטבעות שלא פורטו בנפרד יש השפעה זניחה של רווחי הבנק.
3. הנתונים משקפים את השפעת השינויים בשערי החליפין לאחר השפעת המס.

במהלך שנת 2009 עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הבסיס שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ד. חשיפה לשינויים בריבית

כללי

סיכון הריבית הוא סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר בגין הפער בין מועדי הפירעון או מועדי שינוי הריבית בין הנכסים וההתחייבויות למיניהם בכל אחד ממגזרי הפעילות. הסיכונים בריבית, לכלל התיק, הינם הסיכונים הדומיננטיים להם חשוף הבנק בכל הקשור להשפעה על השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות ועל הרווח.

ניהול החשיפה

ניהול החשיפה לסיכונים בריבית נעשה תוך פיזור נאות של השקעת ההון הפנוי בין טווחי הזמן השונים, וצמצום החשיפה לשחיקת השווי ההוגן, כתוצאה משינויים בלתי צפויים בשערי הריבית. החשיפה העיקרית לסיכונים ריבית בבנק מיוחסת לפעילות המימון במגזר השקלי הלא צמוד ונובעת ממאפייני ההשקעה הנגזרים מטווח השימושים והמקורות ומפעילות הנוסטרו של הבנק במגזר זה, כולל עשיית שוק.

התיאבון לסיכון

- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על החשיפה הכוללת לסיכונים ריבית באמצעות תחיתת החשיפה המקסימאלית לשחיקת השווי ההוגן של ההון העצמי עם שינוי מקביל של 1% בעקום הריבית במגזר הצמוד (על בסיס מאוחד), במגזר השקלי ובמגזר המט"ח.
- בנוסף, נקבעו מגבלות חשיפה לסיכון הריבית במונחי ההפסד המקסימאלי על-פי אומדן הערך בסיכון - מגבלת ה-VAR היא 20 מיליוני ש"ח.
- תרחישי קיצון - דירקטוריון הבנק קבע מגבלה על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום החשיפה לסיכונים שוק - לרבות סיכונים ריבית. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מההון העצמי. תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים ארבע פעמים בשנה להנהלה ולדירקטוריון.

החשיפה בפועל ליום הדוח

- חשיפת הרבית במגזר השקלי הלא צמוד נובעת מכך שהפעילות מאופיינת במשך חיים של נכסים ארוך ממשך חיים של התחייבויות, ובגין היקף ההשקעה באפיק זה שהוא הדומיננטי מבין שלושת מגזרי ההצמדה.
- חשיפת רבית במגזר צמוד המדד נובעת מכך, שהפעילות מאופיינת בתקופה האחרונה במשך חיים של נכסים ארוך ממשך חיים של התחייבויות.
- במגזר המט"ח וצמוד המט"ח, החשיפה נמוכה יחסית למגזר המדדי והשקלי, זאת, בין היתר, בשל הפעילות הרבה במכשירים פיננסיים שונים, ובעיקר בעסקאות החלפת ריבית, אשר תורמות לצמצום החשיפה להשתנות הרבית במגזר זה.

להלן תיאור השפעת עליה מקבילה בשיעור של 1% בעקום הריבית על שחיקת ההון הפנוי של הבנק:

	31.12.08	31.12.09	
	% החשיפה בפועל	% המגבלה	% החשיפה בפועל
מט"י לא צמוד	3.10	5.00	0.61
מט"י צמוד מדד	1.03	4.00	0.60
מט"ח וצמוד מט"ח	0.50	1.00	0.54

להלן נתוני פער המח"מ*:

מגזר	31.12.09	31.12.08	מגבלה
לא צמוד	0.06	0.29	0.75
מדד המחירים לצרכן	2.40	1.72	3.50
מט"ח או צמוד מט"ח	0.07	0.13	0.50

* בשל שינוי מתכונתה החדשה של תוספת ד', בעקבות הוראת המפקח על הבנקים, ליום 31.12.09, לא קיימת התאמה בין נתוני המח"מ בטבלה לעיל ובין התוספת. נתוני המח"מ ליום 31.12.08 חושבו בהתאם לתוספת ד' במתכונתה הישנה.

סיכון ריבית בתיק הבנקאי:

להלן השפעת עליה/ירידה בשיעור הריבית על השווי ההוגן של הבנק, (באחוזים מהשווי ההוגן):

	31.12.08	31.12.09	
	עליה של 1%	ירידה של 1%	עליה של 1%
עקום שקלי	(1.97)	2.25	3.31
עקום צמוד	0.46	(0.32)	1.18
ריבית דולר	(0.75)	0.80	0.5
ריבית אירו	0.04	(0.06)	0.04
ריבית מט"ח (כל המטבעות)	-	-	0.58

הנחות היסוד:

1. התיק הבנקאי כולל את כל הנכסים וההתחייבויות של הבנק, במאזן הבנק, כולל מכשירים פיננסיים נגזרים, למעט ני"ע בתיק למסחר.
2. החישוב נעשה ללא התחשבות בפירעונות המוקדמים של ההלוואות/הפקדונות (על סמך ניסיון העבר הפרעונות המוקדמים אינם מהותיים).
3. סיכון הריבית נבחן בתדירות שוטפת.

להלן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים (לפני השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי ריבית), במיליוני ש"ח:

31.12.09					
סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	יורו	דולר	לא צמוד	צמוד למדד
8,872.2	291.7	352.5	1,031.9	451.0	6,745.1
נכסים פיננסיים ¹					
6,750.5	1,369.0	592.0	3,608.4	-	1,181.1
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחוז מאזניים					
8,345.1	237.9	303.8	1,720.5	473.6	5,609.3
התחייבות פיננסיות ¹					
6,748.5	1,419.7	639.2	2,886.4	64.4	1,738.8
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחוז מאזניים					
529.1	3.1	1.5	33.4	(87.0)	578.1
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

31.12.08					
סך הכל	מטבע חוץ ²			מטבע ישראלי	
	אחר	יורו	דולר	לא צמוד	צמוד למדד
8,374.8	228.9	354.2	1,511.0	321.1	5,959.6
נכסים פיננסיים ¹					
875.4	4.1	2.0	379.1	-	490.2
סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחוז מאזניים					
7,900.1	176.9	243.8	1,550.8	63.4	5,865.2
התחייבות פיננסיות ¹					
908.1	57.6	127.4	297.1	162.7	263.3
סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ³ וחוז מאזניים					
442.0	(1.5)	(15.0)	42.2	95.0	321.3
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים					

- 1 כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוז מאזניים.
- 2 לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- 3 סכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוז מאזניים, כשהם מהווים בריביות אשר שימשו לחישוב השווי ההוגן המוצג בביאור 15 ב' בדוח הכספי.
- 4 שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בכל שיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ב' ביאור 15 בדוח הכספי.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של הבנק למעט פריטים לא כספיים, במיליוני ש"ח:

31.12.09									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴					שינוי בשווי הוגן				
מטבע ישראלי		מטבע חוץ ²			השפעות מקצות	סך הכל	במיליוני ש"ח		באחוזים
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	יורו	אחר			סך הכל	סך הכל	
השינוי בשיעורי הריבית									
561.1	(83.4)	29.0	1.7	3.1	- ¹	511.5	(17.6)	(3.33)	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
576.5	(86.5)	32.9	1.5	3.1	- ¹	527.5	(1.6)	(0.30)	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
597.4	(89.7)	38.1	1.2	3.1	- ¹	550.1	21.0	3.97	קטטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31.12.08									
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי ריבית ⁴		שינוי בשווי הוגן							
מטבע ישראלי	מטבע חוץ ²	השפעות מקצות	סך הכל	במיליוני ש"ח					
				סך הכל	באחוזים				
לא צמוד	צמוד למדד	דולר	יורו	אחר	סך הכל	סך הכל			
השינוי בשיעורי הריבית									
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	303.6	89.8	41.0	(15.5)	(1.6)	-1	417.3	(24.7)	(5.60)
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	319.5	94.4	42.1	(15.0)	(1.5)	-1	439.5	(2.5)	(0.57)
קטיון מיידי מקביל של אחוז אחד	340.1	100.4	43.5	(14.4)	(1.5)	-1	468.1	26.1	5.90

השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים נקבע לפי המודל, ההנחות והפרמטרים ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים בביאור 15 ב'.

נתוני סוף שנה משקפים את החשיפה הקיימת לבנק במהלך השנה.

השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על הרווח הנקי, אינה שונה מהותית מהשפעה זו על השווי ההוגן, נטו.

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

במהלך שנת 2009 עמד הבנק בכל מגבלות חשיפת הריבית שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ה. סיכוני אופציות

כללי

סיכוני אופציות הם הסיכון להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של האופציות.

התיאבון לסיכון

- חדר העסקאות במט"ח של הבנק סוחר במגוון של מוצרים פיננסיים - ובכלל זה באופציות. בנוסף על המגבלות שנקבעו על היקף החשיפה בבסיס ובריבית, ועל רקע רגישות השווי הכלכלי של האופציות לשינויים בבסיס, בריבית ובפרט לשינויים בתנודתיות נכסי הבסיס - קבע הדירקטוריון מגבלות נוספות על פעילות חדר העסקאות באופציות.
- דירקטוריון הבנק קבע מגבלות ביחס לפעילות המותרת באופציות הן במונחי נפח, והן במונחי הפסד מקסימלי בתרחישים. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשער החליפין ובתנודתיות של נכסי הבסיס. כמו כן, נקבעו על ידי הדירקטוריון מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות במונחים של מדדי רגישות (Greeks).

המגבלות המרכזיות שנקבעו על ידי הדירקטוריון לפעילות באופציות הינן:

- דלתא בסכום מקסימלי של 5 מיליוני דולר במהלך היום ו-2.5 מיליוני דולר Over Night.
- הפסד מקסימלי בסכום של 150 אלף דולר.

ניהול החשיפה

כלי ניהול החשיפה לסיכוני אופציות כוללים מטריצת רגישויות Vol-Spot המציגה את החשיפה, כתוצאה מהיווצרות שילוב של תרחישים שונים של תנודות בשער החליפין ובתנודתיות. בנוסף, נעשה שימוש בתרחיש חשיפה לסיכון עקום

ריבית (תרחיש-RHO) הבוחן את השינוי בשווי הפוזיציה במקרה של תזוזה של 1% בעקום הריבית. בנוסף, עושה הבנק שימוש במודל Weighted Vega לניהול החשיפה לסיכון התנודתיות.

במהלך שנת 2009 עמד הבנק בכל המגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ו. אמידת החשיפה לסיכונים השוק, כלי הניהול והבקרה

הבנק מנהל ומבקר את החשיפה לסיכונים השוק באמצעים ובכלים שונים כפי שפורט לעיל, וכמפורט להלן:

- ה-VAR (הערך הנתון לסיכון), מודד את תוחלת ההפסד המקסימאלית בשווי ההוגן של הבנק (נכסים והתחייבויות, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים), במהלך אופק השקעה נתון (10 ימי עסקים), בהינתן רמת מובהקות מסוימת (99%) ובהתקיים תנאי שוק נורמאליים.
- ה-VAR השוטף המחושב בבנק - מתבסס על שיטת ה-Variance Co-Variance. בנוסף, מריץ הבנק מודלים בעת הצורך - לרבות סימולציה היסטורית ומונטה קרלו אחת לחודש.
- נתוני ה-VAR מחושבים בבנק בתדירות יומית, על הנכסים וההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (התיק הבנקאי, התיק הסחיר). מערכת ה-VAR משתלבת כחלק אינטגרלי בעבודתה של היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות המעדכנת את החטיבה הפיננסית על החשיפות.
- Back Testing - איכות החיזוי של מודל ה-VAR נבחנת על ידי היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות באמצעות מדידה בדיעבד.

החשיפה בפועל ליום הדוח

ליום 31 בדצמבר 2009 עמד ערך ה-VAR של הבנק, על כ-2.7 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-10.9 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2008. הירידה בהשוואה לשנה קודמת מיוחסת לירידה בהיקף ומשך תיקי ההשקעות של הבנק וירידה ברמת התנודתיות בסטיית התקן.

- תרחישי קיצון - תרחישי קיצון לבחינת גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן: דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על גובה השחיקה המקסימאלי בשווי ההוגן של הבנק בגין הפעלתם של מספר תרחישי קיצון בתחום התממשות סיכונים השוק. מגבלה זו נקבעה לעד 15% מהונו העצמי של הבנק.
- תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית והשפעת התממשות תרחישי קיצון על יחס ההון לרכיבי סיכון: כחלק מהיערכותו ליישום הוראות נדבך 2 של באזל II וקידום ניהול הסיכונים בקבוצה, גיבש הבנק מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. המתווה כולל תרחישים בתחום סיכונים השוק, הנזילות והאשראי (לרבות בתחום תיק ניירות הערך בשקלים ובמט"ח) ותרחישים המשלבים התממשות של כמה סיכונים בו זמנית. תוצאות תרחישי הקיצון ומשמעותם, נדונים לפחות ארבע פעמים בשנה, בהנהלה ובועדת הדירקטוריון לאשראי וניהול סיכונים. כלי ניהול חשיפות הריבית כוללים מודלים שונים המיושמים בבנק ואשר תוצאותיהם נסקרים על בסיס יומי, כגון: מח"מ, שווי הוגן ומבחני רגישות לשינויים בעקום הריבית.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים השוק

- הבנק מקיים מערך נאות של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח וביקורת על תהליך ניהול סיכונים השוק. התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה שוטפים של החשיפה לסיכונים שוק ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו.
- ניהול החשיפה לסיכונים השוק נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים, ובהם בין היתר: ועדת הדירקטוריון לאשראי וניהול סיכונים - החל משנת 2010 תפעל הוועדה האמורה. הועדה הינה ועדת דירקטוריון ייעודית לתחומי הסיכונים בבנק ואופן ניהולם. הוועדה תקיים דיונים ראשוניים במרבית הנושאים הקשורים לתחום הניהול הפיננסי בבנק והאשראי בבנק, בטרם מובאים נושאים שונים בתחום לדיון והחלטה במליאת הדירקטוריון, וכן מבצעת: מעקב ובקרה אחר התפתחויות בחשיפה לסיכונים הפיננסיים וסיכונים אשראי השונים, דיון באופי והיקף המגבלות הפיננסיות הרצויות, מעקב ובקרה אחר עמידת הבנק במגבלות החשיפה שנקבעו ומעקב ובקרה אחר נאותות מערך ניהול הסיכונים, לרבות מערך בקרת הסיכונים.
- אחת לרבעון מתקיים דיון בהנהלה ובדירקטוריון במסמך החשיפות הכולל של הבנק, במסגרתו נדונה החשיפה לסיכונים השוק.
- ועדה נ"ה - לניהול נכסים והתחייבויות - הוועדה בראשות מנכ"ל הבנק, דנה ועוקבת אחר יישום מדיניות הסיכונים הפיננסיים כפי שנקבעה על ידי הדירקטוריון ודנה בהתפתחויות המרכזיות בחשיפה לסיכונים שוק על סמך מכלול דיווחים המועברים לה. הועדה מתכנסת אחת לשבוע ודנה גם על סמך דיווחים ניהוליים במצב הנזילות, בהתפתחויות הפיננסיות ובפעילות ותוצאותיה של יחידת הנוסטר.

- היחידה לבקרת ניהול סיכונים שוק ונזילות - היחידה, השייכת למחלקה לניהול סיכונים ואשראי, אחראית על בקרת סיכונים השוק והנזילות בבנק. היחידה פועלת מכוח הוראת ניהול בנקאי תקין 339 "ניהול סיכונים". במסגרת פעילותה מבקרת ובוחנת היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות את טיב הכלים המשמשים למדידת הסיכון, בוחנת את המגבלות שנקבעו ואת התאמתן לחשיפות הבנק ומדווחת מיידית על חריגות ממגבלות אלו אם הן.
- הביקורת הפנימית - מחלקת הביקורת הפנימית של הבנק הינה מחלקת הביקורת הפנימית של חברת האם המשלבת בתוכניות העבודה השנתיות שלה ביקורות בנושא ניהול הסיכונים בבנק.
- הביקורת הפנימית אחראית למתן הערכה עצמאית על מידת האפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול הסיכונים בבנק, וכן, מחווה דעתה בפני ההנהלה ודירקטוריון הבנק על מידת ההתאמה, ואיכות תפקודם של תהליכי הבקרה הפנימיים.

ח. דיווח על החשיפות לסיכונים שוק

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים מגוון דיווחים על החשיפה לסיכונים שוק, ובחתכים שונים על ידי גורמי הניהול והבקרה. בנוסף, החשיפות לסיכונים השוק בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולן מדווחות ב"מסמך החשיפות" הרבעוני, כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339. במהלך שנת 2009, נדון מסמך החשיפות, אחת לרבעון, בדירקטוריון הבנק. משנת 2010 המסמך ידון בועדת הדירקטוריון לאשראי וניהול סיכונים ובדירקטוריון. כמו כן, מדווחות החשיפות והעמידה במגבלות במסגרת דוח רבעוני של היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות במחלקה המרכזית לבקרת הסיכונים של חברת האם.

3. ניהול סיכונים נזילות

א. כללי

- סיכון הנזילות הינו סיכון קיים או עתידי שהבנק יתקשה לספק את צרכי נזילותו במצבי ביקוש והיצע חריגים - לרבות התחייבויות בלתי צפויות, משיכות בלתי צפויות מפיקדונות הציבור, ביקוש בלתי צפוי לאשראי ואי וודאות לגבי זמינות המקורות.
- הבנק מיישם מדיניות כוללת לניהול סיכון הנזילות במטבעי ישראלי ובמט"ח וצמוד מט"ח, בהתאם לנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 של הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל.
- בהתאם אישר דירקטוריון הבנק מדיניות לניהול סיכונים הנזילות, וקבע מגבלות על פער ויחס הנזילות בתרחיש רגיל ובתרחיש קיצון ועל תזרים המזומנים. המדיניות כוללת, בין היתר, התייחסות לכלי המדידה, השליטה והבקרה ולמנגנוני הדיווח שיש לקיים כחלק מניהול סיכון הנזילות.
- הבנק מפעיל כלי ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על הנזילות, המבוססים, בין היתר, על מודל פנימי שפותח לצורך חלק מעמידה בהוראת ניהול בנקאי תקין 342.

ב. התשתית לניהול סיכון הנזילות - מערכות ומודלים למדידה וניהול של החשיפה

- התשתית לניהול סיכון הנזילות בבנק משלבת מודלים שונים לניהול השוטף בשקלים ובמט"ח ויישום תרחישי קיצון: לצורך ניהול הנזילות הכולל ולצורך עמידה בהוראה 342 להוראות ניהול בנקאי תקין, שמטרתה בחינה ומעקב אחר האמצעים הנזילים של הבנק בתרחישים שונים, מתבסס הבנק על מודל פנימי לניהול הנזילות בשקלים ובמט"ח שפותח בקבוצה. המודל מאפשר ניהול, שליטה, פיקוח ובקרה על מצב הנזילות בשקלים ברמה היומית השוטפת ובמט"ח לתקופות ארוכות יותר.
- המודל הפנימי אומד את רמת ההסתמכות האפשרית על נכסי הבנק השונים כברי מימוש בתקופות שונות וכן את רמת ההתחייבויות התזרימיות הצפויות לתקופות פירעון שונות. המודל נסמך על מבדקים שונים שנעשו בבנק ושנשענים על בחינה היסטורית של התנהגות היתרות המאזניות והחוז מאזניות בבנק.
- המודל משמש כלי ניהול דינמי, ברמה היומית, לבחינת מצב הנזילות בבנק ולניהול סיכונים הנזילות. תוצאות המודל מוצגות בועדת נ"ה אחת לשבוע ומבוקרות באופן שוטף על ידי הגורמים הרלוונטיים וכללם יחידת בקרת סיכונים שוק ונזילות השייכת למחלקת ניהול סיכונים ואשראי.
- בנוסף, לצורך ניהול הנזילות השוטפת בשקלים משתמש הבנק במערכת פנימית שפותחה לצורך עמידה בדרישות הרפורמה במערכת התשלומים והסליקה (מערכת ז"ה-ב-RTGS). המערכת מאפשרת סליקה בזמן אמת,

ללא השהייה בין ביצוע הוראת התשלום לבין אישורה, ומאפשרת לבנק לזהות בכל רגע נתון את התזרים הכספי שעבר בחשבונות.

- מודל "קצר ארוך" במגזר המט"ח
- פעילות המערכת הבנקאית בתחום ניהול הנכסים וההתחייבויות במט"ח מאופיינת ביצירת שימושים ארוכי טווח הממומנים ממקורות קצרים. פעילות זו נובעת בעיקרה מחוסר זמינות של מקורות מט"ח ארוכי טווח ו/או מעלותם היקרה. פעילות כנ"ל חושפת את הבנק לסיכונים פיננסיים משני סוגים - נזילות ומרווח.
- תרחישי קיצון
- לצורך בחינת הנזילות במצבי קיצון ולחץ, נבנה תרחיש יומי על בסיס נתוני המודל הפנימי של הבנק. התרחיש משקף את מצב הנזילות בתרחישי קיצון על בסיס שילוב הפרמטרים המחמירים שנצפו על פני נתוני 12 החודשים האחרונים. כאשר מספר הנתונים השוטפים יגדל, יגדלו התצפיות ל- 24 חודשים, בכל אחד מהסעיפים המאזנים והחוץ מאזניים.
- בנוסף, עורך הבנק תרחישי קיצון המשלבים גם תרחישי לחץ בשוקי ההון והכספים בישראל ובחו"ל, ובוחן את השפעתם גם על בסיס ההון ויחס ההון של הבנק.

ג. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכוני נזילות

- התפיסה הבקרתית של הבנק היא של זיהוי, כימות ואמידה של הסיכונים ובקרת עמידה במגבלות שנקבעו בנהלים. ניהול החשיפה לסיכוני הנזילות נבחן ומבוקר באופן שוטף על ידי ועדות ופורומים ייעודיים, ובהם:
- ועדת נ"ה - ניהול נכסים והתחייבויות.
- ועדת האשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון.
- דירקטוריון הבנק.
- מחלקת הביקורת הפנימית של הבנק משלבת בתוכניות העבודה השנתיות שלה ביקורות בנושא ניהול סיכון הנזילות.

ד. דיווח על החשיפה לסיכוני נזילות

- דיווח על החשיפה לסיכון הנזילות בהשוואה למסגרות וגבולות הפעילות שנקבעו על ידי הדירקטוריון, והסמכויות לניהולם ניתן אחת לשבוע במסגרת ועדת נ"ה, בראשות המנכ"ל.
- דיווח על החשיפות מרוכז ב"מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה לניהול בנקאי תקין 339. מסמך החשיפות נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון והחל משנת 2010 המסמך ידון גם בוועדת אשראי וניהול סיכונים של הדירקטוריון.
- במסגרת הדוח הרבעוני של היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות במחלקה המרכזית לבקרת הסיכונים בחברת האם מדווחת גם החשיפה לסיכון נזילות.
- דיווח רבעוני, ארבע פעמים בשנה להנהלה, לוועדת אשראי וניהול סיכונים ולדירקטוריון על תוצאות תרחישי קיצון. בנוסף, הנהלת הבנק והדירקטוריון מעודכנים באופן שוטף ועל פי הצורך בהתפתחויות בחשיפות הבנק לסיכוני נזילות.

על פי מודל הנזילות הפנימי שפותח בחברת האם ואומץ על ידי הבנק החל מ- 1.1.2009, יחס הכיסוי במגזר השקלי ובמגזר המט"ח בין הנכסים הנזילים לבין ההתחייבויות במהלך שנת 2009 עמד במגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ודרישות בנק ישראל.

4. ניהול סיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח - סיכוני שוק וחבות

- א. תיק ניירות ערך במט"ח בבנק מנוהל בהתאם למגבלות השקעה וקווים מנחים שאושרו על ידי דירקטוריון הבנק. הבנק משקיע רק באגרות חוב שהונפקו על ידי חברות בדירוג השקעה (Investment Grade), וזאת לאחר ניתוח איכות האשראי של המנפיק, סיכוני השוק הגלומים בהשקעה ונזילות אגרות החוב.
- ב. לאחר מועד ביצוע ההשקעה, מקיים הבנק באופן שוטף, כחלק מניהול הסיכונים בתיק ניירות הערך במט"ח מעקב להשקעותיו השונות. הניתוח מתבצע הן ברמת הנייר, הן ברמת החברה הבודדת והן ברמת כלל התיק, תוך הסתמכות על פרסומים הנוגעים לחברה המנפיקה, על תוצאות כספיות ועל פרמטרים אחרים מהם ניתן ללמוד על מצב החברה או ההשקעה. ניהול הסיכונים והמעקב אחר ההשקעות מתבצע בזמן אמת.

- ג. בבנק ארבעה מערכי בקרה ותמיכה בלתי תלויים המגבים את פעילות ההשקעה:
- מערך הביניים.
 - מערך אחורי.
 - היחידה לבקרת סיכונים שוק ונזילות.
 - היחידה לבקרת אשראי.
- יחידות אלו מבקרות את פעילות ההשקעה, את העמידה בנוהלי ובמגבלות ההשקעה, את ההתפתחויות בשווי ההון של ניירות הערך ואת נאותות המודלים והכלים המשמשים לניהול הסיכונים בפעילות, בזמן סביר סמוך ככל הניתן למועד הביצוע.
- ד. מדידת השווי הוגן בתיק ניירות הערך מתבצעת על ידי מערך הביניים. בהתייחס לחלק הארי של ההשקעות בתיק, מדידת השווי ההוגן נעשית בהסתמך על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק - חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שיערוך עבור מאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם, עם מעל 25 שנות ניסיון. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושיערוך ולא בתחום המסחר בניירות ערך.
- ה. כחלק ממנגנוני הפיקוח והבקרה על ניהול הסיכונים גובשה בבנק שגרת דיווח לגבי אופי והיקף החשיפות בתיק ניירות הערך המנוהל. הדיווחים נמסרים הן לגורמים מקבלי ההחלטה והן לגורמי הבקרה. עיקר מתכונת הדיווח בבנק הינה:
- דיווח מיידי עם גילוי חריגה ממגבלות ונהלים.
 - דיווח מיידי על פתיחת מרווחים, שינוי דירוג וכל אירוע חריג אחר בתיק, וככל שנדרש.
 - ישיבות וועדת נ"ה שבועיות בראשות המנכ"ל.
 - דיווח רבעוני במסגרת מסמך החשיפות הכולל להנהלה, לדירקטוריון הבנק.

5. ניהול סיכונים אשראי

א. כללי

סיכון האשראי הינו הסיכון לפגיעה בשווי נכסי הבנק וברווחיותו עקב הרעה ביכולת הלווים לעמוד בהתחייבויותיהם לבנק ו/או הרעה באיכות הלווים או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי. כדי למזער את הסיכון מוגדרת בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומגבלות חשיפה לגבי לווים/ענפים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.

ב. הקצאת ההון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי

סך נכסי הסיכון ודרישות הון בגין סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכון תפעולי הנובעים מהחשיפות הבאות:

31 בדצמבר 2009		סוג החשיפה
נכסי סיכון במיליוני ש"ח	דרישות ההון (9%) במיליוני ש"ח	
52.5	4.7	ריבונות
303.2	27.3	תאגידים בנקאיים
1,360.7	122.5	תאגידים
11.4	1.0	בביטחון נדל"ן מסחרי
77.2	6.9	קמעונאים ליחידים
14.0	1.3	בגין משכנתאות לדיור
0.2	1 ⁻	איגוח
747.1	67.3	נכסים אחרים
2,566.3	231.0	סה"כ בגין סיכוני אשראי
279.1	25.1	סיכוני שוק
455.4	41.0	סיכון תפעולי
3,300.8	297.1	סה"כ נכסי סיכון

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

ראה פירוט בסעיף ט' להלן של התפלגות הקצאת ההון בחתכי הסיכון השונים.

לצורך דירוג חשיפת האשראי של ריבונות ותאגידים בנקאיים על פי באזל II, עשה הבנק שימוש בדירוגים פומביים של חברות S&P, Moody's, Fitch -I על פי הדירוג השני הנמוך מביניהם.

ג. מדיניות ותיאבון סיכון

כללי

מדיניות ניהול סיכוני האשראי של הבנק מתבססת על פיזור נאות של הסיכונים, וניהול זהיר ומבוקר של החשיפות, הן ברמת הלקוח הבודד, והן ברמת ענפי המשק והסקטורים העסקיים השונים. מדיניות זו מושתתת על בחינת כושר ההחזר של הלקוח ברמה פרטנית וכן על ניתוח והערכה של מכלול פרמטרים נוספים, להם השלכה על איתנות הפיננסית של הלווה.

מדיניות ניהול סיכוני האשראי נדונה ומאושרת אחת לשנה בהנהלת ובדירקטוריון הבנק.

במסגרת מדיניות האשראי התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפה בלתי רצויה לסיכון האשראי הכוללת כיווני פעולה מנחים לרבות שווקי יעד וכן הנחיות המתחשבות בהלימות ההון הנדרשת ביחס לאשראי הניתן.

- במהלך השנים האחרונות הורחבה תפישת סיכון האשראי של הבנק ובהתאמה עובתה מדיניות האשראי שלו תוך שהיא כוללת מגבלות ואמות מידה המחמירות בחלקן מהמגבלות שקבע המפקח על הבנקים בבנק ישראל. מגבלות אלו נועדו לצמצם, בין היתר, את החשיפה לגודל החבות של לווה בודד וקבוצת לוויים.

- כחלק מניהול סיכוני האשראי השוטף ויישום מדיניות הדירקטוריון נבחנו, על בסיס שוטף, מאפייני הפעילות העסקית של הלווה, תזרים המזומנים ומבנה הנכסים וההתחייבויות שלו, טיב הביטחונות, המגזר הענפי בו הוא פועל ופרמטרים כגון: תלות גבוהה בלקוחות, ספקים וכיו"ב.

- הבנק פעל ופועל לשיפור המרווחים והרווחיות הכוללת מהלקוחות, כך שישקפו את רמת הסיכון הגלומה בפעילותם, תוך שימוש בתהליכים ובקורות ממוקדים, המביאים לידי ביטוי את ההכנסה הכוללת מהלקוח (מרווחים ועמלות), ביחס לתיק האשראי הכולל.

תיאבון הסיכון

מדיניות הבנק כוללת דיון רחב ומפורט ביעדים ובאופן לפיתוח עסקי האשראי בענפים ובתחומי הפעילות השונים, תוך הגדרת עקרונות מפורטים בכל ענף ותחום לרבות מגבלות פרטניות ברמת תתי ענפים ומוצרים המאופיינים ברמת סיכון גבוהה.

תיאבון הבנק לסיכון אשראי, כפי שנוסח במסגרת מסמך המדיניות, הינו שמרני בהשוואה למגבלות הרגולטוריות. במסגרת המדיניות התווה דירקטוריון הבנק אסטרטגיה לצמצום חשיפות בלתי רצויות לסיכון האשראי, הכוללת מערך מגבלות רחב לסיכון האשראי לענפים ותחומי פעילות שונים.

ד. מערכות למדידה, אמידה וניהול של סיכונים האשראי

- הבנק מתבסס על מודלים שפותחו בקבוצה לדירוג סיכון האשראי הגלום בפעילות הלקוח. המודלים מתבססים על פרמטרים אובייקטיביים וסובייקטיביים בקשר עם מצבו של הלווה. על מנת להדק את הקשר שבין דירוג הסיכונים של הלקוח והתשואה הנובעת מפעילות, קבע הבנק רף תשואה מינימאלית לכל דרגת סיכון.
- מערכות ממוכנות מספקות למנהל סיכונים האשראי, מנגנון מעקב שוטף אחרי פעילות הלקוחות, במכלול רחב, ובמגוון חתכים: רמות ותמהיל פעילות, ניצול מסגרות אשראי, רמת ביטחונות ומידע עדכני על מצבו הכספי של הלקוח. המערכות מאפשרות להעניק ללקוחות העסקיים את מיטב השירות ברמה גבוהה של מקצוענות ומיומנות. בנוסף, מיושמת בבנק מערכת ממוכנת של בקשות אשראי אשר משפרת ומיעלת את הליך קבלת ההחלטות והבקרה עליו.
- חברת האם ממשיכה, בתאום עם הבנק, לשכלל ולשפר את כלי המדידה, הדיווח והבקרה הדרושים לה, לשם קבלת תמונת מצב עדכנית בכל הקשור למאפייני הסיכון השונים, הקיימים בסביבתם העסקית של מקבלי האשראי.

ה. מדיניות ניהול מערך הביטחונות

כללי

- לבנק מדיניות מפורטת בנושא קבלת נכסים כביטחונות לאשראי, אופן השעבוד שלהם ושיעורי ההשענות על כל סוג וסוג. עיקרי המדיניות נדונים אחת לשנה בהנהלת הבנק ומאשרים אחת לשנה על ידי דירקטוריון הבנק ומפורטים בהרחבה בנהלים. סוגי הביטחונות העיקריים עליהם נשען הבנק הינם: פיקדונות, ניירות ערך, שעבודי נדל"ן וערבויות בנקאיות.
- במסגרת מדיניות האשראי של הבנק נקבעו נהלים ומערכי בקרה בתחום ניהול ותפעול מערך הביטחונות.

פיקוח ובקרה על מערך הביטחונות

- כל חביונות לקוחות הבנק לרבות שווי הביטחונות העומדים כנגדן, מרוכזים במערכת האובליגו - באמצעותה מבצע הבנק מעקב יומי של מצבת הביטחונות אל מול חשיפות האשראי.
- מעקב יומי שוטף אחר חוסר ביטחונות ברמת הלקוח הבודד מתבצע בסניפים באמצעות דוח יומי בו מפורטות חביונות הלקוח ומערך הביטחונות שלו אל מול מסגרות האשראי שאושרו לו, והנותן תמונת מצב שלמה בזמן אמת על חשיפת הלקוח.
- לטיפול בחשבונות פעילי שוק ההון קיימת מערכת שפותחה בחברת האם ומעודכנת בשיתוף עם הבנק. במערכת משולבים מאפיינים מיוחדים ללקוחות מתוחכמים הפועלים בשוק ההון.
- במקביל לטיפול הסניף ברמת הלקוח הבודד, מתבצעת עבודת פיקוח ובקרה גם במחלקת ניהול סיכונים ואשראי.
- בנוסף, בוחן הבנק תדיר עמידתו בהוראות הרגולטוריות בכל הקשור במגבלות הריכוזיות: לווה/קבוצת לווים או חשיפה לענפי משק.

התפלגות החשיפה לפי סוג החשיפה ליום 31.12.09 (במיליוני ש"ח):

יתרת חשיפה (לאחר הפרשה ספציפית לחומ"ס)	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי ערבויות (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי אשראי (לפני הכפלה במקדמי המרת אשראי)	סכומים שנוספו	סה"כ חשיפה שמכוסה על ידי ביטחון פיננסי כשיר בגישה הסטנדרטית לאחר הכפלה במקדמי ביטחון
סוג החשיפה				
ריבונות	4,441.5	-	-	-
תאגידים בנקאיים	1,084.0	-	-	-
תאגידים	4,342.9	-	48.2	1,924.0
בביטחון נדל"ן מסחרי	26.4	-	-	12.5
קמעונאים ליחידים	132.0	-	-	10.5
משכנתאות לדיור	44.1	-	-	4.1
איגוח	1.2	-	-	-
נכסים אחרים	766.8	-	-	-
סה"כ	10,838.9	-	48.2	1,951.1

התפלגות החשיפה לפי ענפי משק ליום 31.12.09:

האשראי התפלג ברובו כדלהלן: 72% מהאשראי על אחריות הבנק, כולל סעיפים חוץ מאזניים, ניתן ללקוחות בענף שירותים פיננסיים (לאחר קיזוז הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל, נמוך האשראי לענף זה מ-20%), 5.2% לענף שירותים עסקיים אחרים, 3.7% ללקוחות בענפי התעשייה, 6.6% לענפי הבינוי והנדל"ן ו-2.2% לאנשים פרטיים. היתרה המצטברת של ההפרשה הכללית לחובות מסופקים וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים, על פי הוראות בנק ישראל, ליום 31 בדצמבר 2009, מהווה כ- 0.2% מסך האשראי וסיכון האשראי אליו מתייחסת ההפרשה.

1. מדיניות חובות בעייתיים וההפרשות לחובות מסופקים

- בבנק קיימים תהליכים מובנים המוסדרים בנהלי עבודה לזיהוי ואיתור מוקדם של לווים בעייתיים. כמו כן, קיימים ומוסדרים בנהלים תהליכי עבודה מוגדרים בהתייחס לתהליך ביצוע הפרשה לחובות מסופקים, המשקפים הערכה שמרנית להפסד האשראי הצפוי לבנק.
- הוראת בנק ישראל בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי עתידה להביא לשינוי בטיפול בנושא.

להלן יתרות סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים לפי הסיווגים שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, במיליוני ש"ח, בסכומים מדווחים:

31 בדצמבר		
2008	2009	
		חובות בעייתיים ¹ :
23.4	22.9	שאינם נושאים הכנסה
2.8	5.8	שאורגנו מחדש ³
4.0	-	בפיגור זמני
85.0	1.7	בהשגחה מיוחדת
1.3	1.7	מזה: חובות בגינם קיימת הפרשה ספציפית
115.2	30.4	סה"כ אשראי מאזני ללווים בעייתיים
1.8	1.8	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים בעייתיים ²
9.6	-	אג"ח של לווים בעייתיים
126.6	32.2	סיכון אשראי כולל בגין לווים בעייתיים
4.2	6.6	אגרות חוב בגין נרשמה הפרשה לירידת ערך

1 לא כולל חובות בעייתיים המכוסים על ידי ביטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

2 כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

3 אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות.

ז. פיקוח ובקרה על ניהול החשיפה לסיכונים אשראי

הבנק מקיים מעטפת נאותה של מנגנוני שליטה, ניהול, פיקוח, בקרה וביקורת על תהליך ניהול סיכונים האשראי. ניהול סיכונים האשראי נבחן ומבוקר באופן שוטף, בין היתר, על ידי היחידות שלהלן:

- יחידת ניהול סיכונים אשראי
כפופה למנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי וכוללת רפרנטים אשר חלוקת הלקוחות ביניהם נעשית בהתאם ליחידה העיסוקית בה הלקוחות פעילים ובהתאם לסוגי פעילויות האשראי. דבר זה מקנה מיומנות מקצועית.
- היחידה לבקרת אשראי של הבנק הבינלאומי (חברת האם)
היחידה לבקרת אשראי של חברת האם שייכת למחלקה המרכזית לבקרת ניהול סיכונים ואחראית על בקרת סיכונים האשראי של הלווים הספציפיים המהותיים בקבוצה ובכללה בבנק.
היחידה פועלת באופן בלתי תלוי על פי נוהל בנקאי תקין 319 ("בקרת אשראי"), שלפיה יש לבדוק בסבב תלת שנתי את האוכלוסייה המוגדרת "כלוים גדולים" ובאופן שבכל שנה יבדק לפחות שליש מאוכלוסייה זו. היחידה מונחית בעבודתה על ידי הדירקטוריון של הבנק ומדווחת לו.
- מערך הביניים (Middle Office) - הינה יחידה השייכת למחלקת ניהול סיכונים ואשראי שכפופה למנהל חטיבת המטה. היחידה מתמחה בביצוע בקורות ומהווה גורם מקצועי בתחום הבקרה. היחידה מאתרת את הסיכונים השונים סמוך להיווצרותם, ככל הניתן, בחדרי העסקות של הבנק, ומפתחת בקורות ונהלי עבודה לצמצום חשיפת הבנק. במסגרת פעילותה בודקת היחידה את העמידה במגבלות שנקבעו בתחומי נהול האשראי בחדרי העסקות השונים ברמה תוך יומית ומבצעת תרחישי קיצון בתיקים ספציפיים.
- מחלקת הביקורת הפנימית
מחלקת הביקורת הפנימית מעריכה את התהליך הכולל של הבנק בניהול סיכון האשראי ומעריכה את יישום המדיניות וביצוע החלטות הדירקטוריון בנושאי ניהול סיכון האשראי, העמידה במגבלות ומהימנות זמניות המידע הניהולי.
המחלקה אחראית על מתן הערכה עצמאית בקשר עם מידת הציות לנהלים והאפקטיביות של יישום התהליכים והנהלים לניהול סיכונים האשראי.

ח. דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי

ההנהלה ודירקטוריון הבנק מקבלים דיווח על החשיפה לסיכוני אשראי, בהשוואה למסגרות המאושרות, למגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ולסמכויות לניהולם במסגרת "מסמך החשיפות" הרבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין.

מסמך החשיפות נדון, אחת לרבעון, בהנהלה ובדירקטוריון. הבנק גיבש מתווה תרחישי קיצון לבחינת הנאותות ההונית. במסגרת זאת בוחן הבנק מתווה של תרחישי קיצון גם בתחום התממשות סיכוני אשראי (וכן תרחישים המשלבים התממשות סיכוני אשראי עם כמה סיכונים אחרים ובו זמנית). במסגרת זאת, נבחנת השפעת התממשות הסיכון על בסיס ההון. תוצאות התרחישים ומשמעותם מדווחים אחת לרבעון להנהלה ולדירקטוריון.

ט. התפלגות הקצאת ההון על סיכוני אשראי בחתכי הסיכון השונים:

סך כל חשיפות סיכון אשראי ברוטו, וחשיפה ברוטו ממוצעת במשך התקופה, ממוינות לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2009		
סוג החשיפה	סיכון אשראי ברוטו (לאחר הפרשה ספציפית לחומ"ס)	חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת ¹
הלוואות	5,840.4	5,807.3
אגרות חוב	1,658.2	1,925.8
נגזרים (OTC)	368.8	312.8
חשיפות חוץ מאזניות	2,204.7	2,243.7
נכסים אחרים	766.8	327.4
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	10,838.9	10,617.0

התפלגות החשיפה לפי סוג ענף או צד נגדי, ממויין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2009									
סוג החשיפה	ריבונות	תאגידים בנקאיים	תאגידים	חובות בביטחון מדליין מסחרי	קמעונאים לחידים	משכנתאות לדיר	איגוח	אחרים	סה"כ
הלוואות	3,117.7	692.3	1,908.1	22.9	55.3	44.1	-	-	5,840.4
אגרות חוב	1,323.8	209.3	123.9	-	-	-	1.2	-	1,658.2
נגזרים (OTC)	-	32.4	336.4	-	-	-	-	-	368.8
חשיפות חוץ מאזניות	-	150.0	1,974.5	3.5	76.7	-	-	-	2,204.7
נכסים אחרים	-	-	-	-	-	-	-	766.8	766.8
סה"כ חשיפת אשראי ברוטו	4,441.5	1,084.0	4,342.9	26.4	132.0	44.1	1.2	766.8	10,838.9

1 חשיפת אשראי ברוטו ממוצעת חושבה בהתבסס על ממוצע החשיפות בחמשת הרבעונים האחרונים.

פיצול כל התיק לפי יתרת תקופה חוזית לפירעון, ממזין לפי סוגים עיקריים של חשיפת אשראי (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2009									
סוג החשיפה	עם דרישה ועד חודש	מל חודש ועד שלושה חודשים	מל שלושה חודשים ועד שנה	מל שנה ועד שלוש שנים	מל שלוש שנים ועד חמש שנים	מל חמש שנים ועד עשר שנים	סך הכל תזרימי המזומנים	ללא תקופת פרעון	סה"כ
הלוואות	4,880.4	638.5	183.1	86.1	24.1	5.3	5,817.5	22.9	5,840.4
אגרות חוב	14.1	-	498.0	54.5	208.0	883.6	1,658.2	-	1,658.2
נגזרים (OTC)	280.7	48.0	31.6	1.2	2.2	5.1	368.8	-	368.8
חשיפות חוץ מאזניות	-	2,204.7	-	-	-	-	2,204.7	-	2,204.7
נכסים אחרים	650.3	91.9	-	-	-	-	742.2	24.6	766.8
סה"כ	5,825.5	2,983.1	712.7	141.8	234.3	894.0	10,791.4	47.5	10,838.9

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) לפני הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

סכום יתרות הבנק (מדורגות ולא מדורגות) לפני הפחתת סיכון אשראי ליום 31 בדצמבר 2009									
סוג החשיפה	יתרת חשיפה נטו	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	נכסי סיכון שחושבו ע"י הבנק
ריבונות	4,441.5	4,179.2	262.3	-	-	-	-	-	-
תאגידים בנקאיים	1,084.0	-	795.2	-	285.6	-	3.2	-	-
תאגידים	4,342.9	-	-	-	-	-	4,342.9	-	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	26.4	-	-	-	-	-	26.4	-	-
קמעונאים ליחידים	132.0	-	-	-	-	6.2	125.8	-	-
בגין משכנתאות לדיור	44.1	-	-	44.1	-	-	-	-	-
איגוח	1.2	-	1.2	-	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	766.8	22.0	-	-	-	-	740.3	4.5	-
סה"כ	10,838.9	4,201.2	1,058.7	44.1	285.6	6.2	5,238.6	4.5	-

סכום היתרות (מדורגות ולא מדורגות) אחרי הפחתת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח):

סכום יתרות הבנק (מדורגות ולא מדורגות) אחרי הפחתת סיכון אשראי ליום 31 בדצמבר 2009									
סוג החשיפה	יתרת חשיפה נטו	0%	20%	35%	50%	75%	100%	150%	נכסי סיכון שחושבו ע"י הבנק
ריבונות	4,441.5	4,179.2	262.3	-	-	-	-	-	-
תאגידים בנקאיים	1,084.0	-	795.2	-	285.6	-	3.2	-	-
תאגידים	2,467.1	-	-	-	-	-	2,467.1	-	-
בביטחון נדל"ן מסחרי	13.9	-	-	-	-	-	13.9	-	-
קמעונאים ליחידים	121.5	-	-	-	-	6.0	115.5	-	-
בגין משכנתאות לדיור	40.0	-	-	40.0	-	-	-	-	-
איגוח	1.2	-	1.2	-	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	766.8	22.0	-	-	-	-	740.3	4.5	-
סה"כ	8,936.0	4,201.2	1,058.7	40.0	285.6	6.0	3,340.0	4.5	-

גילוי לגבי חשיפות שקשורות לסיכון אשראי של צד נגדי:

31.12.09						
במיליוני ש"ח						
ביטחונות				סכום החשיפה = AGROSS ² + שווי הוגן לפי השיטה הסטנדרטית	סכום נקוב	שווי הוגן ברוטו
החשיפה לאחר ביטחונות	מניות במדד ת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן			
5.0	-	-	¹ -	5.0	235.7	2.5
29.4	1.1	4.1	86.8	121.4	5,955.6	57.3
0.1	-	-	-	0.1	2.0	¹ -
34.5	1.1	4.1	86.8	126.5	6,193.3	59.8

סוג החשיפה
נגזרי ריבית
נגזרי מטבע חוץ
נגזרי מניות
סה"כ

31.12.09					
במיליוני ש"ח					
ביטחונות				סכום החשיפה ³	סכום נקוב
החשיפה לאחר ביטחונות	מניות במדד ת"א 100	ניירות ערך ממשלתיים	מזומן		
415.8	43.3	341.7	211.2	1,012.0	963.8
58.4	39.5	2.9	141.5	242.3	242.3
474.2	82.8	344.6	352.7	1,254.3	1,206.1

חשיפת אשראי
אחר

- 1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
- 2 agross הינו ערך נקוב add-on x (מקדם התוספת).
- 3 סכום נקוב כפול במקדמי ביטחון.

חשיפה כוללת בגין השקעות הבנק באיגוח סינטי:

חשיפות איגוח לפי משקלי הסיכון ליום 31.12.09 (במיליוני ש"ח)

החשיפה	משקל סיכון	דרישות ההון
1.2	20%	0.2

סך חשיפות האיגוח

י. ניהול סיכונים אשראי צד נגדי

א. כללי

סיכון אשראי של צד נגדי הוא הסיכון שהצד הנגדי לעסקה יכנס לכשל טרם מועד הסילוק הסופי של התשלומים בגין העסקה. הפסד כלכלי יגרם אם בעת כניסתו של הצד הנגדי למצב של כשל, יהיו עסקאות עמו בעלות ערך כלכלי חיובי. בניגוד לחשיפות האשראי, בה החשיפה היא חד-צדדית והבנק נושא לבדו בסיכון להפסד, סיכון צד נגדי יוצר סיכון דו-צדדי להפסד וזאת בהתאם להיות ערך העסקה חיובי או שלילי עבור כל אחד מצדדי העסקה. החשיפה לסיכון צד נגדי מאופיינת גם בשווי השוק של העסקאות. שווי השוק של העסקאות אינו וודאי והוא יכול להשתנות לאורך חיי העסקה בשל שינויים בפרמטרים הרלוונטיים בשוק. במסגרת הפעילות השוטפת של הבנק מול בנקים זרים ובתי השקעות מקצה הבנק קווי אשראי למגוון פעילויות, ובכלל זה: פיקדונות, Forex, Settlement risk, מוצרים מובנים, Commercial Line, נוסטרו מט"ח ונזילות יומית. כימות ואמידת החשיפה בכל תחום פעילות, וכן קביעת סמכויות וקריטריונים להעמדת מסגרות לפעילות מעוגנים במדיניות ובנוהלים של הבנק שאושרו על ידי הדירקטוריון.

ב. מדיניות

במסגרת מסמך מדיניות האשראי של הבנק קבע דירקטוריון הבנק מדיניות ותיאבון לסיכון ברמת הקבוצה לפעילות מול בנקים ובתי השקעות- הן ברמת תיאבון הסיכון הכולל והן ברמת החשיפה לצד הנגדי הבודד בחתך סוג החשיפה והעסקה הבודדת.

מדיניות האשראי של הבנק בהתייחס לאופי והיקף החשיפות מול צדדים נגדיים מתבססת על מספר פרמטרים הנגזרים מחוסנו הפיננסי של הצד הנגדי ובכלל זה: דירוג האשראי שניתן למוסד על-ידי חברות הדירוג המובילות בעולם (S&P, Fitch, Moody's), היקף ההון העצמי שלו, מבנה הבעלות, המדינה בה הוא פועל, וכדומה. הבנק פועל למזעור סיכונים הצד הנגדי באמצעות מספר הסכמים מקובלים למזעור החשיפות מול צדדים שלישיים (הסכמי Netting).

- הסכם ISDA MASTER הוא ההסכם הבסיסי הנהוג בין בנקים ויתרונם העיקרי הוא היכולת לבצע קיזוז (Netting) של התחייבויות במקרה של פשיטת רגל של אחד הצדדים כך שהחשיפה מצטמצמת לחשיפה נטו.
- הסכם CSA הוא הסכם ליצירת והפעלת מנגנון הדדי של העברת נכסים נזילים להבטחת חשיפות בעסקאות פתוחות בין שני בנקים, וזאת לאחר חישוב החשיפה. מנגנון זה מופעל באופן שוטף ומפחית את החשיפה לסכום הסף שנקבע בלבד.

עד היום הבנק חתם על הסכמי ISDA MASTER עם כ- 13 בנקים, ועל הסכמי CSA עם כ- 7 בנקים, וכבר בוצעו העברות כספים בפועל על פיהם עם כמה מהם.

הבנק נוקט עמדה שמרנית בהערכת הסיכון של הבנקים עמם עובד הבנק תחת הסכם ISDA ו-CSA, ובשלב זה, אינו נותן ביטוי בשקלול החשיפה להפחתת סיכון האשראי המותרת בגין מזעור הסיכון הגלום בהסכמי ה-Netting הללו.

הבנק פועל לקראת יישום הסדר אשר יאפשר סליקה באמצעות CLS.

כחלק מניהול סיכונים הצד הנגדי השוטפים, מבצע הבנק בקרה יומית שוטפת על עמידה במגבלות קווי האשראי שהוקצו לפעילות מול בנקים ובתי השקעות הכוללת בחינה ודיווח שוטפים על שינויים בדירוגי הצדדים הנגדיים להם מוקצים קווי אשראי, וכן שינויים במרווח האשראי בהם הם נסחרים. מוסדות בהם, בין היתר, נצפו שינויים משמעותיים בפרמטרים האמורים נבחנים מחדש בהתאם במסגרת וועדות האשראי השונות.

ג. חשיפת אשראי נוכחית של הבנק למוסדות פיננסיים זרים¹, נכון ליום 31.12.09:

דרוג אשראי חיצוני ⁴	מס' מוסדות	סיכון אשראי מאזני ²	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד - AA	16	370.7	34.5	405.2
A+ עד - A	24	423.5	20.1	443.6
BBB+ עד - *BB	2	10.3	-	10.3
ללא דירוג **	2	7.1	-	7.1
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	44	811.6	54.6	866.2
יתרת חובות בעייתיים ⁵	-	-	-	-

חשיפת אשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים¹, נכון ליום 31.12.08:

דרוג אשראי חיצוני ⁴	מס' מוסדות	סיכון אשראי מאזני ²	סיכון אשראי חוץ מאזני ³	סיכון אשראי כולל
		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים				
AAA עד - AA	18	723.4	32.1	755.5
A+ עד - A	22	589.4	5.4	594.8
BBB+ עד - *BB	1	5.6	-	5.6
ללא דירוג **	1	-	1.9	1.9
סך הכל חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים	42	1,318.4	39.4	1,357.8
יתרת חובות בעייתיים ⁵	-	-	-	-

- 1 כולל בנקים וברוקרים (ליום 31.12.08 - בנקים בלבד).
- 2 פיקדונות בבנקים, השקעות באגרות חוב ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- 3 בעיקר ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- 4 לצורך דירוג המוסדות הפיננסיים, עשה הבנק שימוש בדירוגים של חברות S&P, Moody's, Fitch (הנמוך מביניהם).
- 5 יתרות חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה וקבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.

* סיכון אשראי בסך 10.2 מיליוני ש"ח בגין בנק אירופאי בדירוג של BBB+, שזכה לתמיכה ממשלתית (נכון ליום 31 בדצמבר 2008 - סיכון אשראי בסך 5.6 מיליוני ש"ח) וסיכון אשראי בסך 0.1 מיליוני ש"ח הינו בגין בנק בהונגריה אשר דורג בדירוג BB-.

** חשיפה בגין שני בנקים פרטיים אירופאיים אשר אינם מדורגים.

הערות:

- א. חשיפות האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור ניירות ערך).
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים/ברוקרים ראה ביאור 15 א'.

המוסדות הנכללים בגילוי הינם בנקים וברוקרים זרים. במסגרת הפעילות השוטפת של הבנק מול מוסדות אלו מקצה הבנק קווי אשראי למגוון פעילויות ובכלל זה: פקדונות, אגרות חוב, עסקאות עתידיות, סליקה וערבויות.

להלן רשימת המדינות שבהן קיימת חשיפה לבנק וסיכון האשראי הכולל בגין:

שם המדינה	סיכון אשראי כולל	
	31.12.08	31.12.09
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ארה"ב	482.0	281.0
גרמניה	64.1	119.0
אנגליה	253.6	118.0
שווייץ	236.1	83.4
ספרד	131.1	71.4
צרפת	9.9	68.0
בלגיה	32.9	40.2
קנדה	78.0	17.2
אירלנד	15.6	16.7
פורטוגל	15.8	16.4
שבדיה	-	15.8
נורבגיה	11.8	14.0
אוסטריה	1.8	2.0
אוסטרליה	12.1	1.7
ניו זילנד	-	0.9
דנמרק	10.7	0.4
הונגריה	-	0.1
הולנד	0.2	-
איטליה	2.1	-
סה"כ	1,357.8	866.2

התיאבון לסיכון השמרני שהוגדר על ידי דירקטוריון הבנק מקבל ביטוי בהתפלגות חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים, אשר רובה ככולה הינה מול מוסדות המדורגים בדירוגים גבוהים. בנוסף, הבנק מנהל את החשיפות לצדדים נגדיים באמצעות רשת של הסכמי קיזוז (Netting) המצמצמים באופן משמעותי את הסיכון להכנסות ולהון הבנק במצבי חדלות פרעון של מוסדות אלו. 47% מחשיפת האשראי הנוכחית של הבנק מיוחסת למוסדות פיננסיים זרים מובילים במדינות OECD, המדורגים בקבוצות הדירוג AAA עד AA- ו- 51% מסך החשיפה הנוכחית מיוחסת למוסדות פיננסיים המדורגים בטווח שבין A+ ל-A-.

הבנק פועל עם בנקים וברוקרים שונים בארץ ובחו"ל, בהתאם לקווי אשראי שנקבעים מראש על פי מדיניות האשראי של הבנק. הקווים המנחים בבחירת בנק או ברוקר, מתבססים בעיקר על האיתנות הפיננסית של הצד הנגדי, כפי שהיא באה לידי ביטוי במבנה הבעלות של המוסד, בדרוג האשראי שניתן לו על ידי חברות הדרוג המובילות בעולם, בהונו העצמי, המדינה בה הוא פועל ואופי פעילותו (בעיקר פיזור בסיס לקוחותיו הקמעונאי). מרבית הקווים הינם קווים לזמן קצר לעסקאות של עד שלושה חודשים. דירקטוריון הבנק מאשר את הקווים לבנקים ולברוקרים על פי מדיניות קבוצתית. הבנק מבצע בקרה יומית שוטפת על עמידה בקווים באמצעות דוחות ממוחשבים הנבדקים על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי.

לאור השינויים המהותיים והתנדודתיות בשווקים הפיננסיים בארץ ובחו"ל, הבנק פועל ונוקט באמצעים להתאמת פעילותו מול בנקים וברוקרים בחו"ל, על מנת לצמצם את השפעת הסיכונים, ככל שניתן. לאור זאת, מתבצעות הפקדות בבנקים זרים לזמן קצר בלבד. מח"מ הפקדונות בבנקים זרים קטן מחדש.

עסקאות עתידיות (בעיקר עסקאות forex) מבוצעות עם בנקים זרים בכפוף לקיום שאושרו על ידי הדירקטוריון. בקרה על עמידה בקווים (הן בגין עסקאות פורקס והן בגין קווים לסליקה), מתבצעת מידי יום על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי (מערך ביניים).

סיכון האשראי המאזני כולל כ- 590.6 מיליוני ש"ח פקדונות בבנקים, אשר מרביתם נפרעו והכספים הופקדו מחדש. בנוסף, כולל סיכון האשראי 209.3 מיליוני ש"ח בגין אגרות חוב של בנקים, המדורגות בדירוג גבוה ואשר משך החיים הממוצע הנותר שלהן הינו 1.22 שנים.

על פי הנחית המפקח על הבנקים, המידע המוצג לעיל אינו כולל חשיפת אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים. מידע זה כלול בחלקו בתוספת ה' בדבר סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק. סיכון האשראי החוץ מאזני, הנכלל לעיל, הינו ערביות שנתן הבנק הזר להבטחת חבות של צד שלישי.

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים פיננסיים נגזרים של מוסדות פיננסיים זרים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה מסתכם בכ- 74.4 מיליוני ש"ח.

ד. דיווח על החשיפה לסיכונים אשראי צד נגדי
מערך הביניים מדווח מגוון דיווחים מיידיים ואחרים על גובה, היקף ואופי החשיפה ובחתכים שונים.

6. ניהול סיכונים במכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל במגוון מכשירים פיננסיים נגזרים.
מדיניות ניהול סיכונים המכשירים הנגזרים, לרבות: היקפי הפעילות ומגוון המכשירים המותרים לשימוש - מאושרת במסגרת דירקטוריון הבנק.

א. חדרי העסקות

חדרי העסקות בבנק מיועדים לפעילויות שונות ומגוונות בתחום שוקי ההון ומטבע החוץ. חדר העסקות סוחר במגוון של מכשירים פיננסיים - לרבות עשיית שוק במטבעות ובאג"ח מדינה. בין היתר, פועל הבנק גם בתחום המעו"ף ובמט"ח בבורסה לניירות ערך.
החשיפה הנוצרת הן בבסיס והן בריבית, כתוצאה מפעילות זו, נכללת במסגרת המגבלות המאושרות על ידי הדירקטוריון לחשיפות בבסיס ובריבית.

להלן ריכוז היקף הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים (ערך נקוב):

ליום 31 בדצמבר		
2009	2008	
במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	
195.5	208.4	עסקאות גידור:
		חוזי ריבית
40.2	362.9	עסקאות ALM ואחרות:
10,057.6	3,220.5	חוזי ריבית
11,064.2	10,253.1	חוזי מטבע חוץ (כולל SPOT)
21,357.5	14,044.9	חוזים בגין מניות, מדדי מניות, סחורות ואחרים
		סך הכל מכשירים פיננסיים נגזרים

ב. מוצרים מובנים

הבנק פועל כמשווק של מוצרים מובנים, בעיקר של חברת האם. הפעילות אינה מהותית.

ג. סיכונים האשראי במכשירים פיננסיים בשוק המעו"ף

הבנק מאפשר לחלק מלקוחותיו לפעול באשראי בשוק המעו"ף. לבנק מדיניות אשראי מפורטת בכל הקשור בהסתמכות על בטחונות בשוק ההון. בצד זה מבצע הבנק מעקב שוטף וצמוד על סיכון התיק ביחס לבטחונות ולמסגרות הפעילות המאושרות על בסיס מדיניות האשראי שדירקטוריון הבנק קבע.

ד. פיקוח ובקרת ניהול סיכונים המכשירים הנגזרים

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים עבור עצמו מבוקרת ומפוקחת על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי ובכללה על ידי מערך הביניים.

7. סיכונים תפעוליים

א. כללי

סיכון תפעולי הינו הסיכון להפסד, כתוצאה מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. ההגדרה כוללת סיכון משפטי, אך אינה כוללת סיכון אסטרטגי או סיכון מוניטין (היבטי החשיפה והניהול של הסיכון המשפטי נדונים בהרחבה בסעיף 10 להלן). סיכון תפעולי גלום בכל התהליכים המתבצעים בבנק לרוחבו, בכל הפעילויות ותהליכי העבודה, במערכות ובמגוון המוצרים. בשל כך, הבנק רואה בניהול החשיפה לסיכון תפעולי חלק בלתי נפרד ממערך ניהול הסיכונים וניהול פעילותו העסקית. ניהול הסיכון התפעולי כולל: זיהוי, הערכה, ניטור ובקרה/הפחתה של הסיכון. ניהול הסיכונים מתבצע במטרה לקיים יכולת להעריך את הסיכונים התפעוליים, למזער את החשיפה אליהם ואת הנזקים הכספיים בגינם ולנהל את הקצאת ההון באופן מיטבי. במהלך שנת 2009, דירקטוריון הבנק, ההנהלה ובעלי התפקידים שהוגדרו לניהול הסיכון התפעולי, המשיכו בפעילות ענפה בכל הקשור להטמעת הנדבך השני של באזל II והנחיות בנק ישראל המשלימות. כלל היערכות הבנק בנושא זה נעשתה בשיתוף פעולה עם קבוצת הבינלאומי.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק קבע מדיניות לניהול סיכונים תפעוליים המתווה את הפעילות, המסגרות והפונקציות הניהוליות הנדרשות לניהול הסיכונים התפעוליים. מסמך המדיניות נדון ומאושר על ידי ההנהלה ודירקטוריון הבנק, לפחות פעם בשנה.

ג. מבנה ארגוני תומך

במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים מערך תמיכה בניהול הסיכונים התפעוליים בבנק: מנהל סיכונים ראשי האחראי למכלול התהליכים והמערכות הקשורים בניהול הסיכונים, אליו כפוף מנהל סיכונים תפעוליים האחראי לקיום מדיניות ניהול הסיכונים התפעוליים במלואה. אל מנהל סיכונים תפעוליים כפופים מרכז סיכונים תפעוליים, אחראי תהליכים עסקיים ונאמני סיכונים תפעוליים. פונקציות אלו הוגדרו למטרת ניהול השוטף של הסיכון התפעולי. בקבוצת הבנק הבינלאומי הוגדר מנהל סיכונים תפעוליים, האחראי למכלול התהליכים והמערכות הקשורים לניהול הסיכונים התפעוליים בקבוצה. בבנק קיים פורום סיכונים תפעוליים בראשות מנהל הסיכונים הראשי, שהינו פורום ייעודי לטיפול בסיכונים התפעוליים והמשפטיים. בנוסף, קיימת בבנק ועדה לניטור וניהול סיכונים בראשות המנהל הכללי, אשר מטרותיה הינן לנטר סיכונים ולעקוב אחר ניהולם. פורום הסיכונים התפעוליים המתפקד במקביל לוועדת ניטור הסיכונים פועל ליישום המדיניות לניהול סיכונים תפעוליים כפי שאושרה ע"י הדירקטוריון ומרכז פעילותו בחשיפות לסיכונים תפעוליים ומשפטיים. כמו כן, דן פורום זה בחשיפות לסיכונים מעילות והונאות כפי שעולים, בין היתר, באירועים בקבוצת הבינלאומי, בסקרי הסיכונים השונים ועל ידי הביקורות הפנימית ובדרכים למזעורם, תוך כינון בקורות מונעות ומפצות.

ד. ניהול הסיכון התפעולי

סקרי סיכונים תפעוליים הכלי המרכזי לזיהוי החשיפה לסיכונים תפעוליים בבנק הינו סקרים, המתבצעים על ידי משרדי ראי חשבון וגופים מתמחים חיצוניים. סקר הינו תהליך מובנה של מיפוי ואיתור סיכונים תפעוליים בכלל התהליכים המתבצעים ביחידות השונות בבנק. החל מהרבעון הרביעי של שנת 2009, סקרי הסיכונים בבנק מבוצעים בהתאם למתודולוגיה קבוצתית. במסגרת הסקר מבוצע דירוג של רמת הסיכון לכל חשיפה, בערכים כספיים, וניתנות המלצות לצמצום החשיפה לסיכון. ההמלצות המתקבלות מרוכזות לתוכנית יישום, אחריה מבוצע מעקב ובקרה עד להטמעתה. תוכנית היישום כוללת בקורות ידניות ומיכוניות, שינוי תהליכי עבודה, נהלים ושיפורים טכנולוגיים במערכות.

בעקבות הסבת מערכות המיכון של הבנק למערכות הבינלאומי, מתבסס ומשתמש הבנק בסקרי סיכונים תפעוליים המבוצעים בבנק הבינלאומי ואשר מתייחסים לתהליכים עסקיים זהים. בכל הנוגע לתהליכים ייחודיים לבנק, ביישום ובתשתית, יערכו סקרים נפרדים. חברות הבנות של הבנק הינן המוקדים העיקריים בהם מתבצעים תהליכים הייחודיים לבנק.

ה. אינדיקטורים עיקריים לסיכון - Key Risk Indicators

הבנק החל בתהליך להגדרת אינדיקטורים עיקריים לסיכון וערכי סף לזיהוי. אינדיקטורים עיקריים לסיכון משמשים את הבנק ככלי לניטור וניהול פרו-אקטיבי של הסיכון התפעולי, זאת על-ידי יכולתם לספק התרעות מוקדמות לגידול בסיכון להפסדים עתידיים. אינדיקטורים אלו הינם צופי פני עתיד, העשויים לשקף את המקורות הפוטנציאליים לסיכון תפעולי, כגון: צמיחה מהירה, השקת מוצרים חדשים ועוד.

- איסוף ודיווח על אירועי כשל והפסד
הבנק אוסף ומתעד אירועי כשל והפסד פנימיים. בסיס נתונים זה משמש לאימות הערכות של מומחי התוכן באומדן הסיכונים התפעוליים בתהליכים העסקיים וביחידות ארגוניות בשלב דירוג החשיפה לסיכונים, לניתוח וזיהוי מגמות לאורך זמן ולדיווח.

איסוף אירועי כשל חיצוניים, להערכת נאותות נתוני ההפסד הפנימיים ולהרחבת בסיס המידע המשמש להערכת הסיכונים, מבוצע במסגרת קבוצת הבינלאומי.

- פורום לניהול סיכונים תפעוליים ומשפטיים
בבנק מתכנס פורום סיכונים תפעוליים ומשפטיים, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון. מטרת הפורום הינה לבצע מעקב שוטף אחר רמת החשיפה של הבנק לסיכונים תפעוליים ומשפטיים, וכן אחר הפעולות הננקטות על ידי היחידות וחברות הבנות של הבנק למזעור החשיפה לסיכונים. נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום ניהול הסיכונים התפעוליים הקבוצתי.

- המשכיות עסקית והתאוששות מאסון
הבנק, בהתאם להנחיות בנק ישראל, נערך להבטחת המשכיות עסקית והתאוששות מאסון. הבנק קבע מדיניות התאוששות משעת אסון ומדיניות המשכיות עסקית, נהלים, צוותי פעולה ואתר התאוששות. בבנק מתכנס פורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, בראשות מנהל הסיכונים הראשי, לפחות אחת לרבעון. נציגים מטעם הבנק משתתפים בפורום המשכיות עסקית והתאוששות מאסון הקבוצתי.

ו. דיווח

מנהל הסיכונים התפעוליים מדווח אחת לרבעון על הפעילות בתחום להנהלה ולדירקטוריון. הדיווח כולל התייחסות לנושאים: מדיניות, סקרי סיכונים, אינדיקטורים לסיכון, אירועי כשל והפסד, התנהלות הפורומים, מתודולוגיות וכלים לניהול הסיכון התפעולי.

ז. אבטחת מידע

מת"ף ("מחשוב ותפעול פיננסי בע"מ" - חברה בת של הבנק הבינלאומי), הינה האחראית למתן שירותי עיבוד מידע, מחשוב ותקשורת מחשבים לבנק. באוגוסט 2005 מונה מנכ"ל מת"ף למנהל טכנולוגיות המידע של הבנק. הבנק אימץ את עקרונות המדיניות של הבנק הבינלאומי לעניין ניהול טכנולוגית המידע. מת"ף התחייבה לקיים מערך של גיבויים למחשבים, למערכות התקשורת, לתוכנה ולמאגרי המידע, כדי לקיים סביבת מחשוב רציפה ואמינה.

ח. ביטוח

קבוצת הבנק הבינלאומי ובכללה בנק מחזיקה נכון ליום הדוח שלושה כיסויים ביטוחיים עיקריים:

1. כיסוי ביטוח "בנקאי משולב" (B.B.B). גבול אחריות בפוליסה זו משותף לארבעת פרקי פוליסה כמפורט: 1.1.1. פרק ביטוח בנקאי: פרק זה מכסה נזק כספי ישיר שנגרם לבנק ממעשה אי יושר או תרמית של עובדי הבנק, נזק הנגרם כתוצאה מאובדן או נזק ל"רכוש בעל ערך", סיכוי העברה של "רכוש בעל ערך", נזק הנגרם כתוצאה מזיוף המחאות, בטחונות מזויפים, מזומנים מזויפים וכו'.

1.2. פרק ביטוח פשעי מחשב: פרק זה מכסה נזק שנגרם כתוצאה מתשלום או העברת כספים או רכוש, מתן אשראי, חיוב חשבון או מתן ערך כלשהו ע"י הבנק, כתוצאה ישירה של הזנה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני ישירות לתוך מערכת המחשב של הבנק או למערכת מחשב של לשכת שרות או למערכת אלקטרונית להעברת כספים או למערכת תקשורת עם לקוחות; או כתוצאה משינוי או השחתה במרמה או בזדון של מידע אלקטרוני האגור במערכות, כאשר פעולת המרמה נעשתה ע"י אדם שפעל מתוך כוונה לגרום הפסד לבנק או לשם הפקת רווח פיננסי למען עצמו או למישהו אחר.

1.3. פרק ביטוח אחריות מקצועית: פרק זה מכסה את הבנק בגין חובותו החוקית כלפי צדדים שלישיים בהתייחס ל"תביעה" בגין הפסד כספי הנגרם כתוצאה ממעשה, טעות, או השמטה רשלניים או הפרת אמונים של עובד הבנק.

1.4. ביטוח כספות אישיות: פרק זה מכסה את אחריותו החוקית של הבנק בגין אובדן או נזק ל"רכוש" לקוחות, לרבות מזומנים ותכשיטים, המצוי בכספות אישיות בחצרי הבנק.

2. פוליסת ביטוח "דירקטורים ונושאי משרה": ביטוח זה מכסה את אחריותם של דירקטורים ונושאי המשרה בגין תביעה בגין הפרת חובת זהירות ומיומנות, הפרת חובת אמונים כלפי החברה, כאשר נושא המשרה פעל בתום לב והיה לו יסוד להניח שהפעולה לא תפגע בטובת החברה וחבות כספית שתוטל עליו לטובת אחר.

3. פוליסות "ביטוחים אלמנטאריים": עיקרי הכיסוי הביטוחי: ביטוח נכסים, ביטוח חבויות, ביטוח תאונות אישיות וביטוח כספים.

ט. הקצאת הון כנגד הסיכון התפעולי

לצורך הערכת היקף החשיפה לסיכון התפעולי אימץ הבנק את הגישה הבסיסית - Basic Indicator Approach, כפי שמפורטת בנדבך הראשון של באזל II. גישה זו מתייחסת להקצאת הון כשיעור מסוים (מקדם קבוע) מההכנסה הגולמית הכוללת של הבנק. יישום גישת האינדיקטור הבסיסי יהיה לתקופה של 3 שנים מתאריך היישום לראשונה, עד ליישום הגישות המתקדמות בסיכוני אשראי.

י. סיכוי מעילות והונאות

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים וכחלק מהיערכות ליישום הוראות באזל II שולב נושא סיכוי מעילות והונאות במסגרת הסיכונים התפעוליים. בעקבות זאת, פורום הסיכונים התפעוליים דן בחשיפות לסיכוי מעילות והונאות כפי שעולים, בין היתר, באירועים בקבוצת הבינלאומי, בסקרי הסיכונים השונים ועל ידי הביקורת הפנימית, ובדרכים למזעורם, תוך כינון בקורות מונעות ומפצות.

8. סיכוי ציות

א. כללי

הוראת ניהול בנקאי תקין 308 של הפיקוח על הבנקים מחייבת את הבנקים לפעול לקיום ההוראות הצרכניות החלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו. סיכון ציות נובע מאי עמידה בהוראות דין צרכניות, לרבות הוראות רגולטוריות צרכניות המחייבות את התאגיד הבנקאי - דהיינו, הוראות חוק ורשויות אשר חלות על יחסי הבנק עם לקוחותיו.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר וקובע אחת לשנה את תוכנית העבודה של פונקציית הציות של הבנק.

ג. מבנה ארגוני תומך

בבנק הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראה 308 ולנהל את סיכוני הציות: קצין הציות הינו מנהל מחלקת רגולציה ותהליכים ובהתאם לעקרון האי תלות שבהוראה, המחלקה כפופה לסמנכ"ל, מנהל חטיבת המטה ומנהל הסיכונים הראשי, אשר אינו פונקציה עסקית. אל קצין הציות כפופים נאמני איסור הלבנת הון וציות. הנאמנים הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף/ יחידה ובאחריותם וידוא הציות לתקנות השונות וכן דיווח מיידי לקצין הציות במקרה של הפרת הוראה צרכנית.

ד. ניהול סיכון הציות

- קצין הציות עומד בראשות ועדת התיאום לאכיפת הציות אשר כוללת נציגים של יחידות הבנק השונות (המחלקה המשפטית, מחלקת רגולציה ותהליכים, מחלקת משאבי אנוש ומנהל, נציג הביקורת הפנימית, מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, נציג סניפים ראשיים, נציג סניפי אמידים). הועדה, אשר מתכנסת לפחות אחת לרבעון, אחראית לתאם בין היחידות השונות בבנק ולפעול להגברת שיתוף הפעולה במטרה ליישם את תכנית הציות. בנוסף דנה הועדה בנושאים הקשורים לתכנית הציות בנושאי הציות להוראות צרכניות.
- מחלקת רגולציה ותהליכים אחראית על ריכוז הבקרה בבנק לציות להוראות צרכניות בהתאם לתכנית הציות ותוכנית העבודה השנתית ולדיווח על ליקויים או פערים לכל מדרג הסמכויות בבנק, על ידי בחינת מוצרים חדשים ו/או פעילויות חדשות, כמו גם ביצוע בקורות שוטפות על מוצרים ופעילויות קיימות כי הם תואמים את ההוראות הרגולטוריות השונות בתחום הצרכני ובתחום איסור הלבנת ההון. כחלק מתפקידה, בוחנת גם המחלקה חוזרים ונהלים חדשים בהיבטי יחסי בנק-לקוח, טרם פרסומם.
- אחת לחמש שנים לפחות מבוצע בבנק סקר תשתיות שתפקידו לוודא כי אכן הבנק ערוך באופן הולם ליישום וקיום חובותיו הנגזרים מההוראות הצרכניות. המחלקה בודקת את קיום ההוראות הצרכניות ועוקבת באופן שוטף, בסיוע המחלקה המשפטית, אחר שינויים בחקיקה ובהוראות רגולטוריות, בזיקה להוראות צרכניות.
- למחלקת רגולציה ותהליכים ממשק עבודה מעוגן בנהלי עבודה עם יחידות תומכות נוספות בבנק, כגון המחלקה המשפטית ומחלקת ניהול סיכונים ואשראי, וכן ממשק לפורומים מקצועיים קשורים, כגון פורום מעקב אחר יישום הוראות סטטוטוריות, ועדת ניטור סיכונים וועדת נהלים.
- בבנק מבוצעים תהליכי הטמעה שוטפים בנושא הציות להוראות צרכניות על ידי לומדה, קיום ימי עיון והדרכות למטה ולסניפים, אם באופן עצמאי ואם בהתבסס על מערך ההדרכה של הקבוצה.

ה. דיווח על החשיפה

- אחת לרבעון מדווח קצין הציות להנהלת הבנק על פעילותו במהלך הרבעון שחלף. הדיווח המפורט כולל סיכום פעילות המחלקה, פירוט המלצות, פרטים ביחס להפרות של הוראות צרכניות שזוהו במהלך התקופה המדווחת והמלצות לגבי צעדים שיש לנקוט בגין ההפרות ומניעת הישנותן והיערכות הבנק ליישום הוראה צרכנית חדשה.
- אחת לשנה לפחות מדווח קצין הציות לדירקטוריון הבנק.
- בנוסף, בתכנית הציות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים.

9. סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור

א. כללי

סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין.

על המגזר הבנקאי חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, את החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, (ראה בפרק הדין בעדכוני חקיקה) חוזרים שונים ועוד.

ב. מדיניות

דירקטוריון הבנק מאשר אחת לשנה את מסמך המדיניות.

ג. מבנה ארגוני תומך

הוגדרו בעלי תפקידים, ממשקים ותחומי אחריות במטרה לקיים את הוראות הדין ולנהל את סיכוני איסור הלבנת הון ומימון טרור:

האחראי למילוי החובות בבנק לפי חוק איסור הלבנת הון, הינו הממונה על איסור הלבנת הון בקבוצת הבינלאומי. מנהל מחלקת רגולציה ותהליכים הינו גם רפרנט איסור הלבנת הון, אליו כפופים נאמני איסור הלבנת הון וצוות.

ד. ניהול סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור

- תפקידי הממונה על איסור הלבנת הון כוללים, בין היתר: פיתוח וביצוע בקורות על מנת לוודא כי הבנק מיישם את הוראות הדין כולל בקורות אחר ביצוע הדיווחים על פי סוג וגודל הפעולה, ווידוא כתיבה ועדכון המדיניות והנהלים בהתאם לעדכוני חקיקה והוראות הדין, ביצוע ו/או בקרה אחר קיום הדרכות, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון ובדיקת יישום מדיניות הבנק בכל חברות הבנות של הבנק. במהלך 2009 הטמיע הבנק באופן מלא את הבקורות, הכלים והנהלים אשר הוגדרו ע"י הממונה הקבוצתי.
- נאמני איסור הלבנת הון הינם הפונקציה המקצועית בכל סניף ויחידה ואחראים על הפעילות השוטפת למניעת הלבנת הון ומימון טרור, בהתאם לנהלים ולהוראות, לרבות ביצוע בקורות והעברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות. הנאמנים נבחרים מתוך אוכלוסיית עובדי הבנק בהמלצת מנהל סניף/ מנהל אזור סניפי אמידים/ מנהל חטיבה.
- הבנק, מפעם לפעם, עורך ימי עיון לכל נאמני איסור הלבנת הון, כנסים למנהלים, הרצאות בסניפים עצמם וכן השתלמויות והדרכות לכלל העובדים, אם עצמאית ואם במסגרת מחלקת ההדרכה של הקבוצה. בנוסף הפיץ הבנק לומדה ממוחשבת הכוללת מבדק לבחינת הטמעת תוכן הלומדה בקרב העובדים. מרבית עובדי הבנק הרלבנטיים נבחנו במבדק ועמדו בו בהצלחה. מהלכי ההדרכה שבוצעו הגבירו את המודעות לנושא.
- הבנק נוקט באופן שוטף במהלכים לאיתור וטיפול בתונים באמצעות דוחות בקרה המופצים לסניפים בצירוף הנחיות מתאימות.
- המחלקה המשפטית מבצעת מעקב אחר עדכוני חקיקה ווידוא מסירתם לרפרנט איסור הלבנת הון וכן למתן תמיכה משפטית ככל שזו נדרשת, לקיום חובות הרפרנט ופעילות המחלקה והבנק.
- רפרנט איסור הלבנת הון הינו חבר בוועדה המייעצת הקבוצתית אשר עיקרי תפקידה כוללים: דיון בפעולות בלתי רגילות אשר קיים ספק באם יש צורך בהעברתם לרשות לאיסור הלבנת הון, דיון בחשבונות בהם קיימת פעילויות מורכבות על מנת לבחון ולקבל החלטה האם מדובר בפעילות בלתי רגילה ועוד.

ה. דיווח על החשיפה

אחת לשנה מדווח הממונה על איסור הלבנת הון להנהלת הבנק על הפעילות במהלך השנה שחלפה. החל משנת 2010, הדיווח ימסר בתדירות רבעונית. הדיווח המפורט כולל בין היתר התייחסות למוקדי סיכון שאותרו על ידי האחראי ודרכי הטיפול בהם ודיווח על יישום מדיניות "הכר את הלקוח". בנוסף, במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון מוגדרים דיווחים מיידיים לרשות לאיסור הלבנת הון.

10. סיכונים משפטיים

א. סיכון משפטי מוגדר בבנק כסיכון להפסד, כתוצאה מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, אי קיומן של הוראות דין לרבות הוראות רגלטוריות, סיכונים הנובעים מפעילות ללא יעוץ משפטי/גיבוי משפטי מול לקוחות, ספקים ו/או צדדים נוספים, סיכונים הכרוכים בהליכים משפטיים וכל סיכון אחר העלול לחשוף את הבנק לדרישה או תביעה משפטית.

ב. מדיניות וניהול החשיפות

הבנק פועל על-פי מדיניות הקבוצה לניהול הסיכון המשפטי, אשר מוגשת לאישור ההנהלה והדירקטוריון מדי שנה ובה מתואר הסיכון המשפטי, הדרכים לאיתורו, מיפוי ומזעורו. במסגרת זו הבנק פועל לאיתור מראש של הסיכונים משפטיים הכרוכים בתהליכים השונים על כל שלביהם. על פי מתכונת זו, מתקיים מעקב שוטף אחר ההתפתחויות בחקיקה, בתקינה, בפסיקה, בתי דין וגופים אשר להם סמכות מעין שיפוטית. בנוסף בוחן הבנק הליכים העשויים להשליך על הפעילות השוטפת של יחידות הבנק ופועל למזעור הסיכונים על בסיס התפתחויות אלו.

במסגרת הטיפול המשפטי מושם דגש על איתור מוקדי הסיכונים המשפטיים וטיפול בהם. הבנק נערך על פי הצורך, לעדכונים נדרשים בהסכמים ומערך המסמכים המשפטיים שבשימוש. כמו כן, נבחן משפטית כל מוצר/שירות חדש או פעילות חדשה במגמה למזער את הסיכון המשפטי, ככל האפשר.

כן נוקט הבנק באמצעי איתור ומיפוי שוטפים, לרבות באמצעות סקרי סיכונים ובאמצעות תהליכי הפקת לקחים לשם מניעת הישנות הסיכון לרבות באמצעות שיפור הבקורות הקיימות ו/או יישום בקורות חדשות. בנוסף, נקבעים בבנק נהלים לעבודות המטה והסניפים ונעשות הדרכות שוטפות ליישומם תוך שימת דגש על הנושאים המשפטיים הכרוכים בפעילות הבנק.

ג. דיווח על החשיפה לסיכונים משפטיים

החשיפות לסיכונים משפטיים מרוכזות ומדווחות ב"מסמך חשיפות" רבעוני כנדרש בהוראה 339 להוראות ניהול בנקאי תקין. מסמך החשיפות נדון אחת לרבעון בהנהלה ובדירקטוריון. בעת קרות אירוע מהותי בעל אפיונים משפטיים, כגון: תביעה או התממשות סיכון כלשהוא, מוגש דיווח למנהלת הסיכונים המשפטיים ביחס לאירוע. כן, מתקיימת בדיקה באשר למידת השפעת ואופן השפעת האירוע על הבנק. מנהלת הסיכונים המשפטיים מנחה לגבי האמצעים שיש לנקוט על מנת לצמצם את מידת החשיפה לסיכון המשפטי שנוצר ונעזרת במידת הצורך במחלקות אחרות כגון: קצין ציוד וביקורת פנים.

ד. ניהול הסיכונים המשפטיים על בסיס קבוצתי

מדיניות הסיכונים המשפטיים בבנק מותאמת בשינויים המחויבים עם מדיניות ניהול הסיכונים המשפטיים של חברת האם. הבנק מונחה ליישם ולדווח לחברת האם אודות הסיכונים המשפטיים שאותרו על ידו.

11. קביעת השווי ההוגן של ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נגזרים

על פי כללי החשבונאות החלים על תאגידים בנקאיים מוצגים ניירות הערך ומכשירים פיננסיים נגזרים על בסיס שווי הוגן. (למידע בדבר הערכת שווי השקעה בניירות ערך ואומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה פרק הדן במדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים).

תחשיב השווי ההוגן בגין מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם סחירים נערכים על ידי יחידת ה-Middle Office בחדר עסקות מט"ח. תחשיבי השווי ההוגן של ניירות ערך שאינם סחירים נערכים על ידי יחידת ה-Middle Office לפעילות הנוטרו. יחידת ה-Middle Office הינה גורם בלתי תלוי בגורם העיסקי המבצע את הפעילות. תחשיבים אלה נסקרים ונבדקים בחטיבה הפיננסית. בנוסף, נערכות בדיקות ובקורות סבירות נוספות על חישוב השווי ההוגן במחלקת החשבונאות.

החל מ-31.12.08, נערך אימות ותיקוף של השווי ההוגן על ידי הוועדה לניטור סיכונים וגורם מטעמה, אחת לרבעון. לקראת הדוחות הכספיים השנתיים ב-31.12.08 מונה גורם בורר, אשר תפקידו לברור במידה וקיימת מחלוקת בגין תחשיב השווי ההוגן, בין הגורם הקובע את השווי ההוגן והגורם המתקף. מכשירים פיננסיים נגזרים חדשים מובאים לוועדה לניטור סיכונים, בראשות המנהל הכללי, לצורך דיון ואישור.

דיון בגורמי סיכון

מצורפת טבלה המרכזת את גורמי הסיכון המשפיעים על הבנק ומידת השפעתם (גבוהה, בינונית, קטנה):

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי	קטנה
1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות	קטנה
1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית	בינונית
1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצות לווים	בינונית
2. השפעה כוללת של סיכונים שוק	בינונית
2.1 סיכון ריבית	בינונית
2.2 סיכון אינפלציה	קטנה
2.3 סיכון שער חליפין	קטנה
2.4 סיכון מחירי מניות	קטנה
3. סיכון דיליות	קטנה
4. סיכון תפעולי	בינונית
5. סיכון משפטי	קטנה
6. סיכון מוניטין	קטנה
סיכונים נוספים הרלבנטיים לתאגיד הבנקאי	
7. סיכון חקיקה ורגולציה	בינונית
8. הסבת מערכת המחשב של הבנק	קטנה

להלן ההסברים להחלטות בקשר עם גורמי הסיכון והשפעותיהם על הבנק המפורטים בטבלה לעיל:

1. השפעה כוללת של סיכונים אשראי:

מהאמור בסעיפים 1.1, 1.2 ו- 1.3 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכונים אשראי כהשפעה בעלת רמת סיכון קטנה.

1.1 סיכון בגין איכות לווים וביטחונות - השפעה קטנה.

סיכון הנגרם בשל פגיעה בכושר ההחזר של הלקוח ובטיב הבטחונות המוענקים לבנק בגין האשראי. מדיניות הבנק בעבר ובהווה שמרנית ביותר וכוללת התקשרות עם לקוחות בעלי איתנות פיננסית גבוהה ו/או עם ביטחונות טובים. כמו כן, מרבית האשראי של הבנק הינו לזמן קצר, דבר המאפשר הערכות ותגובה מהירה במקרה של שינויים. ביום 31 בדצמבר 2009 עמדה יתרת החובות הבעייתיים על סך של 32.2 מיליוני ש"ח, שיעור של 0.6% מסך האשראי המאזני והחוץ מאזני. שיעור זה הינו שיעור הנמוך משמעותית מהמקובל במערכת הבנקאית. בשנים 2009 ו- 2008 הבנק רשם הכנסה בסעיף הפרשה לחובות מסופקים.

1.2 סיכון בגין ריכוזיות ענפית - השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית לענף או תחום פעילות מסויים, שמקורו בהעדר פיזור ענפי מספק ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוחות הכלולים בענף זה בהינתן הרעה במצב הענף, שעלולה לנבוע משינוי בביקושים או בהיצעים, שינוי במחירי חומרי גלם, שינויים בטחוניים ופוליטיים, תמורות רגולטוריות ועוד.

לבנק ריכוזיות גבוהה יחסית בענף הפיננסי. יחד עם זאת, יש לציין כי הבנק עומד במגבלות השונות של בנק ישראל לגבי חשיפה לכל ענף. חשיפתו של הבנק לענף הפיננסי לאחר ניכויים מותרים הינה נמוכה מ- 20%. כמו כן, האשראי למרבית הלקוחות בענף הפיננסי מובטח במלואו בביטחונות כספיים ואילו אשראי אשר אינו מובטח במלואו ניתן על ידי הבנק בעיקר לגופים מוסדיים גדולים בעלי איתנות פיננסית גבוהה. (למידע נוסף - ראה בפרק הדין במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק).

1.3 סיכון בגין ריכוזיות לווים/קבוצת לווים - השפעה בינונית.

סיכון הנגרם בגין חשיפת אשראי גבוהה יחסית ללווה או קבוצת לווים, שמקורו בהעדר פיזור מספק לפי גודל לווים ואשר עלול לפגוע ביכולת ההחזר של הלקוח או הקבוצה הנ"ל, בהינתן הרעה במצבם. הבנק עומד בתנאי המגבלות כמפורט בפרק הדין במגבלות ופיקוח על פעילות הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2009 מגבלות לווה בודד היו כדלהלן:

לווה בודד 82.0 מיליון ש"ח, קבוצת לווים 164.1 מיליון ש"ח וששת הלווים הגדולים 738.3 מיליון ש"ח. השפעת סיכון ריכוזיות לווים וקבוצת לווים הועלתה מהשפעה קטנה בסוף שנת 2008 להשפעה בינונית בסוף שנת 2009, לאור העובדה שבעקבות פעילותו הענפה של הבנק בתחום שוק ההון, הבנק נמצא קרוב למגבלות האמורות.

2. השפעה כוללת של סיכונים שוק:

מהאמור בסעיפים 2.1, 2.2, 2.3 ו-2.4 הרשומים מטה ניתן לסווג את ההשפעה הכוללת של סיכונים השוק כהשפעה בעלת רמת סיכון בינונית. העלאת רמת הסיכון מקטנה בשנת 2008 לבינונית בשנת 2009, נובעת בעיקרה ממשקל סיכון הריבית (ראה סעיף 2.1 להלן).

2.1 סיכון ריבית - השפעה בינונית.

סיכון ריבית הינו סיכון ששינויים בלתי צפויים בשיעורי הריבית ירעו את מצבו הפיננסי של הבנק. סיכון זה מתקיים בעיקר כאשר מח"מ הנכסים שונה ממח"מ ההתחייבויות במגזר מסוים ומושפע גם מהפער בין היקף הנכסים להיקף ההתחייבויות באותו מגזר. הבנק נוהג במדיניות של התאמה, במידת האפשר, בין זמני הפרעון או מועדי שינוי הריבית של הנכסים מול התחייבויות בכל אחד ממגזרי הצמדה תוך לקיחת פוזיציות מוגבלות. למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת ריבית במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים. למרות האמור לעיל, עקב השינויים החדים בשיעורי הריבית בארץ ובעולם ולאור רמת הריבית הנמוכה האבסולוטית בארץ ובעולם, הועלתה השפעת גורם סיכון זה מקטנה לבינונית, לאור השפעתו המרובה על רווחי המימון של הבנק.

2.2 סיכון אינפלציה - השפעה קטנה.

סיכון האינפלציה הינו סיכון שבו שינויים בלתי צפויים בשיעור עליית המדד ירעו את מצבו של הבנק. סיכון זה מתקיים כאשר אין הקבלה בין יתרת הנכסים הצמודים למדד לבין ההתחייבויות הצמודות או בעת קיומם של מכשירים פיננסיים נלווים. במסגרת מדיניות החשיפה לסיכון בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר צמוד המדד. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשיעור המדד. למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.3 סיכון שערי חליפין - השפעה קטנה.

סיכון שער החליפין מתקיים כאשר קיים הפרש בין יתרת הנכסים לבין יתרת ההתחייבויות במטבע חוץ מסוים. במסגרת מדיניות החשיפה לסיכון בסיס קבע דירקטוריון הבנק את תקרת החשיפות של הבנק במגזר המט"ח. הבנק שומר על חשיפה נמוכה לשינוי בשערי חליפין במט"ח. למידע נוסף - ראה בפרק הדין בחשיפת בסיס במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

2.4 סיכון מחירי מניות - השפעה קטנה.

סיכון לירידת מחיר המניות.

השפעת סיכון זה זניחה ביותר, מאחר ולבנק השקעה קטנה במניות.

3. סיכון נזילות - השפעה קטנה.

סיכון הנובע מאי ודאות לגבי משיכות בלתי צפויות מפקדונות הציבור ומביקוש בלתי צפוי לאשראי. ניהול הבנק מאופיין בנזילות גבוהה, בין היתר, כתוצאה מיתרות גבוהות שהבנק מחזיק בעיקר בנכסים כספיים נזילים (בעיקר פקדונות ואג"ח ממשלתיות). למידע נוסף - ראה בפרק הדין במצב הנזילות במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

4. סיכון תפעולי - השפעה בינונית.

למידע בעניין הסיכון התפעולי בבנק ראה בפרק הדין בסיכונים התפעוליים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים. הסיכון התפעולי בתחום המחשוב מפורט בנפרד בסעיף 8 להלן.

5. סיכון משפטי - השפעה קטנה.

למידע בעניין הסיכון המשפטי בבנק ראה בפרק הדן בסיכונים המשפטיים במסגרת מדיניות ניהול הסיכונים.

6. סיכון מוניטין - השפעה קטנה.

כבנק קטן הפעיל בעיקר בתחומי שוק ההון ובנקאות פרטית ישנה חשיבות רבה למוניטין של הבנק בעיני לקוחותיו, באופן שפגיעה במוניטין עלולה להיות בעלת השלכות משמעותיות לפעילות הבנק. עם זאת, השפעת הסיכון על הבנק קטנה, לאור היותו חלק מקבוצה בנקאית, קבוצת הבינלאומי.

7. סיכון חקיקה ורגולציה - השפעה בינונית.

בתחומים אלו קיימים שינויים ו/או חידושים תכופים בחקיקה ובמדיניות הרשויות השונות. שינויים אלו משפיעים על פעילות הבנק והחברות המוחזקות על ידו ו/או עלולים להשפיע עליהם בעתיד. הבנק מקצה משאבים על מנת להתאים את הפעילות אליהם, הן בהשקעה במערכות והן בכוח אדם ובהכשרתו, וכמו כן, מסתייע בגורמים בקבוצה בתחומים אלה. רמת סיכון זה הועלתה מהשפעה קטנה להשפעה בינונית, בעיקר בשל ההשפעה הצפויה של תיקון 13 ותיקון 14 לחוק השקעות משותפות בנאמנות על פעילות הבנק. למידע נוסף - ראה פרק הדן בעדכוני חקיקה (בעמוד 20, 22-23).

8. הסבת מערכת המחשב של הבנק - השפעה קטנה.

השפעת הסיכון קטנה מהשפעה בינונית בסוף שנת 2008, להשפעה קטנה בסוף שנת 2009, לאור סיום הסבת מערכות המחשב. למידע נוסף בדבר הסבת המערכות, ראה בפרק הדן במערכות המידע (בעמוד 16).

לאור השינויים המהותיים והתנודתיות בשווקים הפיננסים בארץ ובעולם, הבנק פועל ונוקט באמצעים להתאמת פעילותו העצמית וזו שמול לקוחותיו, על מנת לצמצם את השפעת הסיכונים, ככל שניתן.

לסיכון המקרו-כלכלי תיתכן כמובן השפעה רבה על רווחיותו של הבנק. מכיוון שסיכון זה אינו ייחודי ליובנק ומשפיע על המערכת הבנקאית בכללותה, חומרת סיכון זה לא דורגה והוצאה מטבלת גורמי הסיכון, אם כי ניתן לראות בו סיכון המשפיע על הסיכונים הקודמים המתוארים בטבלה.

התוצאות העסקיות של הבנק וביצועיו מושפעים באופן ישיר ממצב הכלכלות בארץ ובעולם. הרעה בתנאים הכלכליים, וכן הרעה בתנאים הפוליטיים והביטחוניים בישראל, עלולות להביא לפגיעה בתוצאות הבנק. עיקר פעילותו של הבנק הינה במדינת ישראל. לפיכך, האטה כלכלית מהותית עלולה להשפיע באופן מהותי על תוצאות הבנק. כמו כן, מיתון במשק עלול להקטין את מחזורי הפעילות בשוקי ההון ולהביא לירידה בפעילות הבנק בתחום זה. התהליכים האמורים עשויים להשפיע על הכנסות הבנק.

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ואומדנים חשבונאיים קריטיים

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים מתייחסת לסוגיות שהינן בעלות חשיבות לתאור מצבו הפיננסי של הבנק. סוגיות שהינן קשות, סובייקטיביות וחייבות הערכות מורכבות, כתוצאה מהצורך לערוך אומדנים של השפעת עניינים שעל פי טבעם הם אינם ודאיים. נושאים קריטיים כאמור, אשר לגביהם הבנת המדיניות החשבונאית הינה הכרחית להבנת התוצאות המדווחות של הבנק מובאים להלן. בכל אחד מהנושאים הקריטיים הללו, נעזרה ההנהלה במידע המקצועי הטוב ביותר על מנת לערוך את האומדנים הדרושים בהערכת הנכסים וההתחייבויות של הבנק, והבנק מאמין כי האומדנים בהם נקט הינם נאותים.

להלן תאור המדיניות החשבונאית שננקטה בנושאים אלו:

1. הפרשה לחובות מסופקים

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות לחובות מסופקים (הן הפרשה ספציפית והן הפרשה כללית ונוספת) אשר מטרתן הינה עדכון ערך תיק האשראי לתאריך המאזן בהתאם לעקרונות חשבונאיים מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הנוספת מתבססת על סכומי אשראי חריגים, בהתאם למאפייני איכות של תיק החבויות, כפי שנקבע בהוראות המפקח על הבנקים.

הדיון בסיווג החובות כחובות בעייתיים לפי קבוצות האיכות השונות הקבועות בהוראות (השגחה מיוחדת, פיגור זמני, ארגון מחדש ואינו נושא הכנסה) נעשה במסגרת ועדת אשראי המתכנסת אחת לחודש. ההחלטה הסופית על הסיווג מתקבלת במסגרת ועדת חובות מסופקים הנערכת אחת לרבעון והיא מתבססת בין השאר על הדיונים שנערכו בישיבות ועדת האשראי.

הקריטריונים המשמשים לצורך ההערכה לגבי הסיווג הינם בין היתר: הסדרים שנחתמים עם לקוחות לארגון חובם מחדש, לקוחות שלא פורעים את חובם על פי הסדרים שנערכו עימם, לקוחות שחורגים ממסגרת מעל שלושה חודשים רצופים, לקוחות שלא הפקידו במהלך תקופה שהוגדרה הפקדות בגובה החוב בחשבונות עו"ש, מידע חיצוני שלילי על הלקוח ושינוי במצב הענף בו פועל הלקוח. אינדיקטור חשוב נוסף הינו דרוג נמוך של הלקוח.

החל מ-1.1.09 אימץ הבנק את מערכת דירוג האשראי הקיימת בבנק הבינלאומי. מערכת זו משקללת קריטריונים שונים כגון: ניסיון של הבנק עם הלקוח, אמינותו, יכולתו הכלכלית, סכום האשראי שניתן לו והמסגרת שאושרה לו, ביטחונותיו וחריגה ממסגרות.

בנוסף, כאשר מדובר בחברה/עסק נבחנים קריטריונים נוספים כגון: יכולת כלכלית של בעלי המניות ושל מנהלי החברה, אמינותם, תביעות משפטיות, התוצאות העסקיות לפי דוחות כספיים, סיכון הענף בו החברה פועלת ומצב העסק (תלות בספק, תלות במוצר, תחרותיות, ותק, מגבלות חוקיות, וכו').

ההפרשות הספציפיות משקפות את ההפסד הגלום בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. ההחלטות לביצוע הפרשות ספציפיות לחובות מסופקים מתקבלות אחת לרבעון במסגרת ועדות חובות מסופקים, בין היתר על סמך המלצותיהם של היועצים המשפטיים. בקביעת נאותות ההפרשות נדרשות הועדות להעריך את הסיכון הגלום בתיק האשראי ולהעריך את יכולת ההחזר הכוללת. לצורך הערכות אלו מופעל שיקול דעת מהותי המבוסס על המידע בדבר מצבם הכספי של החייבים והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם.

איסוף המידע בדבר מצבם הכספי של החייבים מתבסס על מקורות מידע שונים בהתאם לצורך: מידע המתקבל מעובדי הסניף על סמך הכרותם עם הלקוח, מידע המתקבל משיחות עם בעל החוב במידה והדבר מתאפשר, חקירות יכולות כלכליות על ידי חוקרים חיצוניים, מידע ממאגרי נתונים חיצוניים שונים (כגון: רשם החברות, טאבו, הכנס הרשמי, הוצאה לפועל, D&B, BDI) ובחלק מהמקרים אף מתקבלות חוות דעת של מומחים חיצוניים. הערכת הביטחונות נעשית בהתאם למדיניות האשראי בבנק. מדיניות זו, המובאת לאישור הדירקטוריון מדי שנה, מתייחסת לעקרונות הערכות השווי של הנכסים השונים המשמשים כבטחונות, סחירים ושאנים סחירים.

בדוח רווח והפסד המאוחד לשנת 2009 נכללה הקטנת הפרשות ספציפיות נטו בסך 4.0 מיליוני ש"ח והגדלת הפרשות נוספות נטו בסך 0.1 מיליוני ש"ח (לשנת 2008 הקטנת הפרשות ספציפיות נטו בסך 4.1 מיליוני ש"ח והקטנת הפרשות נוספות נטו בסך 0.3 מיליוני ש"ח).

במאזן המאוחד ליום 31.12.2009 ההפרשה לחובות מסופקים מסתכמת ב- 34.7 מיליוני ש"ח ומהווה כ- 0.7% מסך סיכון האשראי (ליום 31.12.2008 - הפרשה בסך 44.8 מיליוני ש"ח המהווה כ- 1.0%).

2. הערכת שווי השקעה בניירות ערך

על פי כללי החשבונאות החלים על תאגידים בנקאיים, ניירות הערך בדוחות הכספיים מוצגים כדלקמן: ניירות ערך למסחר - מוצגים במאזן לפי שווי הוגן. רווחים או הפסדים נזקפים לדוח רווח והפסד בהתאם. ניירות ערך זמינים למכירה - אגרות חוב (סחירות ושאינן סחירות) ומניות סחירות מוצגות במאזן לפי שווי הוגן, כאשר רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן נזקפים לקרן הון ולא לרווח והפסד. מניות לא סחירות מוצגות לפי עלותן המותאמת.

רוב ניירות הערך בהם מחזיק הבנק הינם סחירים בשוק פעיל (בין אם מדובר בבורסה ובין אם מדובר בשוק מעבר לדלפק) ולכן קיים לגביהם שווי שוק זמין. ישנן אג"ח שאינן סחירות ולא קיים בגין ציטוט זמין ולכן הן מוצגות לפי שווי הוגן מחושב. לצורך חישוב השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות נעשה שימוש בשיטת ערך נוכחי של תזרימי מזומן עתידיים.

בעקבות המשבר בשווקים הפיננסיים, בחן הבנק ועדכן את מקורות המידע עליהם התבסס לצורך הערכת שווי ההשקעה בניירות הערך.

שוויים של אגרות חוב בנקים בחו"ל מתבסס על ציטוטי מחירים של ספק מחירים בינלאומי חיצוני לבנק - חברה בינלאומית מובילה המספקת שירותי שיערוך עבור מאות מוסדות פיננסיים מובילים בעולם, עם מעל ל-25 שנות ניסיון. החברה עוסקת בתחום מתן שירותי ציטוט ושיערוך ולא בתחום המסחר בניירות ערך. בנוסף, לצורך בקרה, נערכת הצלבה של שערי ניירות הערך ממערכת הספק לשערים המצוטטים ממערכת מידע פיננסי אחרת, בה השתמש הבנק בעבר. לצורך תחשיב שוויין של אגרות חוב ישראליות לא סחירות, בחנה הנהלת הבנק את הריבית להוון המתקבלת משערי ריבית ובנוסף, נערכה בדיקה מול ניירות ערך סחירים של אותו מנפיק או ניירות ערך דומים בשוק, במידת האפשר.

במקרים מסויימים, כאשר נתגלו פערים במסגרת הבדיקה, הורדו מחירי השערים על ידי העלאת ריבית ההוון, באם נדרש, כדי לשקף את הסיכון הגלום בנייר הערך. בדבר בחינת ירידת ערך בהשקעה בניירות ערך - ראה סעיף 5 להלן.

להלן רגישות בשווי ההוגן של תיק אגרות חוב שאינן סחירות (המחושב לפי ערך נוכחי של תזרימים עתידיים) בבחינה של שינויי של 1% בשיעור הריבית המשמש לשערוך (במיליוני ש"ח):

עליה של 1%	ירידה של 1%
(0.4)	0.4
שינוי בשווי הוגן	

3. אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים

הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שנמדדים בדוחות הכספיים על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב המט"ח שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. רוב העסקאות ממכשירים פיננסיים נגזרים, הינן עסקאות לטווח קצר, אשר בהן סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחור. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג ומערכת Super derivatives). שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאיים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה בעיקרה בעסקאות קצרות טווח. לאור זאת, השפעת האומדנים שצויינו לעיל על חישובי השווי ההוגן של המכשירים האמורים, אינה מהותית.

4. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הטבלה שלהלן מסכמת את שווים ההוגן של מכשירים פיננסיים בהתפלגות לפי שווי הוגן של מחירים מצוטטים משוק פעיל ואחר:

31.12.09 (מיליוני ש"ח)			
מכירים מצוטטים משוק פעיל	אחר	סך הכל	
נכסים פיננסיים	3,230.8	559.8	3,790.6
התחייבויות פיננסיות	2,310.4	34.6	2,345.0

31.12.08 (מיליוני ש"ח)			
מכירים מצוטטים משוק פעיל	אחר	סך הכל	
נכסים פיננסיים	2,816.2	773.9	3,590.1
התחייבויות פיננסיות	1,351.5	60.6	1,412.1

5. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם נהלים על מנת להבטיח שערך נכסיו במאזן המאוחד אינו עולה על שווים ההוגן. במידת הצורך רושם הבנק ירידות ערך בנכסיו.

בינואר 2009 אושר בישיבת דירקטוריון נוהל בדבר בחינת ירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה בתיק הנוסטרו. לצורך בחינת ירידת ערך בתיק הנוסטרו, מתכנסת מידי רבעון ועדת הנהלה מיוחדת, בהשתתפות המנכ"ל, מנהל חטיבת המטה, מנהל מחלקת ניהול סיכונים ואשראי, מנהל החטיבה הפיננסית והחשבונאית הראשית (כמשקיפה). תפקידה של הועדה לבחון האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני שיש לרושמה בדוח רווח והפסד.

בחינת הצורך בירידות ערך נכסים מחייבת שימוש בהערכות ואומדנים שונים בהתאם לסוג הנכס:

א. השקעה באגרות חוב:

אג"ח בתיק הזמין למכירה, בין אם מדובר באג"ח סחירות ובין באג"ח שאינן סחירות, מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן, אך שערן זה נזקק לקרן הון ולא לרווח והפסד. הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב- העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

- בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:
 - שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי אגרות חוב -לעלות המופחתת);
 - משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
 - הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
 - במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
 - במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.
- כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקף בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגין ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואין נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

בשנת 2009 נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 17) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באג"ח בסך של כ-13.7 מיליוני ש"ח.

בשנת 2008 נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 17) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באג"ח בסך של כ-15.4 מיליוני ש"ח, מתוכה 5.4 מיליוני ש"ח באג"ח מגובה במשכנתאות.

בשנת 2007 נרשמה ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף המימון (באור 17) ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני באג"ח מגובה משכנתאות בסך של כ-1.8 מיליוני ש"ח.

ב. השקעה במניות:

מניות בתיק הסחיר נרשמות בדוחות הכספיים לפי שווי שוק. מניות בתיק הזמין למכירה - אם מדובר במניות סחירות הן מוצגות בשווי שוק כאשר השערך נזקף לקרן הון ולא לרווח והפסד. כאשר מדובר בשערך שלילי מהותי ולאורך זמן נבחן הנושא על ידי כלכלנים בבנק אשר בוחנים את מצב החברה והאם שוויה בשוק מייצג ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. אם מדובר במניות לא סחירות הן מוצגות במאזן בעלות המותאמת. מדי תקופה בוחן הבנק את ערכן של מניות אלו ואת הצורך בביצוע ירידות ערך. כלכלני הבנק נעזרים במידע הטוב ביותר הזמין לביצוע הערכותיהם, בדרך כלל מידע המצוי בדוחות כספיים המתקבלים מהחברה, ובמידת הצורך נערכות שיחות עם אנשי מפתח בחברה לצורך הבנה טובה יותר של ביצועיה התפעוליים והציפיות לעתיד וכן לצורך קבלת מידע נוסף באם קיים, כגון: מידע על כניסת משקיע חיצוני באם קיים, קבלת הערכות שווי באם בוצעו, וכו'. כמו כן, נערכות השוואות לחברות מקבילות בתחום.

בשנת 2009 נרשמו ברווח והפסד המאוחד במסגרת סעיף רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו (באור 19) הפרשות לירידת ערך בעלות אופי אחר מזמני בגין מניות זמינות למכירה בסך של 3.8 מיליוני ש"ח, לעומת 2.7 מיליוני ש"ח בשנת 2008, ו-0.3 מיליוני ש"ח בשנת 2007.

6. התחייבויות בגין תביעות משפטיות

בין יתר התחייבויות הבנק קיימות הפרשות בגין תביעות משפטיות שונות נגד הבנק, ביניהן גם בקשה לתביעה ייצוגית, באם נדרש. ההפרשות נקבעו באופן שמרני על פי הערכת ההנהלה ומבוססות על חוות דעת משפטיות.

אחת לרבעון נערך דיון בדירקטוריון, לגבי תביעות שהוגשו נגד הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים משפטיים המוגשים כנגד הבנק מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של היועצים המשפטיים החיצוניים המייצגים את הבנק בתביעות אלו. חוות דעת אלו ניתנו על ידי היועצים המשפטיים החיצוניים על פי מיטב שיקול דעתם, על יסוד העובדות המוצגות להם על ידי הבנק ועל יסוד המצב המשפטי (הדין והפסיקה) כפי שהם ידועים במועד ההערכה, והנתונים, לא פעם, לפרשנות ולטיעונים אפשריים שונים.

הערכת הסיכונים לאישור תובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב עוד יותר, שכן מדובר בתחום משפטי חדש יחסית אשר ההלכות המשפטיות בו גם בנושאים עקרוניים ומרכזיים מצויות עדיין בהתהוות וטרם גובשו. לאור האמור לעיל, יתכן שתוצאות התביעות בפועל תהיינה שונות מההפרשות שנעשו.

פעילות למען הקהילה ותרומות

בשנת 2009 חבר הבנק לעמותת "אתגרים" שמטרתה העיקרית היא לאפשר לילדים, בני נוער ובוגרים עם מגבלות פיזיות, חושיות, נפשיות ועם צרכים ייחודיים, למצות את הפוטנציאל האישי הגלום בהם, להרחיב את היכולות בכל תחומי החיים ולשלבם בקהילה. בזכות תרומת הבנק לעמותה אומצו שלוש קבוצות ילדים ונוער במסגרת פרויקט "אמץ כיתה" שמטרתו להעניק לילדים בעלי מוגבלויות, מסגרת שנתית של פעילות ספורט אתגרי המחזקת את ביטחונם העצמי ובונה להם דימוי עצמי גבוה וחיובי. התוכנית משלבת תכנים חינוכיים ופעילות ספורט אתגרי במטרה למקסם את הפוטנציאל האישי של הילדים (נכים ונוער בסיכון), תוך כדי הקניית כלים המפתחים מיומנויות להתמודדות כעצמאים בחיי היומיום.

בנוסף, לתמיכה הכספית שאפשרה את הפעילות החינוכית-שיקומית, התנדבו עובדי הבנק ללוות את המפגשים והפעילויות.

סך כל התרומות בשנת 2009 הסתכם ב- 335 אלפי ש"ח, כ-0.5% מהרווח הנקי מפעולות רגילות של הבנק.

גילוי בדבר מבקר פנימי בבנק

פרטי המבקר הפנימי

רו"ח ניר אבל, רו"ח מכהן כמבקר הפנימי הראשי של הבנק החל מחודש אוגוסט 2006. המבקר הפנימי הינו עובד תאגיד האם (הבנק הבינלאומי), ומשמש כמבקר פנימי בכל החברות בקבוצת הבינלאומי, למעט שתי החברות בנות בחו"ל. המבקר הפנימי הינו בעל תואר ראשון בראיית חשבון ובכלכלה מטעם האוניברסיטה העברית בירושלים, ובעל ניסיון בתחומי הביקורת במערכת הבנקאית. המבקר הפנימי עסק במגוון תפקידים ניהוליים בביקורת הפנימית בבנק הפועלים במשך כ-13 שנים, ומכהן כמבקר הפנימי הראשי של בנק אוצר החייל משנת 2000. המבקר הפנימי הראשי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3(א) לחוק הביקורת הפנימית. המבקר הפנימי ועובדיו משמשים בתפקידי ביקורת בלבד, ללא ניגוד עניינים, ופועלים בהתאם להוראות המבקר הפנימי, כאמור בסעיף 146 (ב) לחוק החברות, הוראות סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית והוראות סעיף 8 לכללי הבנקאות.

דרך המינוי וכפיפות אירגונית

מינוי המבקר הפנימי אושר בוועדת הביקורת ובדירקטוריון ביום 4 ביולי 2006. הממונה בארגון על המבקר הפנימי הינו יו"ר הדירקטוריון.

תוכנית העבודה של הביקורת הפנימית

תכנית העבודה של הביקורת הפנימית נסמכת על תכנית עבודה רב שנתית (ל-4 שנים) ממוקדת סיכונים. בבניית תכנית הביקורת הרב שנתית מתבסס המבקר הפנימי על מכלול גורמים, וביניהם: מיפוי היחידות השונות וקווי העסקים והתהליכים בארגון; מיפוי והערכת הסיכונים הגלומים ביחידות ובתהליכים אלה (סיכונים אשראי שוק ותפעול); סקר סיכונים תפעוליים שנערך בבנק (לרבות סיכונים מעילות והונאות); הוראות כל דין והנחיות המפקח על הבנקים; אירועי כשל, אשר היו בעבר בארגון ו/או בארגונים מקבילים במערכת. תוכנית עבודת הביקורת לשנת 2009, נגזרה משורה של משתנים שונים, אשר עומדים בבסיס בניית תוכנית העבודה. עיקרם: תוכנית עבודה רב שנתית עדכנית, הוראות ניהול בנקאי תקין, סקרי סיכונים שנערכו בבנק, הנחיות ועדת הביקורת, תחומי פעילות חדשים ושינויים במבנה הארגוני, המלצות רו"ח המבקר וממצאי דוח הביקורת המפורט שהוצא על ידו, ממצאי דוחות ביקורת בנק ישראל, משאבי הביקורת, המלצות בעלי תפקידים בבנק וממצאים קודמים. תכנית העבודה הרב שנתית ותוכנית העבודה השנתית הנגזרת ממנה, אושרו על ידי ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון. שינויים מהותיים מתוכנית העבודה שאושרה, מובאים לדיון בפני ועדת הביקורת.

היקף משרות

כאמור, המבקר הפנימי הינו עובד הבנק הבינלאומי ומועסק במשרה מלאה. מספר העובדים בביקורת הפנימית עמד על כ- 5.5 משרות בממוצע.

היקף משרות זה, נגזר מתוכנית העבודה הרב שנתית, תחלופת כוח אדם במהלך השנה ותגבור על ידי מיקור חוץ.

עריכת הביקורת

עבודת הביקורת הפנימית מבוצעת על פי דרישות החוק השונות, לרבות חוק הביקורת הפנימית, פקודת הבנקאות, כללי הבנקאות (הביקורת הפנימית) ועל פי תקנים מקצועיים מקובלים - "הסטנדרטים לעיסוק מקצועי בביקורת פנימית" של לשכת המבקרים הפנימיים בישראל, בכל הקשור לבדיקת תקינותן של פעולות הארגון מבחינת שמירה על חוקים, על הניהול התקין, על טוהר המידות ועל חסכון ויעילות, אי תלות בגוף המבוקר, הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, וכן הנחיות גופים רגולטורים אחרים. יציין, כי נערך כתב מינוי לביקורת הפנימית, אשר מבסס את מעמדה וסמכותה בתאגיד. כתב המינוי אושר כנדרש בוועדת הביקורת ובדירקטוריון והופץ בין כלל עובדי הבנק.

גישה למידע

למבקר הפנימי ניתנת גישה חופשית ובלתי אמצעית, כאמור בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, לכל מערכות הבנק ומערכות חברות הבנות, ובכלל זה למערכות המידע ונתונים כספיים.

דין וחשבון המבקר הפנימי הראשי

המבקר הפנימי מדווח לוועדת הביקורת, בכל הנוגע לתהליכי עבודת הביקורת ונהליה הפנימיים. המבקר הפנימי מדווח באופן שוטף ליו"ר ועדת הביקורת. הדיווח כולל העתק של כל דוחות הביקורת, וכן מוגשים סיכומי פעילות הביקורת לתקופות שונות (דיווחים רבעוניים וסכומי פעילות חצי שנתי ושנתי). יו"ר ועדת הביקורת, בהתייעצות עם המבקר הפנימי, ותוך יידוע יו"ר הדירקטוריון להתייחסותו, קובע מהם דוחות הביקורת הפנימית המהותיים שיובאו לדיון בוועדת הביקורת. כמו כן, דוחות ביקורת נבחרים נדונים בישיבות אצל המנכ"ל, עם הגורמים המבוקרים הנוגעים, טרם הצגתם בוועדת הביקורת. לחברי הדירקטוריון נמסרים עותקי פרוטוקולים של ועדות הביקורת, על מנת להביא את תוכן הדיונים לידיעת חברי הדירקטוריון, שאינם חברים בוועדת הביקורת. במקרים של ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דווח מיידי לממלאי התפקידים הנ"ל. ביום 5 באפריל 2009 נדון בוועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת לשנת 2008, ביום 13 באוגוסט 2009 נדון בוועדת הביקורת סיכום פעילות הביקורת למחצית הראשונה של שנת 2009 וביום 20 בדצמבר 2009 נדונה תוכנית העבודה של הביקורת לשנת 2010.

הערכת הדירקטוריון את פעילות המבקר הפנימי

לדעת הדירקטוריון וועדת הביקורת, היקף, אופי ורציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי להגשים את מטרות הביקורת הפנימית בתאגיד.

תגמול

תגמול המבקר הפנימי מבוצע על ידי הבנק הבינלאומי ומתבצע חיוב של הבנק בגין שירותי הביקורת. תגמול המבקר הולם את משרתו, להערכת דירקטוריון החברה האם. להערכת הדירקטוריון, אין בתגמול המבקר הפנימי כדי לגרום להטייה בשיקול דעתו המקצועי.

תהליך אישור הדוחות הכספיים

נושאי המשרה העוסקים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק הינם מנכ"ל הבנק, מר אילן רביב ומנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית, גב' אורית איצקוביץ. האורגן בבנק האחראי על בקרת העל הינו דירקטוריון הבנק. דירקטוריון הבנק מינה ועדת ביקורת, המקיימת דיונים פרטניים בנושא הדוחות הכספיים ומגבשת את המלצתה קודם להבאתם לאישור הדירקטוריון. ועדת הביקורת מורכבת מארבעה חברים, שלושה מהם בעלי מיומנות פיננסית וחשבונאית (ובכללם שני דירקטורים חיצוניים). לישיבות ועדת הביקורת, כמו גם לישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק המתבקשים להציג את הממצאים העיקריים, אם היו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת או הסקירה, ועומדים לרשות חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון בכל שאלה והבהרה טרם אישורם.

מדי רבעון מקיימת ועדת הביקורת של הדירקטוריון דיון בהפרשות לחובות מסופקים, לצורך אישור ההפרשות לחובות מסופקים והפרשות בגין ירידת ערך בתיק הנוסטרו בטרם יובאו הדוחות הכספיים לאישור הדירקטוריון.

בנוסף, במסגרת הערכת הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים לפי הוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק Sarbanes Oxley, נצבר ומועבר להנהלת הבנק מידע בהתייחס לדרישות הגילוי בדוחות הכספיים. דיווח בגין ליקויים משמעותיים מובא לדיון בוועדת הביקורת ולדירקטוריון, כנדרש טרם אישור הדוחות הכספיים. דיווח בגין חולשה מהותית ניתן בדוחות הכספיים במידה וקיים.

במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של הבנק, מועברים מסמכי רקע ו/או טיוטות של הדוחות הכספיים של הבנק, לרבות דוח הדירקטוריון, לעיונם של חברי ועדת הביקורת וחברי הדירקטוריון לפי העניין, לפני הישיבה הקבועה לדיון בדוחות.

בישיבת הדירקטוריון הדנה באישור הדוחות הכספיים של הבנק, משתתפים חברי הנהלת הבנק לרבות, המנכ"ל, החשבונאית הראשית ורואה החשבון המבקר.

במהלך ישיבת הדירקטוריון בה נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים סוקר מנכ"ל הבנק באופן מפורט, את עיקרי הדוחות הכספיים וכן סוגיות מהותיות בדיווח הכספי.

בנוסף, נסקרת הפעילות השוטפת של הבנק והשפעת פעילות זו על תוצאות הבנק ומודגשות סוגיות מהותיות. במעמד זה מתקיים דיון במהלכו משיבים נושאי המשרה בבנק לשאלות הדירקטורים בנושאים הקשורים לתוצאות הפעילות ולדוחות הכספיים. בתום הדיון מתקבלת החלטת הדירקטוריון בדבר אישור הדוחות הכספיים של הבנק.

דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

הנחייה של המפקח על הבנקים קובעת כי על התאגידים הבנקאיים לתת גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר המספר המיזערי הראוי של דירקטורים (שאינם בעלי תפקיד נוסף בבנק) בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית שקבע דירקטוריון התאגיד הבנקאי, אשר מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד באחריותו בבדיקת המצב הכספי של התאגיד ולעריכת הדוחות הכספיים ואישורם, וכן לתת פרטים על הדירקטורים שהינם בעלי מיומנות, כאמור. קביעה זו נעשית בהתחשב, בין היתר, בגודל התאגיד, סוג פעילותו, מספר חברי הדירקטוריון שלו ומורכבותו. דירקטוריון הבנק קבע כי המספר המיזערי הראוי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, כהגדרתם בהנחייה, הינו שני דירקטורים. מספר זה מאפשר לדעת הדירקטוריון לעמוד בחובות המוטלות עליו כאמור לעיל, שכן הוא מבטיח את מעורבותו של דירקטור בעל מיומנות כאמור בתהליך אישור הדוחות הכספיים גם במקרה של היעדרות של אחד מבין שני הדירקטורים בעלי מיומנות זו. בנוסף, ציין הדירקטוריון כי בקביעה זו הובאה בחשבון העובדה שהדוחות הכספיים של הבנק מובאים בפני ועדת הביקורת, המנהלת דיונים מעמיקים בדוחות, טרם הבאתם לאישור הדירקטוריון.

להלן פרטים אודות הדירקטורים שהם בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית, תוך ציון השכלתם ונסיגתם בתחום הבנקאות ובנושאים עסקיים וחשבונאיים, אשר מאפשרים להם להבין לעומקם דוחות כספיים של תאגידים בנקאיים:

מר זיאק אלעד הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה.

מר אלעד שימש מנכ"ל FIBI BANK (U.K.) Ltd וכיהן כדירקטור בבנק הבינלאומי וכיו"ר דירקטוריון ומנכ"ל חברת שדות קרן למחקר ופיתוח בע"מ.

מר אלעד מכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק, יו"ר הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ועוסק ביעוץ פיננסי. מר אלעד חבר בועדת אשראי.

מר יהודה דרורי הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה. מר דרורי שימש בעבר בתפקיד הממונה על שוק ההון והחיסכון במשרד האוצר וכן כיהן כיו"ר פעיל של פועלים שוקי הון. מר דרורי חבר בועדת הביקורת וועדת אשראי.

מר דוד בלומברג הינו בעל תואר מוסמך במינהל עסקים ותואר בוגר בכלכלה. מר בלומברג כיהן כמנכ"ל בנק טפחות, כמנכ"ל בנק המזרחי וכיו"ר דירקטוריון בנק ירושלים וכיום מכהן כמנכ"ל חברת בר מוטב בע"מ, כיו"ר בסס"ח - החברה הישראלית לביטוח אשראי בע"מ וכיו"ר ועדת האשראי של הראל חברה לביטוח בע"מ. מר בלומברג חבר בועדת אשראי.

מר בן ציון ישראל הינו רואה חשבון מוסמך, בעל תואר בוגר בכלכלה וחשבונאות. מר ישראל שימש כממלא מקום מנכ"ל ומנהל כספים באינספיר השקעות בע"מ וכן כיהן כדירקטור וחבר בועדת הביקורת, אשר דנה בדוחות הכספיים של חברת תדיר גן (מוצרים מדויקים) 1993 בע"מ. מר ישראל חבר בועדת הביקורת.

ד"ר שמעון רביד הינו בעל דוקטורט בכלכלה. ד"ר רביד כיהן כמנכ"ל משותף בבנק הפועלים בע"מ במשך כ- 10 שנים (עד שנת 2000) ולאחר מכן כיהן כיו"ר דירקטוריון של בנק אוצר החייל בע"מ (עד סוף שנת 2001). ד"ר רביד כיהן כחבר בועדת המאזן, ועדת הביקורת וועדת אשראי. ביום 23.2.09 הסתיימו שש שנות כהונתו של ד"ר שמעון רביד כדירקטור חיצוני בבנק.

גם לאחר השינויים, כאמור, עומד הבנק במספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית.

עבודת הדירקטוריון ושינויים בדירקטוריון

במהלך שנת 2009 פעל דירקטוריון הבנק כמתחייב מתפקידו, בקביעת מדיניות בתחומים השונים, קביעת הנחיות כפי שמתחייב מההוראות השונות, אישור אשראי ופיקוח ובקרה על הפעילות העסקית השוטפת.

מליאת הדירקטוריון וועדותיו, ועדת ביקורת, ועדת מאזן וועדת אשראי קיימו דיונים מפורטים, כל ועדה בתחומה. במהלך השנה התקיימו 11 ישיבות דירקטוריון ו- 14 ישיבות של ועדות הדירקטוריון השונות.

חברי דירקטוריון הבנק

להלן שמות חברי דירקטוריון הבנק למועד פרסום דוח זה ובנוסף חברי דירקטוריון שכיהנו במהלך שנת 2009:

ז'אק אלעד, יו"ר

תקופת כהונה: 22.12.04 - היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת אשראי***.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.A מנהל עסקים (מימון)- האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2004 - היום: דירקטור ויו"ר דירקטוריון יובנק, 2006 - היום: יו"ר דירקטוריון הבנק

הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ. יועץ פיננסי.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: ז'אק אלעד יועצים בע"מ, ספירקאסט בע"מ והבנק הבינלאומי

הראשון לישראל בע"מ ויו"ר דירקטוריון פיבי שוויץ.

יהודה דרורי

תקופת כהונה: 24.1.06 - היום.

חברות בועדות: יו"ר ועדת ביקורת וועדת אשראי***.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה והיסטוריה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.B.A מנהל עסקים- האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: יועץ פיננסי וכהונה במועצות מנהלים וועדות השקעה.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

יהודה בוצר

תקופת כהונה: 1.2.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת אשראי.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה- אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: סמנכ"ל, מנהל מחלקת אשראי בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

יורם סירקיס

תקופת כהונה: 14.8.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת ביקורת וועדת אשראי****.

דירקטור פנימי או חיצוני*: פנימי.

השכלה: B.A כלכלה וחשבונאות- האוניברסיטה העברית ירושלים ורואה חשבון מוסמך, M.A מנהל עסקים-

האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: 2007 - היום: סמנכ"ל, חבר הנהלה וראש אגף נכסי לקוחות בבנק הבינלאומי

הראשון לישראל בע"מ, 2000-2007: מנהל מחלקת ניירות ערך בבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: החברה לרישומים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל

בע"מ, הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, מסלקת המעוף בע"מ ויו"ר דירקטוריון של הבינלאומי סוכנות לביטוח

(2005) בע"מ.

דוד בלומברג

תקופת כהונה: 14.10.07 - היום.

חברות בועדות: ועדת אשראי***.

דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.

השכלה: B.A כלכלה- האוניברסיטה העברית ירושלים, M.A מנהל עסקים, מימון- האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: יועץ פיננסי, בעלים ומנכ"ל של חברת בר מוטב בע"מ. 1998-2006: יו"ר דירקטוריון

בנק ירושלים.

חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: בר מוטב בע"מ ויו"ר דירקטוריון בסס"ח החברה הישראלית

לביטוח אשראי בע"מ והראל חברה לביטוח בע"מ.

אבי קרמר

תקופת כהונה: 6.5.08 - היום.
 חברות בועדות: ועדת ביקורת.
 דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.
 השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל-אביב.
 תעסוקה בחמש השנים האחרונות: 2007 - 2005: סמנכ"ל מכירות וחבר הנהלה בחברת יבמ ישראל בע"מ, 2008
 מנכ"ל בי סייפ מערכות מידע (1983) בע"מ. 2009 - היום: יועץ בתחום העסקי ומערכות מידע.
 חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

בן ציון ישראל

תקופת כהונה: תחילת כהונה 23.2.09 - היום.
 חברות בועדות: ועדת ביקורת.
 דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.
 השכלה: B.A בכלכלה וחשבונאות- אוניברסיטת תל אביב, רואה חשבון מוסמך.
 תעסוקה בחמש שנים האחרונות: מאוקטובר 2008 מנכ"ל בייקר טילי יועצים (ישראל) בע"מ. 2004-2008: ממלא מקום
 מנכ"ל וסמנכ"ל כספים-אינספייר השקעות בע"מ.
 חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: יא. יגאל השקעות (1990) בע"מ, בן ציון ישראל יועץ עסקי
 ופיננסי בע"מ ובייקר טילי יועצים (ישראל) בע"מ.

הדס פלד

תקופת כהונה: 1.9.08 - 14.10.09.
 חברות בועדות: ועדת ביקורת.
 דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.
 השכלה: LLB משפטים - אוניברסיטת בר אילן.
 לימודים לתואר שני במשפטים - אוניברסיטת תל-אביב.
 תעסוקה בחמש השנים האחרונות: 31.1.09 - 1994: סמנכ"ל ויועצת משפטית ברשת-נגה בע"מ.
 חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: אין.

ד"ר שמעון רביד

תקופת כהונה: 24.2.03 - 23.2.09.
 חברות בועדות: ועדת ביקורת, ועדת אשראי, ועדת מאזן**.
 דירקטור פנימי או חיצוני*: חיצוני.
 השכלה: Ph.D כלכלה- האוניברסיטה העברית ירושלים.
 תעסוקה בחמש שנים האחרונות: כהונה במועצות מנהלים וועדות השקעה.
 חברות בדירקטוריונים נוספים נכון ליום פרסום הדוחות: יקבי רמת הגולן בע"מ, משקי הנגב- אגודה שיתופית מרכזית
 לחקלאות בע"מ, דולב דביר להב מוצרי פלסטיק (שותפות), ערדג בע"מ, אלגוטכנולוגייס (1998) בע"מ, איסכור מתכות
 ופלדות בע"מ, דביק- אגודה שיתופית חקלאית בע"מ, אורעד בע"מ.

* דירקטור חיצוני כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 301.
 ** החל מיום 1.1.09 בוטלה ועדת המאזן. האחריות לדין בדוחות הכספיים הועברה לוועדת הביקורת.
 *** החל מיום 1.1.2010 שונה שמה של ועדת האשראי לוועדת אשראי וניהול סיכונים.
 **** ביום 15.12.09 מינה דירקטוריון הבנק את מר יורם סירקיס כחבר בועדת אשראי וניהול סיכונים, החל מיום 1.1.2010.

חברי הנהלת הבנק

חברי הנהלת הבנק למועד פרסום דוח זה ובשנת 2009 הינם:

אילן רביב, מנהל כללי.

תקופת כהונה: 23.12.04 - 2.3.10.

השכלה: B.A כלכלה - Ateneo de Manila, M.Sc., חקר ביצועים/ניהול - University of London.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2004 מנכ"ל יובנק בע"מ.

אבי בסון, סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון.

תקופת כהונה: 7.6.05 - היום.

השכלה: B.A כלכלה - אוניברסיטת תל אביב, M.B.A מימון וחשבונאות - אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2005 סמנכ"ל ומנהל חטיבת שוק ההון, יובנק בע"מ. 2001-2005: מנכ"ל כלל

פיננסים עמיתים מקבוצת כלל ביטוח.

יעקב גרטן, סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה.

תקופת כהונה: 3.1.07 - היום.

השכלה: B.Sc הנדסה כימית - הטכניון, M.B.A מנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2007 סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, יובנק בע"מ. 2004-2006: סמנכ"ל תפעול

בבנק דיסקונט למשכנתאות.

מיכל גורן, מנהלת חטיבת הבנקאות הפרסונלית.

תקופת כהונה: 24.3.08 - היום.

השכלה: LLB משפטים - אוניברסיטת תל-אביב, LLM משפטים - אוניברסיטת תל-אביב, M.Sc מדעי הניהול-התנהגות

ארגונית-אוניברסיטת תל-אביב.

תעסוקה בחמש שנים אחרונות: 2007 - 2008: מנכ"ל ודירקטורית ביובנק חברה לנאמנות בע"מ.

2007 - 2004: ראש תחום מרכזי עסקים באגף הייעוץ המשפטי לחטיבה העסקית בבנק הפועלים בע"מ. 1995 - 2007:

יועצת משפטית (ייעוץ לאגף אשראים מיוחדים) בחטיבה העסקית של בנק הפועלים בע"מ.

שמעון וקנין, מנהל החטיבה הפיננסית.

תקופת כהונה: 1.3.06 - היום.

השכלה: B.A כלכלה - האוניברסיטה העברית ירושלים, M.B.A מנהל עסקים, מימון - האוניברסיטה העברית ירושלים.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: משנת 2006 מנהל החטיבה הפיננסית, יובנק בע"מ. 2005-2006: מנהל מחלקת ניהול

נכסים והתחייבויות, יובנק בע"מ. 2002-2005: מנהל דסק ריבית פיתוח מוצרים והדרכה וממלא מקום מנהל מסחר

בחדר עסקות, בנק מזרחי טפחות בע"מ.

אורית איצקוביץ, מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית.

תקופת כהונה: 1.12.06 - היום.

השכלה: B.A חשבונאות וכלכלה - אוניברסיטת תל אביב, M.B.A מנהל עסקים - אוניברסיטת תל אביב ורואת חשבון

מוסמכת.

תעסוקה בחמש שנים האחרונות: מדצמבר 2006 מנהלת חטיבת החשבונאי הראשי וחשבונאית ראשית ביובנק בע"מ.

לפני כן מילאה תפקידים שונים וניהלה את מחלקת החשבונאות ביובנק בע"מ.

שינויים בחברי הנהלת הבנק

ביום 13 בדצמבר 2009 הודיע מר אילן רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים

הנלווים. ההתפטרות תיכנס לתוקף ביום 3 במרץ 2010. ביום 3 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של

מר רון בדני לתפקיד מנכ"ל הבנק. מועד תחילת הכהונה החל מיום 1 באפריל 2010. בין ה- 3 במרץ 2010 ועד ה- 1

באפריל 2010 ישמש מר יעקב גרטן, סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, כממלא מקום מנכ"ל.

להלן פרטים אודות מר רון בדני:

השכלה: BA כלכלה ומינהל עסקים, אוניברסיטת ירושלים, MBA מימון, אוניברסיטת תל אביב.

תעסוקה בשנים האחרונות: משנת 2006 - Global Treasurer בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, 2001 - 2006: מנהל חדר

עסקות בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.

כהונה בדירקטוריונים אחרים: "חברת בית למיד דלית בע"מ". יש לציין כי הכהונה תסתיים עם סיום העסקתו בבנק

דיסקונט.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור, ובהתאם להנחיות הוראת ניהול בנקאי תקין 309, שפורסמה בחודש ספטמבר 2008, הבנק מקיים זה מספר שנים בקורות ונהלים לגבי גילוי, וכן פרס מערך בקרה פנימית על דיווח כספי, שיושם לראשונה בדוח כספי, לשנה שהסתיימה ביום 31.12.08.

ההוראות, שעניינן אחריות ההנהלה על הבקרה פנימית על דיווח כספי וחוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי ביקורת הבקרה הפנימית על דיווח כספי, נערכו בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם Sarbanes-Oxley Act שנחקק בארה"ב, והוראות והנחיות שנקבעו בארה"ב, בין היתר, על ידי ה-PCAOB. לדוחות צורפו הצהרות של מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית, כל אחת בנפרד, בנושא הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי.

הנהלת הבנק בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 במרץ 2009 חל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, הנובע מהסבת המערכות למערכות המחשב של הבנק הבינלאומי. בעקבות הסבת המערכות, כאמור, שונו תהליכי עבודה רבים בבנק וכתוצאה מכך בוצעה התאמה של מערך הבקרה הפנימית לתהליכים החדשים.

במהלך הרבעונים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2009, ביום 30 בספטמבר 2009 וביום 31 בדצמבר 2009, לא ארע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על הדיווח הכספי, למעט תהליך של עדכון ושיפור הבקורות המבוצעות לצורכי הדיווח הכספי, בעקבות תהליך הסבת המערכות בבנק, כאמור.

למידע נוסף, ראה האמור במסגרת הפרק הדין במערכות מידע (עמוד 16).

פרוט תשלומים והטבות למקבלי השכר הגבוה בבנק

להלן פרוט התשלומים וההטבות אשר שולמו או נרשמה בגינם הפרשה בשנת הדוח¹, למקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה בבנק, בסכומים מדווחים, באלפי ש"ח:

גילוי בדבר תגמולים לבעלי עניין ונושאי משרה בכירה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009									
תגמולים בעבור שירותים					פרטי מקבל התגמולים				
תגמולים אחרים	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	שווי הטבה ³	מענק	שכר	שיעור החזקה בהון הבנק	היקף משרה	תפקיד
1,073	-	-	-	-	-	-	-	4	זיאק אלעד
-	2,747	9	463	72	625	1,578	-	100%	אילן רביב
-	1,617	4	² 375	57	240	941	-	100%	אבי בסון
-	1,501	10	² 340	57	400	694	-	100%	שמעון וקנין
-	1,139	6	² 285	57	150	641	-	100%	יעקב גרטן
-	957	4	² 244	57	120	532	-	100%	מיכל גורן
									הבנקאות הפרסונלית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008									
משכורות ומענקים	פיצויים, תגמולים, קרן השתלמות חופשה וביטוח לאומי	השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר בשנת החשבון	סך הכל משכורות והוצאות נלוות	תשלומים אחרים					
-	-	-	-	640	זיאק אלעד				
1,829	596	7	2,432	74	אילן רביב				
1,038	242	14	1,294	64	אבי בסון				
853	245	8	1,106	61	שמעון וקנין				
712	181	4	897	68	יעקב גרטן				
659	187	19	865	65	אורית איצקוביץ				

1 לא כולל מס שכר ולא כולל מידע על הלוואות שניתנו בתנאים דומים לאלו שניתנו לכלל עובדי הבנק.

2 כולל הפרשה למענק הסתגלות בגובה שלוש משכורות חודשיות.

3 כולל שווי רכב, שווי סלולרי, שווי עיתון ושווי ביטוח בריאות.

4 היקף העסקה בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר יובנק, הינו 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביובנק.

הערות:

א. בקביעת תשלומי השכר, המענקים וההטבות שנכללו בדיווח על שכר חברי ההנהלה, התבססו השיקולים של הדירקטוריון על מעמדו ותפקידו של כל אחד מהם ותרומתו לפעילות הבנק. בשיקולי התגמול נלקחו בחשבון, בין היתר, היקף העסקים ותוצאות הפעילות של הבנק.

ב. התנאים לניהול החשבונות בבנק לנושאי המשרה הבכירה, לרבות כל פעילות במסגרתם דומים לתנאים ללקוחות אחרים בעלי מאפיינים דומים.

מר זיאק אלעד מונה ליו"ר הדירקטוריון של הבנק החל מיום 23 בדצמבר 2004 לתקופה בלתי קצובה. מר אלעד משמש גם כיו"ר הבנק הבינלאומי. היו"ר ממלא את תפקידו בקבוצה, כיו"ר הבנק הבינלאומי וכיו"ר הבנק, בהיקף של 90% משרה מתוכם לפחות יומיים בשבוע ביו"ר הבנק. תנאי העסקה של היו"ר בבנק אושרו על ידי ועדת הביקורת, הדירקטוריון והאסיפה הכללית של הבנק. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. בתמורה לשירותים שנותן היו"ר לבנק הוא זכאי לתשלום חודשי והחזר הוצאות כנגד חשבונית מס. מותנה ומוסכם כי ההתקשרות בין היו"ר לבנק נעשית על בסיס מתן שירותים של היו"ר ולא יחולו יחסי עובד מעביד בין הצדדים. כמו כן, זכאי היו"ר למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. בשנת 2009 תשואת הסף עמדה על 8%. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים ממועד הפסקת הכהונה.

מר אילן רביב מועסק כמנכ"ל הבנק מיום 23 בדצמבר 2004 בתנאי עבודה המפורטים בהסכם אישי אשר עודכן לאחרונה ביום 5 ביולי 2007. כל אחד מהצדדים להסכם רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שישה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר רביב לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית ללא השלמת עתודות. שמורה לבנק הזכות שלא לנצל את תקופת ההודעה המוקדמת במלואה או בחלקה ולשלם למר רביב עבור התקופה שלא נדרשה. תקופת הגבלת התחרות הינה בת שישה חודשים ממועד הפסקת העבודה בבנק. מר רביב זכאי למענק שנתי של משכורת חודשית בגין כל אחוז בתשואה על ההון מפעולות רגילות מעל לתשואת סף הזכאות שנקבעה על ידי הדירקטוריון לאותה שנה קלנדרית. בשנת 2009 תשואת הסף עמדה על 8%. תשלום מענק העולה על שלוש משכורות חודשיות דורש את אישורו של דירקטוריון הבנק. לצורך התחשיב ינוטרלו מהרווח השנתי רכיבים בעלי סממנים חד פעמיים. כמו כן, זכאי מר רביב למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות ולמענק נוסף אשר יחושב כדלקמן: אם יעבוד עד סוף שנת 2009 יהיה זכאי לשלוש משכורות, אם יעבוד עד סוף שנת 2010 יהיה זכאי לארבע משכורות, אם יעבוד עד סוף שנת 2011 יהיה זכאי לחמש משכורות. התשלום אינו מצטבר ומדובר במענק אחד שישולם בסוף התקופה. משכורתו של מר רביב צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא ישתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד. ביום 13 בדצמבר 2009 הודיע מר אילן רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים הנלווים. ההתפטרות תיכנס לתוקף ביום 3 במרץ 2010. ביום 3 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון בדני לתפקיד מנכ"ל הבנק. מועד תחילת הכהונה החל מיום 1 באפריל 2010. בין ה- 3 במרץ 2010 ועד ה- 1 באפריל 2010 ישמש מר יעקב גרטן, סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, כממלא מקום מנכ"ל.

מר אבי בסון החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק מיום 7 ביוני 2005 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר בסון לפיצויי פיטורין בהתאם לסכום שהופרש לקופת הפיצויים האישית, ללא השלמת עתודות. כמו כן, זכאי מר בסון למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר בסון צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר שמעון וקנין החל לכהן כחבר הנהלה החל מיום 1 במרץ 2006, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר וקנין לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו. כמו כן, זכאי מר וקנין למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר וקנין צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

מר יעקב גרטן החל לכהן כחבר הנהלה ומועסק בבנק מיום 3 בינואר 2007, בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתו בבנק זכאי מר גרטן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרו האחרון כפול שנות הותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתו. כמו כן, זכאי מר גרטן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתו של מר גרטן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

גברת מיכל גורן החלה לכהן כחברת הנהלה החל מיום 24 במרץ 2008 בהסכם אישי לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בכל עת ומכל סיבה, תוך הודעה כתובה מוקדמת בת שלושה חודשים ובהתאם לתנאים שנקבעו בהסכם העסקה. עם סיום העסקתה בבנק זכאית גברת גורן לפיצויי פיטורין בגובה 100% משכרה האחרון כפול שנות הותק. מסכומים אלו יופחתו ערך פדיון הפיצויים בקופת הגמל אליה הבנק הפריש כספים לטובתה. כמו כן, זכאית גברת גורן למענק הסתגלות עם הפסקת העבודה בבנק של שלוש משכורות חודשיות. משכורתה של גברת גורן צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן. במקרה של ירידת מדד, השכר לא משתנה עד לעליית המדד המקזזת את ירידת המדד.

שכר רואה החשבון המבקר

סכומים מדווחים

מאוחד	הבנק		מאוחד
	2008	2009	
	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
שכר רואה החשבון המבקר: ^{1,2,3}			
עבור פעולות הביקורת ⁴	1,583	1,714	1,901
עבור שירותים נוספים:			
שירותים הקשורים לביקורת ⁵	730	138	860
שירותי מס	50	-	50
שירותים אחרים ⁶	160	-	160
סך הכל עבור שירותים נוספים	940	138	1,070
סה"כ	2,523	1,852	2,933

- 1 דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.
- 2 שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים בגין הבנק והחברות המאחדות שלו וכן כולל תשלומים עפ"י חוק מע"מ.
- 3 כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.
- 4 ביקורת דוחות כספיים שנתיים, ביקורת בנושא ה- Sox, דוחות מס וסקירת דוחות ביניים.
- 5 כולל ביקורת מיוחדת.
- 6 כולל שכר עבור סקרי סיכונים.

רואה החשבון המבקר של הבנק מאז הווסדו הינו סומך חייקין.

הדירקטוריון מודה למנכ"ל הבנק, מר אילן רביב, על תרומתו הרבה לבנק.

הדירקטוריון מודה להנהלת הבנק ולעובדיו על עבודתם, על נאמנותם, מקצועיותם ועל המאמצים המושקעים לשיפור רווחיות הבנק ולפיתוחו.

יעקב גרטן

ממלא מקום מנהל כללי

זיאק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

23 במרץ 2010

להלן לוחות הכוללים מידע כספי מפורט לפי נושאים כלהלן:

- א. מאזן מאוחד לסוף השנים 2005 - 2009
- ב. דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2005 - 2009
- ג. שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד
- ד. החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד
- ה. סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
- ו. חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד
- ז. מאזן מאוחד לסוף רבעון - מידע רב רבעוני
- ח. דוח רווח והפסד מאוחד לרבעון - מידע רב רבעוני

**דוח שנתי 2009 | סקירת ההנהלה על מצבו העסקי
של הבנק ותוצאות פעולותיו**

תוספת א: מאזן מאוחד לסוף השנים 2005 עד 2009

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2009	2008	2007	2006	2005	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים					
2,827.8	2,701.8	1,744.5	1,890.3	2,663.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,498.2	2,930.7	2,765.5	3,282.6	2,648.1	ניירות ערך
996.2	698.6	434.3	-	-	ניירות ערך שנשאלו
2,021.8	1,931.6	2,404.1	1,578.0	1,168.9	אשראי לציבור
-	-	-	-	70.2	אשראי לממשלה
1-	0.8	-	-	1.6	השקעות בחברות כלולות
18.3	17.7	14.2	12.1	16.1	בניינים וציוד
855.9	216.9	246.7	232.7	196.6	נכסים אחרים
9,218.2	8,498.1	7,609.3	6,995.7	6,765.3	סך הכל נכסים
התחייבויות והון					
7,127.8	6,820.2	6,469.3	6,083.3	6,054.4	פקדונות הציבור
72.9	252.0	19.1	48.7	123.1	פקדונות מבנקים
4.9	6.1	264.1	-	-	פקדונות הממשלה
1,470.9	968.2	442.3	426.1	138.3	התחייבויות אחרות
8,676.5	8,046.5	7,194.8	6,558.1	6,315.8	סך הכל התחייבויות
541.7	451.6	414.5	437.6	449.5	הון עצמי
9,218.2	8,498.1	7,609.3	6,995.7	6,765.3	סך הכל התחייבויות והון

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ב: דוח רווח והפסד מאוחד לשנים 2005 עד 2009

סכומים מדווחים

31 בדצמבר					
2009	2008	2007	2006	2005	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
160.4	145.1	123.0	116.3	105.4	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(3.9)	(4.4)	1.3	(1.9)	3.7	הפרשה לחובות מסופקים
164.3	149.5	121.7	118.2	101.7	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
					הכנסות תפעוליות ואחרות:
120.8	121.8	142.2	130.8	105.4	עמלות תפעוליות
(2.7)	0.9	2.7	(0.5)	(0.3)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
5.9	11.7	12.9	11.6	11.1	הכנסות אחרות
124.0	124.4	147.8	131.9	106.2	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
					הוצאות תפעוליות ואחרות:
75.8	79.3	73.0	69.6	63.3	משכורות והוצאות נלוות
21.9	19.4	16.2	18.1	18.6	אחזקה ופחת בניינים וציוד
80.8	71.4	61.6	51.2	45.3	הוצאות אחרות
178.5	170.1	150.8	138.9	127.2	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
109.8	103.8	118.7	111.2	80.7	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
43.4	39.4	41.5	45.4	32.4	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
66.4	64.4	77.2	65.8	48.3	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(0.8)	0.9	2	1.0	1.7	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
65.6	65.3	77.2	66.8	50.0	רווח נקי מפעולות רגילות
-	-	1.5	6.8	2.6	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
-	-	-	-	2	השפעה מצטברת לתחילת השנה של שינוי שיטה חשבונאית, לאחר מס
65.6	65.3	78.7	73.6	52.6	רווח נקי

ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	
21.0	20.9	24.7	21.4	16.0	נתוני רווח למניה
-	-	0.5	2.2	0.8	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
21.0	20.9	25.2	23.6	16.8	רווח נקי מפעולות רגילות
					רווח נקי מפריטים מיוחדים
					רווח נקי

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

2008				2009			
שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹	שיעור הכנסה (הוצאה)		הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹
כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים			כולל השפעת נגזרים	ללא השפעת נגזרים		
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד:							
	3.02	121.2	4,015.5		1.15	61.8	5385.0
		24.6	754.3			7.0	657.9
3.06		145.8	4,769.8	1.14		68.8	6,042.9
(2.15)		(89.0)	4,134.6	(0.23)		(10.7)	4,612.8
		(12.5)	468.2			(8.1)	877.5
(2.21)		(101.5)	4,602.8	(0.34)		(18.8)	5,490.3
0.85	0.87			0.80	0.92		
מטבע ישראלי צמוד למדד:							
	7.52	22.8	303.3		8.79	8.8	100.1
		0.8	89.6			0.2	65.4
6.01		23.6	392.9	5.44		9.0	165.5
(7.69)		(0.4)	5.2	(7.18)		(1.4)	19.5
		(9.2)	226.5			(7.8)	220.4
(4.14)		(9.6)	231.7	(3.83)		(9.2)	239.9
1.87	(0.17)			1.61	1.61		

- 1 על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, (פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד שהינו על בסיס נתונים יומיים), ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- 2 פער הריבית של כל מגזרי ההצמדה יחדיו אינו בר השוואה בין התקופות היות והוא משקלל בתוכו את הפוזיציה במגזר הצמוד.
- 3 פעילות מקומית - לרבות מט"י צמוד מט"ח.
- 4 התנודתיות במרווח המט"ח נובעת מפעילות באופציות ש"ח-מט"ח, כאשר ההתכנסות היא באמצעות פעולות בנכס הבסיס.
- 5 מוצג מחדש.
- 6 מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

סכומים מדווחים

2008 ⁵				2009			
שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
כולל השפעת גזרים	ללא השפעת גזרים			כולל השפעת גזרים	ללא השפעת גזרים		
%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
	1.72	42.5	2,463.9	4.86	93.9	1,932.9	
		2.7	179.0		38.1	181.2	
		63.2	1,474.7		34.6	2,368.1	
2.63		108.4	4,117.6	3.72	166.6	4,482.2	
	1.68	37.6	2,243.8	(0.36)	(8.1)	2,241.6	
		(15.1)	179.0		(45.9)	181.2	
		(96.3)	1,624.7		(71.7)	2,033.6	
(1.82)		(73.8)	4,047.5	(2.82)	(125.7)	4,456.4	
⁴ 0.81	3.40			⁴ 0.90	4.50		
	2.75	186.5	6,782.7	2.22	164.5	7,418.0	
		2.7	179.0		38.1	181.2	
		88.6	2,318.6		41.8	3,091.4	
2.99		277.8	9,280.3	2.29	244.4	10,690.6	
	(0.81)	(51.8)	6,383.6	(0.29)	(20.2)	6,873.9	
		(15.1)	179.0		(45.9)	181.2	
		(118.0)	2,319.4		(87.6)	3,131.5	
(2.08)		(184.9)	8,882.0	(1.51)	(153.7)	10,186.6	
0.91	1.94			0.78	1.93		

מטבע חוץ³

(לרבות מט"י צמוד למט"ח):

נכסים

השפעת גזרים⁶:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות

השפעת גזרים⁶:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

סך הכל

נכסים כספיים שהניבו

הכנסות מימון

השפעת גזרים⁶:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות כספיות שגרמו

הוצאות מימון

השפעת גזרים⁶:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית²

תוספת ג: שיעורי הכנסה והוצאה על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

2009		2008 ³	
יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
בגין אופציות			
בגין מכשירים נגזרים אחרים			
(לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו)			
	2.1		(0.1)
עמלות מעסקי מימון והכנסות מימון אחרות ²	69.9		41.4
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	160.4		145.1
הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)	(3.9)		(4.4)
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים	164.3		149.5
סך הכל:			
נכסים כספיים שהניבו הכנסות מימון	7,418.0		6,782.7
נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁶	89.7		158.5
נכסים כספיים אחרים	38.4		45.8
הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים	(10.5)		(10.5)
סך כל הנכסים הכספיים	7,535.6		6,976.5
סך הכל:			
התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון	6,873.9		6,383.6
התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁶	99.3		168.2
התחייבויות כספיות אחרות	73.7		5.8
סך כל ההתחייבויות הכספיות	7,046.9		6,557.6
סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות	488.7		418.9
נכסים לא כספיים	26.2		26.8
סך כל האמצעים הונויים	514.9		445.7

- 1 על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, (פרט למגזר מטבעי ישראלי לא צמוד שהינו על בסיס נתונים יומיים), ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים.
- 2 לרבות רווחים והפסדים ממכירת השקעות באגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר.
- 3 מוצג מחדש.
- 4 פעילות מקומית - לרבות מט"י צמוד מט"ח.
- 5 מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- 6 יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

הערות:

- א. נתונים מלאים על שיעורי הכנסה והוצאה בכל מגזר, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- ב. הנתונים ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).

2009				2008 ³			
יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)		יתרה שנתית ממוצעת ¹	הכנסות (הוצאות) מימון	שיעור הכנסה (הוצאה)	
		ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים			ללא השפעת נגזרים	כולל השפעת נגזרים
מיליוני דולר	מיליוני דולר	%	%	מיליוני דולר	מיליוני דולר	%	%
492.2	10.2	2.07	4.06	665.8	27.0		
46.2	9.7			50.2	0.8		
604.5	3.9			424.6	13.0		
1,142.9	23.8	2.08	3.58	1,140.6	40.8		
570.8	(1.0)	(0.18)	(2.06)	605.8	(12.5)		
46.2	(11.7)			50.2	(4.3)		
519.1	(2.8)			467.0	(13.9)		
1,136.1	(15.5)	(1.36)	(2.73)	1,123.0	(30.7)		
		1.89	0.85			2.00	0.85

מטבע חוץ⁴
(לרבות מט"י צמוד למט"ח):

נכסים

השפעת נגזרים⁵:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל נכסים

התחייבויות

השפעת נגזרים⁵:

נגזרים מגדרים

נגזרים ALM

סך הכל התחייבויות

פער הריבית

תוספת ד: החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009			
עם דרישה עד חודש	מעל חודש עד שלוש חודשים	מעל שלושה חודשים עד שנה	מעל שנה עד שלוש שנים
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
5,193.2	167.2	586.1	366.7
384.1	622.8	66.9	9.2
53.9	19.8	1.8	2.3
5,631.2	809.8	654.8	378.2
4,827.8	143.0	26.0	364.2
369.9	837.7	439.9	4.3
53.9	19.6	1.8	1.8
5,251.6	1,000.3	467.7	370.3
379.6	(190.5)	187.1	7.9
379.6	189.1	376.2	384.1
205.8	42.3	30.9	26.7
-	-	-	-
-	-	-	-
205.8	42.3	30.9	26.7
206.8	0.1	17.1	57.3
0.5	-	1.3	20.4
-	-	-	-
207.3	0.1	18.4	77.7
(1.5)	42.2	12.5	(51.0)
(1.5)	40.7	53.2	2.2

הערות:

א. פירוש נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, "מסרו לכל מבקש."

ב. בלוח זה, הנתונים לפי תקפות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעור הריבית שמכניס אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 ב' בדוח הכסף, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 15 ב' בדוח הכסף.

ג. שיעור תשובה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תדרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 15 ב' בדוח הכספי.

ד. משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההון של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

1. למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושוי הגון של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. ממוצע משוקלל לפי שוי הגון של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
3. כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

31 בדצמבר 2008									
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא מועד פרעון ¹	מעל עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל שלוש עד חמש שנים
שנים	%		שנים	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.32	2.87	5,959.6	0.56	4.11	6,745.1	1.5	5.6	262.5	162.3
-		490.2	0.20		1,093.8	-	-	2.1	8.7
-		-	0.62		87.3	-	-	0.5	9.0
0.32	2.87	6,449.8	² 0.51		7,926.2	1.5	5.6	265.1	180.0
0.03	2.21	5,865.2	0.35	3.55	5,609.3	-	-	16.9	231.4
-		263.3	0.34		1,653.8	-	-	0.3	1.7
-		-	0.55		85.0	-	-	-	7.9
0.03	2.21	6,128.5	² 0.35		7,348.1	-	-	17.2	241.0
		321.3			578.1	1.5	5.6	247.9	(61.0)
						578.1	576.6	571.0	323.1
2.22	7.61	321.1	2.21	2.69	451.0	-	3.7	80.8	60.8
-		-	-		-	-	-	-	-
-		-	-		-	-	-	-	-
2.22	7.61	321.1	² 2.21		451.0	-	3.7	80.8	60.8
0.50	3.55	63.4	2.36	1.65	473.6	-	-	164.5	27.8
-		162.7	3.36		64.4	-	-	-	42.2
-		-	-		-	-	-	-	-
0.50	3.55	226.1	² 2.48		538.0	-	-	164.5	70.0
		95.0			(87.0)	-	3.7	(83.7)	(9.2)
						(87.0)	(87.0)	(90.7)	(7.0)

תוספת ד: החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009			
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
עם דרישה עד חודש	מל עד שלושה חודשים עד שנה	מל עד שלושה חודשים עד שנה	מל עד שלושה חודשים עד שנה
מטבע חוץ⁴			
1,007.2	376.4	62.3	16.5
נכסים פיננסיים ^{1,3}			
2,183.7	2,193.3	1,114.5	4.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)			
27.0	20.5	9.0	6.2
אופציות (במונחי נכס בסיס)			
3,217.9	2,590.2	1,185.8	27.6
סה"כ שווי הוגן			
1,956.6	241.4	63.6	0.6
התחייבויות פיננסיות ¹			
2,101.2	1,804.3	747.8	25.8
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)			
27.0	20.6	9.0	6.7
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
4,084.8	2,066.3	820.4	33.1
סך הכל שווי הוגן			
(866.9)	523.9	365.4	(5.5)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר			
(866.9)	(343.0)	22.4	16.9
החשיפה המצטברת במגזר			
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית			
נכסים פיננסיים ^{3,1}			
6,406.2	585.9	679.3	409.9
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)			
2,567.8	2,816.1	1,181.4	14.1
אופציות (במונחי נכס בסיס)			
80.9	40.3	10.8	8.5
סה"כ שווי הוגן			
9,054.9	3,442.3	1,871.5	432.5
התחייבויות פיננסיות ¹			
6,991.2	384.5	106.7	422.1
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)			
2,471.6	2,642.0	1,189.0	50.5
אופציות (במונחי נכס הבסיס)			
80.9	40.2	10.8	8.5
סך הכל שווי הוגן			
9,543.7	3,066.7	1,306.5	481.1
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר			
(488.8)	375.6	565.0	(48.6)
החשיפה המצטברת במגזר			
(488.8)	(113.2)	451.8	403.2

הערות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן הכלול בגין המכשיר הפיננסי בביאור 15 ב' בדוח הכספי, בעקביות להנחות שלפיהן חושב השווי ההוגן של המכשיר הפיננסי. לפירוט נוסף בדבר ההנחות ששימשו לחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה בביאור 15 ב' בדוח הכספי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן הכלול בגינו בביאור 15 ב' בדוח הכספי.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שיגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

- למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
- ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

31 בדצמבר 2008									
משך חיים ממוצע	שיעור תשואה פנימי	שווי הוגן	משך חיים ממוצע אפקטיבי	שיעור תשואה פנימי	סך הכל שווי הוגן	ללא מועד פרעון ¹	מעל עשר שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל שלוש עד חמש שנים
שנים	%		שנים	%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.20	5.99	2,094.1	0.73	3.66	1,676.1	28.2	-	123.9	61.6
-	-	385.2	0.25		5,498.8	-	-	0.3	2.1
-	-	-	0.58		70.6	-	-	-	7.9
0.20	5.99	2,479.3	² 0.36		7,245.5	28.2	-	124.2	71.6
0.07	0.84	1,971.5	0.04	0.16	2,262.2	-	-	-	-
-	-	482.1	0.42		4,872.3	-	-	126.9	66.3
-	-	-	0.64		73.0	-	-	0.6	9.1
0.07	0.84	2,453.6	² 0.30		7,207.5	-	-	127.5	75.4
		25.7			38.0	28.2	-	(3.3)	(3.8)
						38.0	9.8	9.8	13.1
0.36		8,374.8	0.67	3.79	8,872.2	29.7	9.3	467.2	284.7
-		875.4	0.24		6,592.6	-	-	2.4	10.8
-		-	0.60		157.9	-	-	0.5	16.9
0.36		9,250.2	² 0.49		15,622.7	29.7	9.3	470.1	312.4
0.04		7,900.1	0.38	2.80	8,345.1	-	-	181.4	259.2
-		908.1	0.43		6,590.5	-	-	127.2	110.2
-		-	0.60		158.0	-	-	0.6	17.0
0.04		8,808.2	² 0.41		15,093.6	-	-	309.2	386.4
		442.0			529.1	29.7	9.3	160.9	(74.0)
						529.1	499.4	490.1	329.2

תוספת ה: סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009					
סיכון אשראי מאזני ¹	סיכון אשראי חוץ מאזני ²	סיכון אשראי כולל לציבור	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספצי לחובות מסופקים	יתרת חובות בעייתיים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
0.3	0.3	0.6	-	-	בגין פעילות לווים בישראל
156.1	37.6	193.7	(2.5)	21.2	חקלאות
203.0	87.8	290.8	(0.5)	5.3	תעשייה
89.6	226.2	315.8	0.6	1.1	בינוי ונדל"ן
9.8	2.7	12.5	(0.3)	-	מסחר
20.1	9.1	29.2	-	5.2	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
46.2	42.4	88.6	(0.2)	-	תחבורה ואחסנה
1,436.0	2,215.4	3,651.4	-	0.3	תקשורת ושרותי מחשב
160.5	97.1	257.6	-	0.1	שרותים פיננסיים
33.1	55.8	88.9	-	-	שרותים עסקיים אחרים
29.5	84.0	113.5	(0.1)	-	שרותים ציבוריים וקהילתיים
2,184.2	2,858.4	5,042.6	(3.0)	33.2	אנשים פרטיים
					סך הכל
בגין פעילות לווים בחו"ל					
-	-	-	(1.0)	-	תעשייה
44.0	8.0	52.0	-	5.6	בינוי ונדל"ן
-	3.8	3.8	-	-	תחבורה ואחסנה
-	0.9	0.9	-	-	תקשורת ושרותי מחשב
90.8	21.4	112.2	-	-	שרותים פיננסיים
11.6	4.2	15.8	-	-	שרותים עסקיים אחרים
146.4	38.3	184.7	(1.0)	5.6	סך הכל

- 1 כולל: אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב של הציבור (2009 - 221.2 מיליוני ש"ח, 2008 - 354.8 מיליוני ש"ח), נכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים כנגד הציבור (2009 - 77.1 מיליוני ש"ח, 2008 - 70.7 מיליוני ש"ח).
- 2 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
- 3 הוצג מחדש.
- 4 מוין מחדש.

הערות:

- א. סיכון האשראי מוצג לפני הניכויים המותרים לפי הוראות בנק ישראל.
- ב. יתרת החובות הבעייתיים מוצגת לאחר ניכויים אלו, כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- ג. סיכון האשראי ויתרת החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי הפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
ייתרת חובות בעייתיים	ההוצאה השנתית בגין הפרשה ספצי לחובות מסופקים	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ²	סיכון אשראי מאזני ¹	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	-	0.4	0.1	0.3	בגין פעילות לוויים בישראל
⁴ 21.2	(0.6)	104.9	17.1	87.8	חקלאות
⁴ 12.0	(1.1)	345.0	120.2	224.8	תעשייה
-	-	12.9	-	12.9	בינוי ונדל"ן
⁴ 1.8	⁴ 0.5	118.6	54.9	63.7	חשמל ומים
-	(0.1)	11.2	1.7	9.5	מסחר
9.6	-	74.7	20.1	54.6	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
4.3	(1.2)	94.9	34.6	60.3	תחבורה ואחסנה
0.4	(1.0)	³ 3,177.7	1,702.2	³ 1,475.5	תקשורת ושרותי מחשב
70.0	0.2	271.8	132.0	139.8	שרותים פיננסיים
-	(0.1)	61.3	15.5	45.8	שרותים עסקיים אחרים
⁴ 4.0	0.5	207.5	131.5	76.0	שרותים ציבוריים וקהילתיים
⁴ 123.3	⁴ (2.9)	³ 4,480.9	2,229.9	³ 2,251.0	אנשים פרטיים
					סך הכל
⁴ -	(1.2)	20.7	0.1	20.6	בגין פעילות לוויים בחו"ל
⁴ 7.5	-	16.6	3.1	13.5	תעשייה
-	-	5.0	-	5.0	בינוי ונדל"ן
⁴ -	⁴ -	31.1	9.6	21.5	חשמל ומים
-	-	4.2	-	4.2	מסחר
-	-	49.3	40.0	9.3	תקשורת ושרותי מחשב
-	-	14.5	0.5	14.0	שרותים פיננסיים
-	-	18.1	0.5	17.6	שרותים עסקיים אחרים
⁴ -	-	20.2	9.4	10.8	שרותים ציבוריים וקהילתיים
⁴ 7.5	(1.2)	179.7	63.2	116.5	אנשים פרטיים
					סך הכל

תוספת ו: חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות בדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך¹:

31 בדצמבר 2009								
חשיפה מאזנית			חשיפה חוץ מאזנית ²			חשיפה מאזנית		
לממשלות ³	לבנקים	לאחרים	סך הכל החשיפה המאזנית	יתרת חובות בעייתיים ⁴	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
המדינה								
-	265.8	6.5	272.3	-	21.1	-	239.2	33.1
-	118.0	3.6	121.6	-	1.7	-	117.0	4.6
-	119.0	-	119.0	-	0.1	-	108.8	10.2
-	-	93.4	93.4	-	27.5	-	93.4	-
-	308.8	100.5	409.3	30.9	109.0	-	344.8	64.5
-	811.6	204.0	1,015.6	30.9	159.4	-	903.2	112.4
סך הכל חשיפות למדינות זרות								
-	-	37.6	37.6	-	54.9	-	37.6	-
סך הכל חשיפות למדינות LDC								

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים (במיליוני ש"ח):

חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה
71.4	0.1	71.5
73.0	2.5	75.5
ספרד		
צרפת		

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.
3. ממשלות, מוסדות רשמיים ובנקים מרכזיים.
4. יתרת חובות בעייתיים בניכוי חובות המכוסים בבטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
5. מדין מחדש.
6. הוצג מחדש.

תוספת ו: חשיפות למדינות זרות על בסיס מאוחד

סכומים מדווחים

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות בדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך¹:

31 בדצמבר 2008								
חשיפה מאזנית			חשיפה חוץ מאזנית ²			חשיפה מאזנית		
לממשלות ³	לבנקים	לאחרים	סך הכל החשיפה המאזנית	יתרת חובות בעייתיים ⁴	סך חשיפה חוץ מאזנית	מזה: סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי	לפרעון עד שנה	לפרעון מעל שנה
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
המדינה								
76.3	⁵ 466.8	⁵ 35.2	⁵ 578.3	-	18.8	-	⁵ 496.8	⁵ 81.5
-	⁵ 253.6	4.5	⁵ 258.1	-	2.1	-	⁵ 249.5	⁵ 8.6
-	216.3	0.1	216.4	-	20.3	-	186.1	30.3
-	131.1	-	131.1	-	-	-	107.0	24.1
-	250.6	⁵ 68.0	⁵ 318.6	⁶ 35.1	⁵ 61.4	-	⁵ 171.8	⁵ 146.8
76.3	1,318.4	107.8	1,502.5	⁶ 35.1	102.6	-	1,211.2	⁵ 291.3
סך הכל חשיפות למדינות זרות								
-	-	36.3	36.3	-	15.2	-	36.3	-
סך הכל חשיפות למדינות LDC								

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים (במיליוני ש"ח):

חשיפה מאזנית	חשיפה חוץ מאזנית	סך הכל חשיפה
⁵ 78.7	⁵ 3.3	⁵ 82.0
64.1	0.1	64.2
קנדה		
גרמניה		

תוספת ז: תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2009

סכומים מדווחים

2009				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים				
2,827.8	¹ 3,362.9	¹ 3,329.2	¹ 2,433.4	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,498.2	2,312.6	2,818.9	3,304.8	ניירות ערך
996.2	975.7	825.6	992.3	ניירות ערך שנשאלו
2,021.8	1,864.9	1,545.1	1,898.9	אשראי לציבור
² -	0.2	0.6	0.6	השקעה בחברות כלולות
18.3	17.9	17.9	17.9	בניינים וציוד
855.9	309.9	372.3	191.4	נכסים אחרים
9,218.2	¹ 8,844.1	¹ 8,909.6	¹ 8,839.3	סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
7,127.8	¹ 6,868.5	¹ 6,821.3	¹ 6,811.5	פקדונות הציבור
72.9	89.6	289.8	86.0	פקדונות מבנקים
4.9	4.3	2.1	50.6	פקדונות הממשלה
1,470.9	1,349.3	1,287.7	1,402.9	התחייבויות אחרות
8,676.5	¹ 8,311.7	¹ 8,400.9	¹ 8,351.0	סך הכל התחייבויות
541.7	532.4	508.7	488.3	הון עצמי
9,218.2	¹ 8,844.1	¹ 8,909.6	¹ 8,839.3	סך הכל התחייבויות והון

1 מדין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ז: תמצית מאזן מאוחד לסוף כל רבעון בשנת 2008

סכומים מדווחים

2008				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
נכסים				
2,701.8	2,722.8	2,829.8	1,762.5	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,930.7	2,662.9	2,337.3	¹ 2,724.6	ניירות ערך
698.6	389.1	335.9	353.4	ניירות ערך שנשאלו
1,931.6	2,272.8	2,198.0	1,679.0	אשראי לציבור
0.8	0.4	0.6	-	השקעה בחברות כלולות
17.7	17.0	15.4	¹ 14.9	בניינים וציוד
216.9	232.5	424.3	¹ 357.8	נכסים אחרים
8,498.1	8,297.5	8,141.3	¹ 6,892.2	סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
6,820.2	6,784.6	6,667.3	5,715.0	פקדונות הציבור
252.0	27.3	102.4	25.3	פקדונות מבנקים
6.1	10.2	158.3	11.3	פקדונות הממשלה
968.2	1,037.0	769.7	¹ 706.5	התחייבויות אחרות
8,046.5	7,859.1	7,697.7	¹ 6,458.1	סך הכל התחייבויות
451.6	438.4	443.6	434.1	הון עצמי
8,498.1	8,297.5	8,141.3	¹ 6,892.2	סך הכל התחייבויות והון

תוספת ח: תמצית דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2009

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009				
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
43.8	48.4	40.6	27.6	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(1.8)	(0.9)	(0.9)	(0.3)	הפרשה לחובות מסופקים
45.6	49.3	41.5	27.9	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
				הכנסות תפעוליות ואחרות:
28.6	28.2	31.3	32.7	עמלות תפעוליות
0.7	(0.3)	(1.3)	(1.8)	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
1.5	2.1	1.6	0.7	הכנסות אחרות
30.8	30.0	31.6	31.6	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
				הוצאות תפעוליות ואחרות:
20.4	21.5	18.6	15.3	משכורות והוצאות נלוות
5.5	5.4	5.5	5.5	אחזקה ופחת בניינים וציוד
21.7	18.8	19.3	21.0	הוצאות אחרות
47.6	45.7	43.4	41.8	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
28.8	33.6	29.7	17.7	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
11.3	12.8	11.6	7.7	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
17.5	20.8	18.1	10.0	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
(0.2)	¹⁻	(0.4)	(0.2)	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
17.3	20.8	17.7	9.8	רווח נקי
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	נתוני רווח למניה
5.5	6.7	5.7	3.1	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
				רווח נקי

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

תוספת ח: דוח רווח והפסד מאוחד לפי רבעונים בשנת 2008

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
44.5	32.2	33.2	35.2	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(1.0)	² -	(1.6)	(1.8)	הפרשה לחובות מסופקים
45.5	32.2	34.8	37.0	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות:				
¹ 30.7	¹ 30.1	¹ 28.3	¹ 32.7	עמלות תפעוליות
(0.5)	0.1	(0.4)	1.7	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
¹ 0.4	¹ 0.4	¹ 0.4	¹ 0.5	הכנסות אחרות
¹ 30.6	¹ 30.6	¹ 28.3	¹ 34.9	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
21.7	18.8	17.7	21.1	משכורות והוצאות נלוות
5.0	4.9	4.9	4.6	אחזקה ופחת בניינים וציוד
¹ 18.1	¹ 17.9	¹ 18.3	¹ 17.1	הוצאות אחרות
¹ 44.8	¹ 41.6	¹ 40.9	¹ 42.8	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
31.3	21.2	22.2	29.1	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
12.0	7.6	8.5	11.3	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
19.3	13.6	13.7	17.8	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
0.4	(0.2)	0.7	² -	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס
19.7	13.4	14.4	17.8	רווח נקי
נתוני רווח למניה				
ש"ח	ש"ח	ש"ח	ש"ח	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
6.3	4.3	4.6	5.7	רווח נקי

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

**דוח שנתי 2009 | הצהרות המנהל הכללי
והחשבונאית הראשית**

הצהרה (Certification)

אני, יעקב גרטן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2009 (להלן: הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי¹. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

יעקב גרטן

ממלא מקום מנהל כללי

23 במרץ 2010

הצהרה (Certification)

אני, אורית איצקוביץ, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") לשנת 2009 (להלן: הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית של הבנק על הדוח הכספי¹. וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1 כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון".

**דוח שנתי 2009 | דוח הדירקטוריון וההנהלה
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי**

**ודוח רואי החשבון המבקרים
לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל-
בקרה פנימית על דיווח כספי**

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון והנהלה של יובנק בע"מ (להלן: "הבנק") אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון ולהנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך, גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

הנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, הנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.09, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, הנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31.12.09, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.09 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק (סומך חייקין), כפי שצויין בדוח שלהם בעמוד מספר 129 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31.12.09.

אורית איצקוביץ

חשבונאית ראשית

יעקב גרטן

ממלא מקום מנהל כללי

ז'אק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

23 במרץ 2010

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל - בקרה פנימית של דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית של יובנק בערבון מוגבל (להלן: "הבנק") על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). הדירקטוריון והנהלת הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, ולהערכת האפקטיביות של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי המצורף, אחריותנו היא לחוות דעת על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקנים של המועצה לפיקוח על החשבונאות של חברות ציבוריות Public Company Accounting Oversight Board (ארה"ב), כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע כדי להשיג מידה סבירה של בטחון בדבר שאלת קיומה של בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי, מכל הבחינות המהותיות. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון לקיומה של חולשה מהותית, בדיקה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבנו כי הם נחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית של בנק על דיווח כספי הינה תהליך המתוכנן כדי לספק מידה סבירה של בטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית של בנק על דיווח כספי כוללת את המדיניות והנהלים אשר: (1) שייכים לשמירת רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות באופן מדויק ונאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק. (2) מספקים מידה סבירה של בטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושתקבולים ותשלומים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות של הנהלת הבנק והדירקטורים שלו. ו- (3) מספקים מידה סבירה של בטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה לא מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עלולה שלא למנוע או שלא לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, ההשלכות של הערכת אפקטיביות כלשהי על תקופות עתידיות נתונות לסיכון שבקורות עלולות להפוך לבלתי מתאימות בגלל שינויים בתנאים, או שרמת הציות למדיניות או לנהלים עלולה להידרדר.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (Coso).

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג - 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי ההנחיות של המפקח על הבנקים, את המאזנים המצורפים של הבנק לימים 31 בדצמבר 2009 ו- 2008 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק והמאזנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009, והדוח שלנו מיום 23.3.10 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על הדוחות הכספיים המאוחדים הנ"ל.

סומך חייקין
רואי חשבון מבקרים
23 במרס 2010

133	דין וחשבון המבקרים לבעלי המניות
	דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2009, ולשנה שנסתיימה באותו תאריך
134	מאזן מאוחד
135	דוח רווח והפסד מאוחד
136	דוח על השינויים בהון העצמי
138	דוח מאוחד על תזרימי המזומנים
139	מאזן הבנק
140	דוח רווח והפסד של הבנק
141	דוח על תזרימי המזומנים של הבנק
142	באורים לדוחות הכספיים

דוח שנתי 2009 | דוחות כספיים ליום 31 לדצמבר 2009

דוח רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של יובנק בערבון מוגבל

ביקרנו את המאזנים המצורפים של יובנק בערבון מוגבל (להלן - "הבנק") לימים 31 בדצמבר 2009 ו-2008 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים של הבנק והמאוחדים - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על פי תקנים אלה, נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי - של הבנק ובמאוחד - לימים 31 בדצמבר 2009 ו-2008, ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של הבנק ובמאוחד - לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקנים של המועצה לפיקוח על החשבונאות של חברות ציבוריות Public Company Accounting Oversight Board ארה"ב, כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשוכלבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Commission Treadway (COSO) והדוח שלנו מיום 23.3.10, כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2009.

מבלי לסייג את חוות דעתנו, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 12' לדוחות הכספיים בדבר התאמה בדרך של הצגה מחדש של יחס ההון לרכיבי סיכון ליום 31 בדצמבר 2009.

סומך חייקין
רואי חשבון

23 במרס 2010

מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
נכסים		
2,701.8	2,827.8	2
2,930.7	2,498.2	3
698.6	996.2	2 'א' 1
1,931.6	2,021.8	4
0.8	1-	5
17.7	18.3	6
216.9	855.9	7
8,498.1	9,218.2	
התחייבויות והון		
6,820.2	7,127.8	8
252.0	72.9	9
6.1	4.9	
968.2	1,470.9	10
8,046.5	8,676.5	
451.6	541.7	
8,498.1	9,218.2	

מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו
אשראי לציבור
השקעה בחברות כלולות
בניינים וציוד
נכסים אחרים

סך הכל נכסים

פקדונות הציבור
פקדונות מבנקים
פקדונות הממשלה
התחייבויות אחרות
סך הכל התחייבויות
הון עצמי

סך הכל התחייבויות והון

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בתי נפרד מהם.

אורית איצקוביץ

חשבונית ראשית

יעקב גרטן

ממלא מקום מנהל כללי

ז'אק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 23 במרץ 2010

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2008	2007		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור	
17	160.4	123.0	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	
4	(3.9)	1.3	הפרשה לחובות מסופקים	
	164.3	121.7	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים	
			הכנסות תפעוליות ואחרות:	
18	120.8	¹ 142.2	עמלות תפעוליות	
19	(2.7)	2.7	רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו	
20	5.9	¹ 2.9	הכנסות אחרות	
	124.0	147.8	סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות	
			הוצאות תפעוליות ואחרות:	
21	75.8	73.0	משכורות והוצאות נלוות	
	21.9	16.2	אחזקה ופחת בניינים וציוד	
22	80.8	¹ 71.4	הוצאות אחרות	
	178.5	150.8	סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות	
	109.8	118.7	רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	
23	43.4	41.5	הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	
	66.4	77.2	רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	
5	(0.8)	² -	חלקו של הבנק ברווחים (הפסדים) מפעולות רגילות של חברות כלולות לאחר השפעת המס	
	65.6	77.2	רווח נקי מפעולות רגילות	
24	-	1.5	רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס	
	65.6	78.7	רווח נקי	
25				
			נתוני רווח למניה	
	21.0	24.7	רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:	
	-	0.5	רווח נקי מפעולות רגילות	
	21.0	25.2	רווח נקי מפריטים מיוחדים	
			רווח נקי	
			מספר מניות בנות 1 ש"ח	
	3,123.9	3,123.9	ענ כל אחת (באלפי מניות)	

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים

פרמיה	הון מניות נפרע	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
333.4	60.2	יתרה ליום 1 בינואר 2007
-	-	שינויים בשנת 2007:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד שחולק
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
333.4	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2007
-	-	שינויים בשנת 2008:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
1.2	-	סווג קרן הון מאופציות שפקעו
334.6	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2008
-	-	שינויים בשנת 2009:
-	-	רווח נקי לשנה
-	-	דיבידנד
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן
-	-	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד
-	-	השפעת המס המתייחס
334.6	60.2	יתרה ליום 31 בדצמבר 2009

1 ראה באור 3.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון עצמי	דיבידנד שהוכרז וחולק לאחר תאריך המאזן	עודפים	התאמות בגין הצגת ני"ע זמינים למכירה לפי שווי הוגן ¹	סך הכל הון מניות נפרע וקרנות הון	קרנות הון	
					מהטבות שנתקבלו מבעלי שליטה	מהטבה עקב הנפקת כתבי אופציה לעובדים
מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
437.6	-	38.8	1.2	397.6	2.8	1.2
78.7	-	78.7	-	-	-	-
(100.0)	-	(100.0)	-	-	-	-
12.8	-	-	12.8	-	-	-
(15.7)	-	-	(15.7)	-	-	-
1.1	-	-	1.1	-	-	-
414.5	-	17.5	(0.6)	397.6	2.8	1.2
65.3	-	65.3	-	-	-	-
(20.9)	-	-	(20.9)	-	-	-
(23.7)	-	-	(23.7)	-	-	-
16.4	-	-	16.4	-	-	-
-	-	-	-	-	-	(1.2)
451.6	-	82.8	(28.8)	397.6	2.8	-
65.6	-	65.6	-	-	-	-
-	75.0	(75.0)	-	-	-	-
60.6	-	-	60.6	-	-	-
(22.0)	-	-	(22.0)	-	-	-
(14.1)	-	-	(14.1)	-	-	-
541.7	75.0	73.4	(4.3)	397.6	2.8	-

דוח מאוחד על תזרימי מזומנים לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2007	2008	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
78.7	65.3	65.6	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
			חלק (ברווח) בהפסד מפעולות רגילות של חברות כלולות
² -	(0.9)	0.8	בניכוי או בתוספת דיבידנד שהתקבל
1.7	1.7	2.9	פחת והפחתות
1.3	(4.4)	(3.9)	הפרשה לחובות מסופקים
(1.5)	-	-	רווח הון ממכירת פעילות קופות הגמל
(41.1)	(31.3)	(31.7)	רווח ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה
(10.9)	(24.7)	(32.5)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
2.1	18.1	17.5	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה
² (-)	0.1	(2.7)	מסים נדחים, נטו
(1.2)	2.8	(5.2)	קיטון בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף יעודה על עתודה)
(13.8)	34.1	(474.3)	קיטון (גידול) בנכסים אחרים
(89.6)	(22.4)	162.2	גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות
(74.3)	38.4	(301.3)	מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
618.1	(4.3)	443.7	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
			ניירות ערך למסחר, נטו
(10,168.5)	(5,042.8)	(3,462.9)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
3,003.0	4,978.2	3,520.8	תמורה ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה
7,244.2	430.9	222.2	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(434.3)	(264.3)	(297.6)	ניירות ערך שנשאלו
¹ 55.6	¹ 106.5	7.4	פקדונות בבנקים, נטו
(536.7)	192.3	(86.3)	אשראי לציבור, נטו
(4.9)	(5.2)	(2.6)	רכישת בנינים וציוד
2.4	-	-	תמורה ממכירת פעילות קופות גמל
(0.9)	-	-	מס ששולם בגין רווח הון ממכירת פעילות קופות הגמל
¹ (222.0)	¹ 391.3	344.7	מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים
335.7	401.2	270.3	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
(29.6)	232.9	(179.1)	פקדונות הציבור, נטו
-	-	(1.2)	פקדונות מבנקים, נטו
(100.0)	-	-	פקדונות הממשלה
206.1	634.1	90.0	דיבידנד ששולם
			מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
¹ (90.2)	¹ 1,063.8	133.4	גידול (קיטון) במזומנים
¹ 1,696.5	¹ 1,606.3	2,670.1	יתרת מזומנים לתחילת שנה
¹ 1,606.3	¹ 2,670.1	2,803.5	יתרת מזומנים לסוף השנה

פעולות מהותיות שלא במזומן - בשנת 2009 השאיל הבנק ניירות ערך מהתיק למסחר בסך של כ- 37.3 מיליוני ש"ח, (ביום 31.12.08 לא היו ניירות ערך שנשאלו או הושאלו).

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

מאזן הבנק ליום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2008	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
נכסים		
2,700.8	2,827.2	2
2,913.3	2,385.9	
698.6	996.2	1 'א' 2
1,931.0	2,019.9	
253.7	265.9	5
13.5	14.3	6
202.6	834.2	7
8,713.5	9,343.6	
התחייבויות והון		
7,041.9	7,262.9	8
252.0	72.9	9
6.1	4.9	
961.9	1,461.2	10
8,261.9	8,801.9	
451.6	541.7	
8,713.5	9,343.6	

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בתי נפרד מהם.

אורית איצקוביץ

חשבונית ראשית

יעקב גרטן

ממלא מקום מנהל כללי

ז'אק אלעד

יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות: 23 במרץ 2010

דוח רווח והפסד של הבנק לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2007	2008	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	באור
115.2	134.0	153.0	
1.3	(4.4)	(3.9)	4
113.9	138.4	156.9	
179.1	178.3	82.3	18
2.8	3.1	(0.2)	19
14.1	13.6	8.0	20
86.0	185.0	90.1	
63.8	71.3	68.5	21
14.2	17.0	19.9	
47.7	158.4	71.9	22
125.7	146.7	160.3	
74.2	76.7	86.7	
26.3	29.5	34.9	23
47.9	47.2	51.8	
29.3	18.1	13.8	5
77.2	65.3	65.6	
1.5	-	-	24
78.7	65.3	65.6	
ש"ח	ש"ח	ש"ח	25
24.7	20.9	21.0	
0.5	-	-	
25.2	20.9	21.0	
3,123.9	3,123.9	3,123.9	

רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
הפרשה לחובות מסופקים
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
הכנסות תפעוליות ואחרות:
עמלות תפעוליות
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו
הכנסות אחרות
סך הכל הכנסות תפעוליות ואחרות
הוצאות תפעוליות ואחרות:
משכורות והוצאות נלוות
אחזקה ופחת בניינים וציוד
הוצאות אחרות
סך הכל הוצאות תפעוליות ואחרות
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים
חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות
של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
רווח נקי מפעולות רגילות
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
רווח נקי

נתוני רווח למניה

רווח נקי למניה בת 1 ש"ח ערך נקוב:
רווח נקי מפעולות רגילות
רווח נקי מפריטים מיוחדים
רווח נקי

מספר מניות בנות 1 ש"ח
ע.ג. כל אחת (באלפי מניות)

1 מוין מחדש.

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים של הבנק לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר

סכומים מדווחים

2009	2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
65.6	65.3	78.7	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי לשנה
			התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת:
(12.2)	(18.1)	(30.8)	חלק הבנק ברווח של חברות מוחזקות
2.2	0.9	0.6	בניכוי דיבידנד שהתקבל
(3.9)	(4.4)	1.3	פחת והפחתות
(31.8)	(30.1)	(40.4)	הפרשה לחובות מסופקים
			רווח ממכירה ושערוך ניירות ערך זמינים למכירה
(30.3)	(24.9)	(13.9)	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
14.9	15.6	1.8	הפרשה לירידת ערך ניירות ערך זמינים למכירה
(2.5)	0.8	2-	מסים נדחים, נטו
(4.9)	2.8	(1.4)	פיצויי פרישה, נטו
(467.1)	40.4	(12.2)	קיטון (גידול) בנכסים אחרים
158.6	(19.3)	(89.2)	גידול (קיטון) בהתחייבויות אחרות
(311.4)	29.0	(105.5)	מזומנים, נטו, מפעילות שוטפת
539.5	(10.6)	538.6	תזרימי מזומנים מפעילות בנכסים
			ניירות ערך למסחר, נטו
(3,461.9)	(5,041.0)	(10,165.3)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
3,520.8	4,977.0	3,000.5	תמורה ממימוש ניירות ערך זמינים למכירה
220.7	429.3	7,242.6	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
(297.6)	(264.3)	(434.3)	ניירות ערך שנשאלו
7.4	1106.5	155.6	פקדונות בבנקים, נטו
(85.0)	192.1	(529.8)	אשראי לציבור, נטו
(2.1)	(3.7)	(4.3)	השקעה ברכוש קבוע
-	-	0.2	פרעון הלוואות בעלים
441.8	1385.3	1(296.2)	מזומנים, נטו, מפעילות בנכסים
183.7	416.4	440.3	תזרימי מזומנים מפעילות בהתחייבויות ובהון
(179.1)	232.9	(29.6)	פקדונות הציבור, נטו
(1.2)	-	-	פקדונות מבנקים, נטו
-	-	(100.0)	פקדונות הממשלה
3.4	649.3	310.7	דיבידנד ששולם
			מזומנים, נטו, מפעילות בהתחייבויות ובהון
133.8	1,063.6	1(91.0)	גידול (קיטון) במזומנים
2,669.1	1,605.5	1,696.5	יתרת מזומנים לתחילת שנה
2,802.9	2,669.1	1,605.5	יתרת מזומנים לסוף השנה

פעולות מהותיות שלא במזומן - בשנת 2009 השאיל הבנק ניירות ערך מהתיק למסחר בסך של כ- 37.3 מיליוני ש"ח, (ביום 31.12.08 לא היו ניירות ערך שנשאלו או הושאלו).

הבאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באורים לדוחות הכספיים

באור 1: כללי ועיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

1. "יובנק בע"מ" (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בישראל. הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) וכן בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של בנק. בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד.
2. מאחר ובחלק מסעיפי הדוחות הכספיים אין שוני מהותי בין נתוני הבנק לנתונים במאוחד, מתייחסים אותם באורים לדוחות הכספיים לנתונים המאוחדים בלבד.

ב. הגדרות בדוחות כספיים אלה -

1. חברות מאוחדות: חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.
2. חברות כלולות: חברות, למעט חברות מאוחדות, שהשקעת הבנק בהן כלולה במישרין או בעקיפין, בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.
3. חברות מוחזקות: חברות מאוחדות או חברות כלולות.
4. מטבע הפעילות: המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל, בדרך כלל, זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפקח ומוציא את עיקר המזומנים.
5. מטבע ההצגה: המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.
6. צדדים קשורים: כמשמעותם בגילוי דעת מספר 29 של לשכת רואי חשבון בישראל, למעט בעלי עניין.
7. בעלי עניין: כמשמעותם בפסקה 1 להגדרה "בעל עניין בתאגיד" בסעיף 1 לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968.
8. בעל שליטה: כמשמעותו בתקנות ניירות ערך - הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים התשנ"ו - 1996.
9. מדד: מדד המחירים לצרכן בישראל, שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
10. סכום מותאם: סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילוי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי החשבון בישראל.
11. סכום מדווח: סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
12. דווח כספי נומינלי: דווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
13. דווח כספי מותאם: דווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילוי הדעת של לשכת רואי החשבון בישראל.

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

- א. בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מספר 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מספר 17 שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה החל מיום 1 בינואר 2004. עד ליום 31 בדצמבר 2003, המשיך הבנק לערוך דוחות מותאמים בהתאם לגילוי דעת 36 של לשכת רואי חשבון בישראל. הבנק מיישם את הוראות התקן ולפיכך הופסקה, כאמור, ההתאמה החל מיום 1 בינואר 2004. זאת בכפוף להוראות מעבר שנקבעו לעניין זה על ידי המפקח על הבנקים.
- ב. הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן. הסכומים המותאמים, כאמור, שנכללו בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות שבוצעו במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים. לפיכך, הדוחות הכספיים לתאריכים ולתקופות הדיווח שאחרי 31 בדצמבר 2003 מוצגים בסכומים מדווחים בהתאם לתקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות והוראות המפקח על הבנקים.
- ג. סכומי הנכסים הלא כספיים אינם מייצגים בהכרח שווי מימוש או שווי כלכלי עדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
- ד. בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

ד. מטבע פעילות ומטבע הצגה

מטבע הפעילות של הבנק הינו שקל חדש. הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח ומעוגלים למיליון הקרוב.

ה. עקרונות הדיווח

1. מאזנים

- שוויין המאזני של השקעות בחברות מוחזקות נקבע על בסיס הדוחות הכספיים בסכומים מדווחים של חברות אלו.
- פריטים לא כספיים אחרים (בעיקר - בניינים וציוד והשקעות המוצגות על פי עלות) מוצגים בסכומים מדווחים.
- פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים היסטוריים לתאריך המאזן.

2. דוחות רווח והפסד

- חלק הבנק בתוצאות הפעילות של חברות מוחזקות, נקבעו על בסיס הדוחות הכספיים בסכומים מדווחים של חברות אלו.
- הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא כספיים (כגון: פחת והפחתות, הוצאות והכנסות מראש) או מהפרשות הכלולות במאזן נגזרות מהתנועה בין הסכום המדווח ביתרת פתיחה לבין הסכום המדווח ביתרת סגירה.
- יתר מרכיבי דוח רווח והפסד (כגון: רווח מפעילות מימון, עמלות תפעוליות) מוצגים בערכים נומינליים.

3. דוח על השינויים בהון העצמי

דיבידנד שהוכרז או שולם בפועל בתקופת הדיווח מוצג בערכים נומינליים.

ו. הצמדה ומטבע חוץ

1. עסקאות במטבע חוץ

עסקאות במטבע חוץ מתורגמות למטבע הפעילות לפי שער החליפין, אשר פורסם על ידי בנק ישראל, שבתוקף בתאריכי העסקאות. נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ בתאריך הדיווח, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף באותו יום. הפרשי שער בגין הסעיפים הכספיים היום ההפרש שבין העלות המופחתת במטבע הפעילות בתחילת התקופה, כשהוא מתואם לריבית האפקטיבית ולתשלומים במשך התקופה לבין העלות המופחתת במטבע חוץ מתורגמת לפי שער החליפין בסוף התקופה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבעות חוץ והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף ביום בו נקבע השווי ההוגן.

2. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

3. להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

2007	2008	2009
מדד המחירים לצרכן:		
97.5	101.2	105.2
חודש דצמבר		
97.0	101.3	105.2
חודש נובמבר		
3.846	3.802	3.775
שער החליפין של הדולר של ארה"ב		
5.659	5.297	5.442
שער החליפין של האירו		
2007	2008	2009
מדד המחירים לצרכן:		
3.4%	3.8%	3.9%
חודש דצמבר		
2.8%	4.5%	3.8%
חודש נובמבר		
הייסוף (פיחות) הריאלי של השקל ביחס ל:		
(9.0%)	(1.1%)	(0.7%)
שער החליפין של הדולר של ארה"ב		
1.7%	(6.3%)	2.7%
שער החליפין של האירו		

ז. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו נדרשת הנהלת הבנק להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ח. דוח על תזרימי המזומנים

הדוח על תזרימי המזומנים מוצג כשהוא מסווג לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות בנכסים, ומפעילות בהתחייבויות ובהון. תזרימי המזומנים מפעילות בנכסים ובהתחייבויות ובהון מוצגים נטו, למעט תנועה בניירות ערך להשקעה ובנכסים לא כספיים.

סעיף המזומנים ושווה המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים מרכזיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים.

ט. בסיס האיחוד

1. חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. השליטה מתקיימת כאשר לבנק קיימת היכולת לקבוע את המדיניות הכספית והתפעולית של הישות בכדי להשיג הטבות ממשאביה ומפעילויותיה. השליטה מתקיימת כאשר הבנק מחזיק, במישרין או בעקיפין, מניות המקנות יותר מ- 50% מזכויות הצבעה בחברת הבת והזכויות למינוי מרבית חברי הדירקטוריון שלה, אלא אם כן קיימות נסיבות המונעות בעליל מהחברה האם יישום השליטה בפועל. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים המבוקרים של הבנק ושל ישויות בהן מתקיימת שליטה של הבנק. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק, למעט במקרים בהם הותר אחרת על ידי המפקח על הבנקים.

2. חברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לבנק השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. השקעה בחברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. ההשקעה כוללת מוניטין או מוניטין שלילי שחושב במועד הרכישה ומוצגת בניכוי הפסדים מצטברים מירידת ערך. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקו של הבנק בהכנסות ובהוצאות של ישויות מוחזקות, המטופלות לפי שיטת שווי המאזני מהיום בו מתקיימת ההשפעה המהותית ועד ליום שבו פסקה להתקיים ההשפעה המהותית. המדיניות החשבונאית של חברות כלולות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הבנק, למעט במקרים בהם הכלל החשבונאי שיושם על ידי החברה הכלולה הוא כלל חשבונאי מקובל בישראל, כלל חשבונאי בינלאומי אם החברה הכלולה היא במדינת חוץ או שהותר אחרת על ידי המפקח על הבנקים.

חלקו של הבנק בתוצאותיהן הכספיות של חברות, כאמור, מוצג לאחר הפחתת עודף העלות שנוצר ברכישתן. עודף העלות שיוחס לנכסים ולהתחייבות מופחת לאורך החיים השימושיים של הנכס. מוניטין ומוניטין שלילי מופחתים בקו ישר על פני 10 שנים.

כאשר חלקו של הבנק בהפסדים עולה על ערך הזכויות של הבנק בחברה כלולה, הערך בספרים של אותן זכויות מופחת לאפס והבנק אינו מכיר בהפסדים נוספים, אלא אם ערב הבנק להתחייבויות החברה הכלולה או שיש לו מחויבות אחרת לתמיכה פיננסית בחברה הכלולה.

באשר לירידת ערך השקעות בחברות כלולות - ראה סעיף כ' להלן.

3. עסקאות שבוטלו באיחוד

יתרות הדדיות בבנק והכנסות והוצאות שטרם מומשו, הנובעות מעסקאות הדדיות, בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים. רווחים שטרם מומשו הנובעים מעסקאות עם חברות כלולות, בוטלו כנגד ההשקעה לפי זכויות הקבוצה בהשקעות אלו. הפסדים שטרם מומשו בוטלו באותו אופן לפיו בוטלו רווחים שטרם מומשו, כל עוד ההפסד לא שיקף ראייה לירידת ערך.

י. ניירות ערך

1. ניירות ערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשני תיקים כלהלן:

א. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך סחירים אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד.

ב. ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך אשר לא סווגו כאיגרות חוב מוחזקות לפדיון (אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון) או כניירות ערך למסחר. מניות שקיים לגביהן שווי הוגן זמין ואגרות חוב נכללות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. מניות שלא קיים לגביהן שווי הוגן זמין נמדדות במאזן לפי עלות. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן לא נכללים בדוח רווח והפסד ומדווחים נטו, השפעה המס, בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר.

2. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. הכנסות ריבית בגין זכויות מוטב שנרכשו (כגון: מכשירים פיננסיים מגובי נכסים מסוג CDO, CLO, MBS), וכן זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, למעט זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה (high credit quality), מוכרות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית, תוך התאמת שיעור הריבית אשר משמש להכרה בהכנסות ריבית לשינויים באומדן תזרימי מזומנים עתידיים. לעניין זה, זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה הן זכויות מוטב שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב, וכן ניירות ערך מגובי נכסים שדירוג האשראי הבינלאומי שלהם הינו לפחות AA.

4. השקעותיו של הבנק בקרנות הון סיכון מטופלות לפי עלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות הון סיכון נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.

5. עלות ניירות ערך שמומשו מחושבת על בסיס "נכנס ראשון יוצא ראשון".

6. לעניין חישוב שווי הוגן - ראה סעיף יג' להלן.

7. לעניין טיפול בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני - ראה סעיף יד' להלן.

8. עסקאות החלפה של ניירות ערך

עסקאות החלפה של אגרות חוב ממשלתיות באגרות חוב ממשלתיות אחרות לפדיון לטווח קצר משנה, נרשמות כרכישת אגרות חוב ממשלתיות במחירי מכר ומכירת אגרות חוב לפי מחירי שוק.

יא. השאלת ניירות ערך

1. השאלות ניירות ערך מלקוח ללקוח או לבנק, בהן הבנק משמש כמתווך מוצגת על ידי הבנק בסעיף "פקדונות בבנקים", בסעיף "אשראי לציבור" ובסעיף "פקדונות הציבור" כל עוד לא הוחזרו ניירות הערך. עסקאות המבוצעות כעסקאות אשראי "רגילות" בהן הבנק משאיל ניירות ערך כנגד תיק הביטחונות והשואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מוצגות כאשראי לציבור לפי שווי שוק ומצטרפות לחבות השואל.
2. השאלות ניירות ערך מהאוצר:

הבנק שואל מהאוצר ניירות ערך, לצורך כיסוי מכירה של ניירות ערך בחסר (של הנוסטרו של הבנק או של לקוחות הבנק).

שאלת ניירות הערך על ידי הבנק מוצגת בסעיף "ניירות ערך שנשאלו". מכירת ניירות הערך בחסר ע"י הנוסטרו מוצגת בסעיף "התחייבויות אחרות" ומכירת ניירות הערך בחסר ע"י לקוחות מוצגת בסעיף "אשראי לציבור".

לעניין העברות ישירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות - ראה סעיף יז' להלן.

יב. מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור

1. במסגרת פעילות הבנק עבור לקוחות ובמסגרת מדיניות ניהול הנכסים וההתחייבויות שנועדה לנהל באופן מבוקר את החשיפה לסיכונים פיננסיים, מבצע הבנק עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים מול לקוחות, בנקים, מסלקת מעו"ף ובנק ישראל. מכשירים אלה כוללים בין השאר: עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד', שעיקרם הגנה מפני חשיפת בסיסי הצמדה, חשיפות מטבע וחשיפות ריבית.
2. הבנק חשוף לסיכונים אשראי, סיכונים נזילות וסיכונים שוק. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים השונים הבנק משתמש במכשירים פיננסיים נגזרים הכוללים בין השאר עסקאות עתידיות, חוזים עתידיים, החלפות פיננסיות, אופציות וכד'. לבנק יש נגזרים המיועדים וכשירים כגידורי שווי הוגן, וכן נגזרים שאינם מיועדים ליחס גידור כשיר.
3. אם נגזר אינו מיועד ליחס גידור כשיר, הנגזר נרשם לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד.
4. ייתכן והבנק יתקשר בחוזה שבפני עצמו אינו מכשיר נגזר, אך הוא מכיל נגזר משובץ. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקקים מיידי לרווח והפסד. במקרים מסוימים (כגון: מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחוזה המארח), בהתאם לתקן חשבונאות האמריקאי 155 (FAS 155), הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן, תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה, כאמור, נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקורות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (remeasurement event), כגון: כתוצאה מצירופי עסקים או שינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.
5. הבנק מפסיק חשבונאות גידור מכאן ואילך כאשר:
 - א. נקבע שהנגזר אינו אפקטיבי עוד בקיזוז השינויים בשווי הוגן או תזרימי המזומנים של פריט מוגדר;
 - ב. נגזר פוקע, נמכר, מבטל או ממומש;
 - ג. הנגזר מפסיק להיות מיועד כמכשיר מגדר, כיוון שקרוב לודאי שהעסקה החזויה לא תתבצע;
 - ד. התקשרות איתנה מגודרת אינה מקיימת עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה;
 - ה. ההנהלה מבטלת את הייעוד של הנגזר כמכשיר מגדר.

כאשר חשבונאות גידור מופסקת, כיוון שנקבע שהנגזר אינו כשיר עוד כגידור שווי הוגן אפקטיבי, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי הוגן אך הנכס או ההתחייבות המגודרים לא יותאמו עוד בגין שינויים בשווי הוגן. כאשר חשבונאות גידור מופסקת כיוון שהפריט המוגדר אינו מקיים עוד את ההגדרה של התקשרות איתנה, הנגזר ימשיך להירשם במאזן לפי שווי הוגן, וכל נכס או התחייבות שנרשמו בהתאם להכרה של התקשרות האיתנה ייגרעו מהמאזן ויוכרו כרווח או כהפסד בדוח רווח והפסד לתקופה השוטפת.
6. הבנק מייעד נגזרים מסוימים כגידורי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של הנגזרים, המגדרים חשיפה לשינוי בשווי הוגן של נכס, התחייבות או התקשרות איתנה, מוכר באופן שוטף בדוח רווח והפסד, כמו גם השינוי בשווי ההוגן של הפריט המוגדר, שניתן לייחס אותו לסיכון המגודר.
7. הבנק פועל בתחום המכשירים הפיננסיים הנגזרים, שהצגתם בדוחות הכספיים מושתתת על בסיס השווי ההוגן, להבדיל מהשווי על פי עקרון הצבירה. חישובי השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנגזרים, בגין המרכיב

המט"חי שלהם, מתבססים על פי הנתונים השוררים בשוקי הכספים הבינלאומיים, ובגין המרכיב של המטבע הישראלי, על שיעורי ריבית לא צמודה וריבית צמודת מדד, להם נקבע אומדן על ידי מחלקת ניהול סיכונים ואשראי של הבנק, בהתחשב במחירי השוק, הנזילות והסחירות הקיימת בשוק המקומי. המרווח בין ריבית המכירה לריבית הקניה, מהווה אף הוא גורם סובייקטיבי המשפיע על חישובי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. רוב העסקאות ממכשירים פיננסיים נגזרים, הינן עסקאות לטווח קצר, אשר בהן סיכון האשראי לא בא לידי ביטוי. בעסקאות ארוכות טווח מרכיב סיכון האשראי נלקח בחשבון בתמחור. השווי ההוגן של אופציות לסוגיהן השונים מתבסס ברובו הגדול, על מודל Black and Scholes והוא מושפע מהתנודתיות הגלומה בשער החליפין, הריבית והמדדים הרלבנטיים לאופציה שהבנק רכש או כתב. לגבי מכשירים פיננסיים נגזרים מורכבים שאין להם שוק סחיר, נערכים, בדרך כלל, חישובי השווי הוגן במערכות מידע פיננסי מובילות בתחום, המשמשות חדרי עסקאות ובנקים בכל העולם (מערכת בלומברג ומערכת Super derivatives).

שיעורי הריבית במטבע הישראלי ובמטבע חוץ לטווחי הזמן השונים, כאמור לעיל, מהווים גם את הבסיס על פיו מחושב השווי ההוגן של הסעיפים המאזניים, כמפורט בבאור 15 ב' לדוחות הכספיים. שיעורי ריבית אלו משמשים גם לחישוב השווי ההוגן של נכסים והתחייבויות שגודרו כנגד מכשירים פיננסיים נגזרים, אם הם עמדו בקריטריונים של גידור, כנדרש על פי הכללים החשבונאיים והנחיות המפקח על הבנקים בנדון.

ג. קביעת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן הינו הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לרצונם (willing parties), כלומר בעסקה שאינה מכירה כפויה או מכירה במהלך פירוק. הבנק קובע את השווי ההוגן כמפורט להלן:

1. ניירות ערך
השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים. במקרים אלו השווי ההוגן של השקעת הבנק בניירות ערך הינו מכפלה של מספר היחידות באותו מחיר שוק. אם מחיר שוק מצוטט אינו זמין, אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר. אומדן השווי ההוגן מתחשב במחירים של נכסים דומים או התחייבויות דומות ובתוצאות של שיטות הערכה שונות בהתאם למפורט בסעיף (4) להלן.
2. מכשירים פיננסיים נגזרים
מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק, וכאשר קיימים מספר שווקים פעילים בהם נסחר המכשיר ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי הנגזר (סיכון שוק, סיכון אשראי וכדומה) בהתאם למפורט בסעיף (4) להלן.
3. מכשירים פיננסיים נוספים שאינם נגזרים
לרוב המכשירים הפיננסיים בקטגוריה זו (כגון: פיקדונות הציבור ופיקדונות בבנקים, אשראי לציבור ואשראי לממשלה, אגרות חוב, כתבי התחייבות נדחים ומלוות שאינם סחירים) לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזמנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.
4. קביעת שווי הוגן בשווקים לא פעילים
הבנק מיישם את הבהרה FSP FAS 157-3, קביעת שווי הוגן של נכס פיננסי בשוק לא פעיל. בהתאם לכך, בקביעת שווי הוגן של ניירות ערך ומכשירים פיננסיים נוספים הנסחרים בשוק לא פעיל, לעתים נעשה שימוש משמעותי בשיקול דעת, לרבות בחינה האם עסקאות בוצעו בתנאי לחץ וכפיה. באותם מקרים בהם אין ציטוט זמין של מחירים בשוק פעיל, השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית ושערי מטבעות ומתחשבות בהנחות אודות גורמים שונים.
5. להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות ששמשו לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים ראה ביאור 15 ב' בדבר יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ד. ירידת ערך מכשירים פיננסיים

1. ניירות ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח האם ירידה בשוויים ההוגן של ניירות ערך המסווגים לתיק הזמין למכירה הינה בעלת אופי אחר מזמני.

הבנק מכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות, בגין ירידת ערך של כל נייר המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו;
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר;
- איגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוגה במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוגה במועד פרסום הדוח לתקופה זו;
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית;
- איגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה;
- נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת דיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי איגרות חוב - העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני.

בנוסף, הבחינה בדבר קיום ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני מתבססת על השיקולים הבאים:

- שיעור ההפסד ביחס לעלות נייר הערך (לגבי איגרות חוב - לעלות המופחתת);
- משך התקופה בה השווי ההוגן של נייר הערך נמוך מעלותו;
- שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו;
- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עליה בשווי ההוגן של נייר הערך או עד לפדיון;
- במקרה של איגרות חוב - שיעור התשואה לפדיון;
- במקרה של מניות - הפחתה של חלוקת דיבידנדים או ביטול שלה.

כמו כן, הבנק מכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בגין זכויות מוטב שנרכשו ובגין זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי הבנק באיגוח נכסים פיננסיים, כאשר מידע עדכני או אירועים אחרים מצביעים על שינוי לרעה צפוי (probable) בתחזית תזרימי המזומנים הנובעים מהמכשיר הפיננסי.

כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. ההפסד המצטבר, המתייחס לנייר ערך המסווג כזמין למכירה שנזקק בעבר לסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר, מועבר לרווח והפסד כאשר מתקיימת בגינו ירידת ערך שאינה בעלת אופי אחר מזמני. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מוכרות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואין נזקפות לרווח והפסד (בסיס העלות החדש).

2. מדיניות ההפרשה לחובות מסופקים

ההפרשה לחובות מסופקים נקבעת באופן ספציפי, ובנוסף נכללות הפרשה כללית והפרשה נוספת, בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נערכת בהתבסס על הערכה זהירה של ההנהלה לגבי הפסדים הגלומים בתיק האשראי, לרבות חבויות בסעיפים חוץ מאזניים. בהערכתה האמורה מביאה ההנהלה בחשבון, בין יתר שיקוליה, את מידת הסיכונים הקשורים באיתנותם הפיננסית של הלואים, על סמך המידע שבידה לגבי מצבם הכספי, פעילותם העסקית, עמידתם בהתחייבויותיהם והערכת שווי הביטחונות שנתקבלו מהם. הכנסות ריבית בגין חוב שנקבע כמסופק אינן נרשמות מתחילת הרבעון בו נקבע החוב כמסופק. עם גביית הריבית נרשמות הכנסות הריבית בסעיף הכנסות מימון אחרות.

ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מבוססת על איכות תיק חבויות הלקוחות, לפי מאפייני סיכון כפי שהוגדרו בהוראות המפקח על הבנקים. בגין כל אחד ואחד ממאפייני סיכון אלה נקבעו שיעורי הפרשה שונים. ההפרשה הנוספת לחובות מסופקים מחושבת על פי השיעורים שנקבעו למאפיינים השונים. ההפרשה הכללית הינה בערכים מותאמים לתום שנת 2004, בסכום שהיווה 1% מסך החבויות שהיו באחריות הבנק וחברות מוחזקות בנקאיות

ליום 31 בדצמבר 1991. השיעור המצטבר של ההפרשה הנוספת והכללית לחובות מסופקים מסך סיכון האשראי הכולל לציבור ליום 31 בדצמבר 2009 הינו 0.2% בדומה ליום 31 בדצמבר 2008 וליום 31 בדצמבר 2007.

מחיקת חובות אבודים נעשית כאשר הבנק הגיע למסקנה כי החוב אינו ניתן לגביה, בעקבות הליכים משפטיים שנקטו או כתוצאה מהסכמים והסדרים שנעשו, רובם במקרים בהם לא ננקטו הליכים משפטיים, והחובות אינם בני גביה או מסיבות אחרות שבגללן החובות אינם ניתנים לגביה.

טו. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

1. הכנסות והוצאות מימון נכללות על בסיס צבירה, למעט המפורט להלן: ריבית שנצברה על חובות בעייתיים, שסווגו כחובות שאינם נושאים הכנסה, אשר מוכרת בדוח רווח והפסד על בסיס הגביה בפועל ועמלות הקצאה למסגרות אשראי, וכן עמלות מעסקי מימון (כגון: עמלות בגין קיבולים, ערבויות ואשראי תעודות) המוכרות ברווח והפסד באופן יחסי לתקופות העסקאות.
2. עמלות תפעוליות בגין מתן שירותים (כגון: מפעילות בניירות ערך ומכשירים נגזרים, מכרטיסי אשראי, ניהול חשבון, טיפול באשראי, הפרשי המרה וסחר חוץ) מוכרות ברווח והפסד כאשר לבנק נצמחת זכאות לקבלתן.
3. הכנסות והוצאות אחרות - מוכרות על בסיס צבירה.
4. ניירות ערך - ראה סעיף י' לעיל.
5. מכשירים פיננסיים נגזרים - ראה סעיף יב' לעיל.
6. בתקופות עוקבות לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הכנסות ריבית מהשקעות במכשירי חוב יוכרו באופן הבא: צבירת ההכנסה בתקופת דיווח מבוצעת בהתבסס על עודף תזרימי מזומנים הצפויים של מכשיר החוב (סכום הבסיס של מכשיר החוב במועד ירידת הערך בעל אופי אחר מזמני הינו שוויו ההוגן). במקרים נדירים בהם לבנק לא קיים אומדן סביר לגבי סכומים ועיתוי של תזרימי המזומנים הצפויים להגבות ממכשיר החוב, הבנק מכיר בהכנסות לפי שיטת השבת העלות או מכיר בהכנסה על בסיס מזומן.

טז. קיזוז מכשירים פיננסיים

1. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:
 - בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
 - קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית.
2. הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים שני התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.
3. הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאינו לבנק סיכון להפסד מהאשראי.

יז. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי 140 (FAS 140), כללי חשבונאות להעברות ושירות של נכסים פיננסיים, ולסילוק של התחייבויות, לצורך הבחנה בין העברות נכסים פיננסיים שירשמו כמכירה לבין העברות אחרות. לאור זאת, מיושם העיקרון לפיו נכס פיננסי שהועבר יוצג במאזן של הצד השולט בו, בין אם הוא מעביר הנכס ובין אם הוא מקבל הנכס. לעניין זה, נקבעו מבחני השליטה המתייחסים לעסקאות העברת נכסים פיננסיים (כגון: עסקאות רכש חוזר, השאלה של ניירות ערך, איגוח הלוואות, מכירה והשתתפות בהלוואות).

התיקונים להוראות הדיווח לציבור חלים על הבנק בנוגע לעסקאות השאלת ניירות ערך, רכש חוזר של ניירות ערך, איגוח נכסים פיננסיים, העברות אחרות של נכסים פיננסיים, מתן שירות לנכסים פיננסיים וסילוק התחייבויות, שבוצעו לאחר 31 בדצמבר 2006 ואשר מנוהלות על פי כללי ניהול לרבות ניהול פיקדונות המרגין שנקבעו בנושא בארה"ב וכפי שפורסמו בטיטוט ניהול בנקאי תקין של המפקח על הבנקים. עסקאות שלא עומדות בכללי הניהול כאמור, טופלו לפי הוראות הדיווח לציבור שלפני אימוץ כללי FAS 140.

ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת או שנרכשו בתנאי מכירה חוזרת, ניירות ערך שנשאלו או שהושאלו, וכן מכשירים פיננסיים אחרים שהועברו או שהתקבלו על ידי הבנק, בהם הבנק לא איבד שליטה על הנכס המועבר

או לא רכש שליטה בנכס שהתקבל, מטופלים כחוב מובטח. בנוסף לכך, על פי הנחיות של הפיקוח על הבנקים ניירות ערך מסוימים שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת לבנק ישראל מטופלים כחוב מובטח. מכשירים פיננסיים שהועברו בעסקאות כאמור, נמדדים לפי אותם עקרונות מדידה שיושמו לפני העברתם. כלומר, ניירות הערך כאמור לא נגרעים מהמאזן, וכנגדם מוצג הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך בסעיף "ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות כאמור, נרשמות לפי סכום המזומן שהתקבל על ידי הבנק במסגרת הסעיף "ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכישה ומכירה חוזרת על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או הוצאות מימון, בהתאמה. הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר אם התקיים אחד מהתנאים הבאים: (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות; או (ב) הבנק שוחרר משפטית בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

יח. בניינים וציוד

1. הכרה ומדידה
פרטי רכוש קבוע נמדדים לפי עלות בנייני פחת שנצבר והפסדים לירידת ערך. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים, יש אורך חיים שונה, הם מטופלים כפרטים נפרדים של הרכוש הקבוע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. רווח או הפסד מגרעת פריט רכוש קבוע נקבעים לפי השוואת התמורה מגרעת הנכס לערכו בספרים, ומוכרים נטו בסעיף "רווח מפעולות בלתי רגילות, לאחר מס" בדוח רווח והפסד.
2. פחת
פחת הוא הקצאה שיטתית של סכום בר-פחת של נכס על פני אורך חייו השימושיים. סכום בר פחת הוא העלות של הנכס, או סכום אחר המחליף את העלות, בנייני ערך השייר של הנכס. פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע, מאחר ושיטה זו משקפת את תבנית הצריכה החזויה של ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בצורה הטובה ביותר. האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושיים וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת כספים ומותאמים בעת הצורך.
3. עלויות תוכנה מוצגות במאזן בסעיף "נכסים אחרים". לגבי הטיפול החשבונאי בעלויות תוכנה - ראה סעיף יט להלן.

יט. נכסים בלתי מוחשיים

1. מוניטין - מוניטין שנוצר כתוצאה מרכישת חברות בנות (לרבות רכישת מיעוט) נכלל בסעיף נכסים אחרים. לפירוט לגבי הכרה לראשונה במוניטין - ראה סעיף ט' לעיל.
2. מדידה עוקבת - מוניטין נמדד לפי עלות בנייני פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. מוניטין בגין השקעות, המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נכלל בערך בספרים של ההשקעה. הפסד מירידת ערך בגין השקעות כאמור אינו מיוחס לאף נכס, לרבות מוניטין, המהווה חלק מהערך בספרים של ההשקעה.
3. עלויות תוכנה - תוכנה אשר נרכשה על ידי הבנק נמדדת לפי עלות בנייני פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.
4. עלויות עוקבות - עלויות עוקבות בגין תוכנה מוכרות כנכס אך ורק כאשר הן מגדילות את ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בנכס בגינו הן הוצאו. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.
5. פחת - פחת נזקף לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של התוכנה, החל מהתקופה בה התוכנה מוכנה לשימוש.

כ. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

הערך בספרים של הנכסים הלא פיננסיים של הבנק, למעט נכסי מיסים נדחים ולרבות נכסים כספיים שהם השקעות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, נבדק בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים המצביעים על ירידת ערך. באם קיימים סימנים כאמור, מחושב אומדן של סכום בר ההשבה של הנכס. בתקופות עוקבות למועד ההכרה הראשונה, מבצע הבנק, אחת לשנה בתאריך קבוע עבור כל נכס, הערכה של סכום בר ההשבה של נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים בלתי מוגדר או שאינם זמינים לשימוש או באופן תכופ יותר, אם קיימים סימנים לירידת ערך.

הסכום בר ההשבה של נכס הינו הגבוה מבין שווי השימוש ומחיר המכירה נטו (שווי הוגן, בניכוי הוצאות מכירה). בקביעת שווי השימוש, מהוון הבנק את תזרימי המזומנים העתידיים החזויים לפי שיעור היוון לפני מסים, המשקף את הערכות השוק לגבי ערך הזמן של הכסף והסיכונים הספציפיים המתייחסים לנכס. למטרת בחינת ירידת ערך, הנכסים אשר אינם ניתנים לבחינה פרטנית מקובצים יחד לקבוצת הנכסים הקטנה ביותר אשר מניבה תזרימי מזומנים משימוש מתמשך, אשר הינם בלתי תלויים בעיקרם בנכסים ובקבוצות אחרות ("יחידה מניבת מזומנים"). למטרת בחינת ירידת ערך של מוניטין, יחידות מניבות מזומנים אליהן הוקצה מוניטין יקובצו כך שהרמה בה תיבחן ירידת הערך תשקף את הרמה הנמוכה ביותר בה המוניטין נתון למעקב למטרת דיווח פנימי אך לא תהיה גדולה ממגזר פעילות. מוניטין שנרכש במסגרת צירוף עסקים מוקצה ליחידות מניבות מזומנים אשר צפויות להניב הטבות מהסניגריה של הצירוף. נכסי מטה הבנק אינם מפיקים תזרימי מזומנים נפרדים. במידה וקיימים סממנים לכך שחלה ירידת ערך בנכס השייך למטה הבנק, נקבע סכום בר השבה של קבוצת היחידות מניבות המזומנים שאותן משרת המטה.

הפסדים מירידת ערך מוכרים כאשר הערך בספרים של הנכס או של יחידה מניבת מזומנים אליה הנכס משתייך עולה על הסכום בר ההשבה, ונזקפים לרווח והפסד. הפסדים מירידת ערך שהוכרו לגבי יחידות מניבות מזומנים, מוקצים תחילה להפחתת הערך בספרים של מוניטין שיוחס ליחידות אלה ולאחר מכן להפחתת הערך בספרים של הנכסים האחרים ביחידה מניבת המזומנים, באופן יחסי.

הפסד מירידת ערך מוניטין אינו מבוטל. באשר לנכסים אחרים, הפסדים מירידת ערך שהוכרו בתקופות קודמות נבדקים מחדש בכל מועד דיווח כדי לקבוע האם קיימים סימנים לכך שההפסדים קטנו או לא קיימים עוד. הפסד מירידת ערך מבוטל אם חל שינוי באומדנים ששימשו לקביעת הסכום בר ההשבה, אך ורק במידה שהערך בספרים של הנכס, אחרי ביטול ההפסד מירידת הערך, אינו עולה על הערך בספרים בניכוי פחת או הפחתות, שהיה נקבע אלמלא הוכר הפסד מירידת ערך.

מוניטין המהווה חלק מחשבון השקעה בחברה כלולה אינו מוכר בנפרד, ולכן אינו נבחן בנפרד בבחינת ירידת ערך. לחילופין, נבחנת ירידת ערך ביחס להשקעה בכללותה, וזאת כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית המצביעה על ירידת ערך.

כא. זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות של יחסי עובד מעביד קיימות עתודות מתאימות על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה. התחייבויות לפיצויי פרישה ופנסיה מכוסות בעיקרן על ידי יעודות אשר מופקדות בקופות גמל לקצבה ולפיצויים. בגין סכומי התחייבויות אשר אינם מכוסים כאמור, נכללה הפרשה בדוחות הכספיים - ראה ביאור 11.

כב. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכות יועציה המשפטיים. מתכונת הגילוי הינה על פי הוראות המפקח על הבנקים, באופן שהתביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות:

1. סיכון צפוי (Probable) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי (Reasonably Possible) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין- 20% ל- 70%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים, אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש (Remote) - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מתחת ל- 20%. בגין תביעה הנכללת בקבוצת סיכון זו לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ונערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

במקרים נדירים הבנק קבע, שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית ולכן לא בוצעה הפרשה.

בביאור 15 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות נכלל גילוי כמותי לסך החשיפות אשר סבירות התממשותן אינה קלושה שלא בוצעה בגין הפרשה, ואשר סכום כל אחת מהן (או צירוף מספר תביעות בנושאים דומים), על פי כתב התביעה, עולה על סכום המהווה שיעור של כ- 10% מהון הבנק. בנוסף, בביאור כאמור נכללו פרטים בדבר התחייבויות תלויות שהסתברות התממשותן קלושה, אך התממשות ההתחייבויות האמורות או ההפסד המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולות התאגיד במתכונת הקיימת.

גכ. מסים על ההכנסה

הוצאת מסים על הכנסה כוללת מסים שוטפים ונדחים. מיסים שוטפים ונדחים נזקפים לדוח רווח והפסד, אלא אם המס נובע מעסקה או אירוע אשר מוכרים ישירות בהון העצמי. במקרים אלו הוצאת המיסים על הכנסה נזקפת להון העצמי. המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך המאזן, והכולל שינויים בחבות המס המתייחסים לשנים קודמות.

ההפרשה למסים על ההכנסה של הבנק וחברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורת והוצאות נלוות".

הבנק מכיר במסים נדחים בהתייחס להפרשים זמניים בין הערך בספרים של נכסים והתחייבויות לצורך דיווח כספי לבין ערכם לצרכי מסים. אולם הבנק אינו מכיר במסים נדחים לגבי ההפרשים הזמניים הנובעים מהשקעה בחברות בנות ובחברות כלולות, במידה ואין זה צפוי שהם יתהפכו בעתיד הנראה לעין. המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך המאזן. הבנק מקזז נכסי והתחייבויות מסים נדחים במידה וקיימת זכות חוקית הניתנת לאכיפה לקיזוז נכסי והתחייבויות מסים שוטפים, והם מיוחסים לאותה הכנסה חייבת במס הממוסה על ידי אותה רשות מס בגין אותה חברה נישומה, או בחברות שונות בקבוצה, אשר בכוונתן לסלק נכסי והתחייבויות מסים שוטפים על בסיס נטו או שנכסי והתחייבויות המסים מיושבים בו זמנית.

נכס מס נדחה בגין הפסדים מועברים ובגין זכות מועברת לקיזוז מס מוכר בספרים במקרים שמימוש המס האמור בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק. נכס מס נדחה בגין הפרשים זמניים יוכר כאשר קרוב לוודאי (probable) שייוצר לגביהם חיסכון במס בעת ההיפוך. יצירה של נכסי מסים נדחים נטו לא תעלה על המיסים השוטפים בתקופת החשבון, אלא במקרים מיוחדים, בהם מימוש המס בעתיד הנראה לעין אינו מוטל בספק.

הבנק עשוי להתחייב בתוספת מס במקרה של חלוקת דיבידנדים בגין חברות מוחזקות. תוספת מס זו לא נכללה בדוחות הכספיים, לאור מדיניות החברות המוחזקות שלא לגרום לחלוקת דיבידנד הכרוכה בתוספת מס לבנק, בעתיד הנראה לעין. במקרים בהם צפויה חברה מוחזקת לחלק דיבידנד מרווחים הכרוכים בתוספת מס לבנק, יוצר הבנק עתודה למס בגין תוספת המס שהוא עשוי להתחייב בה. מס נדחה בגין עסקאות בינחברתיות בדוח המאוחד נרשם לפי שיעור המס החל על החברה הרוכשת.

כד. רווח למניה

הבנק מציג נתוני רווח למניה בסיסי לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

כה. דיווח על מגזרי פעילות

מגזר פעילות הוא מרכיב בתאגיד בנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר ע"י ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו וכן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד. המתכונת לדיווח על מגזרי הפעילות של הבנק נקבעה בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. למידע נוסף ראה באור 26 (ב).

כו. עסקאות עם בעלי שליטה

1. נטילת התחייבות שיפוי או ויתור - סכום ההתחייבות, השיפוי או הויתור נזקף לקרן הון.
2. הלוואה וכתב התחייבות נדחה מתן הלוואה או הנפקת כתב התחייבות נדחה, שנעשו בין הבנק לבין בעל השליטה, לתקופה מוגדרת ושלא בתנאי שוק מוצגים בדוחות הכספיים לפי הערך הנוכחי של החזרים הצפויים המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבית ביום קבלת הלוואה או הנפקת כתב התחייבות הנדחה, אם במועד ההתקשרות היווה ההפרש בין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים לבין הסכום הנקוב בכתב התחייבות הנדחה, או יותר. ההפרש בין סכום הלוואה או הסכום הנקוב בכתב התחייבות הנדחה לבין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים, המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבי האמור, נזקף לקרן הון.
- מתן הלוואה או הנפקת כתב התחייבות נדחה, שנעשו בין הבנק לבין בעל השליטה, שלא נקבע להם מועד פירעון ובמועד ההתקשרות היווה ההפרש בין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים לבין הסכום הנקוב בכתב התחייבות הנדחה חמישה אחוזים או יותר, מוצגים בדוחות הכספיים כהלוואה או ככתב התחייבות נדחה לתקופה של שנה המתחדשים מדי שנה. ההפרש בין סכום הלוואה או הסכום הנקוב בכתב התחייבות הנדחה לבין הערך הנוכחי של החזרים הצפויים, המחושב לפי שיעור הריבית האפקטיבי האמור, נזקף לקרן הון. כאשר אין בכוונת נותן הלוואה או מנפיק כתב התחייבות הנדחה לדרוש את פירעונם וכן אין בכוונת הלווה לפרוע את הלוואה או כתב התחייבות הנדחה בפירעון מוקדם, בכל תקופת דיווח, זוקף הבנק לקרן הון את ההפרש שבין הוצאות המימון על הלוואה או כתב התחייבות הנדחה, המחושבות לפי שיעור עליית המדד התיאום בתקופת הדיווח, לבין הוצאות אלה כשהן מחושבות לפי שיעור הריבית על פי תנאי הלוואה או כתב התחייבות הנדחה.

3. העברת נכס

ההפרשים בין התמורה שנתקבלה ממכירת נכסים לבעל השליטה לבין ערכם הפנקסני של הנכסים בספרי הבנק, נזקף לקרן הון של הבנק. נכסים שנרכשו מבעל השליטה נרשמים בדוחות הכספיים לפי ערכם הפנקסני בספרי בעל השליטה במועד העברתם לבנק, וההפרש לעומת הסכום ששולם עבורם בניכוי המס המתייחס, נזקף להון העצמי.

כז. הצגת התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף

בשל התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף באשר לקרן הסיכונים הכללית ועסקאות המעו"ף שהבנק חייב בהן עבור לקוחותיו, הופקדו בחשבונות נפרדים ניירות ערך על שם המסלקה.

במסגרת סעיף ניירות הערך במאזן, מוצגות יתרות המהוות בטוחות כנגד כל סכום שהבנק יהיה חייב למסלקת מעו"ף, כאמור.

ראה באור 15 (ג) (2) (3), 15 (ד) (1) ו- 15 (ו).

כח. פקדונות מובנים

הבנק משווק פקדונות מובנים ללקוחותיו. פקדונות אלו כוללים אופציות משולבות על ריביות, בסיסים ומדדים שונים. האופציות המשולבות בפקדונות, נמדדו על בסיס כללי המדידה של מכשירים פיננסיים נגזרים, בשונה מהפקדונות המוצגים על פי שווי צבירה. הפקדונות, כולל האופציות המשולבות בהם, מוצגים בסעיף פקדונות הציבור.

כט. יישום לראשונה של תקני חשבונאות

ירידת ערך נכסים - תקן חשבונאות 15 (המתקן), הבהרה מספר 10 ונוסח מחודש של הבהרות מספר 1 ו-6.

בחודש ינואר 2009 פורסמו על ידי המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות תקן חשבונאות 15 (מתקן), ירידת ערך נכסים, הבהרה מספר 10, הטיפול החשבונאי בירידת ערך של השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת, ונוסח מחודש של הבהרות מספר 1 ו-6, הטיפול החשבונאי בירידת ערך השקעה בחברה מוחזקת, שאינה חברה בת והטיפול בירידת ערך נכסים של חברה מוחזקת, שאינה חברה בת, בהתאמה. תקן 15 (מתקן) משנה בעיקר את הטיפול החשבונאי באופן ההקצאה במאוחד של מוניטין ליחידות מניבות מזומנים. הבהרה מספר 10 קובעת כיצד יוקצה הפסד מירידת ערך של חברה מוחזקת שאינה בת, לרבות הטיפול בביטול הפסד מירידת ערך שהוכר בתקופות קודמות.

בהתאם לתקן, לצורך בחינת ירידת ערך, מוניטין שנרכש במהלך של צירוף עסקים, יוקצה ממועד הרכישה לכל אחת מיחידות המניבות-מזומנים או קבוצות של היחידות המניבות-מזומנים של הנרכש ולכל אחת מהיחידות המניבות מזומנים או קבוצות של היחידות מניבות מזומנים של הרוכש, אשר חזויות ליהנות מהסינרגיות של הצירוף, זאת ללא קשר אם נכסים אחרים או התחייבויות אחרות של הגוף שנרכש שיוכו ליחידות או קבוצות של יחידות אלה. בסיס ההקצאה יהיה לפי יחסי שווי הוגן של היחידות נכון ליום הרכישה. כך ירידת ערך של מוניטין תיבחן ברמה המשקפת את הדרך שבה הישות מנהלת את פעילויותיה ואשר אליהן משויך המוניטין. עוד קובע התקן כי כל יחידה או קבוצות של יחידות, אליהן הוקצה המוניטין, תייצג את הרמה הנמוכה ביותר שבה קיים מעקב של מוניטין לצרכי הנהלה פנימיים וכן לא תהיה גדולה ממגזר כפי שנקבע בהתאם לתקן חשבונאות 11, דיווח מגזרי. בכך ביטל התקן את הטיפול החשבונאי שבתקן הקודם לגבי יישום מבחן דו-שלבי לבחינת הכרה בירידת ערך (מבחני 'מעלה-מטה' ו'מטה-מעלה'). הבהרה מספר 10 מנחה כי על ישות לקבוע בכל תאריך מאזן אם קיימים סימנים, המצביעים על ירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה. אם מתקיים סימן, על ישות לאמוד את הסכום בר השבחה של ההשקעה בהתאם להוראות התקן. במידה ומוכר הפסד מירידת ערך, בהתאם לתקן, הפסד זה יוקצה להשקעה בכללותה. ביטול הפסד מירידת ערך של ההשקעה ייעשה אף הוא תוך בחינת ההשקעה בכללותה. בכך מבטלת הבהרה מספר 10 את הכללים שנקבעו בתקן 15 לפני תיקונו לפיהם הקצאת הפסד מירידת ערך של ההשקעה בחברה כלולה הוקצה ראשית למוניטין בחשבון ההשקעה ויתרת הפסד נרשמה כנגד ההשקעה בכללותה.

נוסח מחודש של הבהרה מספר 1 הותאם לטיפול החשבונאי בירידות ערך של חברות מוחזקות כנקבע בתקן 15 (מתקן) ובהבהרה מספר 10.

הוראות התקן וההבהרות ייושמו באופן של מכאן ולהבא. ליישום התקן לא הייתה השפעה מהותית על תוצאות פעילותו של הבנק.

ל. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. תקן חשבונאות מספר 29 - אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים

בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות 29, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS). התקן קובע כי ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 והמחויבות לדיווח על פי תקנותיו של חוק זה, יערכו את דוחותיהן הכספיים לפי תקני IFRS לתקופות המתחילות החל מיום 1 בינואר 2008. האמור אינו חל עדיין על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים. המפקח על הבנקים הודיע, בין היתר, כי במחצית השנייה של שנת 2009 יפרסם את החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. בחודש יוני 2009 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר, בדבר "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)", אשר קובע את אופן האימוץ הצפוי של תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) על ידי תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. בהתאם לחוזר, תאריך היעד לדיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בהתאם לתקני ה-IFRS הינו: בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2011. ממועד זה ואילך ידרשו התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לעדכן את הטיפול החשבונאי בנושאים אלה באופן שוטף, בהתאם להוראות המעבר בתקנים הבינלאומיים חדשים שיפורסמו בנושאים אלה, ובהתאם להבהרות שימסרו על ידי הפיקוח על הבנקים. בנושאים בליבת העסק הבנקאי - החל מיום 1 בינואר 2013, כאשר בכוונת הפיקוח על הבנקים לקבל במהלך שנת 2011 החלטה סופית בנושא זה. ההחלטה הסופית תקבע בהתחשב בלוח הזמנים שיקבע בארה"ב ובהתקדמות תהליך ההתכנסות בין גופי התקינה הבינלאומית והאמריקאית.

בחוזר הובהר כי לאחר השלמת הליך התאמת ההוראות לתקנים הבינלאומיים תיוותר סמכותו של הפיקוח על הבנקים לקבוע הבהרות מחייבות לגבי אופן יישום הדרישות בתקנים הבינלאומיים, וכן לקבוע הוראות נוספות במקרים שבהם הדבר מתחייב לנוכח דרישות רשויות פיקוח במדינות מפותחות בעולם או בנושאים שלגביהם לא קיימת התייחסות בתקנים הבינלאומיים. בנוסף, הפיקוח על הבנקים ישמור על סמכותו לקבוע דרישות גילוי ודיווח.

לפיכך, עד לתאריכי היעד לאימוץ תקני ה-IFRS כאמור לעיל, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי או חברת כרטיסי אשראי ימשיכו להיות ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. למידע בדבר אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסויימים, ראה סעיף 4 ג' בהמשך.

2. תקן חשבונאות מספר 23 - הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה

בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות 23, הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות הכספיים), התשנ"ו-1996, כפי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן קובע כי נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה ימדדו במועד העסקה לפי שווי הוגן וההפרש בין השווי הוגן לבין התמורה שנזקפה בעסקה ייזקק להון העצמי. הפרש בחובה מהווה במהותו דיבידנד ולכן מקטין את יתרת העודפים. הפרש בזכות מהווה במהותו השקעת בעלים ולכן יוצג בסעיף נפרד בהון העצמי שייקרא "קרן הון מעסקה בין ישות לבין בעל השליטה בה".

התקן דן בשלוש סוגיות הנוגעות לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה, כדלקמן: (1) העברת נכס לישות מבעל השליטה, או לחילופין, העברת נכס מהישות לבעל השליטה; (2) נטילת התחייבות של הישות כלפי צד שלישי, במלואה או חלקה, על ידי בעל השליטה, שיפוי הישות על ידי בעל השליטה בה בגין הוצאה, וויתור בעל השליטה לישות על חוב שמגיע לו מהישות, במלואו או בחלקו; ו-(3) הלוואות שניתנו לבעל השליטה או הלוואות שהתקבלו מבעל השליטה. כמו כן, קובע התקן את הגילוי שיש לתת בדוחות הכספיים בנוגע לעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה במהלך התקופה.

במאי 2008 הופץ מכתב על ידי המפקח על הבנקים בו צוין כי נערכת בחינה מחודשת של הכללים שיחולו על תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי לגבי הטיפול בעסקאות בין ישות לבין בעל שליטה בה. על פי המכתב, בכונת הפיקוח על הבנקים לקבוע כי על עסקאות בין תאגיד בנקאי וחברות כרטיסי אשראי לבין בעל שליטה בהם ועל עסקאות בין תאגיד בנקאי לבין חברה בשליטתו יחולו הכללים הבאים:

- תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים;
- בהיעדר התייחסות ספציפית בתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים, ייושמו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב החלים על תאגידים בנקאיים בארה"ב, בתנאי שהם לא סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים;
- בהיעדר התייחסות בכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב יש ליישם את החלקים בתקן 23, בתנאי שאינם סותרים את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים וגם את הכללים המקובלים בארה"ב, כאמור לעיל.

למועד פרסום הדוחות טרם פורסמה הוראה סופית של המפקח על הבנקים בנוגע לאימוץ כללים ספציפיים בנושא ובנוגע לאופן יישומם לראשונה.

3. FAS 166 - טיפול חשבונאי בהעברות נכסים פיננסיים ו-FAS 167 תיקונים להבהרה (FIN 46(R).

בחודש מאי 2009 פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי 166 (FAS 166), העברות ושירות של נכסים פיננסיים תיקון ל-FAS 140 (FAS 166). מבטל את עקרון הישות הכשירה למטרה מיוחדת (QSPE), קובע תנאים מחמירים יותר לטיפול חשבונאי כמכירה בהעברת חלק של נכסים פיננסיים, כולל הבהרות לתנאים לגרעית נכסים פיננסיים, מתקן כללי מדידה בהכרה לראשונה של זכויות שנשמרו (retained interests) וכן מבטל כללי סיווג מחדש של איגוח משכנתאות בערבות (Guaranteed Mortgage Securitization).

במקביל, פרסם ה-FASB את תקן חשבונאות אמריקאי 167 (FAS 167), תיקונים לפרשנות 46 מתוקנת FIN 46 (R) - איחוד ישויות בעלות זכויות משתנות, המתקן כללים שנקבעו ב-FIN 46 (R) בקשר לאיחוד ישויות בעלות זכויות משתנות. FAS 167 מחייב לבחון חובת האיחוד לגבי כל הישויות שקודם לכן הוגדרו כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE), מעדכן קריטריונים לזיהוי ישויות בעלות זכויות משתנות (VIEs), משנה את הגישה לקביעת זהות הנהנה העיקרי (מהגישה המתבססת על מבחנים כמותיים לבחינה איכותית של זיהוי שליטה בזכויות פיננסיות) וכן, מחייב את התאגידים המדווחים לבצע בחינה מחדש של חובת איחוד ה-VIEs בתדירות גבוהה יותר.

בנוסף, FAS 166 וכן FAS 167 קובעים דרישות גילוי חדשות, אשר נדרש לכלול בדוחות הכספיים השנתיים וכן בדוחות כספיים ביניים.

בהתאם לחוזר המפקח על הבנקים מיום 6 לספטמבר 2009 תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי") נדרש ליישם את הכללים שנקבעו ב-FAS 166 ו-FAS 167, לרבות דרישות הגילוי שנקבעו בהם מיום 1 בינואר 2010 ואילך בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בתקנים אלו. ככלל, בהתאם להוראות מעבר אלה נדרש:

- ליישם את דרישות ההכרה והמדידה בתקן לגבי העברות של נכסים פיננסיים שיבוצעו ביום 1 בינואר 2010 ואילך.

- לבחון ביום 1 בינואר 2010 ואילך האם נדרש לאחד בהתאם ל-FAS 167 ישויות שהוגדרו לפי הכללים הישנים כישויות כשירות למטרה מיוחדת (QSPE).

כמו כן, תאגיד בנקאי רשאי לא לתת גילוי למספרי השוואה לשנת 2009, לגבי דרישות גילוי שנוספו לראשונה בשל חוזר של הפיקוח על הבנקים. ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של FAS 166 ו-FAS 167 אינה מהותית.

4. מדידות שווי הוגן, חלופת השווי הוגן ואימוץ תקני דיווח כספי בינלאומי (IFRS) מוסימים

ביום 31 בדצמבר, 2009 פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא "מדידות שווי הוגן, חלופת השווי הוגן, אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מוסימים" (להלן: החוזר). החוזר מאמץ את:

- א תקן חשבונאות אמריקאי 157, בנושא מדידות שווי הוגן (להלן: FAS 157)
- ב תקן חשבונאות אמריקאי 159, בנושא חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות (להלן: FAS 159)
- ג תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מוסימים.

א. FAS 157 - מדידת שווי הוגן

FAS 157 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג (רמה 1,2,3) שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, FAS 157 מרחיב את דרישות הגילוי למדידות שווי הוגן. יישום הכללים שנקבעו ב FAS 157 יחייב הפסקת השימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor) בחישוב השווי הוגן וכן יחליף את ההנחיות של EITF 02-3, סוגיות בטיפול החשבונאי בחוזים נגזרים המוחזקים לצורך מסחר וחוזים בסחר באנרגיה ופעילויות ניהול סיכונים, האוסרות את ההכרה ברווחים של היום הראשון (day one profits) והמחייבות לקבוע את השווי הוגן של מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל לפי מחיר העסקה. בנוסף, FAS 157 דורש מהתאגיד הבנקאי לשקף את הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי הוגן של חוב, לרבות נגזרים, אשר הונפק על ידו ונמדד לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע יכול לול את סיכון האשראי של התאגיד הבנקאי, אך לא יהיה מוגבל לסיכון זה בלבד.

FAS 157 יחול מיום 1 בינואר, 2011 ואילך ויאומץ לראשונה במתכונת מוגבלת של יישום למפרע. לאור זאת, FAS 157 ייושם מכאן ולהבא, למעט מכשירים פיננסיים אשר נמדדו לפני היישום לראשונה של FAS 157, באופן המפורט להלן:

1. פוזיציות במכשירים פיננסיים הנסחרים בשוק פעיל שנמדדו בשווי הוגן תוך שימוש בפקטור גודל ההחזקה (blockage factor).
2. מכשירים פיננסיים שנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה על פי חלק א' 1 להוראות הדיווח לציבור, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם להנחיות בהערת שוליים 3 של EITF 02-3.
3. מכשירים פיננסיים מעורבים הנמדדים בשווי הוגן במועד ההכרה לראשונה, תוך שימוש במחיר העסקה בהתאם לחלק א' 1 להוראות הדיווח לציבור.

במועד היישום לראשונה, ההפרש בין היתרות המאזניות של המכשירים הפיננסיים הני"ל לבין ערכי השווי הוגן של אותם מכשירים יוכר כהשפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים ליום 1 בינואר, 2011, אשר תוצג בנפרד. דרישות הגילוי החדשות, לרבות הגילוי הנדרש בדוחות שנתיים בלבד, יישמו ברבעון הראשון של שנת 2011 ללא חובת יישום של דרישות הגילוי הני"ל על דוחות כספיים לתקופות שהוצגו לפני היישום לראשונה של FAS 157. לצורך קביעת סכום ההתאמה שירשם כהשפעה מצטברת ליתרת פתיחה של העודפים ליום 1 בינואר, 2011 ולוידא ההתאמה של שיטות ההערכה של התאגיד הבנקאי לעקרונות של "מחיר היציאה" ולהנחיות אשר נקבעו ב FAS 157, התאגיד הבנקאי יידרש לבחון מחדש את שיטות ההערכה המיושמות על ידו למדידת שווי הוגן. בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחר (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

לאור האמור לעיל, הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של FAS 157.

ב. תקן חשבונאות אמריקאי 159, חלופת השווי הוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

מטרת FAS 159 הינה לאפשר הפחתת תנודתיות ברווחים מדווחים אשר נובעת ממדידה של נכסים מגודרים והתחייבויות מגודרות ומכשירים נגזרים מגדרים לפי בסיסי מדידה שונים.

FAS 159 יאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מגודרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי הוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי הוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי הוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי הוגן כאמור לעיל תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף FAS 159 קובע דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, בחוזר הובהר כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי הוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי הוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי הוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מפיקוח על הבנקים.

FAS 159 יחול מיום 1 בינואר, 2011 ואילך. יישום באימוץ למפרע או יישום באימוץ מוקדם אסורים. הוראות המעבר של המפקח על הבנקים מתייחסות ליישום לגבי פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה וכן לניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון באופן הבא:

- יישום על פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה: תאגיד בנקאי רשאי לבחור בחלופת השווי ההוגן עבור פריטים כשירים הקיימים במועד התחילה. במקרים אלה, היתרות המאזניות של פריטים כשירים אלה יותאמו לשווי הוגן וההשפעה של המדידה מחדש הראשונה בשווי הוגן תיזקף כהתאמה בגין השפעה מצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים. כמו כן, תאגיד בנקאי הבוחר בחלופת השווי ההוגן לפריטים הקיימים במועד התחילה, יכלול גילויים נרחבים נדרש בחוזר בדוח הכספי השנתי ובדוח הכספי ביניים הראשון שלו לשנת 2011.
- ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך מוחזקים לפדיון: ניירות ערך זמינים למכירה וניירות ערך המוחזקים לפדיון, המוחזקים במועד התחילה, כשירים לחלופת השווי ההוגן באותו מועד. אם חלופת השווי ההוגן נבחרת עבור נייר ערך כלשהו מבין ניירות ערך אלה במועד התחילה, רווחים והפסדים צבורים שטרם מומשו במועד זה יכללו בהתאמה בגין השפעה מצטברת, ונייר הערך האמור ידווח ממועד זה כנייר ערך למסחר. כמו כן, ינתן גילוי נפרד לסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שסווגו מחדש מרווח כולל אחר מצטבר ולסכום הרווחים וההפסדים שטרם מומשו שלא הוכרו קודם לכן. הבחירה בעת האימוץ לראשונה, בחלופת השווי ההוגן עבור נייר ערך קיים המוחזק לפדיון לא תגרום להטלת ספק בכוונה של תאגיד בנקאי להחזיק בעתיד באגרות חוב אחרות עד לפדיון.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ התקן על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישום לראשונה של FAS 159.

ג. אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים

בהתאם לחוזר אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מסוימים, המטפלים בנושאים שאינם בליבת העסק הבנקאי. בפרט, בחוזר אומצו תקני דיווח כספי בינלאומיים בנושאים המפורטים להלן:

1. IAS 8 בנושא מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות
2. IAS 21 בנושא השפעות השינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
3. IAS 33 בנושא רווח למניה
4. IFRS 2 בנושא תשלום מבוסס מניות
5. IAS 29 בנושא דיווח כספי בכלכלות היפר-אינפלציוניות
6. IAS 34 בנושא דיווח כספי לתקופות ביניים
7. IFRS 3 (2008) בנושא צירופי עסקים
8. IAS 27 (2008) בנושא דוחות כספיים מאוחדים ונפרדים
9. IAS 28 בנושא השקעות בחברות כלולות
10. IAS 36 בנושא ירידת ערך נכסים
11. IAS 17 בנושא חכירות
12. IAS 16 בנושא רכוש קבוע
13. IAS 40 בנושא נדל"ן להשקעה

תקני דיווח כספי בינלאומיים המפורטים לעיל ופרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) המתחייבים אליהם יאומצו בהתאם לעקרונות הבאים:

- במקרים בהם לא קיימת התייחסות ספציפית בתקנים או בפרשנויות לנושאים מהותיים או שקיימות מספר חלופות לטיפול בנושא מהותי, תאגיד בנקאי יפעל לפי הנחיות יישום ספציפיות שנקבעו על ידי המפקח.
- במקרים שבהם עולה סוגיה מהותית אשר אינה מקבלת מענה בתקנים הבינלאומיים או בהוראות היישום של המפקח, תאגיד בנקאי יטפל בסוגיה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שחלים ספציפית על נושאים אלו.
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי אחר שאומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות התקן הבינלאומי.
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה לתקן בינלאומי שלא אומץ בהוראות הדיווח לציבור, יפעל התאגיד הבנקאי בהתאם להוראות הדיווח ובהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בישראל.
- במקומות בהם קיימת בתקן בינלאומי הפניה להגדרה של מונח שמוגדר בהוראות הדיווח לציבור, תבוא הפניה להגדרה בהוראות במקום ההפניה המקורית.

תאגידים בנקאיים יישמו את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים המפורטים לעיל, ואת הפרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) שמתייחסות ליישום תקנים אלה החל מיום 1 בינואר, 2011 ואילך. היישום לראשונה של תקני דיווח כספי בינלאומיים אשר אומצו בחוזר זה יבוצע בהתאם להוראות מעבר שנקבעו בתקני דיווח כספי הבינלאומיים האלה, לרבות תיקון למפרע של מספרי השוואה כאשר נדרש. מיום 1 בינואר, 2011 ואילך תאגיד בנקאי יעדכן באופן שוטף את הטיפול החשבונאי בנושאים המטופלים בחוזר בהתאם למועד התחילה והוראות המעבר שייקבעו בתקני דיווח כספי בינלאומיים חדשים שיפורסמו. בנושאים אלה ובהתאם לעקרונות האימוץ והבהרות של הפיקוח על הבנקים.

הבנק בוחן את השלכות אימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים על הדוחות הכספיים, ובשלב זה אין באפשרותו לאמוד את ההשפעה הצפויה מיישומם לראשונה.

לא. הוראה בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

ביום 31.12.07 פורסם חוזר המפקח על הבנקים בנושא: "המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן - "החוזר" או "ההוראה"). חוזר זה מבוסס, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רגולטוריות מתייחסות של מוסדות הפיקוח על הבנקים ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב. העקרונות המנחים שבבסיס החוזר, מהווים שינוי מהותי ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

על פי החוזר נדרש התאגיד הבנקאי לקיים הפרשה להפסדי אשראי ברמה מתאימה (appropriate), כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים (estimated) בהתייחס לתיק האשראי שלו. בנוסף לאמור לעיל, על פי החוזר, נדרש לקיים כחשבון התחייבותי נפרד, הפרשה ברמה מתאימה, כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים הקשורים למכשירי אשראי חוץ מאזניים, כגון: התקשרויות למתן אשראי וערבויות. ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי תוערך, באחד משני מסלולים: "הפרשה פרטנית" ו"הפרשה קבוצתית". לעניין זה, "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" - תיושם עבור כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות ביותר חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן לגבי החובות האחרים שמזוהים על ידי הבנק לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תוערך בהתבסס על תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב הינו מותנה בביטחון או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי. "הפרשה ספציפית להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי" - תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדירור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הספציפית להפסדי אשראי בגין חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, למעט הלוואות לדירור לגביהם חושבה הפרשה ספציפית מזערית לפי עומק הפיגור, תחושב בהתאם לכללים שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי 5, (Contingencies Accounting for FAS 5), בהתבסס על אומדן עדכני של שיעור הפסדי העבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות של חובות בעלות מאפייני סיכון דומים. ההפרשה הנדרשת בהתייחס למכשירי האשראי החוץ מאזניים תוערך בהתאם לכללים שנקבעו ב-FAS 5.

בנוסף לכך, נקבעו בהוראה הגדרות וסיווגים שונים של סיכון אשראי מאזני וחוזי מאזני, כללי הכרה בהכנסות ריבית מחובות פגומים וכן כללי מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר, נקבע בחוזר כי יש למחוק חשבונאית כל חוב המוערך על בסיס פרטני שנחשב אינו בר גביה ובעל ערך נמוך כדי כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח. לגבי החובות המוערכים על בסיס קבוצתי, נקבעו כללי המחיקה בהתבסס על תקופת פיגור שלהם והכל כתלות בהיותם של החובות מובטחים על ידי דירת מגורים, למעט הלוואות לדירור בגין נערכת הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור, חובות שמובטחים בביטחון שאינו דירת מגורים, חובות שאינם מובטחים, חובות של לווים בפשיטת רגל וחובות שנוצרו במרמה.

בהתאם להוראה שפורסמה ביום 18 בפברואר 2010, הוראה זו תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1.1.11 (להלן - "מועד היישום הראשון") ואילך. ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות.

- לחילופין במועד היישום הראשון תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יידרשו, בין היתר:
- למחוק חשבונאית כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים למחיקה חשבונאית,
 - לסווג בסיווג של השגחה מיוחדת, נחות, או פגום, כל חוב אשר עומד בתנאים לסיווג כאמור,
 - לבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו ולא שולמו בגין כל חוב אשר במועד זה עומד בתנאים המתייחסים, וכן:
 - לבחון את הצורך בהתאמת יתרת מסים שוטפים ומסים נדחים לקבל ולשלם. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1.1.11 לדרישות הוראה זו, לרבות דרישות קביעת ההפרשה, יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

לעניין זה, הובהר כי למרות ההגדרה לפיה חוב בעייתי שאורגן מחדש הינו חוב פגום, תאגיד בנקאי וחברת כרטיסי אשראי אינם נדרשים לסווג כפגום, חוב אשר אורגן מחדש לפני יום 1.1.2007, כל עוד שהחוב אינו פגום בהתבסס על התנאים שנקבעו בהסכם הארגון מחדש.

ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין התאגיד הבנקאי ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל.

בהמשך להוראה המקורית מיום 31 בדצמבר 2007, ביום 27 באוגוסט 2009 פורסמה ע"י המפקח על הבנקים טיוטת הוראה הכוללת בעיקר עדכונים והבהרות להנחיות שנקבעו בהוראה המקורית, וכן עדכונים להנחיות מסוימות הכלולות בהוראות ניהול בנקאי תקין, במטרה להתאים את הכללים והמינוחים הקיימים, למונחים ולהנחיות החדשים שנכללו בהוראה המקורית ובטיטוט ההוראה הנוכחית (להלן: "טיטוט ההוראות החדשות").

בטיטוט ההוראות החדשות הוצעו, בין היתר, השינויים הבאים:

- דחיית יישום הכללים שנקבעו בהוראה המקורית ובטיטוט ההוראות החדשות ליום 1 ביולי 2010.
- ביטול סעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325, בדבר "ניהול מסגרות אשראי", הנוגעים להיבטים חשבונאיים של סווג חשבונות מסוימים כבעייתיים, והכרה בהכנסות ריבית. נושאים אלו יטופלו במסגרת ההוראה הכללית למדידת הפרשות להפסדי אשראי וגילוי לגבי חובות בעייתיים.
- במטרה לפשט את הכללים למדידת הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הדורשות שימוש במודלים סטטיסטיים מורכבים והיסטוריית נתונים לגבי מחיקות חשבונאיות, שלא קיימות במערכת הבנקאית. נכללה בטיטוט ההוראה הוראת שעה שתיושם בין השנים 2010-2012 (להלן: "תקופת המעבר"), המכילה מודל פשוט יותר לחישוב ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.
- במטרה להתאים את ההגדרות והמונחים הכלולים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 315, בדבר "הפרשה נוספת לחובות מסופקים", למונחים שנכללו בטיטוט ההוראות החדשות. החל מיום 1 ביולי 2010 ישונה המונח "חובות בעייתיים" למונח "סיכון אשראי בסיווג שלילי" וסיכון אשראי בהשגחה מיוחדת, וכן הוא יכלול שלושה סוגי חובות כאמור: "חובות פגומים", "חובות נחותים" ו- "חובות בהשגחה מיוחדת".

שיעורי ההפרשה הנוספת שיחולו על הסוגים השונים של החובות הבעייתיים יהיו כדלקמן:

סיכון אשראי "בהשגחה מיוחדת" - 1%

סיכון אשראי "נחות" - 2%

סיכון אשראי "פגום" - 4%

דיווח לפיקוח על הבנקים על השינויים הצפויים בהון העצמי, באשראי לציבור ובסיכון האשראי ליום 31 בדצמבר 2009, לו ייושמו ההוראות החדשות באותו תאריך.

לכלול בדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2010 ביאור "פרופורמה" שיפרט את ההשפעה הצפויה מיישום ההוראה על הסעיפים המאזניים העיקריים, לו הייתה ההוראה מיושמת באותו מועד.

למסור לפיקוח על הבנקים הצהרה, שתיחתם ע"י יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל והחשבונאי הראשי, לגבי הבקרה הפנימית על דוח כספי שיושמה על ידי הבנק לצורך קביעת יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור, וההפרשות להפסדי אשראי שנכללו בביאור "פרופורמה" ליום 30 ביוני 2010, להעריך את האפקטיביות של בקרה זו ולציין כי האפקטיביות בוקרה ע"י ר"ח המבקרים.

בדבר ההוראה מיום 18 בפברואר 2010, ראה עדכונים והנחיות נוספות בעמוד 38 בדוח הדירקטוריון.

יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית מחשובית על מנת להבטיח תהליך של הערכה וביצוע של הפרשה להפסדי אשראי, לרבות מערכות בקרה פנימיות לבדיקת יישום נאות של ההוראה ותקינות אפקטיביות השיטה לחישוב ההפרשה.

לאור העובדה כי הבנק נשען בתחומים רבים על המערכות התפעוליות ויחידות המטה של הבנק הבינלאומי, הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת ההערכות הקבוצתית של הבנק הבינלאומי (החברה האם).

בשנת 2008 נערך הבנק ללמידת ההוראה ואופן יישומה. בנוסף, במסגרת הערכות הקבוצה, הוקמה מינהלת לביצוע ההוראה, והוגדרה תכולת הפרויקט והגופים הרלוונטיים ליישומה. בשנת 2009 החלו שלבי פיתוח המערכת והממשקים הרלוונטיים, אפיונם ומחשובם והחלו בדיקות מסירה וקבלה. בשנת 2010, במקביל להשלמת פיתוח הממשקים, תבוצענה בדיקות קבלה ואינטגרציה למערכת, ייכתבו נהלי עבודה ויותאמו הנהלים הקיימים ותתקיים הדרכה ליחידות הבנק השונות בהטמעת המערכת החדשה. יש לציין, כי מדובר בפרויקט מורכב המשפיע על תחומים רבים בבנק, לרבות מערכות המחשוב, הדיווח והתפעול. ליישום ההוראה צפויות השלכות על מערכת היחסים העתידית שבין הבנק ללקוחותיו, הנובע מהדרישה ליישם עקרונות המתאימים לסביבה העסקית בארה"ב - בסביבה העסקית הקיימת בישראל. ההוראה כוללת החמרה בדרישות התייעוד ודרישות להערכה וביצוע הפרשה להפסדי אשראי הצפויים בגין חובות בסיווגים שונים (מאלו הקבועים כיום בהוראת הדיווח לציבור ובהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314, בדבר "טיפול בחובות בעייתיים"), ובגין חשיפות האשראי החוץ מאזניות. בנוסף, יישום ההוראה מחייב הערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות - שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי העקרונות המוצעים.

בהתאם לדרישת בנק ישראל, ביצע הבנק הערכה ראשונית של השלכות יישום ההוראה בדוחותיו. הערכת הבנק התייחסה לחובות מהותיים בלבד (מעל לסף שנקבע), והתבססה, בין היתר, במקרים מסויימים על הערכות ופרשנויות סובייקטיביות. על פי הערכה זו, ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה על הבנק, נכון ליום 31.12.09 מסתכמת בהגדלת הפרשה לחובות מסופקים בכ- 30.0 מיליוני ש"ח, לפני השפעת המס. הסכום נובע ממחיקת קרן וביטולי ריבית צבורה של חובות שיוגדרו כפגומים עקב טיפול משפטי ממושך, וזאת למרות שהחובות מובטחים היטב והבנק צופה את פרעונם המלא של החובות, כולל הריבית הצבורה בגינם.

באור 2: מזומנים ופקדונות בבנקים

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2008	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,132.7	1,520.5	2,132.7	1,520.5
מזומנים ופקדונות בבנק ישראל ¹			
695.1	1,181.3	694.5	1,180.3
פקדונות בבנקים מסחריים			
2,827.8	2,701.8	2,827.2	2,700.8
סך הכל מזומנים ופקדונות בבנקים			
2,803.5	² 2,670.1	2,802.9	² 2,669.1
מזה: מזומנים, פקדונות בבנקים ופקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים			

1 פקדונות יומיים לניהול הנזילות השוטפת של הבנק.
2 מוין מחדש.

באור 3: ניירות ערך

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	הפסדים ⁸	מיליוני ש"ח
1,323.8	1,323.9	4.2	(4.3)	1,323.8
335.7	342.5	1.1	4(7.9)	335.7
6.3	6.3	-	-	6.3
1,665.8	1,672.7	5.3	6(12.2)	1,665.8

ההרכב במאוחד

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות⁵

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
737.1	729.8	11.8	(4.5)	737.1
94.8	95.2	1.2	(1.6)	94.8
0.5	0.5	-	-	0.5
832.4	825.5	13.0	7(6.1)	832.4
2,498.2	2,498.2	18.3	(18.3)	2,498.2

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 בדצמבר 2009				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	הפסדים	מיליוני ש"ח
1.2	1.3	-	(0.1)	1.2

אגרות חוב מגובות במשכנתאות⁹

1. עלות מופחתת לאחר ניכוי הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני.
2. נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
3. מתוך ההשקעה בניירות ערך סך של 209.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס") (ראה גם דיווח בדבר חשיפות לבנקים זרים עמוד 71), 108.0 מיליוני ש"ח אגרות חוב של בנקים בישראל, 1.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות ביטוח, 12.3 מיליוני ש"ח אגרות חוב של חברות בבעלות מדינת ישראל וסך של 99.6 מיליוני ש"ח אגרות חוב קונצרניות.
4. מזה: 4.8 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב קונצרניות ו- 3.1 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס"). (שנת 2008 - 40.0 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב קונצרניות ו- 18.7 מיליוני ש"ח קרן הון שלילית בגין אגרות חוב של בנקים בחו"ל ("יורובונדס")).
5. מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, והמוצגות לפי עלות ומוחזקות באופן פרטי.
6. כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
7. נזקפו לדוח רווח והפסד.
8. פוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשך מעל 12 חודשים, הינן בסך 6.6 מיליוני ש"ח, (שנת 2008 - 9.3 מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1,460.5	1,449.2	22.0	(10.7)	1,460.5
586.1	642.9	1.9	⁴ (58.7)	586.1
9.1	9.1	-	-	9.1
2,055.7	2,101.2	⁶ 23.9	⁶ (69.4)	2,055.7

ההרכב במאוחד

1. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות⁵

סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ²
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
752.6	755.6	6.9	(9.9)	752.6
106.8	104.7	2.9	(0.8)	106.8
15.6	15.6	-	-	15.6
875.0	875.9	⁷ 9.8	⁷ (10.7)	875.0
2,930.7	2,977.1	33.7	(80.1)	2,930.7

2. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב ומלוות ממשלתיים

אגרות חוב של אחרים

מניות

סך הכל ניירות ערך למסחר

סך הכל ניירות ערך

להלן מידע באשר לנתוני העלות המופחתת של אגרות חוב מגובות נכסים הכלולות בתיק הזמין למכירה:

31 בדצמבר 2008				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות) ¹	רווח כולל אחר מצטבר	שווי הוגן ²	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.3	1.3	-	-	1.3

אגרות חוב מגובות במשכנתאות⁹

9 הבנק מחזיק באגרות חוב מגובות במשכנתאות שהינן ניירות ערך זרים, בסך 1.2 מיליוני ש"ח (31.12.08 - 1.3 מיליוני ש"ח), המדורגות ברמת דירוג AAA, המונפקות על ידי FHLMC ובעלות מח"מ של 4.0 שנים. רוב נכסי הבסיס המגבים את האג"ח הינם של RMBS של משכנתאות למגורים. בנוסף, הבנק מחזיק באגרות חוב מגובות במשכנתאות שהינן ניירות ערך ישראליים, המדורגות ברמת דירוג C, המונפקות על ידי גופים פיננסיים אחרים ובעלות מח"מ ממוצע של 3 שנים. בגין ניירות ערך אלו בוצעה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, כך ששוויין של אגרות חוב אלו במאזן הינו אפס.

אגרות החוב נושאות ריבית קבועה. בשנת 2009 נרשמה ברווח והפסד הפרשה לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, בסך 13.7 מיליוני ש"ח, (בשנת 2008 - 15.4 מיליוני ש"ח). לצורך קביעת ירידת הערך הסתמכה הנהלת הבנק על פרמטרים שונים, כגון: שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך, משך הזמן בו היה נייר הערך נמוך מעלותו ושינוי בדירוג נייר הערך.

בדבר ירידת ערך מכשירים פיננסיים ראה ביאור 1 י"ד. 11 היקף עסקאות ההחלפה לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009 הינו כ- 235 מיליוני ש"ח.

הערות:

- א. באשר להתחייבות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף, מסלקת הבורסה ו-EUROCLEAR, ראה באורים 15 (ג) (2) (3) (4) ו-15 (ד) (1) (2) ו-15 (ה) (4).
 ב. באשר לשעבודים על אגרות חוב לטובת בנק ישראל - ראה באור 15 (ד) (3).
 ג. פרוט תוצאות הפעולות בהשקעות באגרות חוב - ראה באור 17 (ה).
 ד. פרוט תוצאות הפעולות בהשקעות במניות - ראה באור 19.

באור 4: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר		
2008	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. ההרכב במאוחד		
1,942.0	2,032.3	אשראי
10.4	10.5	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים ¹
1,931.6	2,021.8	סך הכל אשראי לציבור

1. ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים נוכתה מסעיפי האשראי המתאימים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר	
2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.6	2.2
21.3	21.2
22.9	23.4
5.6	1.6
0.2	1.2
5.8	2.8
1 ⁻	4.0
-	0.2
1.7	85.0

ב. האשראי לציבור כולל:

אשראי ללווים בעייתיים

א. אשראי אשר אינו נושא הכנסה:

במטבע ישראלי לא צמוד

במטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)

סך הכל אשראי אשר אינו נושא הכנסה:

ב. אשראי שאורגן מחדש:

במטבע ישראלי לא צמוד

במטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למט"ח)

סך הכל אשראי שאורגן מחדש:

ג. אשראי בפיגור זמני:

יתרה

ריבית שנזקפה לדוח רווח והפסד בגין אשראי זה

ד. חובות בהשגחה מיוחדת:

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

באור 4: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009			
הפרשה ספציפית ¹	הפרשה נוספת ²	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			ג. הפרשה לחובות מסופקים, במאוחד ובבנק
34.4	10.4	44.8	יתרת הפרשה לתחילת השנה
1.5	1.5	3.0	הפרשות בשנת החשבון
(5.5)	(1.4)	(6.9)	הקטנת הפרשות
(4.0)	0.1	(3.9)	סכום שנזקק לדוח רווח והפסד
(6.2)	-	(6.2)	מחיקות
24.2	10.5	34.7	יתרת הפרשה לסוף השנה

1 לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים, לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
 2 כולל הפרשה כללית לחובות מסופקים בהתאם להוראות בנק ישראל.

31 בדצמבר 2007			31 בדצמבר 2008		
סך הכל	הפרשה נוספת ²	הפרשה ספציפית ¹	סך הכל	הפרשה נוספת ²	הפרשה ספציפית ¹
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
59.5	11.4	48.1	57.9	10.7	47.2
7.8	0.3	7.5	2.8	0.9	1.9
(6.5)	(1.0)	(5.5)	(7.2)	(1.2)	(6.0)
1.3	(0.7)	2.0	(4.4)	(0.3)	(4.1)
(2.9)	-	(2.9)	(8.7)	-	(8.7)
57.9	10.7	47.2	44.8	10.4	34.4

באור 4: אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009			תחום	ד. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל אשראי של לווה ¹ :
סיכון אשראי ³ מיליוני ש"ח	אשראי מיליוני ש"ח	מספר לווים ²	אלפי ש"ח	
0.1	0.7	1,173	עד 10	
5.6	1.8	464	מ- 10 עד 20	
10.0	3.8	459	מ- 20 עד 40	
29.0	10.3	673	מ- 40 עד 80	
33.1	11.3	404	מ- 80 עד 150	
36.1	17.9	250	מ- 150 עד 300	
53.0	20.1	170	מ- 300 עד 600	
80.1	36.5	134	מ- 600 עד 1,200	
103.7	32.7	86	מ- 1,200 עד 2,000	
190.6	106.1	106	מ- 2,000 עד 4,000	
197.6	159.0	68	מ- 4,000 עד 8,000	
394.9	304.7	59	מ- 8,000 עד 20,000	
310.3	230.3	22	מ- 20,000 עד 40,000	
1,137.4	389.5	19	מ- 40,000 עד 200,000	
310.2	293.0	2	מ- 200,000 עד 400,000	
5.0	414.6	1	מעל 400,000 ⁴	
2,896.7	2,032.3	4,090	סך הכל	

31 בדצמבר 2008			תחום	
סיכון אשראי ³ מיליוני ש"ח	אשראי מיליוני ש"ח	מספר לווים ²	אלפי ש"ח	
2.1	0.6	2,145	עד 10	
4.6	1.4	421	מ- 10 עד 20	
10.1	3.7	471	מ- 20 עד 40	
25.0	8.2	579	מ- 40 עד 80	
28.0	9.0	340	מ- 80 עד 150	
39.0	13.8	249	מ- 150 עד 300	
53.4	23.9	180	מ- 300 עד 600	
88.8	40.9	149	מ- 600 עד 1,200	
101.9	25.7	77	מ- 1,200 עד 2,000	
164.0	82.9	84	מ- 2,000 עד 4,000	
198.0	105.5	55	מ- 4,000 עד 8,000	
270.6	356.2	48	מ- 8,000 עד 20,000	
466.8	312.6	28	מ- 20,000 עד 40,000	
684.0	571.0	17	מ- 40,000 עד 200,000	
156.8	386.6	2	מ- 200,000 עד 400,000 ⁴	
2,293.1	1,942.0	4,845	סך הכל	

1 לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

2 מספר הלווים לפי סה"כ אשראי וסיכון אשראי.

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת החבות של לווה.

4 תקרת האשראי במדרגה העליונה הינה 419.6 מיליוני ש"ח (יתרה בניכוי קיזוזים מותרים - 81.1 מיליוני ש"ח).
(31.12.08 - 295.4 מיליוני ש"ח, יתרה בניכוי קיזוזים מותרים - 60.5 מיליוני ש"ח).

באור 5: השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר			
2009	2008	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
א. ההרכב:			
(1) חברות מאוחדות			
-	-	-	96.0
השקעה במניות			
-	-	-	4.0
השקעות בהלוואות בעלים ושטרי הון			
-	-	-	0.2
השקעות אחרות			
-	-	-	100.2
סך הכל השקעות			
-	-	-	153.5
רווחים שנוצרו ממועד הרכישה בניכוי דיבידנדים שחולקו			
-	-	-	253.7
סך הכל השקעה בחברות מאוחדות			
(2) חברות כלולות			
-	-	-	-
השקעה במניות			
0.1	0.1	0.1	-
השקעות בהלוואות בעלים			
(0.1)	0.7	-	-
רווחים (הפסדים) שנוצרו ממועד הרכישה בתוספת דיבידנדים שחולקו			
1-	0.8	-	-
סך הכל השקעה בחברות כלולות			
1-	0.8	265.9	253.7
סך הכל השקעה בחברות מוחזקות			

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

באור 5: השקעה בחברות מוחזקות (המשך)

סכומים מדווחים

תחום פעילות עיקרי		חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות הצבעה	
		2008	2009	2008	2009
		%	%	%	%

ב. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

שם החברה

חברות מאוחדות

יובנק השקעות והחזקות בע"מ ^{5,1}	חברת החזקות	100	100	100	100
יובנק קרנות נאמנות בע"מ ²	ניהול קרנות נאמנות	100	100	100	100
יובנק חברה לנאמנות בע"מ	שירותי נאמנות	100	100	100	100
יובנק חיתום וייעוץ בע"מ ³	חברה לחיתום	100	100	100	100
יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ²	ניהול תיקי השקעות	100	100	100	100
יובנק פיננסיים (2005) בע"מ ⁴	עד 11.07 חברה מנהלת של קופ"ג	100	100	100	100

חברות כלולות

מניף - שירותים פיננסיים בע"מ ^{7,5}	שירותים פיננסיים	19.6	19.6	19.6	19.6
---	------------------	------	------	------	------

- 1 כולל חלק ברווחי מניף שירותים פיננסיים בע"מ המוחזקת על ידי יובנק השקעות והחזקות בע"מ.
- 2 ביום 31 בדצמבר 2009 הועברו כל מניות יובנק קרנות נאמנות בע"מ המוחזקות על ידי ניהול נכסים פיננסיים בע"מ, ליובנק בע"מ כדידיד בעין (ללא תמורה). הנתונים לגבי יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ויובנק קרנות נאמנות מוצגים על פי חלקו של הבנק בהשקעה וברווח בחברות אלה. הסכומים המשוייכים ליובנק קרנות נאמנות, שהוחזקה באופן ישיר על ידי יובנק ניהול נכסים פיננסיים עד 31.12.09, נגרעו לעניין הדיווח לעיל מהיתרות של יובנק ניהול נכסים פיננסיים בה מחזיק הבנק באופן ישיר.
- 3 יובנק חיתום וייעוץ בע"מ (להלן: "החברה") פועלת כחתם בשוק הנפקות ניירות הערך, בעיקר כחתם משני, כאשר בחלק מההנפקות משמשת החברה כאחד ממנהלי קונסורציום החיתום. נכון ליום 31.12.09 שוקל דירקטוריון החברה את אופן המשך פעילות החברה. החברה ממשיכה לפעול בהתאם לתקנות החלות עליה.
- 4 ביום 25 במאי 2006 התקבל אישור רשם החברות למיזוג קופות הגמל של הבנק (יובנק קופת תגמולים בע"מ, יובנק קרן השתלמות בע"מ ויובנק קופה מרכזית לפיצויים בע"מ) לתוך יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה המנהלת"), חברת בת חדשה אשר הוקמה ביום 15 בדצמבר 2005 למטרה זו. ביום 27 בספטמבר 2006 קיבלה החברה ממשד האוצר רשיון חברה מנהלת. ביום 13 בנובמבר 2007 נמכרה פעילות קופות הגמל לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר. אי.די.אי, חברה לביטוח בע"מ. בהתאם לתנאי האישור, הגישה החברה למשרד האוצר בקשה לביטול רישיון החברה המנהלת והבקשה התקבלה. לאור ביטול רישיון החברה המנהלת, ובהתאם לתנאי האישור, שינתה החברה את תקנונה וכן את שמה ל"יובנק פיננסיים (2005) בע"מ".

ביום 31 בדצמבר 2009, חילקה החברה דידידנד בסך 1.6 מיליוני ש"ח לבנק.

השקעה במניות לפי שווי מאזני		השקעות הונות אחרות		דיבידנד שחולק		חלק הבנק ברווחים (בהפסדים) של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
134.9	134.1	-	-	-	-	0.8	4.4
19.0	18.8	-	-	-	-	0.2	1.2
92.2	79.2	-	-	-	-	13.0	13.5
4.9	4.9	1.6	1.6	-	1.6	6_	6_
9.5	9.7	2.6	2.6	-	2.6	(0.2)	(1.0)
1.2	2.8	-	-	1.6	-	-	-
(0.1)	0.7	0.1	0.1	-	0.1	(0.8)	0.9

5 יובנק השקעות והחזקות בע"מ נתנה ערבויות בנקאיות למניף - שרותים פיננסיים בע"מ, באמצעות הבנק, בסך של כ- 15.9 מיליוני ש"ח (31.12.08 - כ- 16.8 מיליוני ש"ח). ערבויות נוספות שהועמדו למניף בסך של 4.4 מיליוני ש"ח חולטו ומוצגות בסעיף אשראי לציבור. (31 בדצמבר 2008 - 4.5 מיליוני ש"ח). הבנק ביצע בדוחותיו הכספיים הפרשה לחובות מסופקים בגין ערבויות אלו בסך של 2.7 מיליוני ש"ח, נכון ליום 31.12.09.

6 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.
7 ההשקעה טופלה בשיטת השווי המאזני, בשל זכות יובנק השקעות והחזקות בע"מ למנות 20% מהדירקטורים בחברה.

באור 6: בנינים וציוד

סכומים מדווחים

עלות נכסים			
לתאריך המאזן	במשך שנת הדיווח		בתחילת שנת הדיווח
	שנגרעו	שנוספו	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
21.3 ²	-	1.8	19.5 ²
76.2	-	0.8	75.4
97.5	-	2.6	94.9

א. מאוחד

בנינים ומקרקעין³

ציוד, ריהוט²

סך הכל

19.8 ²	-	1.5	18.3 ²
8.0	-	0.6	7.4
27.8	-	2.1	25.7

ב. הבנק

בנינים ומקרקעין³

ציוד, ריהוט

סך הכל

1 שיעור הפחת על בסיס ממוצע ליום הדיווח:

31 בדצמבר		בנינים, מקרקעין והתקנות ציוד, ריהוט
2008	2009	
5.8%	6.0%	
9.6%	9.4%	

שיעור הפחת הממוצע מחושב תוך שקלול כל שיעור פחת ביחס בין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) אליה הוא מתייחס, ובין יתרת העלות (לפני פחת נצבר) של כל הנכסים ברי ההפחתה.

2 לרבות הוצאות שהונו בסך כ- 0.6 מיליוני ש"ח. (בשנת 2008 סך של כ- 0.5 מיליוני ש"ח).

3 כולל זכויות שכירות (כולל שיפוצים), בסך כ- 8.6 מיליוני ש"ח. (בשנת 2008 סך של כ- 6.8 מיליוני ש"ח).

יתרה להפחתה		פחת ¹			
לתאריך המאזן	בתחילת שנת הדיווח	שנצבר לתאריך המאזן	שנצבר בשל נכסים שנגרעו	הפרשה לפחת בשנת הדיווח	שנצבר לתחילת שנת הדיווח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
13.9	13.1	7.4	-	1.0	6.4
4.4	4.6	71.8	-	1.0	70.8
18.3	17.7	79.2	-	2.0	77.2
12.7	12.1	7.1	-	0.9	6.2
1.6	1.4	6.4	-	0.4	6.0
14.3	13.5	13.5	-	1.3	12.2

באורים 7 - 8

סכומים מדווחים

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2008	2009	2008	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 7: נכסים אחרים

2.6	3.9	2.6	3.9	הוצאות להפחתה
7.6	5.8	8.7	7.0	מסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 23 (ה))
4.3	-	11.6	11.0	עודף מקדמות ששולמו על עתודה שוטפת למס הכנסה
-	0.3	-	0.4	עודף יעודה לפיצויי פיטורין ופרישה על עתודה (ראה ביאור 11)
67.3	489.4	67.3	489.4	יתרת סליקה נטו בקשר עם פעילות בניירות ערך
2.4	2.2	3.5	2.5	הוצאות מראש
109.1	124.8	109.1	124.8	יתרות חובה בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
6.4	207.5	6.4	207.5	נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף
2.9	0.3	7.7	9.4	חייבים אחרים ויתרות חובה
202.6	834.2	216.9	855.9	סך הכל נכסים אחרים

הבנק		מאוחד	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2008	2009	2008	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 8: פקדונות הציבור

5,142.3	5,598.4	5,142.3	5,551.9	פקדונות לפי דרישה
1,899.5	1,664.5	1,677.8	1,575.9	פקדונות לזמן קצוב ואחרים
0.1	-	0.1	-	פקדונות בתוכניות חסכון
7,041.9	7,262.9	6,820.2	7,127.8	סך הכל פקדונות הציבור

באורים 9 - 10

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2008	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 9: פקדונות מבנקים

181.2	35.7
70.8	37.2
252.0	72.9

בנקים מסחריים:
פקדונות לפי דרישה
פקדונות לזמן קצוב
סך הכל פקדונות מבנקים

מאוחד		הבנק	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2008	2009	2008	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 10: התחייבויות אחרות

-	11.5	-	11.5
0.9	-	0.9	-
3.2	3.6	3.5	3.8
146.1	126.9	146.1	126.9
6.4	207.5	6.4	207.5
4.6	-	4.8	-
63.9	23.8	63.9	23.8
25.8	30.0	30.4	37.5
0.3	2.7	0.6	3.5
0.7	8.6	1.6	9.8
710.0	1,046.6	710.0	1,046.6
961.9	1,461.2	968.2	1,470.9

עודף עתודה שוטפת למס הכנסה על מקדמות ששולמו
עתודה למסים נדחים (ראה באור 23 (ה))
הפרשה לחופשה (ראה באור 11 (ה))
יתרות זכות בגין מכשירים נגזרים (למעט נגזרים משובצים)
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף
עודף העתודה לפיצויי פיטורין ופרישה על הייעודה
(ראה באור 11)
זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
הוצאות לשלם
הכנסות מראש
זכאים אחרים ויתרות זכות
מכירת ניירות ערך בחסר
סך הכל התחייבויות אחרות

באור 11: זכויות עובדים

א. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים, לרבות פיצויי פרישה מוגדלים מכוסה בעתודות מתאימות. הסכומים המיועדים לכיסוי ההתחייבות הנ"ל, (למעט התחייבות בגין פיצויי פרישה מוגדלים והסתגלות) מופקדים בביטוחי מנהלים. בגין עובדים בגינם בוצעה הפקדה עבור חודש דצמבר 2007, מופקדים כספים גם בקופת הפיצויים שבניהול הבנק. ההתחייבות לפיצויים מחושבת על בסיס משכורת חודשית לכל שנת עבודה כמקובל.

ב. פיצויי פרישה מוגדלים:

ביום 21 ביולי 2004, ב"כ הבנק וחברות הבת וב"כ עובדי הבנק וחברות הבת הגיעו להסכמה (להלן: "ההסכמה") בעניין תנאי סיום עבודתם של עובדים, במידה ויסיימו עבודתם על רקע העברת השליטה בבנק לידי הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הרכישה"). ההסכמה כוללת עקרונות לתשלום פיצויי פיטורים מוגדלים לעובדים, אשר יסיימו עבודתם בשל שינויים ארגוניים שעשויים לחול בבנק ובחברות הבת בעקבות הרכישה ו/או בשל הרעה בתנאי העסקתם, בשיעור נוסף של 50%-100% (בהתאם לוותק של העובד), וכן תנאים נלווים אחרים. בשנים 2005 - 2004, בוצעו הערכות על ידי ההנהלה בהתבסס על השינויים הצפויים במדיניות העסקית של הבנק ועל תהליך ההתייעלות הצפוי ועל פיה בוצעה הפרשה באותו מועד. הפרשות אלו נכללו בדוח רווח הפסד, בסעיף רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס.

במסגרת הסכמים אישיים שיש לבנק עם חלק מהעובדים, זכאים עובדים אלו לקבל בנוסף לפיצויים הרגילים שישולמו להם, פיצויי פרישה מוגדלים.

ג. ביום 5 ביולי 2007, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שנתקבל לכך אישור ועדת הביקורת של הבנק, את עדכון הסכם ההעסקה של מנכ"ל הבנק, אילן רביב. ההסכם הינו לתקופה שאינה קצובה וכל צד יהיה רשאי להביא לסיומו בהודעה כתובה של ששה חודשים מראש. ההסכם קובע את תנאי העסקתו של המנכ"ל תוך התייחסות לתנאי השכר והוצאות נלוות. בנוסף, המנכ"ל יהיה זכאי למענק שנתי אשר יתבסס על רווחיות הבנק וכן תנאים נלווים נוספים. ביום 13 בדצמבר 2009, הודיע מר אילן רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים הנלווים. בדוחות הכספיים נכללה הפרשה מתאימה על בסיס תנאים אלו.

ד. סכומי העתודה והיעודה לפיצויי פרישה הם כדלקמן:

סכומים מדווחים		
מאוחד		
31 בדצמבר		
2009	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
16.0	19.6	סכום העתודה
(16.4)	(14.8)	סכום היעודה
(0.4)	4.8	עודף (יעודה על עתודה) עתודה על יעודה
0.4	-	עודף היעודה שנכללה בנכסים אחרים
-	4.8	עודף העתודה שנכללה בהתחייבויות אחרות

הבנק וחברות מאוחדות שלו אינם רשאים למשוך את כספי היעודה, אלא לצורך תשלום פיצויי פיטורין בלבד.

ה. התחייבות הבנק וחברות מאוחדות לתשלום חופשה לעובדים מחושבת על בסיס שכרם האחרון של העובדים וימי החופשה שנצברו לזכותם בתוספת ההוצאות הנלוות המתחייבות. בסעיף ההתחייבויות אחרות קיימת הפרשה בגין ימי חופשה שטרם נוצלו בסך 3.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2008 - 3.5 מיליוני ש"ח).
ו. לעניין השפעת שינוי בשיעור מס שכר בשנת 2009 ראה ביאור 23 ז'.

באורים 12א - 12ב

סכומים מדווחים

מונפק ונפרע		רשום	
31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2008	2009	2008	2009
שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש	שקל חדש

באור 12א: הון מניות

3,123,865	3,123,865	6,000,000	6,000,000	1. מניות רגילות "א" בנות 1 שקל חדש
-----------	-----------	-----------	-----------	------------------------------------

2. המניות הרגילות "א" בנות 1 שקל, היו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב עד ליום 20 בדצמבר 2004. בתאריך זה, בעקבות היענות להצעת רכש מלאה, הפך הבנק לחברה פרטית.

3. בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח.
בשנת 2008 ובשנת 2009 לא חולק דיבידנד.
בחודש דצמבר 2007 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 100.0 מיליוני ש"ח.

באור 12ב: הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

31 בדצמבר

2009	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
באזל II ¹	באזל I ³	באזל I ²

א. בנתוני המאוחד

1. הון לצורך חישוב יחס הון

הון רובד 1, לאחר ניכויים

הון רובד 2, לאחר ניכויים

סה"כ הון כולל

541.7	546.0	479.6
8.5	8.5	8.5
550.2	554.5	488.1

באזל II ¹	באזל I ³	באזל I ²
----------------------	---------------------	---------------------

2,566.3	2,559.1	1,785.2
279.1	184.6	175.4
455.4	-	-
3,300.8	2,743.7	1,960.6

באזל II ¹	באזל I ³	באזל I ²
----------------------	---------------------	---------------------

*16.4%	19.9%	⁴ 24.5%
*16.7%	20.2%	⁴ 24.9%
9.0%	9.0%	9.0%

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

סיכון אשראי

סיכונים שוק

סיכון תפעולי

סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

יחס הון רובד 1, לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון

יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

ב. רכיבי ההון לצורך חישובי יחס ההון (בנתוני המאוחד)

1. הון רובד 1

הון עצמי

בניכוי: רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן

של ניירות ערך זמינים למכירה

בניכוי: השקעות בחברות שאינן ריאליות

שיש בהן השפעה מהותית

סך הכל הון רובד 1

541.7	541.7	451.6
-	⁶ 4.3	⁶ 28.8
⁵ -	⁵ -	0.8
541.7	546.0	479.6

2. הון רובד 2

הפרשה כללית לחובות מסופקים

בניכוי:

השקעה בחברות שאינן ריאליות שיש בהן השפעה מהותית

סך הכל הון רובד 2

8.5	8.5	8.5
-	-	-
8.5	8.5	8.5

550.2	554.5	488.1
-------	-------	-------

סך הכל הון כולל

* הוצג מחדש - לאחר פרסום הדוחות הכספיים נתגלתה טעות בחישוב יחס ההון המזערי לפי באזל II. יחס ההון הכולל תוקן מ-17.1% ל-16.7%, כמוצג לעיל ויחס הון רובד 1 תוקן מ-16.8% ל-16.4%, כמוצג לעיל.

הערות:

1. מחושב בהתאם להוראת השעה בדבר "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" מיום 31.12.08.
2. מחושב בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מספר 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכונים שוק".
- הכותרות של מונחים מסוימים שנקבעו בהוראות אלה, וסיכומי ביניים מסוימים שהוצגו בביאור זה בדוחות שפורסמו בעבר, הותאמו וסווגו מחדש לפי מתכונת הגילוי של השנה השוטפת.
3. על מנת להבהיר את השפעת שינוי שיטת מדידת יחס ההון לרכיבי סיכון וכדי לאפשר השוואה לתקופות קודמות, מוצג, בנוסף להצגה האמורה בסעיף 1 לעיל, יחס ההון לרכיבי סיכון ליום 31.12.09, בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 311 ו-341.
4. מוצג מחדש.
5. סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.
6. לצורך באזל I בינכיו זה נכללו הפסדים בגין התאמות לשווי הוגן של מניות זמינות למכירה וכן רווחים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה (הופחתו הפסדים נטו בגין התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך זמינים למכירה).
- ג. ההשפעות העיקריות של שינוי שיטת מדידת הלימות ההון על תוצאות יחס ההון המזערי של הבנק נובעות בעיקרן משלושה מרכיבים עיקריים:
 - שינוי קטן בסיכונים האשראי הנובע מגידול נכסי הסיכון בגין מסגרות אשראי לא מנוצלות וקיטון בבטחונות המוגדרים ככשירים לצורך הפחתת הסיכון, בקיזוז קיטון בגין התיק למסחר.
 - גידול בסיכונים השוק, הנובע מתוספת הסיכון הספציפי, שלא נלקח בחשבון בעבר, במסגרת המדידה על פי הוראות 311 ו-341.
 - גידול הנובע מהסיכון התפעולי, שהתווסף לראשונה למדידת יחס ההון המזערי, על פי הוראת השעה בדבר מסגרת עבודה למדידה והלימות הון מיום 31.12.08.

ד. תחולת היישום ל"מסגרת העבודה למדידה והלימות הון"

לפי סעיף 20 להוראת שעה בנושא "מסגרת עבודה למדידה והלימות הון" (באזל II) (להלן "ההוראה"), חברה בת של תאגיד בנקאי שנכסי הסיכון שלה, בהתאם למסגרת עבודה זו, נמוכים מסף של 50 מיליוני ש"ח, פטורה מיישום ההוראה.

כמפורט בביאור 5 ב', החברות המאוחדות של הבנק הינן: יובנק השקעות והחזקות בע"מ, יובנק קרנות נאמנות בע"מ, יובנק חברה לנאמנות בע"מ, יובנק חיתום ויעוץ בע"מ, יובנק ניהול נכסים פיננסיים בע"מ ויובנק פיננסיים (2005) בע"מ. נכסי הסיכון של כל אחת מהחברות האמורות נמוכים מסף 50 מיליוני ש"ח ולאור זאת, בהתאם לאמור לעיל, הן פטורות מיישום ההוראה.

באור 13: נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹				
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,827.8	-	203.9	178.0	300.0	-	2,145.9
2,498.2	6.8	23.6	133.1	363.5	242.3	1,728.9
996.2	-	-	-	-	-	996.2
2,021.8	-	64.9	41.5	364.4	206.8	1,344.2
³ -	³ -	-	-	-	-	-
18.3	18.3	-	-	-	-	-
855.9	284.6	3.8	0.6	39.1	2.3	525.5
9,218.2	309.7	296.2	353.2	1,067.0	451.4	6,740.7
7,127.8	-	227.5	303.8	1,711.2	227.9	4,657.4
72.9	-	10.4	-	9.0	-	53.5
4.9	-	-	-	-	-	4.9
1,470.9	282.2	4.6	4.1	38.0	244.9	897.1
8,676.5	282.2	242.5	307.9	1,758.2	472.8	5,612.9
541.7	27.5	53.7	45.3	(691.2)	(21.4)	1,127.8
-	-	(50.0)	(44.1)	719.4	(63.8)	(561.5)
-	-	-	-	-	-	-
-	0.5	-	-	(2.3)	-	1.8
541.7	28.0	3.7	1.2	25.9	(85.2)	568.1
-	-	-	-	-	-	-
-	4.6	-	-	-	-	(4.6)

במיוחד:

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור

השקעה בחברות כלולות

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

מכשירים נגזרים
(למעט אופציות)

אופציות בכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)

אופציות מחוץ לכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)

סך הכל

אופציות בכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)

אופציות מחוץ לכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)

- 1 כולל הצמדה למטבע חוץ.
- 2 לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
- 3 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ²	מטבע חוץ ¹				
		אחר	אירו	דולר ארה"ב	צמוד מדד	לא צמוד
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2,701.8	-	147.8	23.6	856.9	-	1,673.5
2,930.7	24.7	20.4	295.9	413.9	313.1	1,862.7
698.6	-	-	-	-	-	698.6
1,931.6	-	60.9	34.6	236.9	2.4	1,596.8
0.8	0.8	-	-	-	-	-
17.7	17.7	-	-	-	-	-
216.9	73.3	-	2.0	33.6	5.7	102.3
8,498.1	116.5	229.1	356.1	1,541.3	321.2	5,933.9
6,820.2	-	177.1	243.8	1,537.6	10.8	4,850.9
252.0	-	-	-	10.3	-	241.7
6.1	-	-	-	-	-	6.1
968.2	69.8	0.2	9.1	53.9	62.7	772.5
8,046.5	69.8	177.3	252.9	1,601.8	73.5	5,871.2
451.6	46.7	51.8	103.2	(60.5)	247.7	62.7
-	-	(53.3)	(118.3)	105.4	(152.4)	218.6
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	(3.7)	-	3.7
451.6	46.7	(1.5)	(15.1)	41.2	95.3	285.0
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

במיוחד:

נכסים

מזומנים ופקדונות בבנקים

ניירות ערך

ניירות ערך שנשאלו

אשראי לציבור

השקעה בחברות כלולות

בניינים וציוד

נכסים אחרים

סך הכל נכסים

התחייבויות

פקדונות הציבור

פקדונות מבנקים

פקדונות הממשלה

התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

הפרש

מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:

מכשירים נגזרים
(למעט אופציות)אופציות בכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)אופציות מחוץ לכסף נטו
(במונחי נכס בסיס)

סך הכל

אופציות בכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)אופציות מחוץ לכסף נטו
(סכום נקוב מהוון)

באור 14: נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה ותקופות לפרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009					
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					
עם דרישה עד חודש	חודש עד שלושה חודשים ²	משלושה חודשים עד שנה	משנה ועד שנתיים	משנתיים ועד שלוש שנים	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4,564.3	447.6	860.6	91.4	363.0	מטבע ישראלי לא צמוד
4,769.5	83.3	85.4	316.6	64.7	נכסים
(205.2)	364.3	775.2	(225.2)	298.3	התחייבויות
13.4	(214.5)	(379.1)	0.3	3.9	הפרש
1.8	-	-	-	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
					אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מטבע ישראלי צמוד למדד					
221.3	42.5	31.3	21.0	9.5	נכסים
207.1	0.1	17.6	19.4	38.7	התחייבויות
14.2	42.4	13.7	1.6	(29.2)	הפרש
-	(0.2)	(0.9)	(2.0)	(20.8)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
מטבע חוץ ⁴					
724.4	418.5	143.3	115.7	73.1	נכסים
1,975.2	239.8	79.7	4.7	8.6	התחייבויות
(1,250.8)	178.7	63.6	111.0	64.5	הפרש
(13.4)	214.7	380.0	1.7	16.9	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
(2.3)	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס הבסיס)
פריטים לא כספיים					
284.6	-	-	-	-	נכסים
282.2	-	-	-	-	התחייבויות
2.4	-	-	-	-	הפרש
0.5	-	-	-	-	אופציות (במונחי נכס בסיס)
סך הכל					
5,794.6	908.6	1,035.2	228.1	445.6	נכסים
7,234.0	323.2	182.7	340.7	112.0	התחייבויות
(1,439.4)	585.4	852.5	(112.6)	333.6	הפרש
31 בדצמבר 2008					
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים					
5,067.8	1,205.0	552.5	526.9	356.6	נכסים
7,558.2	295.5	126.5	34.2	4.9	התחייבויות
(2,490.4)	909.5	426.0	492.7	351.7	הפרש

- 1 כפי שנכללה בבאור 13: "נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה" לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים.
- 2 נכסים מחודש ועד שלושה חודשים כוללים 468.4 מיליוני ש"ח סכומי אשראי בתנאי חח"ד (31.12.08 - 937.3 מיליוני ש"ח).
- 3 נכסים ללא מועד פרעון כוללים נכסים בסך 22.9 מיליוני ש"ח (2008 - 25.6 מיליוני ש"ח) שזמן פרעונם עבר.
- 4 כולל הצמדה למטבע חוץ.
- 5 שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים המוצגים בבאור זה בגין פריט כספי, אל היתרה המאזנית שלו.

הערות:

א. בבאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי בסיס ההצמדה, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפרעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי הפרשות לחובות מסופקים.

יובנק בע"מ

שיעור תשואה חזונית	יתרה מאזנית ¹		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
	סך הכל	ללא מועד פרעון ²						
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
4.02	6,740.7	1.5	6,932.6	-	12.4	383.2	89.5	120.6
1.24	5,612.9	-	5,687.8	-	-	94.1	209.7	64.5
-	1,127.8	1.5	1,244.8	-	12.4	289.1	(120.2)	56.1
-	(561.5)	-	(565.9)	-	-	2.1	4.0	4.0
-	1.8	-	1.8	-	-	-	-	-
2.03	451.4	-	499.2	0.3	5.5	99.8	54.1	13.9
2.87	472.8	-	493.5	-	-	180.9	11.7	18.0
-	(21.4)	-	5.7	0.3	5.5	(81.1)	42.4	(4.1)
-	(63.8)	-	(70.6)	-	-	-	(26.4)	(20.3)
4.06	1,716.4	21.4	1,778.8	1.4	0.1	205.7	24.9	71.7
0.69	2,308.6	-	2,309.2	-	-	-	-	1.2
-	(592.2)	21.4	(530.4)	1.4	0.1	205.7	24.9	70.5
-	625.3	-	636.5	-	-	(2.1)	22.4	16.3
-	(2.3)	-	(2.3)	-	-	-	-	-
-	309.7	25.1	284.6	-	-	-	-	-
-	282.2	-	282.2	-	-	-	-	-
-	27.5	25.1	2.4	-	-	-	-	-
-	0.5	-	0.5	-	-	-	-	-
3.74	9,218.2	48.0	9,495.2	1.7	18.0	688.7	168.5	206.2
1.43	8,676.5	-	8,772.7	-	-	275.0	221.4	83.7
-	541.7	48.0	722.5	1.7	18.0	413.7	(52.9)	122.5

יתרה מאזנית ¹		סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעשר ועד עשרים שנים	מחמש ועד עשר שנים	מארבע ועד חמש שנים	משלוש ועד ארבע שנים
8,498.1	68.9						
8,046.5	-						
451.6	68.9	730.3	0.3	3.1	745.0	86.3	206.1

באור 15: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק		
31 בדצמבר		
2008	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים		
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה:		
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי		
1.5	-	אשראי תעודות
186.6	152.9	ערבויות להבטחת אשראי
3.6	-	ערבויות לרוכשי דירות
49.7	46.4	ערבויות והתחייבויות אחרות
21,772.4	1,936.2	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו ¹
85.0	77.5	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
2-	-	התחייבות לתת אשראי אשר אושר ועדיין לא ניתן ¹

לעניין התחייבות הבנק למסלקת מעו"ף - ראה ג (2) ו- (3) להלן.

- 1 ההתחייבות הנ"ל כוללת סעיפים חוץ מאזניים, והינה בהתאם להחלטות שנתקבלו בוועדות אשראים בבנק ומימושה מותנה בהמצאת בטחונות כפי שנקבע בהחלטות אלו.
- 2 מוין מחדש.

סכומים מדווחים

מאוחד והבנק	
31 בדצמבר	
2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
54.7	58.6
² -	0.1
59.4	79.3
114.1	138.0

ב. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעולות לפי מידת הגביה לסוף השנה¹

יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת הגביה
מטבע ישראלי לא צמוד
מטבע ישראלי צמוד למדד
מטבע חוץ
סך הכל

מאוחד והבנק				
31 בדצמבר				
2009	2008			
עד שנה	משנה ועד שלוש שנים	מעל שלוש שנים	סך הכל	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
0.3	-	-	0.3	0.3
² -	-	-	² -	-
-	-	-	-	0.1

תזרימים בגין מרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה

מטבע ישראלי לא צמוד
תזרימים חוזיים עתידיים
מטבע ישראלי צמוד למדד
תזרימים חוזיים עתידיים
מטבע חוץ
תזרימים חוזיים עתידיים

1. אשראים ופקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים, עם מרווח או עם עמלת גביה.
2. סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח.

הערה כללית:
בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מציגים את הערך הנוכחי של זרמים עתידיים כשהם מהווים לפי שיעור התשואה הפנימי של הסעיף המאזני.
הזרמים העתידיים שהווננו, כאמור, כוללים ריבית שתצטבר עד למועד הפרעון, או עד למועד הריבית, המוקדם שבהם.

באור 15: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

ג. התחייבויות תלויות והתקשרויות אחרות - במאוחד ובבנק

1. החברה לנאמנות של הבנק נותנת שרותי נאמנות לעסקים ולפרטיים, הכוללים בעיקר החזקה וניהול של נכסים פיננסיים. עיקר פעילותה של החברה מתמקד במתן שרותי נאמנות לבעלי יחידות השתתפות בקרנות נאמנות, ונאמנות למחזיקים בסדרות אג"ח של חברות ייעודיות (SPC) ולמכשירים פיננסיים מתקדמים ותעודות סל, אופציות כיסוי וכו'. לצורך פיקוח ובקרה על הבטחות לעסקאות אלו, כנאמן על נכסי יחידים וחברות.
2. הבנק, שהינו חבר מסלקת המעו"ף בע"מ, מתחייב לפצות הדדית, ביחד עם חברי מסלקת המעו"ף האחרים, את המסלקה אם יגרם לה נזק בקשר עם חוסר מלאי או כיסוי כספי של אחד מחברי המסלקה. חלקו של כל חבר מסלקה בקרן נגזר מהיקף פעילותו במסלקה. הערבות ההדדית ליום 31 בדצמבר 2009 הינה בסך 76.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2008 - 74.5 מיליוני ש"ח).
- כמו כן, התחייב הבנק כלפי מסלקת מעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאות עבור לקוחותיו ועבור עצמו בגין האופציות הנסחרות במסגרת המסלקה. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים של הבורסה הינה בסך 428.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2008 - 198.2 מיליוני ש"ח).
- סכום ההתחייבות ליום המאזן הנובע מעסקאות עבור לקוחות ועבור עצמו בגין אופציות מעו"ף כלול במאזן במסגרת סעיף נכסים אחרים, ומייצג את השווי ההוגן של עסקאות אלו. יתרת ההתחייבות למסלקת מעו"ף המבוססת על תרחישים, מעבר לסכום הרשום במאזן, עומדת על 200.6 מיליון ש"ח (לפני ניכויים מותרים) (31 בדצמבר 2008 - 176.6 מיליון ש"ח).
3. על פי מתאר הנגזרים שהוציאה מסלקת מעו"ף בע"מ ועל פי חוקי העזר של מסלקת מעו"ף, התחייב הבנק להמציא למסלקת מעו"ף בטוחות מספיקות לסילוק התחייבויותיו על פי סעיף 2 לעיל. על פי החלטות דירקטוריון מסלקת מעו"ף תוקנו חוקי העזר והמיתאר של מסלקת מעו"ף ושונה מערך הבטחות של מסלקת מעו"ף, החל מיום 1.4.04, כל חברי מסלקת מעו"ף, ובהם הבנק, נדרשו לחתום על הסכמי שעבוד חדשים להבטחת התחייבויותיהם, אשר יחליפו את מסמכי השעבוד הקודמים שנחתמו לטובת מסלקת מעו"ף, ולהפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל ומזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר. בהתאם להחלטות דלעיל מסלקת מעו"ף פתחה על שמה חשבון במסלקת הבורסה, עבור הבנק, ובו הפקיד הבנק בטוחות לטובת מסלקת מעו"ף. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כן פתח הבנק חשבון על שמו במסלקת הבורסה וגם בו הפקיד בטוחות נזילות. חשבון זה שועבד בשעבוד צף לטובת מסלקת מעו"ף. בנוסף על כך, פתחה מסלקת מעו"ף חשבון על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, ובו יופקדו מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות ערך של הבנק שהופקדו ושועבדו כאמור לעיל. חשבון זה שועבד בשעבוד קבוע וצף לטובת מסלקת מעו"ף. כערובה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת מעו"ף כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 29 במרס 2004, לטובת מסלקת מעו"ף, שעבודים קבועים וצפים, על חשבוניות מסלקת מעו"ף במסלקת הבורסה ובבנק אחר, ושעבוד צף, על חשבון ע"ש הבנק במסלקת הבורסה. לעניין שעבוד למסלקת מעו"ף - ראה 15 (ד) (1) להלן.
4. מסלקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "מסלקת הבורסה") הקימה קרן סיכונים (להלן: "הקרן") שמטרתה הבטחת התחייבויות חברי המסלקה בגין פעילות כל חבר מסלקה. סכום קרן הסיכונים מתעדכן אחת לחצי שנה ב-1 במרס וב-1 בספטמבר של כל שנה והוא בגובה מחזור הסליקה הכללי היומי הממוצע בששת החודשים שהסתיימו בחודש דצמבר או בחודש יוני שקדמו למועד העדכון, לפי העניין ובכל מקרה לא יפחת מ-150 מיליון ש"ח. חלקו של הבנק מסתכם ב-35.9 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2008 - 41.2 מיליון ש"ח). על פי החלטת דירקטוריון הבורסה תוקנו חוקי העזר של מסלקת הבורסה והחל מיום 15 במאי 2005 שונה מערך הבטחות של המסלקה. בעקבות זאת, נדרש הבנק להפקיד בטוחות נזילות בלבד (אגרות חוב של מדינת ישראל או מזומנים) בהתאם לנדרש בחוקי העזר וכן לחתום על הסכם שעבוד להבטחת התחייבויותיו אלו. בהתאם להחלטות דלעיל, מסלקת הבורסה פתחה על שמה חשבוניות במסלקה עבור הבנק, ובהם הפקיד הבנק ניירות ערך כבטוחות לטובת מסלקת הבורסה.

בנוסף על כך, פתחה מסלקת הבורסה חשבונות על שמה בבנק אחר, עבור הבנק, בו ניתן יהיה להפקיד מזומנים כבטוחה, וכן בהם תפקיד המסלקה מזומנים שישולמו לבנק כפירות על ניירות הערך שלו שהופקדו ושוועדו כאמור לעיל.

כערוכה לקיום כל התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור לעיל, ללא הגבלה בסכומן הכולל, יצר הבנק, ביום 14 באפריל 2005, לטובת מסלקת הבורסה, שעבוד קבוע ראשון בדרגה והמחאה על דרך השעבוד לטובת מסלקת הבורסה, על חשבון המסלקה במסלקה ועל חשבון המסלקה בבנק אחר. לענין שעבוד למסלקת הבורסה ראה ביאור 15 (ד) (4) להלן.

5. הבנק חתם ביום 10.2.2002 על הסכם בטוחות עם מסלקת ניירות הערך המאורגנת ע"י S.A.N.V EUROCLEAR BANK ("EUROCLEAR") חברה זרה הרשומה בבלגיה, לפיו שעבד הבנק לטובת EUROCLEAR נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR, ללא הגבלת הסכום, לצורך פעילות בניירות ערך באמצעות המסלקה הנ"ל וכבטוחה לקו אשראי בסך של 15 מיליון דולר שהעמיד מפעיל המסלקה לטובת הבנק. לענין שיעבוד ל-EUROCLEAR - ראה 15 (ד) (2) להלן.

6. נגד הבנק וחברות מאוחדות עומדות תביעות ודרישות שונות. לדעת הנהלת התאגיד הבנקאי, המסתמכת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, נכללות לפי הצורך בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בגין כל ההפסדים הצפויים הנובעים מתביעות תלויות כנגד הבנק.

7. במהלך תביעות המוגשות על ידי הבנק נגד חייבים ו/או ערבים, המציא הבנק, במסגרת בקשות לסעדים זמניים, המוגשות על ידו, כתבי התחייבות להבטחת נזקי הנתבעים במקרה בו הבנק לא יזכה בתביעתו או שהצו הזמני יפקע מסיבה אחרת, כל זאת ללא הגבלה בסכום.

8. א. על פי החלטת דירקטוריון הבנק מיום 15.3.2005, אשר התקבלה בהתאם לתקנון הבנק, פטר הבנק את הדירקטורים בבנק ואת נושאי המשרה בו (כהגדרתם בחוק החברות, התשנ"ט-1999, לרבות מבקר פנימי, חשבונאי ראשי ומזכיר החברה), מאחריות בשל הפרת חובת הזהירות כלפי הבנק החל מיום 22.12.2004 וויתר על כל תביעה של הבנק נגדם בגין האמור. פטור וויתור אלו אינם חלים על מקרים אשר לגביהם, על פי חוק החברות, הבנק אינו רשאי לפטור את נושא המשרה מאחריותו. כמו כן, באותה ישיבת דירקטוריון, התחייב הבנק לשפות את הדירקטורים ונושאי המשרה הנ"ל בגין חבות או הוצאה שיטלו עליהם עקב פעולות שעשו בתוקף תפקידם הנ"ל בבנק, הכל בתנאים המפורטים בהתחייבות לשיפוי נושא משרה. סכום השיפוי הכולל שישולם על ידי הבנק (בנוסף ומעבר לסכומים שיתקבלו על פי פוליסת הביטוח, בין שישולמו לבנק ובין שישולמו לנושא המשרה) לכל נושאי המשרה בבנק ובחברות בנות, במצטבר, בהתאם לכתב ההתחייבות הנ"ל ו/או לכתבי התחייבות לשיפוי שיוצאו על פי כתב זה, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המפורטים בה, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון העצמי של הבנק במאוחד לפי הדוח הכספי (השנתי או הרבעוני) האחרון שיפורסם סמוך לפני התשלום בפועל בגין השיפוי. הפטור וההתחייבות לשיפוי המפורטים לעיל אושרו באסיפה הכללית המיוחדת של בעלי המניות של הבנק מיום 18.5.2005, ככל שנדרש אישור זה.

ב. במקביל, ביום 21 בדצמבר 2004, התחייבה חברת האם של בעלת השליטה לשעבר בבנק, Investec Bank (UK) Limited, לשפות את הבנק בגין כל תשלום בו ישא כלפי הדירקטורים ונושאי משרה אחרים בבנק או עבורם בהתאם להוראות כתב הפטור והשיפוי, בגין פעולות שבוצעו עד למועד העברת השליטה בבנק לבנק הבינלאומי. התחייבות זו הוגבלה לסכום השיפוי המירבי על פי כתב הפטור והשיפוי, כמפורט בסעיף א לעיל.

ג. בהתאם להחלטת הדירקטוריון מיום 15.3.2005, בה הוענק פטור לדירקטורים בבנק ולנושאי משרה (ראה סעיף 8 א') מאחריות בשל הפרת חובת זהירות כלפי הבנק, אישרה ועדת הביקורת של הבנק באוקטובר 2006, מתן ההתחייבות לשיפוי לדירקטורים שמונו על ידי הבנק ביובנק פיננסיים (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), ושאינם נושאי משרה בבנק. כתב השיפוי ניתן בנוסח ובמתכונת ההתחייבות לשיפוי לנושאי משרה בבנק, תוך התאמת נוסח כתב השיפוי למאפייני החברה.

באור 15: התחייבויות תלויות, התקשרויות ושעבודים (המשך)

9. א. שיפוי בגין מכירת פעילות קופות הגמל:
ביום 9 בינואר 2007 התקשר הבנק בהסכם למכירת פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהולן לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר אי.די. איי, חברה לביטוח בע"מ. בהסכם המכירה התקשרו הבנק, יובנק ניהול קופות גמל (2005) בע"מ (להלן: "החברה"), מצד אחד, וישיר אי.די. איי, חברה לביטוח בע"מ וחברה לניהול קופות גמל בשליטתה (להלן: "החברות הרוכשות"), מצד שני. העסקה בוצעה במקביל לעסקת מכירת קופות הגמל הנמצאות בשליטת הבנק הבינלאומי לקונה (להלן ביחד: "העסקות").
- בהתאם לתנאי העסקה, הבנק והחברה התחייבו לשפות את החברות הרוכשות בגין תביעות שיוגשו נגדן בתקופה שעד תום ארבע שנים ממועד השלמת העסקה, שעילתן נולדה קודם למועד השלמת העסקה, אך לא היתה ידועה במפורש מתוך הדוחות הכספיים של הקופות, בתנאי שסכומן המצטבר של התביעות אינו עולה על סכום התמורה, ובכפוף לתנאים נוספים שנקבעו.
10. התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי:
- א. הבנק התקשר בהסכמים שונים לקבלת שירותים מהבנק הבינלאומי בתחומים הבאים: שירותים ללקוחות סניף חיפה שנסגר, בטחון, רכש ציודי משרדי, שירותי ביקורת פנים ובקרת אשראי, פעילות במוצרים מובנים, סחר חוץ, לוגיסטיקה, משכנתאות ועוד. ההסכמים הינם על פי התנאים המקובלים בשוק.
- ב. בחודש פברואר 2005 נחתם בין יובנק קרנות נאמנות בע"מ לבין מודוס סלקטיב ניהול וייעוץ השקעות בע"מ (להלן: "מודוס"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, הסכם לקבלת שירותי ניהול השקעות לקרנות נאמנות על פיו תרכוש יובנק קרנות נאמנות בע"מ ממודוס שירותי ניהול השקעות עבור קרנות הנאמנות המוגדרות בהסכם.
- ג. בחודש מאי 2005 אושרה התקשרות עם חברת מת"ף מיחשוב ותפעול פיננסי בע"מ (להלן: "מת"ף"), חברה בת של הבנק הבינלאומי, לאיחוד תשתיות ופעילות התפעול בנושא מערכות מידע. במסגרת זו אוחדו תשתיות המחשוב של שני הבנקים, וכן אוחדו פעולות תפעול מסוימות כגון מסלקת הבנק ותפעול הסוויפט.
- ד. כמו כן, הבנק וחברת מת"ף משתפים פעולה בפרויקט איחוד אפליקציות מיחשוב שהסתיים ביום 1.1.09. על פי עקרונות ההתקשרות בין הבנק ומת"ף, מת"ף נשאה בעלויות תהליך איחוד האפליקציות בין הבנקים והבנק משלם למת"ף עבור שירותי מיחשוב שוטפים סכום בגובה הוצאות המחשב שהיו לבנק (כולל פחת) בשנת 2005, וכן יישא בחלקו בפיתוח יישומים רגולטוריים וקבוצתיים כפי שיוסכם, בתוספת גידול מוסכם. בימים אלה נבחן מודל התקשרות חדש שתחולתו החל משנת 2010 המבוסס על חלקו היחסי של הבנק בסך כל פעולות המחשב המבוצעות בקבוצת הבינלאומי. בנוסף, קיים הסכם רמת שירות (SLA) שנחתם בין הצדדים ביום 13.11.2007.
- ה. בחודש נובמבר 2005 אישר דירקטוריון הבנק שיתוף פעולה עם הבנק הבינלאומי בנושא פעילות לקוחות יובנק בשעות הלילה באמצעות חדר העסקות של הבנק הבינלאומי.
- ו. במסגרת מכירת פעילות קופות הגמל של הבנק ביום 13.11.07, נמכרו נכסי קופות הגמל, למעט נכסי יובנק כעמית מעביד ביובנק קופה מרכזית לפיצויים.
- הבנק העביר את כספי הצבירה הקיימים בקופה המרכזית וכן הפקדות עתידיות לפיצויים לניהולה של קידמה חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "קידמה"). קידמה הינה חברה מנהלת של קופות גמל, המצויה בבעלות המלאה של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ.
- כספי הצבירה של יובנק מנוהלים על ידי קידמה בקופת גמל מרכזית לפיצויים נפרדת, שהוקמה במיוחד לשם כך, שבה חברים רק עובדי יובנק, תאגידי עזר של יובנק וחברות אחרות בשליטתו המלאה או הקרובה למלאה של יובנק ("הקופה החדשה"). כספי הבנק וכל אחת מהחברות הבנות של הבנק ינוהלו בחשבון נפרד בקופה חדשה.

11. התקשרויות של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר		
2009	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1.4	2.3	התחייבות להשקעה בקרן הון סיכון
0.3	0.1	שרותי ייעוץ מקצועי
0.5	0.7	השקעה ברכוש קבוע

שכירות נכסים

הבנק והחברות המוחזקות שלו שכרו מבנים לתקופות ארוכות. דמי השכירות שישולמו בעתיד, בשל התקשרויות אלו הינם:

31 בדצמבר		
2009	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5.7	5.4	שנה ראשונה
5.9	5.6	שנה שניה
6.0	5.8	שנה שלישית
6.1	5.9	שנה רביעית
6.1	6.0	שנה חמישית
3.8	6.0	שנה שישית
1.5	3.7	שנה שביעית
1.7	2.8	שנה שמינית ואילך
36.8	41.2	

תשלומי השכירות צמודים למדד המחירים לצרכן בארץ או בארה"ב או לדולר.

12. פעילות הבנק כעושה שוק באגרות חוב ממשלתיות:

ביום 21.7.06 פרסם החשב הכללי הודעה על מינוי גופים מסוימים, ביניהם גם הבנק, כעושי שוק ראשיים לאג"ח ממשלתיות על פי סעיף 6א לחוק מילווה המדינה, התשל"ט - 1979. זאת במסגרת רפורמה שיזם משרד האוצר, בהליך הנפקת אג"ח ממשלתיות ובפעילות בשוק ההון המשני בתחום האג"ח, על מנת לעודד כניסה של גורמים נוספים לשוק ההון לשם הגדלת הנזילות והשקיפות במסחר ולשם הוזלת עלויות גיוס כספים לקופת המדינה. הבנק התחיל לפעול כעושה שוק ב- 4.9.06.

ד. שעבודים

1. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת המעו"ף עבור לקוחותיו ועבור עצמו, כאמור בבאור 15 (ג) (2), שיעבד הבנק בשיעבוד צף בדרגה ראשונה כספים ו/או ניירות ערך לטובת מסלקת מעו"ף, על פי הסכם מיום 29.3.2004, כאמור בבאור 15 (ג) (3).

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקות מעו"ף, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2009					
יתרה ממוצעת לשנת 2009*		יתרה גבוהה לשנת 2009*			
בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו
20.1	-	20.0	-	20.1	-
56.7	343.1	59.9	180.7	79.7	343.1

ליום 31 בדצמבר 2008						
יתרה ממוצעת לשנת 2008*		יתרה גבוהה לשנת 2008*				
בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	בגין קרן סיכונים	בגין פעולות לקוחות ונוסטרו	
18.7	-	0.7	-	18.7	-	פקדונות בבנקים
55.8	215.8	84.1	205.6	107.4	250.7	ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

2. להבטחת EUROCLEAR בגין פעילות הבנק בניירות ערך מולו כאמור בבאור 15 (ג) (5), שיעבד הבנק נכסים המופקדים על ידי הבנק ב-EUROCLEAR.

להלן יתרת הבטחונות בגין פעילות לקוחות ונוסטרו שהעמיד הבנק ל-EUROCLEAR, במיליוני דולר:

ליום 31 בדצמבר 2009			
יתרה ממוצעת לשנת 2009*		יתרה גבוהה לשנת 2009*	
15.0	15.0	15.0	ניירות ערך
ליום 31 בדצמבר 2008			
יתרה ממוצעת לשנת 2008*		יתרה גבוהה לשנת 2008*	
15.0	15.0	15.0	ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

3. שיעבוד לבנק ישראל
 על פי הסדר לקבלת אשראי מבנק ישראל (אשראי נטו, לאחר ניכוי יתרת פקדונות הבנקים בבנק ישראל) נדרשים בנקים ישראלים להעביר לבנק ישראל בטוחות מתאימות כנגד אשראי זה.
 להבטחת אשראי שהבנק יקבל מבנק ישראל לצורך השתתפות במערכת זה"ב, שיעבד הבנק ביום 22.7.2007 לטובת בנק ישראל בשיעבוד שוטף בדרגה ראשונה אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה מדינה, התשל"ט - 1979, או אגרות חוב שהוצאו או יוצאו על פי חוק מלווה קצר מועד, התשמ"ד - 1984, הנסחרות בבורסה לני"ע בתל אביב בע"מ, וכל הזכויות הנובעות ו/או הקשורות אליהן, לרבות התמורה הכספית ממכירתן, אשר תירשמה או תופקדה מעת לעת בחשבון בטוחות המנוהל במסלקת הבורסה על שם בנק ישראל ועבורו. שיעבוד זה הינו בלתי תלוי בבטוחות או ערובות אחרות שבנק ישראל קיבל או יקבל מהבנק.

להלן נתונים לגבי אגרות החוב ששועבדו לבנק ישראל, במיליוני ש"ח:

אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	אגרות חוב ממשלתיות ששועבדו	
2008	2009	
388.2	119.1	יתרה ליום המאזן
270.2	191.2	יתרה ממוצעת במהלך השנה*
543.5	389.7	היתרה הגבוהה ביותר במהלך השנה*

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

4. להבטחת התחייבויות הבנק כלפי מסלקת הבורסה כאמור בבאור 15 (ג) (4), שיעבד הבנק בשיעבוד קבוע בדרגה ראשונה ניירות ערך לטובת מסלקת הבורסה.

להלן יתרת הבטחונות שהעמיד הבנק למסלקת הבורסה, במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר 2009	יתרה ממוצעת לשנת 2009*	יתרה גבוהה לשנת 2009*	
10.5	14.4	17.5	פקדונות בבנקים
25.4	39.7	41.8	ניירות ערך

ליום 31 בדצמבר 2008	יתרה ממוצעת לשנת 2008*	יתרה גבוהה לשנת 2008*	
10.3	0.4	10.3	פקדונות בבנקים
30.9	38.5	43.9	ניירות ערך

* על בסיס יתרות סגירה חודשיות.

ה. המקורות של ניירות ערך שהתקבלו אשר הבנק רשאי למכור:

להלן המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור:

ליום 31 בדצמבר		
2009	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
996.2	698.6	ניירות ערך שהתקבלו בעסקות שאיטל ניירות ערך כנגד מזומן

ו. ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

להלן פירוט ניירות ערך אשר שועבדו למלווים:

ליום 31 בדצמבר		
2009	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
631.5	776.7	ניירות ערך זמינים למכירה

לא היו לבנק ניירות שהועמדו כבטחון למלווים אשר אינם רשאים למכור אותם או לשעבדם.

באור 15: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009					
חוזי ריבית שקל-מדד	חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים:

-	195.5	-	-	-	195.5
---	-------	---	---	---	-------

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM^{1,2}

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

-	-	9.2	-	-	9.2
---	---	-----	---	---	-----

אופציות שנכתבו

-	-	4.6	-	-	4.6
---	---	-----	---	---	-----

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

-	-	9.2	-	-	9.2
---	---	-----	---	---	-----

אופציות שנקנו

-	-	5,831.4	-	-	5,831.4
---	---	---------	---	---	---------

חוזי Forward

-	-	-	-	-	40.2
---	---	---	---	---	------

Swaps

-	-	5,854.4	-	-	5,894.6
---	---	---------	---	---	---------

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

-	-	-	3,407.6	259.6	3,667.2
---	---	---	---------	-------	---------

חוזי Futures

-	-	28.1	-	-	28.1
---	---	------	---	---	------

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

-	-	1,837.8	3,696.5	-	5,534.3
---	---	---------	---------	---	---------

אופציות שנכתבו

-	-	1,837.8	3,696.5	-	5,534.3
---	---	---------	---------	---	---------

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

-	-	92.7	2.0	-	94.7
---	---	------	-----	---	------

אופציות שנכתבו

-	-	86.9	2.0	-	88.9
---	---	------	-----	---	------

אופציות שנקנו

-	-	3,883.3	10,804.6	259.6	14,947.5
---	---	---------	----------	-------	----------

סה"כ

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:

-	-	319.9	-	-	319.9
---	---	-------	---	---	-------

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

-	2.5	-	-	-	2.5
---	-----	---	---	---	-----

שווי הוגן ברוטו חיובי

-	11.2	-	-	-	11.2
---	------	---	---	---	------

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM²

-	-	26.7	-	-	26.7
---	---	------	---	---	------

שווי הוגן ברוטו חיובי

-	0.6	17.4	-	-	18.0
---	-----	------	---	---	------

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

-	-	22.5	77.4	-	99.9
---	---	------	------	---	------

שווי הוגן ברוטו חיובי

-	-	20.4	77.4	-	97.8
---	---	------	------	---	------

שווי הוגן ברוטו שלילי

1 למעט חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

2 נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

3 מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 4.3 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך הנמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח (2008 - שווי הוגן ברוטו חיובי בסך 6.0 מיליוני ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך 0.1 מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
חוזי ריבית שקל-מדד	חוזי ריבית אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סה"כ
מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח	מילוני ש"ח

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד ובנק

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

א. נגזרים מגדרים:

-	208.4	-	-	-	208.4
-	208.4	-	-	-	-
-	-	-	-	-	9.8
300.0	-	458.5	-	-	758.5
-	62.9	-	-	-	62.9
300.0	62.9	468.3	-	-	831.2

Swaps

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ב. נגזרים ALM^{1,2}

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנקנו

חוזי Forward

Swaps

סה"כ

מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע

ג. נגזרים אחרים:

חוזי Futures

חוזי Forward

חוזי אופציה שנסחרים בבורסה

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

חוזי אופציה אחרים

אופציות שנכתבו

אופציות שנקנו

סה"כ

-	-	-	1,377.2	142.7	1,519.9
-	-	481.0	-	102.0	583.0
-	-	972.0	4,307.5	-	5,279.5
-	-	972.0	4,307.5	-	5,279.5
-	-	47.7	8.1	-	55.8
-	-	43.9	8.1	-	52.0
-	-	2,516.6	10,008.4	244.7	12,769.7

ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט:

חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט

-	-	235.6	-	-	235.6
---	---	-------	---	---	-------

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים³

א. נגזרים מגדרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ב. נגזרים ALM²

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

ג. נגזרים אחרים:

שווי הוגן ברוטו חיובי

שווי הוגן ברוטו שלילי

-	-	-	-	-	-
-	17.0	-	-	-	17.0
5.6	-	3.3	-	-	8.9
2.7	5.2	16.0	-	-	23.9
-	-	37.1	66.2	2.9	106.2
-	-	36.2	66.2	2.9	105.3

באור 15א: פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009					
בורסות	בנקים	ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק					
38.8	11.9 ³	8.2 ³	-	70.2	129.1
-	-	-	-	-	-
38.8	11.9	8.2	-	70.2	129.1
-	236.1	5.2	-	652.3	893.6
38.8	248.0	13.4	-	722.5	1,022.7

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים¹

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים²

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2009					
עד 3 חודשים	מערל 3 חודשים עד שנה	מערל 5 שנים ועד 5 שנים	מערל 5 שנים ועד 5 שנים	מערל 5 שנים ועד 5 שנים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק חוזי ריבית					
-	-	-	-	-	-
36.3	-	49.1	150.3	235.7	-
8,643.0	1,291.2	118.6	4.8	10,057.6	-
9,984.6	319.3	500.7	-	10,804.6	-
259.6	-	-	-	259.6	-
18,923.5	1,610.5	668.4	155.1	21,357.5	-

שקל - מדד

אחר

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סה"כ

1 מתוך זה יתרה מאזניות של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 124.8 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2008 - 109.1 מיליוני ש"ח).

2 סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה (לפני ניכויים מותרים).

3 מזה בנקים וברוקרים זרים בסך 14.1 מיליוני ש"ח (31 בדצמבר 2008 - 22.3 מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008					
בורסות	בנקים	ברוקרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד ובנק					
24.9	³ 16.9	³ 14.7	-	58.6	115.1
-	-	-	-	-	-
24.9	16.9	14.7	-	58.6	115.1
-	93.9	0.3	-	289.9	384.1
24.9	110.8	15.0	-	348.5	499.2

שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים
בניכוי הסכמי קיזוז

יתרות מאזניות של נכסים הנובעים
ממכשירים נגזרים¹

סיכון אשראי חוץ מאזני בגין
מכשירים נגזרים²

סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2008				
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים עד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סה"כ
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד ובנק חוזי ריבית				
-	300.0	-	-	300.0
106.0	-	75.6	89.7	271.3
2,963.5	106.1	103.4	47.5	3,220.5
9,872.4	134.2	1.8	-	10,008.4
244.7	-	-	-	244.7
13,186.6	540.3	180.8	137.2	14,044.9

שקל - מדד

אחר

חוזי מטבע חוץ

חוזים בגין מניות

חוזי סחורות ואחרים

סה"כ

באור 15: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009				
יתרה במאזן		שווי הוגן		
(א)	(ב)	סה"כ		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. ההרכב במאוחד				
נכסים פיננסיים				
2,563.8	264.0	2,827.8	2,828.8	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,498.2	-	2,498.2	2,498.2	ניירות ערך ¹
996.2	-	996.2	996.2	ניירות ערך שנשאלו
358.1	1,663.7	2,021.8	2,032.3	אשראי לציבור
821.7	26.8	848.5	848.5	נכסים פיננסיים אחרים
7,238.0	1,954.5	9,192.5	9,204.0	סך הכל נכסים פיננסיים
התחייבויות פיננסיות				
1,955.2	5,172.6	7,127.8	7,129.9	פקדונות הציבור
-	72.9	72.9	72.9	פקדונות מבנקים
-	4.9	4.9	5.0	פקדונות הממשלה
1,381.0	86.1	1,467.1	1,467.1	התחייבויות פיננסיות אחרות
3,336.2	5,336.5	8,672.7	8,674.9	סך הכל התחייבויות פיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
0.4	-	0.4	0.4	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

1 כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין והמוצגות לפי עלות בסך 6.8 מיליוני ש"ח (שנת 2008 - 9.1 מיליוני ש"ח).
2 מוין מחדש בהתאם להוראות המפקח על הבנקים.

הערות:

א. מכשירים פיננסיים שבהם היתרה במאזן היא אומדן לשווי הוגן.
ב. מכשירים פיננסיים אחרים.

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2008			
שווי הוגן		יתרה במאזן ²	
	סה"כ	(ב)	(א)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

א. ההרכב במאוחד

נכסים פיננסיים

2,702.1	2,701.8	637.2	2,064.6	מזומנים ופקדונות בבנקים
2,930.7	2,930.7	-	2,930.7	ניירות ערך ¹
698.6	698.6	-	698.6	ניירות ערך שנשאלו
1,941.3	1,931.6	1,012.0	919.6	אשראי לציבור
208.2	208.2	34.7	173.5	נכסים פיננסיים אחרים
8,480.9	8,470.9	1,683.9	6,787.0	סך הכל נכסים פיננסיים

התחייבויות פיננסיות

6,821.7	6,820.2	4,792.7	2,027.5	פקדונות הציבור
252.1	252.0	250.8	1.2	פקדונות מבנקים
6.1	6.1	6.1	-	פקדונות הממשלה
959.0	959.0	96.6	862.4	התחייבויות פיננסיות אחרות
8,038.9	8,037.3	5,146.2	2,891.1	סך הכל התחייבויות פיננסיות

מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

0.7	0.7	-	0.7	עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי
-----	-----	---	-----	-------------------------------------

באור 15: יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים (למעט מכשירים נגזרים ומכשירים פיננסיים סחירים) לתקופה מקורית קצרה ובריבית שוק משתנה. בנתוני שנת 2008, היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן, כפוף לשינויים בסיכונים אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

אומדן של השווי ההוגן באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בבאור זה כדי לקבוע אם התאגיד הבנקאי מהווה עסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ג. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אשראי לממשלה וניירות ערך לא סחירים

שיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח; מניות אשר לא מתקיים לגביהן שווי שוק זמין, מוצגות על פי ערכן בספרים.

ניירות ערך - לפי שווי שוק או שווי הוגן.
(ראה באור 1 (י)).

אשראי לציבור

השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מצרפיים מנוכים בשיעור נכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה. בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

ההפרשה הכללית וההפרשה הנוספת לחובות מסופקים ליום 31.12.09 בסך של 10.5 מיליוני ש"ח (31.12.08 - 10.4 מיליוני ש"ח) לא נוכו מיתרות האשראי לצורך חישוב תזרים המזומנים בהערכת השווי ההוגן.

פקדונות הציבור, בנקים

בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים מצרפיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פקדונות דומים ביום הדיווח.

מכשירים פיננסיים נגזרים

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיו"ב) (ראה באור 1 (יג)).

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים

א. יתרות במאוחזר

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2009					
בעלי עניין ⁵			בעלי עניין ⁵		
מחזיקי מניות			מחזיקי מניות		
בעלי שליטה ⁶			אחרים ⁷		
ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
3.1	108.5	-	1.7	-	-
אשראי לצבור	-	-	-	-	-
ניירות ערך	-	-	-	-	-
השקעה בחברות כלולות	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	1.1	1.3	1.7	1.1	-
התחייבויות					
פקדונות הציבור	0.1	0.1	-	-	0.5
פקדונות מבנקים	0.8	213.2	-	-	-
התחייבויות אחרות	1.2	1.3	-	-	-
מניות (כלול בהון עצמי) ¹¹	541.7	541.7	-	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ¹²	486.5	537.4	158.5	196.7	0.2
					2.7

31 בדצמבר 2008					
בעלי עניין ⁵			בעלי עניין ⁵		
מחזיקי מניות			מחזיקי מניות		
בעלי שליטה ⁶			אחרים ⁷		
ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	מיליוני ש"ח
109.1	873.5	-	480.0	-	-
אשראי לצבור	-	-	-	-	0.8
ניירות ערך	-	-	-	-	-
השקעה בחברות כלולות	-	-	-	-	-
נכסים אחרים	-	0.7	0.2	-	-
התחייבויות					
פקדונות הציבור	0.1	0.2	-	-	0.5
פקדונות מבנקים	105.1	454.4	150.0	-	-
התחייבויות אחרות	1.1	3.1	-	-	-
מניות (כלול בהון עצמי) ¹¹	451.6	451.6	-	-	-
סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ¹²	347.2	477.7	186.3	202.8	2.0
					2.0

הערה: הערות לטבלה ראה בעמוד 205.

1 סכום נמוך מ- 0.1 מיליוני ש"ח

2 יובנק השקעות והחזקות נתנה ערבות בנקאית למניף- שרותים פיננסיים בע"מ (ראה באור 5 (ב)). ערבויות נוספות שהועמדו למניף בסך 4.4 מיליוני ש"ח חולטו ומוצגות בסעיף אשראי לציבור (שנת 2008 - 4.5 מיליוני ש"ח). הבנק ביצע בדוחותיו הכספיים הפרשה לחובות מסופקים בגין ערבויות אלו, בסך של 2.7 מיליוני ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2009 (שנת 2008 - 2.7 מיליוני ש"ח).

צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁵	
חברות כלולות		אחרים ¹⁰		אחרים ⁹	
ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2009	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	32.6	22.9
-	-	21.8	21.8	-	-
7.0	5.0	-	-	-	-
-	-	0.7	1-	-	-
-	-	6.4	6.4	1.1	0.8
-	-	-	-	54.8	2.4
-	-	-	-	1-	1-
-	-	-	-	7.1	7.1
-	-	-	-	-	-
-	-	15.9	15.9	151.9	125.7

צדדים קשורים אחרים המוחזקים על ידי הבנק				בעלי עניין ⁵	
חברות כלולות		אחרים ¹⁰		אחרים ⁹	
ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³	ליום 31 בדצמבר 2008	היתרה הגבוהה במהלך השנה ¹³
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	-	25.6	22.8
1-	-	21.9	21.8	-	-
7.4	6.6	-	-	-	-
-	-	0.8	0.8	-	-
-	-	4.6	4.6	0.7	0.7
-	-	-	-	16.4	7.4
-	-	-	-	3.2	3.2
-	-	-	-	6.2	3.7
-	-	-	-	-	-
-	-	23.0	23.0	149.7	138.1

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים במאוחד

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009					
בעלי עניין ⁵		צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק			
מחזיקי מניות	בעלי שליטה ⁶	אחרים ⁷	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁹	חברות כלולות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(3.2)	1-	1-	0.7	2.2	-
-	-	-	-	-	-
1.3	-	-	0.9	-	-
(3.9)	-	-	(4.9)	(21.7)	-
(5.8)	1-	(4.9)	(20.1)	2.2	-

תוצאות פעולות מימון
לפני הפרשה לחומ"ס²

הפרשה לחומ"ס

הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות³

סה"כ

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008					
בעלי עניין ⁵		צדדים קשורים המוחזקים ע"י הבנק			
מחזיקי מניות	בעלי שליטה ⁶	אחרים ⁷	דירקטורים ומנהל כללי ⁸	אחרים ⁹	חברות כלולות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
12.2	2.5	1-	1.5	2.5	-
-	-	-	-	(0.9)	-
1.0	-	1-	1.4	-	-
(3.7)	-	(4.1)	(16.9)	-	-
9.5	2.5	(4.1)	(14.0)	3.4	-

תוצאות פעולות מימון
לפני הפרשה לחומ"ס²

הפרשה לחומ"ס

הכנסות תפעוליות ואחרות

הוצאות תפעוליות ואחרות³

סה"כ

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

2 ראה ד' להלן.

3 ראה ג' להלן.

ג. הטבות לבעלי עניין

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009				
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶		דירקטורים ומנהל כללי ⁸		
סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴ מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	
-	-	2.7	1	בעלי עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
-	-	2.2	7	דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008				
מחזיקי מניות - בעלי עניין ⁶		דירקטורים ומנהל כללי ⁸		
סך הטבות מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	סך הטבות ⁴ מיליוני ש"ח	מספר מקבלי הטבה	
-	-	2.5	1	בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו
-	-	1.6	7	דירקטורים שאינם מועסקים בתאגיד או מטעמו

4 לא כולל מס ש"ח.

באור 16: בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר					
2009		2008		2007	
במאחד	מזה: חברות כלולות	במאחד	מזה: חברות כלולות	במאחד	מזה: חברות כלולות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ד. תוצאות פעולות מימון (לפני הפרשה לחובות מסופקים) בעסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים					
בגין נכסים					
-	-	-	1-	1-	-
מאשראי לציבור					
(2.0)	-	18.5	-	0.6	-
מפקדונות בבנקים					
בגין התחייבויות					
1-	-	1-	-	1-	-
על פקדונות הציבור					
(0.5)	-	(2.3)	-	(4.0)	-
על פקדונות מבנקים					
אחר					
1-	-	1-	-	0.2	-
עמלות מעסקי מימון					
2.2	2.2	2.5	2.5	0.2	0.2
הכנסות מימון אחרות					
(0.3)	2.2	18.7	2.5	(3.0)	0.2
סך הכל תוצאות מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					

ה. שינוי השליטה בבנק:

ביום 29 ביולי 2004 נחתם הסכם (להלן: "ההסכם"), בין אינווסטק (ישראל) ב.ו. לבין הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") לפיו ירכוש הבנק הבינלאומי מאינווסטק (ישראל) ב.ו. את מלוא החזקותיה במניות הבנק (להלן: "העסקה").

ביום 22 בדצמבר 2004 הושלמה העסקה והבעלות המלאה בבנק (100%) עברה לבנק הבינלאומי.

במסגרת השלמת העסקה העמיד אינווסטק בנק (י.ו. קיי) בע"מ, בעל השליטה באינווסטק (ישראל) ב.ו., בטוחות ושיפויים לבנק בגין מספר חובות ותביעות, בסך של כ- 94.5 מיליוני ש"ח, הצמודים לתנאי החובות והתביעות. סך הבטוחות נכון ליום 31 בדצמבר 2009 הינו כ- 18.1 מיליוני ש"ח.

י. ראה פירוט בבאור 15 (ג) (10) בדבר התקשרויות בין הבנק לקבוצת הבנק הבינלאומי.

ז. הסכם העברת פעילות הפקטורינג

ב-25 בינואר 2007 נחתם בין הבנק לבין בנק אוצר החייל בע"מ ("אוצר החייל") (בבעלות בעל השליטה בבנק) הסכם להעברת פעילותו של הבנק בתחום שירותי הפקטורינג לאוצר החייל, לרבות העברת המומחיות שנצברה ביובנק בתחום.

על פי ההסכם, החל מיום 1.2.2007 העביר יובנק בהדרגה את לקוחותיו לקבלת שירותי פקטורינג בעסקאות חדשות לאוצר החייל ("הלקוחות הקיימים") לשם קבלת שירותים. כמו כן, יהיה הבנק רשאי להפנות לאוצר החייל לקוחות חדשים, אשר יבקשו לקבל ממנו שירותי פקטורינג בעתיד ("הלקוחות החדשים"). בתמורה להעברת הפעילות כאמור, זכאי הבנק לתשלומים שנתיים אשר יגזרו מרווחי אוצר החייל מפעילות הפקטורינג של לקוחות קיימים ולקוחות חדשים בקיזוז הפרשות לחובות מסופקים בגין הלקוחות הקיימים עד לגובה הרווחים, הכל בהתאם להגדרות ולנוסחאות החישוב שנקבעו בהסכם. תקופת ההסכם נקבעה לשמונה שנים. מאז כניסת ההסכם לתוקף, השפעתו על תוצאות פעילותו של הבנק אינה מהותית.

ח. הבנק וחברות מאוחדות שלו מנהלים עסקאות עם תאגידים שהם בעלי עניין. עסקאות אלו נעשות במהלך העסקים הרגיל ובתנאים דומים לתנאי עסקאות עם גופים שאינם קשורים בבנק.

- 5 בעל עניין- כהגדרתו בתקנות ניירות ערך. צד קשור- כהגדרתו בגילוי דעת 29 של לשכת רואי חשבון בישראל שאינו בעל עניין.
- 6 מחזיק שליטה- כהגדרתו בחוק ניירות ערך.
- 7 מי שמחזיק ב- 5% או יותר מהון המניות המונפק של התאגיד הבנקאי או מכח ההצבעה בו, מי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד או מנהלו הכללי.
- 8 לרבות בני זוגם וקטיניהם.
- 9 תאגיד שבעל עניין מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלו.
- 10 תאגיד שהתאגיד הבנקאי מחזיק בו 10% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו, או רשאי למנות 10% או יותר מהדירקטורים שלו או רשאי למנות את המנהל הכללי. תאגיד אחר שצד קשור מחזיק בו 25% או יותר מהון המניות המונפק שלו או מכח ההצבעה בו או מהסמכות למנות דירקטורים.
- 11 אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- 12 סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושבו לצורך מגבלות של לווה.
- 13 על בסיס יתרות שהיו בסוף כל חודש.

באור 17: רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2007	2008	2009	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
ההרכב במאוחד:			
א. בגין נכסים¹			
89.6	55.8	17.8	מאשראי לציבור
(1.3)	10.5	21.1	מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים
12.1	15.7	6.2	ניירות ערך שנשאלו
(33.5)	23.0	61.1	מפקדונות בבנקים
106.6	69.1	50.5	מאגרות חוב ⁵
ב. בגין התחייבויות¹			
(72.8)	(45.5)	(19.8)	על פקדונות הציבור
(5.6)	(0.7)	-	על פקדונות מבנק ישראל וממזומנים
(3.9)	(5.6)	(0.4)	על פקדונות מבנקים
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור			
(25.3)	(29.4)	(45.8)	הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ²
29.9	⁴ 11.2	(0.8)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
-	⁴ (0.4)	0.6	חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור (ראה ו' להלן) ⁹
ד. אחר			
2.4	1.4	0.6	עמלות מעסקי מימון
24.8	40.0	69.3	הכנסות מימון אחרות ³
123.0	145.1	160.4	סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
8.8	28.0	54.2	מזה: הפרשי שער, נטו

- 1 כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
- 2 מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- 3 כולל 4.1 מיליוני ש"ח בגין ריבית מחובות מסופקים וחובות שאינם נושאים הכנסה. (2008 - 2.7 מיליוני ש"ח, 2007 - 1.7 מיליוני ש"ח).
- 4 מוין מחדש.
- 5 כולל ריבית והפרשי שער מאג"ח מגובה נכסים לשנה שהסתיימה ביום 31.12.09 בסך (0.1) מיליוני ש"ח (2008 - בסך של (0.4) מיליוני ש"ח, 2007 - בסך של (0.7) מיליוני ש"ח).

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2009	2008	2007	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
ה. פירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב			
הכנסות מימון על בסיס צבירה מאגרות חוב:			
53.3	68.5	90.9	זמינות למכירה
(2.8)	0.6	15.7	למסחר
50.5	69.1	106.6	סך הכל כלול ברווח מפעילות מימון בגין נכסים
רווחים ממכירת אג"ח זמין למכירה			
47.3	26.6	15.5	הפסדים ממכירת אג"ח זמין למכירה ⁶
(16.5)	(16.6)	(3.5)	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ⁶
31.5	24.0	10.6	סך הכל כלול בהכנסות מימון אחרות
62.3	34.0	22.6	סך הכל מהשקעות באגרות חוב
112.8	103.1	129.2	
ו. חלק לא אפקטיבי ביחסי הגידור			
גידור שווי הוגן			
0.6	(0.4)	-	חוסר האפקטיביות של הגידורים
ז. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הרווח מפעולות מימון			
(7.8)	(12.4)	(3.4)	הוצאות מימון בגין נכסים (סעיף א) ⁷

6 מזה חלק הרווחים וההפסדים הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך 6.9 מיליוני ש"ח.

(2008 - 0.9) מיליוני ש"ח, 2007 - 1.2 מיליוני ש"ח).

7 פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א' ו-ב' לעיל.

8 לרבות הפרשות לירידות ערך.

9 למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

באורים 18 - 19

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2008	2007	2009	2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 18: עמלות תפעוליות

ניהול חשבון	5.8	6.0	5.7	5.8	6.0	5.7
כרטיסי אשראי	1.0	0.8	0.7	1.0	0.8	0.7
פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים	53.5	45.7	49.0	53.5	45.3	48.8
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	0.4	0.4	0.6	0.4	0.4	0.6
ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ²	37.5	42.2	61.8	-	-	-
הפרשי המרה	20.1	24.3	21.4	20.1	24.3	21.4
פעילות סחר חוץ	0.4	1.0	1.4	0.4	1.0	1.4
הכנסות נטו משירותי תיקי אשראי	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5	0.5
טיפול באשראי	0.6	-	-	0.6	-	-
אחר	1.0	0.9	1.1	-	-	-
סך הכל עמלות תפעוליות	120.8	121.8 ^{1,3}	142.2 ^{1,3}	82.3	78.3 ^{1,3}	79.1 ^{1,3}

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2008	2007	2009	2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

באור 19: רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

הפרשה להפסד עקב ירידת ערך מניות זמינות למכירה	(3.8)	(2.7)	(0.3)	(1.2)	(0.2)	-
רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו	1.0	0.7	0.3	0.9	0.8	0.5
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	0.1	2.9	2.7	0.1	2.5	2.3
סך כל רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו	(2.7)	0.9	2.7	(0.2)	3.1	2.8

1 מוין מחדש, על פי הוראות המפקח על הבנקים. בשל השינוי במבנה העמלות וביטול הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 415, בדבר נהלים בנושא עמלות, תוקנה ההתייחסות באשר לאופי הסיווג וההצגה בדוחות הכספיים של עמלות תפעוליות.

2 קרנות נאמנות ומנהלי חסכון לטווח ארוך.

3 מוין מחדש.

באורים 20 - 21

סכומים מדווחים

הבנק			מאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2007	2008	2009	2007	2008	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	-	0.3	-	-
2.6	2.8	2.8	-	-	-
0.4	0.3	0.3	1.2	1.2	0.9
1.0	-	4.7	1.0	-	4.9
0.1	0.5	0.2	0.4	0.5	0.1
14.1	13.6	8.0	12.9	11.7	5.9

באור 20: הכנסות אחרות

דמי ניהול קופות גמל

דמי ניהול מחברות קשורות

דמי שכירות

רווחי קופת פיצויים

אחרות

סך הכל הכנסות אחרות

הבנק			מאוחד		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2007	2008	2009	2007	2008	2009
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
40.6	46.0	41.1	45.8	51.1	45.0
9.1	5.4	9.4	10.7	5.9	10.2
5.5	10.7	8.0	6.4	11.9	9.5
0.9	0.1	0.3	1.1	0.1	0.3
7.7	9.1	9.7	9.0	10.3	10.8
63.8	71.3	68.5	73.0	79.3	75.8

באור 21: משכורות והוצאות נלוות

משכורות

בונוס

פיצויים, תגמולים, חופשה וקרן השתלמות

השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות
עקב שינויים בשכר בשנת החשבון

ביטוח לאומי, מס שכר וניכויים

סך הכל משכורות והוצאות נלוות

באור 22: הוצאות אחרות

סכומים מדווחים

	הבנק			מאוחד		
	לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
שיווק ופרסום	4.1	6.2	5.8	6.1	7.8	6.3
תקשורת	9.6	9.5	10.2	9.9	9.8	10.5
מחשב	9.1	10.2	22.9	8.7	10.2	22.9
משרדיות	2.3	2.2	2.2	2.4	2.3	2.2
ביטוח	1.1	0.4	0.6	1.2	0.5	0.7
שרותים מקצועיים	10.9	11.4	7.6	16.6	17.5	13.0
שכר חברי דירקטוריון	0.6	0.5	0.6	1.0	0.9	0.9
השתלמויות והדרכה	0.8	0.6	0.6	0.8	0.7	0.6
עמלות	¹ 6.9	¹ 14.1	16.0	¹ 11.1	¹ 16.7	17.3
נסיעות	0.6	0.6	0.7	0.6	0.6	0.7
אגרות ודמי חבר	0.3	0.3	0.9	1.4	1.8	1.1
שונות	¹ 1.4	2.4	3.8	¹ 1.8	2.6	4.6
סה"כ הוצאות אחרות	47.7	¹ 58.4	71.9	61.6	¹ 71.4	80.8

1 מוין מחדש.

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק		
לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2008	2007	2009	2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
45.1	37.4	42.0	36.4	26.8	26.7
1.0	1.9	(0.5)	1.0	1.9	(0.4)
46.1	39.3	41.5	37.4	28.7	26.3
(1.5)	1.8	0.9	(1.3)	2.6	0.9
(1.2)	(1.7)	(0.9)	(1.2)	(1.8)	(0.9)
(2.7)	0.1	¹⁻	(2.5)	0.8	¹⁻
43.4	39.4	41.5	34.9	29.5	26.3

א.

מיסים שוטפים בגין שנת החשבון

מיסים שוטפים בגין שנים קודמות

סך הכל מיסים שוטפים

בתוספת (בניכוי):

מיסים נדחים בגין שנת החשבון

מיסים נדחים בגין שנים קודמות

סך הכל מיסים נדחים

הפרשה למיסים על ההכנסה

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי, המחושב על הרווח מפעולות רגילות לפי שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל, לבין ההפרשה המותאמת למיסים על הרווח מפעולות רגילות כפי שנזקקה בדוח רווח והפסד - במאוחד:

2007	2008	2009	
38.53%	36.80%	36.21%	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
45.7	38.2	39.8	שיעור המס החל על תאגיד בנקאי
			סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
			מס (חסכון במס) בגין:
(4.3)	-	-	ניכוי בשל אינפלציה
0.3	0.6	0.3	הוצאות לא מוכרות
(0.2)	(0.1)	0.1	הפרשה כללית ונוספת לחובות מסופקים
¹⁻	(0.5)	0.3	הפרשי תאום פחת והפחתות
(1.1)	(1.2)	(0.4)	הכנסות פטורות או חייבות בשיעור מס מופחת
0.8	0.4	-	מס רווח על מס שכר, נטו
(1.4)	0.2	(0.2)	מיסים בגין שנים קודמות
¹⁻	0.1	0.4	הפרשי עיתוי שלא נזקפו בגינם מיסים נדחים
0.3	0.1	0.5	שינוי יתרת מיסים נדחים (עתודה למס) עקב שינוי בשיעור המס
1.4	1.6	2.6	אחרות
41.5	39.4	43.4	הפרשה למיסים על ההכנסה

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח

באור 23: הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות (המשך)

- ג. 1. לבנק הוצאו שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2006, לחברות מאוחדות שומות מס סופיות לשנים 2005-2006, לפי העניין.
2. הוצאו לבנק צווים בגין שומות ניכויים לשנים 2004-2006, בגין הוגשו ערעורים לבית המשפט. להערכת הבנק, קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות בגין הצווים הנ"ל.
- ד. יתרת ההפסדים הנצברים לצורך מס שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים לקבל במאוחד הינה 1.3 מיליוני ש"ח (שנת 2008 - 0.6 מיליוני ש"ח).
- ה. מיסים נדחים לקבל ועתודה למיסים נדחים במאוחד, נרשמו בגין:

סכומים מדווחים					
מיסים נדחים לקבל		עתודה למיסים נדחים		שיעורי מס ממוצע	
31 בדצמבר		31 בדצמבר		31 בדצמבר	
2009	2008	2009	2008	2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	%	%
1.6	-	-	-	29.00	35.07
1.3	1.2	-	-	35.34	35.93
1.6	1.6	-	-	35.34	35.93
3.9	3.5	-	1.6	34.20	35.06
1.8	1.7	-	-	35.34	35.93
(1.0)	-	-	(0.9)	29.00	35.06
1.0	0.7	-	-	18.00	25.00
7.0	8.7	-	(0.9)		

סכומים מדווחים	
31 בדצמבר	
2009	2008
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח

מיסים נדחים אלו נכללו במאזן המאוחד:

7.0	8.7
-	(0.9)
7.0	7.8

- א. 1. מימוש המיסים הנדחים מבוסס על תחזית של קיום הכנסות המתחייבות במס בעתיד והם מחושבים לפי שיעור מס של 35.34% - 18% (בשנת 2008 - 35.93% - 25%).
2. שינוי בסך 3.5 מיליון ש"ח בשנת 2009 (בסך 3.7 מיליוני ש"ח בשנת 2008) ביתרת המיסים הנדחים לקבל בגין ההתאמה מהצגת ניירות ערך זמינים למכירה לא סחירים לפי שווי הוגן, כלול בדוח על השינויים בהון העצמי.

1 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

ז. הפחתת שיעור המס:

ביום 25 ביולי 2005 עבר בכנסת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 147) התשס"ה - 2005, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית של שיעור מס החברות עד ל- 25% בשנת המס 2010 ואילך.
ביום 14 ביולי 2009, עבר בכנסת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2009 ו-2010), התשס"ט - 2009, אשר קבע, בין היתר, הפחתה הדרגתית נוספת של שיעור מס החברות עד ל- 18% בשנת המס 2016 ואילך.

כמו כן, ביום 1 ביולי 2009 פורסם ברשומות צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (הוראת שעה), התשס"ט 2009, וכן, ביום 31 בדצמבר 2009 פורסם תיקון לצו, כאמור. בהתאם לצו המתוקן בתקופה שמיום 1 ביולי 2009 ועד ליום 1 בינואר 2010, יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16.5%, ואילו בתקופה שמיום 1 בינואר 2010 ועד ליום 31 בדצמבר 2010, יהא שיעור מס השכר ומס הרווח המוטל על מוסדות כספיים 16%, זאת במקום 15.5% שהיה בתוקף עד ליום 30 ביוני 2009. לפיכך, שיעור מס השכר החדש יהא בשיעור 16.5% ו- 16% ויחול בשנות המס 2009 ו- 2010, בהתאמה לגבי השכר המשתלם בעד עבודה החל מחודש יולי 2009 ואילך. שיעור מס הרווח החדש יחול ביחס למחצית מהרווח בשנת 2009. לאור זאת, בשנת 2009 ו-2010 שיעור מס הרווח יהא 16%.

בעקבות התיקונים האמורים, שונו שיעורי המס הסטטוטורי החלים על תאגידים בנקאיים (החברות המוגדרות כמוסד כספי לפי חוק מס ערך מוסף), והם יעמדו על השיעורים כדלקמן: בשנת המס 2009 - 36.21%, בשנת המס 2010 - 35.34%, בשנת המס 2011 - 34.20%, בשנת המס 2012 - 33.33%, בשנת המס 2013 - 32.47%, בשנת המס 2014 - 31.60%, בשנת המס 2015 - 30.74% ובשנת המס 2016 ואילך, יחול שיעור מס של 29.00%.

השפעת השינוי במס השכר החל מיום 1 ביולי 2009 הביאה לגידול בהוצאות השכר בשנת 2009 בסך של 0.4 מיליון ש"ח. כמו כן, השפעת השינויים בשיעורי המס הביאה לגידול בהוצאות המסים על ההכנסה בשנת 2009 בסך של 0.5 מיליון ש"ח.

באור 24: רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

סכומים מדווחים

מאוחד			הבנק		
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2009	2008	2007	2009	2008	2007
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
-	-	2.4	-	-	-
-	-	0.9	-	-	-
-	-	1.5	-	-	-
-	-	-	-	-	1.5
-	-	1.5	-	-	1.5

מכירת פעילות קופות הגמל¹

הוצאות מס על רווח מפעולות בלתי רגילות

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

חלק הבנק ברווח מפעולות בלתי רגילות של חברות מוחזקות לאחר מס

רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס

1 ביום 13 בנובמבר 2007, מכר הבנק את פעילות קופות הגמל שלו בדרך של העברת ניהולן לחברה לניהול קופות גמל בשליטת ישיר איי.די.איי, חברה לביטוח בע"מ.
הרווח מהמכירה לאחר ניכוי כל המיסים בגינה הסתכם בסך של כ- 1.5 מיליוני ש"ח.

באור 25: רווח למניה

סכומים מדווחים

2007	2008	2009	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
			להלן סכומי הרווח ומספר המניות, ששימשו לצורך חישוב הרווח הבסיסי למניה:
78,700	65,300	65,600	סכום הרווח הנקי לצורך חישוב רווח למניה
3,123.9	3,123.9	3,123.9	ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו בשיקלול הרווח הבסיסי (באלפים)

באור 26: מגזרי פעילות

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2009		
בנקאות פרטית		
מיליוני ש"ח		
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
12.4		מחיצוניים
28.6		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
41.7		מחיצוניים
(2.3)		בינמגזרי
80.4		סך הכנסות
(0.3)		הפרשה לחובות מסופקים
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
70.1		לחיצוניים
17.3		בינמגזרי
(6.7)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(2.4)		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
(4.3)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי בהפסדים של חברות כלולות
(4.3)		רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
(4.3)		רווח נקי (הפסד)
(6.0)		תשואה נטו להון (באחוזים)
714.0		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,704.5		יתרה ממוצעת של התחייבויות
466.0		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
651.9		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
596.8		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
13.6		מרווח מפעילות מתן מאשראי
21.9		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
5.5		אחר
41.0		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
7.0	143.5	(2.5)	160.4
21.2	(53.7)	3.9	-
75.8	2.8	3.7	124.0
(1.1)	3.4	-	-
102.9	96.0	5.1	284.4
(0.2)	-	(3.4)	(3.9)
43.3	21.5	43.6	178.5
12.6	9.3	(39.2)	-
47.2	65.2	4.1	109.8
17.1	23.6	5.1	43.4
30.1	41.6	(1.0)	66.4
-	(0.8)	-	(0.8)
30.1	40.8	(1.0)	65.6
-	-	-	-
30.1	40.8	(1.0)	65.6
41.6	36.6	-	-
1,080.0	5,611.7	28.0	7,433.7
-	8.8	-	8.8
3,883.6	152.5	168.6	6,909.2
504.3	902.2	25.2	1,897.7
-	-	-	651.9
-	-	-	596.8
1.8	-	0.3	15.7
23.4	-	1.1	46.4
3.0	89.8	-	98.3
28.2	89.8	1.4	160.4

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2008		
בנקאות פרטית ¹	מיליוני ש"ח	
		א. במאוחד:
		רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:
(29.2)		מחיצוניים
68.8		בינמגזרי
		הכנסות תפעוליות ואחרות:
43.1		מחיצוניים
(2.2)		בינמגזרי
80.5		סך הכנסות
(2.5)		הפרשה לחובות מסופקים
		הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):
68.1		לחיצוניים
15.4		בינמגזרי
(0.5)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים
(0.2)		הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות
(0.3)		רווח (הפסד) מפעולות רגילות לאחר מיסים
-		חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות
(0.3)		רווח נקי (הפסד) מפעולות רגילות
-		רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס
(0.3)		רווח נקי (הפסד)
(0.5)		תשואה נטו להון (באחוזים)
630.3		יתרה ממוצעת של נכסים
-		מזה: השקעה בחברות כלולות
2,728.6		יתרה ממוצעת של התחייבויות
351.1		יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
919.2		יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות
595.1		יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול
8.7		מרווח מפעילות מתן מאשראי
23.6		מרווח מפעילות קבלת פקדונות
7.3		אחר
39.6		סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים

1 מוין מחדש.

בנקאות עסקית ¹ מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(44.5)	222.3	(3.5)	145.1
76.6	¹ (150.3)	4.9	-
65.4	13.8	2.1	¹ 124.4
(0.3)	2.5	-	-
97.2	¹ 88.3	3.5	269.5
-	(0.9)	(1.0)	(4.4)
37.2	19.2	45.6	¹ 170.1
18.3	9.0	(42.7)	-
41.7	¹ 61.0	1.6	103.8
15.4	¹ 22.4	1.8	39.4
26.3	¹ 38.6	(0.2)	64.4
-	0.9	-	0.9
26.3	¹ 39.5	(0.2)	65.3
-	-	-	-
26.3	¹ 39.5	(0.2)	65.3
28.3	¹ 31.9		
1,287.7	4,843.4	45.4	6,806.8
-	10.0	-	10.0
3,529.0	65.8	66.0	6,389.4
677.9	930.8	33.4	1,993.2
-	-	-	919.2
-	-	-	595.1
1.2	-	0.9	10.8
21.7	-	0.9	46.2
9.2	¹ 72.0	(0.4)	88.1
32.1	¹ 72.0	1.4	145.1

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

סכומים מדווחים

לשנה שנתיימה ביום 31 בדצמבר 2007		
בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. במאוחד:		
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים:		
מחיצוניים	(55.3)	0.4
בינמגזרי	¹ 97.9	5.2
הכנסות תפעוליות ואחרות:		
מחיצוניים	51.9	1.1
בינמגזרי	(2.2)	(0.1)
סך הכנסות	¹ 92.3	6.6
הפרשה לחובות מסופקים		
הוצאות תפעוליות ואחרות (לרבות פחת והפחתות):	0.7	(3.0)
לחיצוניים	58.8	2.2
בינמגזרי	13.9	1.7
רווח מפעולות רגילות לפני מיסים	¹ 18.9	5.7
הפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות	¹ 7.3	2.2
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	¹ 11.6	3.5
חלקו של התאגיד הבנקאי ברווחים של חברות כלולות	-	-
רווח נקי מפעולות רגילות	¹ 11.6	3.5
רווח מפעולות בלתי רגילות לאחר מס	-	-
רווח נקי	¹ 11.6	3.5
תשואה נטו להון (באחוזים)		
	¹ 17.1	9.5
יתרה ממוצעת של נכסים		
מזה: השקעה בחברות כלולות	-	114.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,773.1	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	468.2	238.5
יתרה ממוצעת של נכסי קרנות נאמנות	1,150.8	307.7
יתרה ממוצעת של נכסים אחרים בניהול	735.2	-
מרווח מפעילות מתן מאשראי		
מרווח מפעילות קבלת פקדונות	¹ 27.8	2.6
אחר	¹ 6.0	1.3
סך הכל רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	¹ 42.6	1.7
		5.6

1 מוין מחדש.

2 סכום נמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח.

בנקאות עסקית מיליוני ש"ח	המגזר הפיננסי מיליוני ש"ח	סכומים שלא הוקצו והתאמות מיליוני ש"ח	סה"כ מאוחד מיליוני ש"ח
(39.7)	217.6	-	123.0
¹ 77.0	¹ (180.1)	-	-
81.0	12.3	1.5	147.8
(0.8)	3.1	-	-
¹ 117.5	¹ 52.9	1.5	270.8
(0.1)	3.7	-	1.3
36.3	12.1	41.4	150.8
16.7	7.6	(39.9)	-
¹ 64.6	¹ 29.5	-	118.7
¹ 24.9	¹ 11.3	(4.2)	41.5
¹ 39.7	¹ 18.2	4.2	77.2
-	² -	-	² -
¹ 39.7	¹ 18.2	4.2	77.2
-	1.5	-	1.5
¹ 39.7	¹ 19.7	4.2	78.7
¹ 51.5	¹ 18.0		
1,325.5	4,994.4	13.1	7,046.4
-	² -	-	² -
3,375.0	249.4	-	6,636.0
543.5	845.8	23.9	2,189.1
-	-	-	1,150.8
-	-	-	735.2
¹ 2.0	-	-	¹ 13.4
¹ 23.0	-	-	¹ 52.1
¹ 12.3	¹ 37.5	-	¹ 57.5
¹ 37.3	¹ 37.5	-	123.0

באור 26: מגזרי פעילות (המשך)

ב. מידע נוסף:

1. הבנק מיישם את מודל ה- EVA (Economic Value Added), אשר הינו מודל מקובל בעולם המשמש לצרכי מדידת תרומתה של כל יחידה לרווחיות הכוללת של הבנק.

ההכנסות וההוצאות מוקצות לכל מגזר פעילות תוך יישום המודל, כדלקמן:

הכנסות המגזרים מחיצוניים:

- הכנסות מגזר הבנקאות הפרטית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מהלקוחות הפרטיים אשר שוייכו למגזר זה. כמו כן, כוללות הכנסות המגזר את ההכנסות מניהול תיקי השקעות וייעוץ להשקעות, ההכנסות מניהול קרנות הנאמנות של הבנק וההכנסות מנאמנויות ציבוריות ופרטיות.
- הכנסות מגזר הבנקאות העסקית נובעות מרווח מימוני והכנסות תפעוליות הנובעים מלקוחות אשר עיקר פעילותם הינו בתחום שוק ההון. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה את ההכנסות מתפעול ומנאמנות לקרנות נאמנות.
- הכנסות המגזר הפיננסי נובעות בעיקר מרווח מימוני הנובע מניהול המקורות והשימושים של הבנק במגזרי ההצמדה השונים, ומפעילות בניירות ערך של הבנק עבור עצמו. כמו כן, כוללות הכנסות החטיבה הכנסות מפעילות בחדר העסקות בגין ניהול חשיפת הבסיס והריבית של הבנק והרווחים (הפסדים) מהשקעה בחברות כלולות.

הכנסות בינמגזריות:

- רווח בינמגזרי מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים: הכנסות/הוצאות המימון משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך המגזר הפיננסי, האחראי על ניהול המקורות והשימושים בבנק, מחייב/מזכה את יתר המגזרים בעלות גיוס המקורות, אשר מחושב בהתאם למגזרי ההצמדה והמח"מ הרלוונטיים.
- הכנסות תפעוליות ואחרות בינמגזריות: הכנסות תפעוליות ואחרות משוייכות תחילה למגזר אליו משוייך הלקוח. אחר כך מועבר חלק יחסי מאותן הכנסות (כפי שנקבע לכל סוג הכנסה בנפרד) למגזרי הפעילות האחרים הנותנים שירותים לפעילות אותו לקוח.

הוצאות המגזרים:

הוצאות שכר וגלוות הוקצו בין המגזרים בהתאם להוצאה בפועל. הוצאות אחרות עיקריות הוקצו בהתאם למספר העובדים או לשקלול של מספר עובדים והון או לשטח המבנה שבשימוש המגזר, לפי העניין. הוצאות פחת מוקצות ספציפית למגזרים בהתאם לנכסים שבשימושם. ההפרשה לחובות מסופקים פוצלה ספציפית לפי הלקוחות של כל מגזר.

עלות השרותים המרכזיים וההנהלה מועמסת על מגזרי הפעילות המדווחים, כחלק מיישום המודל. (השרותים המרכזיים כוללים את כל המחלקות בחטיבת המטה ובחטיבת החשבונאי הראשי, מזכירות הבנק, וכן את הביקורת הפנימית ומערכות המידע).

התשואה נטו להון מחושבת על הון ממוצע שהוקצה למגזרים המדווחים בהתאם לשיעור של 12% מנכסי הסיכון של כל מגזר. כאשר למגזר המדווח אין נכסי סיכון המוקצים לו לצורך פעילותו, מחושב ההון המוקצה למגזר על פי מכפיל הוצאות המגזר.

במגזר הפיננסי התשואה הנלקחת לצורך חישוב תשואה נטו להון הינה בנטרול תשואה חסרת סיכון על ההון הלא פעיל של הבנק.

2. יתרה ממוצעת של נכסים בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של בנינים וציוד ונכסים אחרים.
יתרה ממוצעת של התחייבויות בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כוללת יתרה ממוצעת של התחייבויות אחרות.
3. הרווח (הפסד) בטור "סכומים שלא הוקצו והתאמות" כולל בעיקר:
- הכנסות שכ"ד מחיצוניים, נטו.
 - יתרת הוצאות המס, לאחר שלמגזרים המדווחים יוחסו הוצאות מס לפי אחוז מס תיאורטי של 36.21% (בשנת 2008 - 36.8%).
4. החלוקה למגזרי פעילות מבוססת על סוגי לקוחות או תחומי פעילות מוגדרים. היא נגזרת מהאסטרטגיה של פעילות ממוקדת לקוח, שעל-פיה פועל הבנק בשנים האחרונות. מאחר ואין קריטריונים אחידים במערכת הבנקאית לשייך הלקוחות למגזרי הפעילות דלעיל, כל בנק משייך את ציבור הלקוחות שלו למגזרי פעילות התואמים את התפיסה הניהולית והאסטרטגית שלו. לאור זאת, אין זה מעשי להתייחס לחלקו של הבנק במערכת הבנקאית במגזרי הפעילות השונים.
- נתוני תוצאות המגזרים נערכו בהתאם להוראות מפקח על הבנקים בדבר "מגזרי פעילות עיקריים". במסגרת עריכת הבאור מבוצעת, בין היתר, התאמה בין הדיווחים הניהוליים המתייחסים למגזרי הפעילות הנ"ל והמבוססים בחלקם על בחינת ההנהלה את מגזרי הפעילות, לדיווח התואם את הוראת הפיקוח על הבנקים.

באור 27: תמצית נתונים כספיים של הבנק בערכים היסטוריים

31 בדצמבר		
2009	2008	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9,213.4	18,707.5 ¹	סך כל הנכסים
8,676.6	18,261.0 ¹	סך כל ההתחייבויות
536.8	446.5	הון עצמי
65.8	66.5	רווח נקי

1 מוין מחדש.

באור 28: עדכוני חקיקה

חוק השקעות משותפות בנאמנות (תיקון מס' 14), התש"ע - 2009

התיקון פורסם ברשומות ביום 16.2.2010.

עיקר התיקון, שינוי סעיף 69 לחוק השקעות משותפות בנאמנות. להלן עיקריו: הוטלה חובה על מנהל הקרן לערוך מכרז לעמלות ברוקראז' עם "חברה סוחרת" (חבר בורסה); על דירקטוריון מנהל קרן לקבוע נוהל לעריכת מכרז אשר יאושר ע"י הנאמן; התקשרות עם חבר בורסה בחו"ל יכולה להיעשות ללא מכרז (בתנאי החוק); התקשרות מנהל קרן בהסכם ברוקראז' עם חבר בורסה השולט במנהל הקרן או בנאמן לקרן יכולה להיעשות ללא מכרז בכפוף לתנאים הבאים:

1. עמידת חבר הבורסה בתנאי הסף שנקבעו במכרז.
 2. העמלה בגין כל סוג עסקה לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה במכרז עבור ביצוע עסקה דומה.
 3. ההתקשרות אושרה ע"י ועדת ביקורת ודירקטוריון מנהל הקרן.
- מנהל הקרן לא ישלם מנכסי הקרן לחברי הבורסה הקשורים למנהל הקרן או לנאמן במהלך תקופה של 12 חודשים המתחילים במועד שקבע מנהל הקרן בתשקיף תשלומים עבור ביצוע עסקאות בנכסי הקרן בסכום העולה על 20% מסך העמלות (מכל סוג) ששולמו מנכסי הקרן באותה שנה.
- תחילת התיקון תהא 12 חודשים לאחר פרסום התיקון לחוק.
- יצוין, כי התיקון לחוק מחליף את אותם סעיפים בהצעת חוק ההשקעות משותפות בנאמנות (תיקון 13), התשס"ח - 2008, העוסקים בחובת המכרז והמגבלות על תשלום עמלות ברוקראז' לחברה הקשורה למנהל קרן או נאמן.

לתיקון צפויה להיות השפעה מהותית על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו, שכן לבנק פעילות מהותית הן כבנקאי והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר עלולה לגרום, לצורך בצמצום ניכר באחת מפעילויות אלו.

נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, טרם נתקבלה החלטה על ידי הבנק, בדבר אופי ההערכות להשלכות החקיקה, כאמור לעיל.

הצעת חוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (תיקון מס' 13), התשס"ח-2008

הצעת החוק אושרה על ידי ועדת שרים לענייני חקיקה ביום 28.6.09.

עיקר התיקונים המוצעים הם: הצעה לציבור של קרנות נאמנות זרות; הרחבת חובות הפיקוח המוטלות על הנאמן והידוק הפיקוח על מנהלי הקרנות; מתן סמכות לרשות ני"ע לשלול וכן לא להעניק לחברה אישור לשמש כנאמן או כמנהל קרן מטעמים הקשורים במהימנותה; איסור על חברה לשמש כנאמן לקרן, אם נתקיימו בה אחת מהחלופות הבאות:

1. במקרה שהחברה נשלטת בידי מנהל הקרן, אדם השולט בו או חברה בשליטת מי מהם ביותר מ-10% מהון המניות המונפק של החברה.
 2. לחברה או לאדם השולט בה קשר עסקי עם מנהל הקרן או קשר עסקי מהותי עם אדם השולט במנהל הקרן או תאגיד בשליטתו.
 3. הכנסות החברה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטתו של אדם, כאמור, אשר מקורן בקשר עסקי עם קבוצת מנהל הקרן, לרבות הכנסות מנאמנות לקרנות בניהול קבוצת מנהל הקרן, מנאמנות לתעודות התחייבות שהנפיק תאגיד הנמנה על קבוצת מנהל הקרן וממתן שירותים בנקאיים מקובלים, עולות על 15% מהכנסותיה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטתו של אדם, כאמור. לעניין זה קשר עסקי מוגדר - לרבות קשרי ספק-לקוח, נותן/מקבל שירות, מתן/קבלת הלוואות ועוד, למעט קשר הנובע ממתן שירותים לנאמנות לקרנות או לתעודות התחייבות ולשירותים בנקאיים מקובלים במהלך עסקיו הרגילים של הבנק ובתנאי שוק בלבד שההכנסה מהם אינה עולה על 5% מהכנסות הבנק; קשר עסקי מהותי מוגדר - קשר עסקי לרבות מתן שירותים בנקאיים מקובלים, אשר סך ההכנסות כולל ההכנסות מכלל הקשרים העסקיים עם קבוצת מנהל הקרן, עולה על 5% מהכנסות החברה יחד עם הכנסות אדם השולט בה ותאגיד בשליטתו של אדם, כאמור.
 4. קיימות נסיבות בגינן עלולה להיווצר סתירה בין טובת החברה או אדם השולט בה או בתאגיד בשליטתו של אדם כאמור לבין טובתם של בעלי היחידות.
- איסור לקבל שירותי ברוקראז' מצד קשור למנהל הקרן או לנאמן; חובה לקיים מכרז לצורך התקשרות עם בנק/חבר בורסה לקבלת שירותי ברוקראז' וכן איסור על תשלום עמלות ברוקראז' וכל תשלום אחר מנכסי קרן לחברה קשורה למנהל הקרן או לנאמן (כאשר גופים קשורים למנהל הקרן או לנאמן לא יוכלו להשתתף במכרז שכזה); איסור העדפת טובת בעלי יחידות בקרן מסוימת על פני קרן אחרת אשר הינן בניהולו של אותו מנהל קרן; קביעת הוראות בדבר השתתפות מנהל הקרן באסיפות של חברות ציבוריות שניירות הערך שלהן מוחזקים בקרנות

הנאמנות; התרת גביית דמי ניהול דיפרנציאליים בקרן מאוכלוסיות שונות של בעלי יחידות; שינוי מתכונת פירוק קרן ומתן סמכות לרשות ני"ע להורות על פירוק קרן. בנוסף, לחובת מנהל הקרן לפרק קרן נאמנות בעלת שווי נכסים נמוך; כן, מוסדרים בהצעת החוק נושאים שונים הקשורים לאופן ניהול קרנות נאמנות, גבית דמי ניהול, העברת מידע חיוני לבעלי היחידות, פירוק הקרן, סמכויות אכיפה אזרחית של רשות ניירות ערך וכיו"ב.

באם יהפוך התיקון בנוסחו הקיים לחקיקה מחייבת, צפויה להיות לו השפעה מהותית על עסקי הבנק ותוצאות פעולותיו, שכן לבנק פעילות מהותית הן כבנקאי והן כנאמן לקרנות נאמנות באמצעות החברה הבת - יובנק חברה לנאמנות בע"מ, אשר עלולה לגרום אם יושלם הליך החקיקה, לצורך בצמצום ניכר באחת מפעילויות אלו. נכון למועד אישור דוחות כספיים אלו, טרם נתקבלה החלטה על ידי הבנק, בדבר אופן ההערכות להשלכות החקיקה באם תתקבל בנוסחה הנוכחי ובדבר אלו פעילויות יצומצמו, כאמור לעיל.

באור 29: ארועים לאחר תאריך המאזן

1. ביום 13 בדצמבר 2009 הודיע מר אילן רביב ליו"ר הדירקטוריון על התפטרותו מתפקידו כמנכ"ל הבנק ומהתפקידים הנלווים. ההתפטרות תיכנס לתוקף ביום 3 במרץ 2010. ביום 3 בינואר 2010 אישר דירקטוריון הבנק את מינויו של מר רון בדני לתפקיד מנכ"ל הבנק. מועד תחילת הכהונה החל מיום 1 באפריל 2010. בין ה- 3 במרץ 2010 ועד ה- 1 באפריל 2010 ישמש מר יעקב גרטן, סמנכ"ל ומנהל חטיבת המטה, כממלא מקום מנכ"ל.

להלן פרטים אודות מר רון בדני:

השכלה: BA כלכלה ומינהל עסקים, אוניברסיטת ירושלים, MBA מימון, אוניברסיטת תל אביב.
תעסוקה בשנים האחרונות: משנת 2006 - Global Treasurer בבנק דיסקונט לישראל בע"מ, 2001-2006 מנהל חדר עסקות בבנק דיסקונט לישראל בע"מ.
כהונה בדירקטוריונים אחרים: "חברת בית למיד דלית בע"מ". יש לציין, כי הכהונה תסתיים עם סיום העסקתו בבנק דיסקונט.

2. בחודש מרץ 2010 הוכרז וחולק דיבידנד בסך 75 מיליוני ש"ח.